

L'OCUPACIÓ A CATALUNYA, 2007

Secretaria d'Acció Socioeconòmica
maig de 2008

34

DOCUMENTS SINDICALS

Secretaria de Comunicació

L'ocupació a Catalunya, 2007

Secretaria d'acció socioeconòmica
CCOO de Catalunya

Elaborat: Guillem Salvans, Begoña Uribesalgo, Joan Viader
Maig de 2008

Índex

	pàg
1. Presentació	5
2. Metodologia	7
3. Anàlisi d'indicadors genèrics	9
3.1. Activitat	9
3.1.1. Població activa de 16 a 64 anys	9
3.1.2. Població activa de 16 a 64 anys per sexes	11
3.1.3. Població activa de 16 a 64 anys per edats	12
3.1.4. Població activa de 16 a 64 anys per nivell d'estudis	14
3.1.5. Població activa de 16 a 64 anys per nacionalitats	15
3.2. Ocupació	18
3.2.1. Població ocupada de 16 a 64 anys	18
3.2.2. Població ocupada de 16 a 64 anys per sexes	19
3.2.3. Població ocupada de 16 a 64 anys per edats	21
3.2.4. Població ocupada de 16 a 64 anys per nivell d'estudis	22
3.2.5. Població ocupada de 16 a 64 anys per nacionalitats	24
3.2.6. Població ocupada de 16 a 64 anys per grups professionals	25
3.2.7. La qualificació dels llocs de treball i els nivells d'estudi	31
3.2.8. Població ocupada de 16 a 64 anys per branques d'activitat	33
3.2.9. Població ocupada immigrada de 16 a 64 anys per branques d'activitat	39
3.2.9.1 Comparació de l'estructura ocupacional de la població immigrada segons anys de residència a l'Estat espanyol	41
3.2.9.2. Població ocupada immigrada de 16 a 64 anys per situació professional	43
3.2.10. Població ocupada de 16 a 64 anys i temps parcial	44
3.2.11. Població subocupada de 16 a 64 anys	48
3.3. Població assalariada i temporalitat	49
3.3.1. Població assalariada de 16 anys i més	49
3.3.2. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal	50
3.3.2.1. Temporalitat de 16 anys i més per sexes	52
3.3.2.2. Temporalitat de 16 anys i més per edats	52
3.3.2.3. Temporalitat de 16 anys i més per nivell d'estudis	53
3.3.2.4. Temporalitat de 16 anys i més per grups professionals	54
3.3.2.5. Temporalitat de 16 anys i més per nacionalitats	55
3.3.2.6. Temporalitat de 16 anys i més per branques d'activitat	56
3.3.2.7. Antiguitat en l'empresa de la població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal	60
3.3.2.8. Aproximació a la rotació laboral	66

3.4. Atur de l'EPA	75
3.4.1. Població aturada de 16 a 64 anys	75
3.4.2. Població aturada de 16 a 64 anys per sexes	75
3.4.3. Població aturada de 16 a 64 anys per edats	77
3.4.4. Població aturada de 16 a 64 anys per nivell d'estudis	78
3.4.5. Població aturada de 16 a 64 anys per nacionalitats	79
3.4.6. Població aturada de 16 a 64 anys per branques d'activitat	80
3.4.7. Durada de l'atur	83
3.5. Anàlisi per províncies	86
3.6. Comparació amb Europa	99
3.7. Atur registrat	104
3.8. Contractació registrada	107
4. Anàlisi transversal	121
4.1. Anàlisi per sexes.....	121
4.2. Anàlisi per edats.....	123
4.3. Anàlisi per nacionalitats	138
4.4. Col·lectius amb més dificultats en el mercat de treball.....	140
L'ocupació a Catalunya, 2007	145
Conclusions	147
Síntesi – resum	151
Annex. Taules estadístiques	167

1. Presentació

La Secretaria d'Acció Socioeconòmica de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya presenta la cinquena edició de l'estudi "L'ocupació a Catalunya", que enguany fa referència a l'evolució del mercat de treball català durant el 2007. L'elaboració d'aquest document des de ja fa 5 anys s'emmarca dins d'un projecte d'anàlisi i d'informació sobre el comportament del mercat de treball de Catalunya que considerem rellevant i necessari per a la tasca de la nostra organització.

Any rere any hem ampliat les línies d'anàlisi i hem aprofundint en determinats aspectes que considerem prioritaris. Aquest any continuem explotant les microdades de l'enquesta de població activa (EPA), cosa que ens permet escollir amb quins indicadors volem treballar i de quina manera ho fem.

Enguany hem pogut introduir nous encreuaments de dades, com per exemple el que ens permetrà observar fenòmens de sobrequalificació de les persones en relació amb el lloc de treball que ocupen o l'evolució de les persones immigrades en el mercat de treball en funció de l'antiguitat de la residència a l'Estat espanyol. En els ítems clau de l'estudi, però, hi ha una clara continuïtat en relació amb allò que vam elaborar l'any 2007, i es va configurant amb el pas dels anys com un producte que presenta força estabilitat.

Tanmateix, és voluntat de la Secretaria continuar perfeccionant i consolidant aquest treball perquè sigui del màxim profit per a la tasca sindical de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya.

Dolors Llobet Maria

Secretària d'Acció Socioeconòmica

2. Metodologia

L'estudi "L'ocupació a Catalunya 2007" treballa com a font principal amb les microdades de l'enquesta de població activa (EPA), tal com ja vam fer amb l'estudi de l'any passat. La mateixa Secretaria elabora les sèries estadístiques que s'hi mostren i aquest fet ens permet la llibertat de produir la informació que considerem rellevant (en funció de les línies prioritàries de CCOO) i no dependre de les explotacions que facin altres institucions. Per tant, podem aprofundir en determinades temàtiques que passem a detallar.

En aquesta edició sobre el mercat de treball català de l'any 2007 continuem aprofundint en l'anàlisi de la situació de les persones immigrades que viuen a Catalunya, que pensem que és el fenomen clau en relació amb la situació del mercat de treball des de l'any 2000. Efectivament, si l'any passat introduïem la variable "nacionalitat" en l'anàlisi de tots els indicadors, tal com podiem fer amb l'edat o el sexe, aquest any 2007 desagreguem encara més la població ocupada immigrada i intentem esbrinar si hi ha diferències en funció de la durada del fenomen migratori. Tot i aquest avenç, tornem a insistir amb les limitacions que presenten les estimacions de l'enquesta pel que fa a les persones immigrades. La difícil localització i accessibilitat d'aquest col·lectiu provoca que no es pugui efectuar el nombre representatiu d'enquestes segons el seu pes en els padrons d'habitants i, per tant, que s'hagi d'aplicar a cada entrevista realitzada un nivell d'elevació bastant per sobre del que s'aplica a les persones de nacionalitat espanyola.

En aquesta edició continuem oferint l'anàlisi de l'ocupació a temps parcial, i dediquem un apartat a l'estudi de la parcialitat segons diferents variables i dels motius de treballar a jornada parcial. Aquesta anàlisi ens importa per observar si el creixement en la taxa d'ocupació s'està produint perquè es creix en ocupacions a temps parcial o si, en canvi, estem creixent en taxa d'ocupació però la proporció dels que treballen a temps parcial roman estable.

La temporalitat de la població assalariada catalana continua sent un altre aspecte que en l'informe analitzem amb profunditat. Continuem amb l'anàlisi per sexes, edats, branques d'activitat, nivell d'estudis, grups professionals i nacionalitats. Per aprofundir encara més en les característiques d'aquesta temporalitat, dediquem un apartat a l'anàlisi de l'antiguitat en l'empresa de la població assalariada amb contracte temporal des de la perspectiva de diferents variables. Aquest any 2008 continuem apropant-nos amb més detall al tema de la rotació laboral. Les possibilitats de l'enquesta per analitzar aquesta realitat són limitades, ja que només permet conèixer l'encadenament de dos contractes temporals o més en la mateixa empresa. Per això anomenem "aproximació a la rotació laboral" l'apartat que destinem a aquesta anàlisi i que també desglossem en diferents variables; hi incloem, a més, la mitjana anual de contractes temporals per assalariat i assalariada temporal resultant de dividir el nombre acumulat de contractes temporals registrats durant l'any entre el nombre mitjà de població assalariada temporal (mitjana dels quatre trimestres); aprofitem per demanar un altre any al Departament de Treball que estudiï el fenomen de la rotació laboral ja que es pot fer fàcilment encreuant les dades reals de contractació laboral amb les d'afiliació a la Seguretat Social. Pensem que és

clau per conèixer la qualitat de l'ocupació de les persones que estan treballant avui en dia a Catalunya.

Aquest any 2008 continuem treballant amb la base poblacional en les edats compreses entre els 16 i els 64 anys. Així ho fem per als indicadors d'activitat, d'ocupació i d'atur, i ens permet obtenir dades homologades a escala europea i més reals del que està passant a Catalunya. Els càlculs de la taxa d'activitat i d'ocupació sobre la població total de 16 anys i més són molt distorsionadors, ja que les persones de 65 anys i més són ja majoritàriament inactives i, per tant, els valors de les taxes resulten molt més baixos del que són en realitat. En el cas de la població assalariada i concretament de la població assalariada amb contracte temporal, però, mantenim el càlcul sobre la població de 16 anys i més perquè ens interessa incloure-hi totes les persones en aquesta situació, i les taxes de salarització i temporalitat es calculen ja sobre el total de població ocupada i assalariada respectivament.

L'enquesta de població activa continua sent la font principal del nostre estudi, però també treballam altres indicadors del mercat de treball que ens permeten obtenir informació addicional. Continuem, per exemple, analitzant les dades d'atur registrat i l'antiguitat d'aquesta demanda a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya i també analitzem com ha anat la contractació amb el total acumulat de contractes 2007.

Per acabar, esmentem un parell de qüestions per entendre l'estructura de l'estudi i la presentació de les dades. En primer lloc, volem comentar que continuem, igual que en les edicions anteriors, organitzant l'informe en dues lectures de les dades. Una primera lectura, més de tipus convencional, descriu els indicadors estàndard d'activitat, ocupació, salarització, temporalitat i atur, segons les variables estructurals que hem considerat prioritàries. I una segona lectura, que entenem com a "transversal", posa en relació tots els indicadors i aprofundeix en l'anàlisi dels diferents col·lectius, i detecta els que es troben en situacions més fràgils respecte al mercat de treball. Pel que fa al tractament de les dades, des del primer informe hem prioritzat l'evolució, és a dir, la diferència interanual del període analitzat (en aquest cas, quart trimestre de 2006 i quart trimestre de 2007). Aquesta variació ens permet, a més, aïllar l'efecte distorsionador de l'estacionalitat de determinades activitats. Respecte a l'homogeneïtat de les dades, és important puntualitzar que des de 2005 les dades de l'enquesta de població activa es recullen amb la nova metodologia i, per tant, els dos trimestres base que hem fet servir per calcular la tendència interanual 2006-2007 no presenten cap mena de problema per poder ser comparades.

3. Anàlisi d'indicadors genèrics

3.1. Activitat

3.1.1. Població activa de 16 a 64 anys

El 2007 ha acabat amb una població activa estimada de 16 a 64 anys de 3.775.646 persones. Si comparem aquesta xifra amb el total de població activa del darrer trimestre de 2006 obtenim un increment interanual, en nombres absoluts, de 101.967 persones, fet que suposa un creixement considerable del 2,8%.

Aquest important augment corrobora la tendència de creixements sostinguts de la població activa –la que treballa o vol treballar– com a mínim des de l'any 2002. No obstant això, aquest creixement de l'activitat el 2007 és 0,3 dècimes inferior a l'augment experimentat el 2006, que, al mateix temps, era lleugerament inferior al registrat el 2005. Per tant, en els darrers 2 anys s'observa un petit retrocés del ritme de creixement del nombre de persones actives.

Ara bé, l'increment de l'activitat es confirma al llarg de tota la seqüència anual i, per tant, el total de persones que formen la població activa augmenta progressivament en el període que va del quart trimestre de 2006 al quart trimestre de 2007, essent el darrer trimestre de 2007 el que té el valor més elevat. Així doncs, i en una dinàmica que es registra des de fa com a mínim 2 anys, trimestre rere trimestre la població activa va augmentant en termes absoluts.

Aquests creixements de la població activa, que s'estan reproduint en els darrers anys, serveixen fonamentalment per compensar el creixement de la població de Catalunya i per evitar que la bossa d'inactius augmenti i, per tant, fer que el pes de la inactivitat sobre el total de població disminueixi. De fet, el nombre de persones inactives a final de 2007 es situa en 1.104.546, xifra força estable i similar a la d'anys anteriors i que només suposa una reducció de 3.526 persones de la dada del quart trimestre de 2006. Així, es verifica que els augments de població activa es concentren en els augments nets de població i no tant en la reducció de la població inactiva.

Tanmateix, cal destacar dues qüestions addicionals sobre la inactivitat: en primer lloc, que tot i que l'any 2007 ha finalitzat amb un saldo positiu pel que fa a la reducció de la inactivitat, aquesta reducció de 3.526 persones és inferior a la registrada l'any anterior, que va ser de 14.000 persones. Aquesta circumstància pot denotar una lleugera frenada en les capacitats de lluita contra la inactivitat i/o la cronificació d'aquesta situació. En segon lloc, que la inactivitat es concentra i afecta de manera molt especial les dones. Un 70% del total de persones inactives són dones i, per tant, es tracta d'un fenomen eminentment femení.

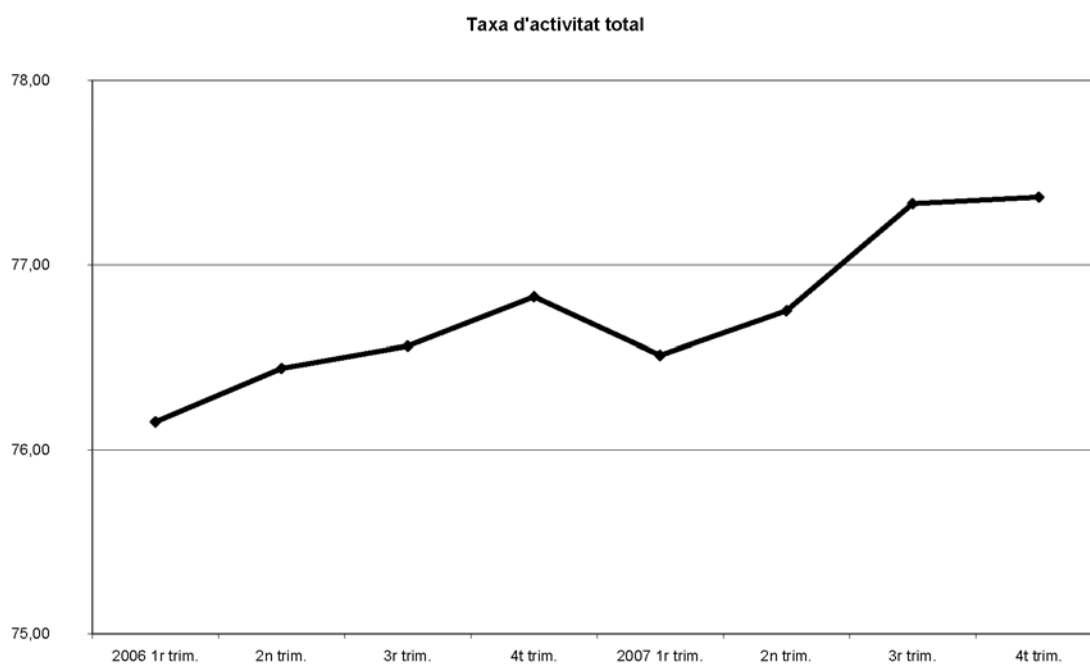

Per altra banda, si centrem l'anàlisi en la taxa d'activitat, és a dir la relació entre el nombre de persones actives (que treballen o estan en situació de recerca activa d'ocupació) respecte al conjunt de població entre 16 i 64 anys, aquest any 2007 es torna a refermar la tendència de creixement progressiu i sostingut d'anteriors períodes, i la taxa assoleix, en el darrer trimestre de 2007, un valor de 77,4%, que és el nivell màxim registrat en la sèrie de la taxa d'activitat, com a mínim des de l'any 2002.

Aquesta xifra suposa que la taxa d'activitat ha augmentat al llarg del 2007 un total de 0,5 punts percentuals. Per tant, es tracta d'un augment interanual modest i molt similar, tot i que lleugerament inferior, al registrat l'any 2006, que va ser de 0,8 punts, però a més distància de l'experimentat fa 2 anys, quan l'increment va ser d'1,1 punts. En conseqüència, s'observa una certa tendència de frenada del ritme d'increment anual de la taxa d'activitat.

No obstant això, cal destacar que, com que estem davant d'uns valors de taxa d'activitat molt alts, els petits augments en el valor de la taxa són molt significatius i, per tant, cada vegada serà més difícil obtenir valors de 2 punts percentuals d'augment com havíem observat en alguna sèrie anterior.

Gràfic 1. Evolució de la taxa d'activitat total de 16 a 64 anys (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com s'observa en el gràfic, durant l'any 2007 la taxa d'activitat ha experimentat augments trimestrals progressius i en tots els trimestres hi ha hagut un increment interanual. Ara bé, el primer trimestre va registrar un lleuger retrocés respecte a la taxa del quart trimestre de 2006. Aquest retrocés va trencar una seqüència de 2 anys consecutius d'increment trimestral successiu.

3.1.2. Població activa de 16 a 64 anys per sexes

L'anàlisi de l'activitat per sexes ens mostra que dones i homes experimenten un augment interanual tant de població activa com de taxa d'activitat. Aquest increment de l'activitat ha estat protagonitzat conjuntament per ambdós sexes, però, a diferència de l'any passat, més en els homes que no pas en les dones.

Els homes han aportat el 57% del creixement interanual total de la població activa mesurada en termes absoluts, és a dir uns 58.627 homes més que l'any 2006 i un increment relatiu del 2,8%. Així, en el darrer trimestre de l'any 2007 hi ha 2.142.361 homes actius, que és el valor més alt com a mínim des de l'any 2000 i que no ha deixat d'augmentar des d'aleshores. A més, en el cas dels homes aquest creixement d'enguany ha compensat tot el creixement de població masculina de 16 a 64 anys i, alhora, ha permès reduir el nombre d'homes inactius en 6.945.

A banda de les dades absolutes, si analitzem la representativitat dels homes actius respecte al conjunt d'homes entre 16 i 64 anys a partir de la taxa d'activitat masculina es confirma el

creixement sostingut dels darrers anys. Així, observem que tot i que ja l'any 2006 es va tancar amb una dada molt elevada del 85,8%, el 2007 ha tornat a experimentar un creixement, en aquest cas de 0,6 punts percentuals, i ha assolit el 86,4%. Cal destacar aquests petits augments perquè, com s'ha indicat abans en el cas de la taxa d'activitat general, la taxa parteix d'un valor molt elevat i és cada vegada més difícil que pugui créixer de forma substancial.

La població activa femenina ha seguit experimentant una tendència positiva de creixement absolut que s'observa, com a mínim, des de l'any 2001. Així, en el darrer trimestre de 2007 hi ha 1.633.285 dones actives, 43.340 dones més que en el darrer trimestre de l'any 2006. Però, tot i aquest clar augment, el 2007 és l'any amb el menor creixement, tant en termes absoluts com relatius, dels darrers 5 anys. Efectivament, encara que el creixement interanual s'ha situat en un important 2,7%, és una xifra força inferior a la d'anys anteriors i en particular a la de l'any 2006, que va ser d'un increment al voltant del 4%.

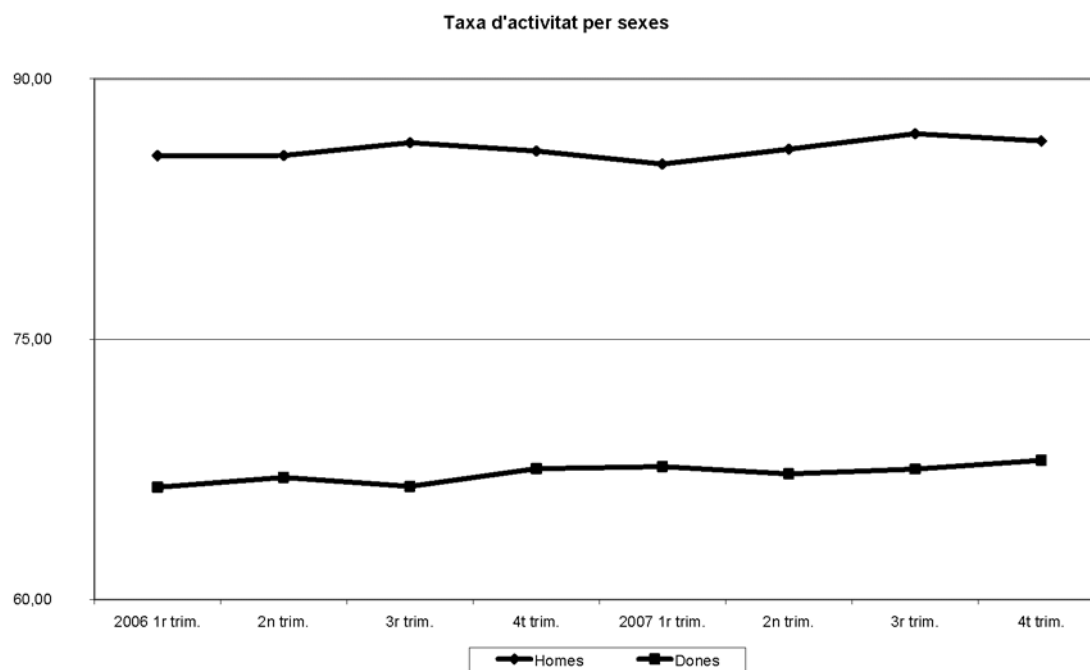
Per altra banda, cal apuntar que l'esmentat creixement de la població activa femenina en 43.340 dones no és suficient per compensar el creixement general de la població femenina entre 16 i 64 anys d'aquest 2007, que és de 46.759 dones. Aquest fet implica que en dades absolutes el nombre de dones inactives ha augmentat en 3.419, i s'ha situat en un total de 767.764 dones.

No obstant això, la proporció de dones actives respecte del total de dones de 16 a 64 anys, que es representa mitjançant la taxa d'activitat femenina, ha tornat a augmentar aquest 2007. Es tracta d'una evolució que reflecteix, un any més, una incorporació important de les dones en el mercat de treball. Així, la taxa d'activitat de les dones catalanes es situava, l'any 2000, al voltant del 60%, mentre que l'any 2007 està situada prop del 70% (68,0%). Aquest valor de final de 2007 és el més alt de la sèrie de taxa d'activitat femenina des que hi ha registre.

La taxa d'activitat femenina de 2007 ha experimentat un creixement interanual de 0,5 punts percentuals respecte al quart trimestre de 2006. Aquest increment interanual és gairebé un punt inferior als registrats en els darrers 2 anys, quan la taxa creixia 1,4 punts anuals, i és el creixement més baix dels darrers 5 anys. Per tant, s'observa un alentiment en la capacitat d'incorporació de la dona en el mercat de treball.

Finalment, a més de constatar l'important i permanent diferencial entre les dades d'activitat femenina i masculina, cal destacar que és la primera vegada, com a mínim des de l'any 2002, que el creixement interanual de la població activa i de les taxes d'activitat és superior en el cas dels homes que en el de les dones. Fins ara les dones registraven augments anuals, en especial de la taxa d'activitat, superiors als dels homes i, per tant, es reduïen lleugerament les diferències entre home i dona. L'any 2007 ha trencat aquesta tendència, fet que pot estar indicant que s'està entrant en una etapa que pot incidir negativament en les dones i en les seves possibilitats d'accés en el mercat de treball.

Gràfic 2. Evolució de la taxa d'activitat de 16 a 64 anys per sexes (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

3.1.3. Població activa de 16 a 64 anys per edats

L'evolució de l'activitat per grups d'edat mostra, un altre any, l'itinerari que fan les persones en el mercat de treball en relació amb l'edat que tenen. Les persones s'hi incorporen amb força a partir dels 20 anys i fins als 55 hi romanen amb valors molt alts (taxes d'activitat superiors al 81%). És precisament a partir dels 55 anys que la taxa d'activitat disminueix fortament, i l'enquesta de població activa mostra, entre d'altres, l'efecte generacional de la no-incorporació de la dona en el mercat de treball (les dones de més edat són les més inactives, com veurem al llarg de l'estudi), així com l'efecte de les prejubilacions i les jubilacions anticipades.

Entre el darrer trimestre de 2006 i el darrer trimestre de 2007, tots els trams d'edat veuen augmentada la seva taxa d'activitat, amb l'excepció dels joves de 16 a 19 anys, que la disminueixen. La taxa d'activitat de la població jove de 16 a 19 anys és del 30,2% i ha disminuït en saldo interanual més de 2 punts percentuals (-2,1). Aquest fet podria ser positiu si signifiqués que aquesta població jove es queda amb més intensitat en el sistema educatiu, però aquesta informació no la podem saber a partir de l'enquesta de població activa. A més, l'evolució de la taxa d'activitat d'aquest tram d'edat és la que presenta majors disparitats i fluctuacions al llarg dels darrers anys i trimestres, fet que en dificulta la seva interpretació.

Per contra, el valor que experimenta més creixement és la taxa d'activitat de les persones de 55 a 64 anys, i se situa a final de l'any 2007 en un 55,6 %, és a dir 1,5 punts més que la registrada en el mateix període de l'any 2006. Així, tot i tractar-se del segon tram d'edat amb una taxa d'activitat més baixa i ser el tram on es concentra el major nombre absolut d'inactius,

s'observa una progressió molt positiva de la seva taxa d'activitat, que pràcticament no s'ha trencat des de l'any 2002, moment en el qual se situava en un 47,4% davant del 55,6% actual. Aquest fet podria indicar un allargament de l'edat real de jubilació, tot i que caldria comprovar-ho amb altres fonts estadístiques.

Per altra banda, la resta de trams, entre 20 i 55 anys, experimenten creixements interanuals de la taxa d'activitat molt similars entre sí i modestos, ja que es mouen al voltant del mig punt percentual. Alhora, cal tenir en compte que es tracta dels trams d'edat amb unes taxes d'activitat més elevades i que, per tant, és més difícil que augmentin:

- En el cas d'edats entre 20 i 30 anys el creixement és de 0,6 punts i la taxa d'activitat se situa en un 82,6%.
- En el tram comprès entre els 31 i 44 anys l'augment és de 0,4 punts i la taxa d'activitat del quart trimestre de 2007 és del 88,8%.
- Finalment, la taxa d'activitat en el cas de 45 a 54 anys ha augmentat 0,5 punts respecte al 2006 i és de 82%.

Pel que fa als valors absoluts, és en el cas de persones entre 31 i 44 anys on es concentra el major nombre de persones actives (1.525.018, que representa el 40,4% del total) i, alhora, el major augment interanual, amb 55.075 persones, és a dir un 54% del creixement total d'activitat experimentat aquest any.

D'altra banda, i seguint amb l'anàlisi dels valors absoluts, les principals variacions interanuals es produeixen en els trams de població adulta, ja que a banda del comentat augment interanual de persones de 31 a 44 anys del 3,7% i 55.075 individus, les persones de 45 a 54 augmenten també un 3,7% i 28.546 individus; i finalment el major augment percentual de població activa s'ha donat en els més grans de 55 anys, concretament amb un 4,6% i 20.872 individus.

3.1.4. Població activa de 16 a 64 anys per nivell d'estudis

L'anàlisi de les taxes d'activitat per nivell d'estudis de 2007 confirma les tendències d'informes anteriors i subratlla la importància de la formació a l'hora d'accedir al mercat de treball. Efectivament, quan més alt és el nivell formatiu de la persona, més disposada està a treballar.

Durant aquest any 2007, **les persones que tenen majors nivells formatius han augmentat lleugerament les diferències respecte als grups amb menor formació** en el saldo interanual de la taxa d'activitat.

Així, la taxa d'activitat que més augmenta en l'anàlisi interanual és la del grup de persones que manifesten tenir una formació superior, que registra una millora d'1,6 punts i se situa en un elevadíssim 92%. De fet, es tracta del nivell formatiu amb una major taxa d'activitat i que, alhora, es troba a una gran distància de la resta de nivells i en especial del nivell formatiu més baix, amb un diferencial de més de 30 punts percentuals.

Efectivament, la taxa d'activitat de les persones que manifesten tenir un nivell formatiu baix (analfabetes o amb estudis primaris), tot i créixer per damunt de la mitjana de creixement anual, amb 1,1 punts percentuals més que el darrer any, se situa en un 60,5% i és la taxa més baixa de tots els trams formatius.

L'enquesta distingeix quatre grans trams de nivell formatiu:

- El nivell formatiu fins a estudis primaris que a final de 2007 és un 17,8% del total de persones actives entre 16 i 64 anys, concretament 670.834. En valors absoluts és el nivell formatiu que més creix i augmenta en 77.788 persones. Aquest fet suposa que aquest grup concentra el 76% de tot el creixement de persones actives de l'any 2007.
- Un segon nivell de persones que manifesten tenir educació secundària de primera etapa, amb una taxa d'activitat del 76,3% i un creixement interanual d'1,4 punts percentuals. És, per tant, el segon augment en importància després del grup amb més formació. A més, aquest nivell aglutina el 25,1% de la població activa, és a dir 946.703 persones.
- Un tercer nivell d'educació secundària de segona etapa. Aquest és l'únic tram formatiu que ha registrat un lleuger retrocés de 0,4 punts respecte a l'any anterior, però no obstant això segueix essent el segon grup en importància en termes de taxa d'activitat amb un 78,3%, només per sota del grup amb més formació. Aquest nivell està integrat per un total de 972.348 persones actives, el 25,8% del total.
- Finalment el grup amb educació superior que s'ha descrit anteriorment i que registra una taxa d'activitat del 92%. A més, és el grup més nombrós de persones que treballen o volen treballar, ja que comprèn el 31,4% del total de població activa entre 16 i 64 anys.

L'anàlisi d'aquestes dades confirma, entre d'altres, una sèrie d'elements que es repeteixen any rere any: que a més nivell formatiu la taxa d'activitat és més alta; que el grup de persones amb més formació està a gran distància de la resta en termes de taxa d'activitat i també de nombre absolut de persones; que enguany les diferències entre el grup amb més formació i la resta de grups s'han tornat a consolidar; que s'observa un decalatge important quant a taxa d'activitat entre el grup amb un nivell formatiu més baix i la resta de grups, fins i tot el nivell immediatament superior d'educació secundària de primera etapa; i finalment, que l'any 2007 el creixement en nombre total de persones actives es concentra en el grup de persones amb nivells formatius més baixos, de tal forma que més de 7 de cada 10 noves persones actives tenen una formació baixa.

3.1.5. Població activa de 16 a 64 anys per nacionalitats

Al igual que a l'estudi de l'any 2006 tornem a aproximar-nos al fenomen migratori i la seva situació en el mercat de treball, ja que és una variable cada vegada més rellevant alhora d'exposar les dinàmiques de funcionament del mercat. Per tant, en aquest apartat, de la mateixa manera que en altres d'aquest estudi, introduïm la variable nacionalitat. Així, i pel que fa a població activa, el pes de la població activa de nacionalitat no espanyola de 16 a 64 anys a final de 2007 sobre el total de l'activitat és del 18,7%.

En aquest punt cal tenir en compte que treballem amb població activa més gran de 16 anys i menor de 65, i en aquests trams d'edat el pes de la població immigrada està sobrerrepresentat en relació amb la població de nacionalitat espanyola. Així doncs, aquesta dada no significa que el pes de la població immigrada sobre el total de població sigui d'un 18,7%, com d'altra banda indiquen les dades dels empadronaments.

També cal considerar que les persones que vénen d'altres països són "molt actives", perquè precisament el seu projecte migratori és essencialment laboral i, per tant, emigren cap a Catalunya per treballar. Finalment, també hem de contextualitzar la qualitat de les dades de l'EPA, ja que, a causa de dificultats de localització i d'altres, es validen de forma diferent les enquestes per a la població immigrada i les de població espanyola (una enquesta a una persona immigrada "representa" més persones immigrades que una enquesta a una persona de nacionalitat espanyola).

Tornant a les dades de població activa, ja hem dit que el pes dels actius no espanyols se situa a final de 2007 aproximadament en un 18,7%. L'evolució interanual d'aquest valor no ha aturat el seu creixement des de l'any 2002 com a mínim, quan se situava en el 7,7%. L'augment del pes de la població immigrada activa de 16 a 64 anys sobre el total d'aquest any 2007 ha estat d'1,2 punts percentuals.

Pel que fa referència a les taxes d'activitat de la població de 16 a 64 anys, s'observa que la població immigrada, segurament pels factors abans exposats, és tradicionalment "més activa" que la població de nacionalitat espanyola. Efectivament, la taxa d'activitat de la població immigrada, situada en el 77,9%, és superior a la taxa de la població de nacionalitat espanyola, que és del 77,2%, seguint una tendència que es repeteix any rere any.

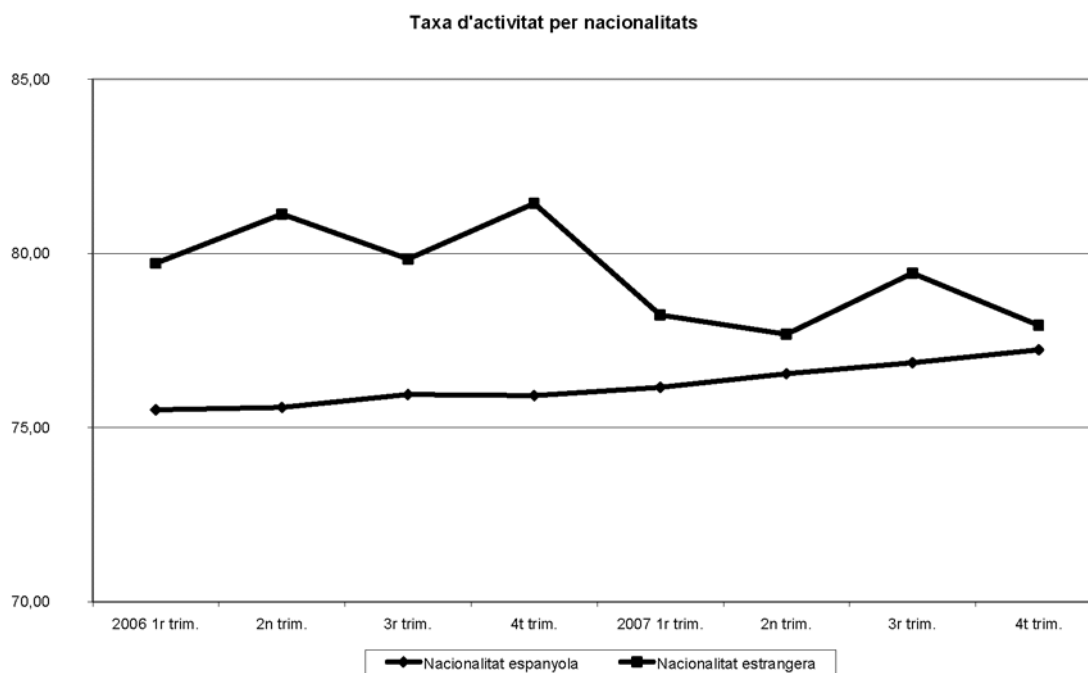
Amb tot, el diferencial entre les dues taxes s'ha reduït de forma brusca durant aquest 2007 i ha passat de 5,5 punts percentuals, favorables a la taxa de la població immigrada, als 0,7 punts actuals. Aquesta reducció respon al fet que la taxa d'activitat de la població immigrada ha disminuït en 3,5 punts i ha passat del 81,4% del quart trimestre de 2006 al 77,9% actual, fet que suposa la major reducció interanual, com a mínim des de l'any 2002. Mentre que, per altra banda, la taxa de la població de nacionalitat espanyola ha crescut en 1,3 punts i ha experimentat el creixement més important dels darrers 4 anys. Per tant, l'augment de la taxa d'activitat de la població de nacionalitat espanyola de l'any 2007 ha compensat la caiguda de la taxa de la població immigrada i ha permès el modest increment de la taxa d'activitat general.

Aquesta anàlisi es pot completar amb el detall de les variables a partir de les quals es construeix la taxa d'activitat i que mostren clarament que l'evolució del 2007 és diferent segons es tracti de població de nacionalitat espanyola o no:

- En el cas de la població immigrada es constata que hi ha un augment important del nombre absolut de persones actives, en concret segons l'enquesta de 62.849 persones, que no pot compensar el creixement global de població immigrada de 16 a 64 anys, que creix en 116.018 persones respecte de l'any 2006. Per aquesta raó, malgrat que augmenta el nombre d'actius de la nacionalitat no espanyola, decreix la taxa d'activitat i s'incrementa el nombre d'inactius.

- En el cas de la població de nacionalitat espanyola, també creix el nombre de persones actives, i es registren 39.119 més que el quart trimestre de 2006, però a diferència del cas anterior, disminueix el nombre total de persones entre 16 i 64 anys en 17.576. La combinació de les dues circumstàncies fa que la taxa d'activitat de la població de nacionalitat espanyola augmenti.

Gràfic 3. Evolució de la taxa d'activitat de 16 a 64 anys per nacionalitats (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Ara bé, com es desprèn d'aquestes dades, si ens centrem en els valors absoluts, el guany total de persones actives de 2007 es deu, en un 61,6%, a les persones amb nacionalitat no espanyola. És a dir, del total de 101.967 persones que han augmentat la xifra de població activa, 62.849 són població immigrada. No obstant això, es tracta del creixement més feble de població activa immigrada des de, com a mínim, l'any 2003 i, com s'ha indicat, no ha cobert el creixement poblacional general de 16 a 64 anys. Així, a tall d'exemple, l'any passat la població activa immigrada va representar el 100% del creixement, en nombres absoluts, de l'activitat i el seu creixement va ser de 115.112 persones, 52.263 més que aquest 2007. En definitiva, l'activitat de la població immigrada ha experimentat un retrocés clar que pot denotar una major feblesa de la seva posició vers el mercat de treball i que caldrà analitzar i confirmar en la resta d'apartats d'aquest estudi.

3.2. Ocupació

3.2.1. Població ocupada de 16 a 64 anys

El 2007 acaba amb una població ocupada de 16 a 64 anys estimada en 3.524.259 persones. Si comparem aquesta xifra amb el total de població ocupada del darrer trimestre de 2006, obtenim un increment interanual en nombres absoluts de 97.296 persones, que significa un creixement interanual considerable, del 2,8%. Aquest augment és molt similar al que es va assolir l'any passat i confirma una tendència de creixement absolut del nombre de persones ocupades que s'està reiterant, com a mínim, des de l'any 2002.

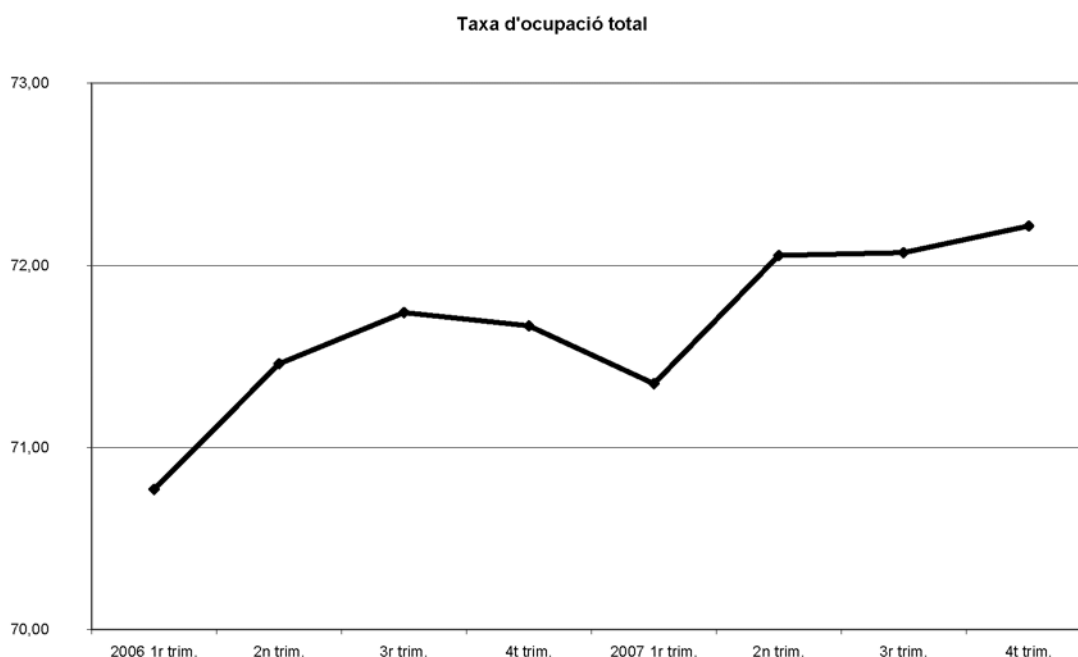
En aquest sentit, cal tenir en compte que aquests augments importants en el nombre absolut de persones ocupades són bàsics perquè demostren que el mercat de treball té capacitat de generar ocupació i d'assumir els augments de població activa. Ara bé, cal apuntar, com es confirmarà a l'apartat dedicat a l'anàlisi de l'atur, que aquest 2007 és el segon any consecutiu en què el creixement de població ocupada, malgrat ser rellevant, és lleugerament inferior al de la població activa i, per tant, augmenta el nombre absolut de persones aturades.

Amb tot, l'increment de l'ocupació es confirma al llarg de tota la seqüència anual. Així, el total de persones que formen la població ocupada augmenta progressivament en el període que va del quart trimestre de 2006 al quart trimestre de 2007, essent el darrer trimestre de 2007 el que té el valor més elevat. Per tant, en tota la sèrie es van guanyant petites quantitats cada trimestre.

Per altra banda, l'anàlisi de la taxa d'ocupació, que mesura el pes de la població ocupada sobre el total de població de 16 a 64 anys, també referma l'augment de l'ocupació en termes relatius. Per tant, a final de 2007 el nombre de persones ocupades sobre el total de població de 16 a 64 anys és superior que a final de 2006, encara que l'avenç no és espectacular. Així, el valor de la taxa d'ocupació en el quart trimestre de 2007 és del 72,2%, cosa que significa 0,5 punts percentuals positius de diferència interanual. Un creixement que és molt similar al que es va registrar l'any passat, seguint la tendència positiva de creixement dels darrers 3 anys.

Tal com hem apuntat en el cas de l'activitat, en un moment de creixement de la població activa i de la població ocupada en valors absoluts que s'esdevé amb força des de l'any 2000, cal valorar els petits increments de la taxa com a molt significatius, ja que la taxa és força alta i no s'espera que augmenti significativament en els propers anys amb valors de 2 o 3 punts percentuals per any, com havia fet en algunes sèries anteriors. El valor de 72,2% és el més alt registrat en la sèrie de la taxa d'ocupació com a mínim des de 2002.

Gràfic 4. Evolució de la taxa d'ocupació total de 16 a 64 anys (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com s'observa en el gràfic, durant l'any 2007 la taxa d'ocupació ha experimentat augments trimestrals progressius i en tots els trimestres hi ha hagut un increment interanual. Ara bé, tal com va succeir l'any passat, el primer trimestre va registrar un lleuger retrocés respecte de la taxa del quart trimestre de 2006, que pot estar indicant un menor dinamisme de l'ocupació i del mercat de treball a començament d'any.

Finalment, hem de comentar que l'enquesta indica que **hi ha un 2,1% dels ocupats que són pluriocupats**, tot i que és probable que aquesta xifra sigui molt més important a causa de l'ocultació que la persona pot fer de la segona ocupació en l'enquesta. L'any passat el percentatge que oferia l'enquesta era 3 dècimes superior al valor de final de 2007. De les 74.900 persones que l'enquesta estima com a pluriocupades, un 35% treballa fins a 10 hores en la segona ocupació i un 42,4% treballa entre 11 i 20 hores en la segona ocupació. En relació amb l'any passat, augmenta el nombre d'hores que declaren treballar les persones en la segona ocupació.

3.2.2. Població ocupada de 16 a 64 anys per sexes

L'anàlisi de l'ocupació per sexes ens mostra que dones i homes experimenten un augment interanual tant de població ocupada com de taxa d'ocupació. **L'increment en nombre de persones ocupades ha estat protagonitzat conjuntament per ambdós sexes, però, a diferència d'anys anteriors, més pels homes.**

Els homes de 16 a 64 anys aporten el 56,8% del creixement interanual total de la població ocupada, és a dir uns 55.260 homes ocupats més que l'any 2006 i un increment relatiu del

2,8%. Així, en el darrer trimestre de l'any 2007 hi ha 2.021.515 homes ocupats, que és el valor més alt com a mínim des de l'any 2000 i que no ha deixat d'augmentar des d'aleshores.

Però aquest important creixement de l'ocupació dels homes no ha permès absorbir tot l'augment de població activa (que en el cas dels homes és de 58.627 persones). Per tant, aquest fet provoca un augment net d'homes aturats de 3.367, que posteriorment analitzarem.

Pel que fa a la població ocupada femenina, es continua confirmant també la seva tendència creixent, ja que no ha parat d'augmentar en la variació interanual, com a mínim des de 2002. En el darrer trimestre de 2007 hi ha 1.502.744 dones ocupades, 42.036 més que en el darrer trimestre de 2006, concretament amb un increment interanual rellevant, del 2,9%. No obstant això, cal constatar que es tracta de l'any amb un menor creixement en termes absoluts almenys des de 2002, ja que l'increment interanual està lluny del 4,1% registrat l'any anterior i més encara del 9,1% de fa 2 anys. A més, i per primera vegada en els darrers 5 anys, les dones ocupades creixen menys en termes absoluts que els homes ocupats.

Per altra banda, igual que en el cas dels homes, l'augment en valors absoluts d'ocupació femenina tampoc no ha compensat l'augment de població activa femenina per aquest 2007.

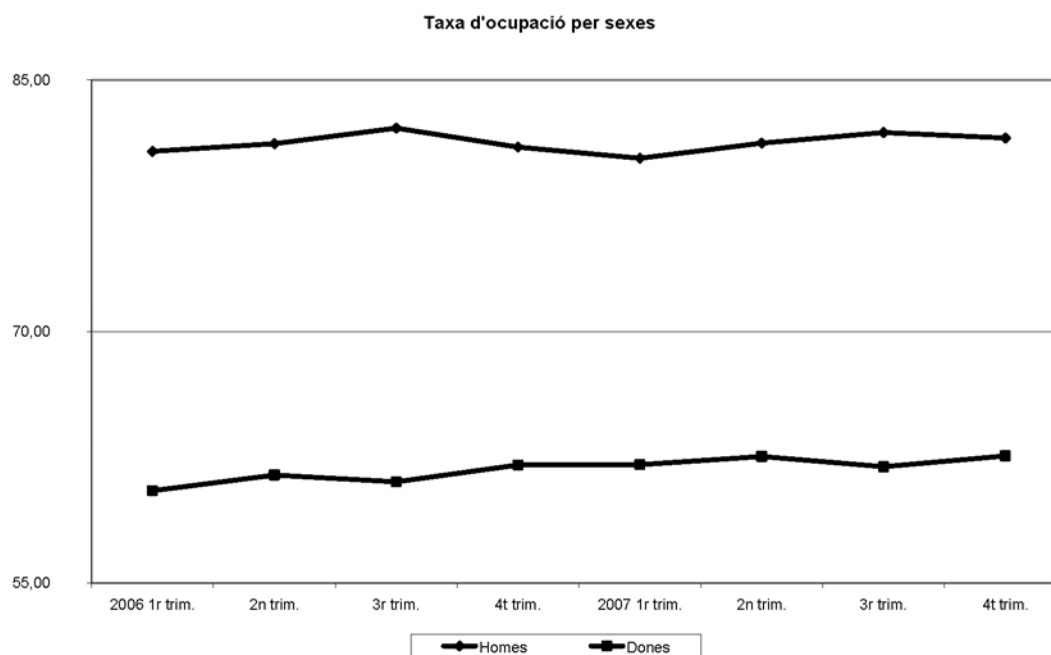
Si centrem l'anàlisi en els valors relatius de la taxa d'ocupació, observem que en el cas dels homes catalans de 16 a 64 anys augmenta 0,5 punts percentuals i se situa, a final de 2007, en un elevadíssim 81,5%. En conseqüència, com que el marge per al creixement futur d'aquesta taxa d'ocupació masculina és escàs, l'augment de la taxa d'ocupació general l'haurien de protagonitzar en els propers anys les dones, que com veurem a continuació presenten un valor molt més baix que els homes. De fet, el diferencial de la taxa d'ocupació entre ambdós sexes és, a final de 2007, de 19 punts percentuals. Un valor clarament massa alt.

A més, aquest 2007 no ha servit per alterar i reduir la diferència de valor de les taxes d'ocupació home-dona. Enguany és el primer any, com a mínim des de 2002, on el creixement de la taxa d'ocupació femenina no és superior al de la masculina i, per tant, on no es disminueix el diferencial.

Tanmateix, l'evolució dels darrers anys de la taxa d'ocupació de les dones de 16 a 64 anys reflecteix la important incorporació de dones en el mercat de treball. La taxa d'ocupació de les dones catalanes se situava, l'any 2000, al voltant del 50%, i l'any 2007 està per sobre del 60% (62,6%). Aquest valor de final de 2007 és el més alt de la sèrie de la taxa d'activitat femenina des que hi ha registre.

En comparació amb el 2006 la variació interanual d'aquesta taxa d'ocupació femenina no és espectacular, però mostra un augment de 0,5 punts percentuals. La darrera variació interanual de l'any 2005 a l'any 2006 comportava un increment d'1,3 punts percentuals. Així doncs, **les dones continuen accedint a l'ocupació amb més intensitat que l'any anterior, però aquest any el ritme d'aquest creixement ha estat lleugerament inferior i, per tant, encara estan lluny dels valors masculins.**

Gràfic 5. Evolució de la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys per sexes (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

3.2.3. Població ocupada de 16 a 64 anys per edats

Entre el darrer trimestre de 2006 i el darrer trimestre de 2007 disminueixen la seva taxa d'ocupació els joves de 16 a 19 anys i les persones que tenen entre 45 i 54 anys.

En el cas dels joves, el descens de la taxa d'ocupació és el més acusat de tots els trams d'edat amb 3,1 punts percentuals menys que el 2006 i un valor a final de 2007 de 21,2% i un total de 57.183 persones ocupades. En aquest sentit, és el segon any consecutiu que baixa la taxa d'ocupació i ho fa a un ritme molt més rellevant que l'any 2006, quan va disminuir només 0,8 punts. Ara bé, aquest descens podria mostrar, igual que hem comentat en el cas de la població activa, que hi ha proporcionalment més joves que no treballen i, per tant, poden estar formant-se. No obstant això, l'enquesta de població activa no ens permet esbrinar aquesta informació.

Per la seva banda, la taxa d'ocupació de la població de 45 a 54 anys es torna a reduir per segon any consecutiu i registra un descens de 7 dècimes, 5 dècimes més que l'any 2006, quan el descens va ser de 0,2 punts percentuals. Amb tot, i malgrat aquesta tendència decreixent, la taxa d'ocupació del tram entre 45 i 54 anys se situa en un elevat 76,4%. Per altra banda, si ens centrem en el detall dels valors absoluts, observem que el nombre de persones ocupades d'aquestes edats augmenten en 16.201 (un creixement del 2,2%) i s'estima en 738.338. No obstant això, aquest creixement ha estat insuficient per compensar l'augment de població d'aquest tram d'edat, per això ha baixat la taxa d'ocupació, i tampoc no ha permès compensar l'increment d'activitat i, com posteriorment detallarem, és el grup d'edat on més augmenta el nombre absolut de persones en situació d'atur. Per tant, haurem de seguir analitzant aquesta tendència en el futur, però ja es pot avançar que és un dels grups que més

pot estar rebent els efectes que té la pèrdua d'ocupació en sectors industrials a causa de deslocalitzacions i fenòmens similars, així com la pèrdua d'ocupats en un sector amb un pes important en termes d'ocupació com és l'hostaleria, i l'alentiment del creixement d'ocupació de la construcció. En tot cas, és preocupant que disminueixi la taxa d'ocupació d'una edat clau a l'hora d'accedir a la jubilació.

La resta de trams d'edat han registrat augments en la taxa d'ocupació i, a final de 2007, registren els valors més elevats, com a mínim des de l'any 2002:

- En el cas de les persones entre 20 i 30 anys que afirmen estar ocupades han incrementat un punt percentual i, per tant, la taxa d'ocupació se situa en el 76,3%.
- El tram d'edat comprès entre els 31 i els 44 anys, tot i tractar-se del grup d'edat amb la taxa d'ocupació més elevada –a final de 2007 és el 84,2%–, ha experimentat un augment d'un punt percentual respecte del 2006. Un augment que és encara més important si es té en compte que es tracta d'una taxa ja molt alta.
- Finalment, el darrer grup de persones en què la taxa d'ocupació guanya pes relatiu és el de 55 a 64 anys, augmenta 1,2 punts durant aquest 2007 i s'ha situat en 52,9%. Es tracta d'una dada que no ha deixat de créixer des de 2004 i, com s'ha esmentat, representa el valor més elevat des de com a mínim l'any 2002. No obstant això, després del tram de 16 a 19 anys, es tracta del grup amb una menor taxa d'ocupació i a gran distància de la resta. I, en conseqüència, caldrà seguir esmerçant esforços per incidir en la millora de la seva posició.

Els majors creixements en termes de valors absoluts a final de 2007 s'experimenten en els trams d'edat de 31 a 44 anys (amb un increment del 4,6% i un valor absolut d'1.445.634, el 41% del total d'ocupats) i el tram d'edat entre 55 i 64 anys (també amb un 4,6% d'increment i un valor absolut de 421.630).

3.2.4. Població ocupada de 16 a 64 anys per nivell d'estudis

L'anàlisi de les taxes d'ocupació per nivell d'estudis de 2007 confirma les tendències d'informes anteriors i subratlla la importància de la formació a l'hora d'inserir-se en el mercat de treball. Efectivament, quan major és el nivell formatiu de la persona, més possibilitats té de tenir una feina.

Durant aquest any 2007, les persones que tenen nivells formatius superiors han augmentat les diferències respecte als grups amb menor formació en el saldo interanual de la taxa d'ocupació; o sigui, aquest any 2007 l'afirmació "com més formació, més possibilitats de treballar" és més certa que a final de 2006 i que el 2005.

Els creixements en la taxa d'ocupació s'han donat només en el grup de persones que manifesten tenir una formació secundària de primera etapa i els que manifesten tenir una formació superior.

La taxa d'ocupació més baixa continua sent la del col·lectiu de persones analfabetes i amb educació primària: el 54,1% d'aquestes persones treballa. Una taxa molt baixa que fins i tot

en el cas de les dones d'aquest grup és més baixa i arriba al 38,5%. El saldo interanual indica que es tracta de l'únic grup segons nivell d'estudis que disminueix la seva taxa, amb la pèrdua de 2 dècimes percentuals; o sigui que, encara que sigui lleugerament, els que estaven malament estan una mica pitjor. Ara bé, tot i el descens de la taxa d'ocupació, és el grup que més creix en termes absoluts i que aporta prop del 60% del total de nous ocupats. Així, l'enquesta de població activa indica que hi ha un 17% de persones ocupades que presenten aquesta formació a final de 2007, concretament 599.783 persones entre 16 i 64 anys, 57.769 més que l'any 2006. L'any passat el pes de la població ocupada amb aquest nivell formatiu va ser del 15,8%; per tant, observem aquest any un augment dels ocupats amb formació més baixa.

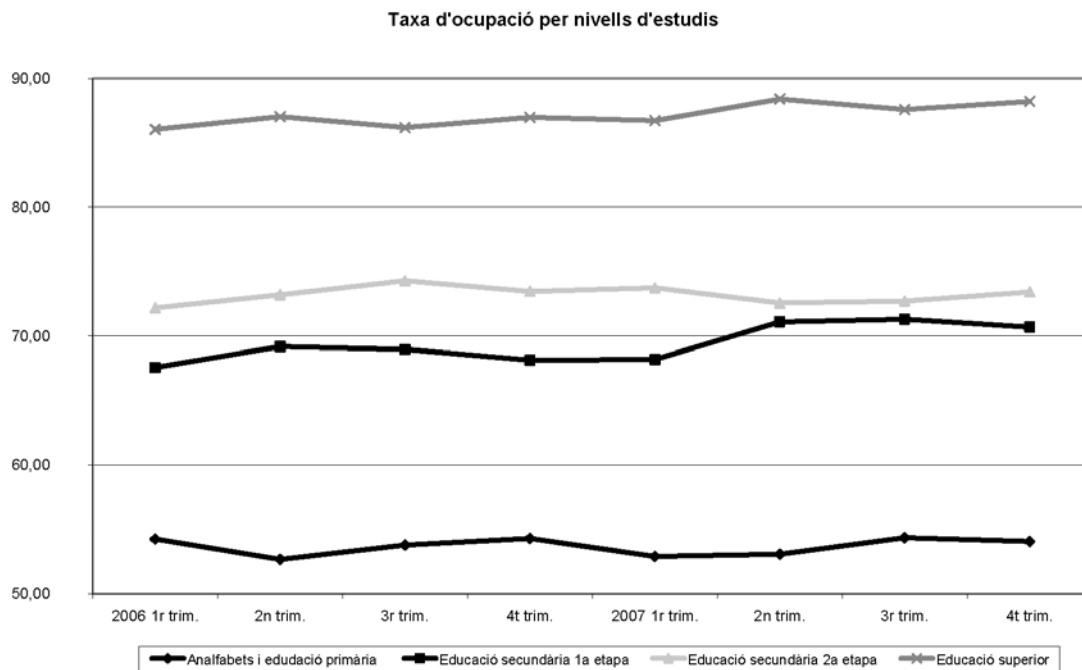
El segon grup que ofereix l'enquesta sí que veu variada la seva taxa d'ocupació en el saldo interanual 2006-2007 amb l'augment més important de tots els grups, 2,5 punts percentuals. Així, el valor de la taxa d'ocupació entre les persones que l'enquesta classifica com d'educació secundària de primera etapa és del 70,7%. A final de 2007 hi ha un total de 876.853 persones ocupades amb aquest nivell formatiu, un 24,9% de la població ocupada.

El tercer grup de l'enquesta és el d'educació secundària de segona etapa. S'ha quedat estancat, no ha experimentat variació respecte a la taxa d'ocupació de l'any 2006 i ha trencat una tendència de creixement continuat any rere any des de, com a mínim, l'any 2002. La taxa d'ocupació de persones amb aquest nivell formatiu se situa en 73,4%. En aquest col·lectiu hi trobem 911.170 persones ocupades de 16 a 64 anys, un 25,9% del total.

Finalment, com s'ha avançat, el grup de persones amb educació superior ha augmentat la taxa d'ocupació per sobre de la mitjana de variació, concretament 1,2 punts percentuals. Aquests augments es registren amb valors molt similars des de, com a mínim, l'any 2002, encara que es tracta d'una taxa amb un valor molt elevat, en el 88,2% a final de 2007. En aquest grup hi trobem 1.136.454 persones, un 32,2% del total. Per tant, l'enquesta assenyala que el grup més nombrós de persones que treballen actualment a Catalunya té una formació superior (una altra cosa és que la feina que fan es correspongui amb la qualificació o la formació que les persones han obtingut).

Gràfic 6. Evolució de la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys per nivell d'estudis (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

3.2.5. Població ocupada de 16 a 64 anys per nacionalitats

L'enquesta estima que el pes de la població ocupada de nacionalitat no espanyola de 16 a 64 anys que treballen a Catalunya a final de 2007 és del 17,7%, un total de 623.543 persones. Si ens fixem en l'evolució interanual d'aquest valor, hi observem un increment molt important del 9,4% i 53.735 persones ocupades més que el 2006. El mateix valor per a les persones ocupades de nacionalitat espanyola reflecteix un augment inferior però també important de 43.562 persones, que representa un percentatge d'increment interanual de l'1,5%.

Pel que fa a la població immigrada cal destacar que, tot i la rellevància d'aquestes dades, es tracta de l'augment més feble dels darrers cinc anys, ja que els augments sempre han estat superiors al 24%.

Pel que fa a les taxes d'ocupació de 16 a 64 anys, i seguint la mateixa tendència que el que hem exposat en el cas de la taxa d'activitat (apartat 3.1.5. d'aquest estudi), observem un gran canvi respecte a les dades de l'any 2006. Així, **la taxa d'ocupació de la població immigrada ha disminuït en 3,3 punts percentuals, i ha passat del 72,2% de final de 2006 al 68,9% d'aquest 2007.** Es tracta de la reducció de taxa d'ocupació més gran que ha experimentat la població immigrada des de, com a mínim, l'any 2002.

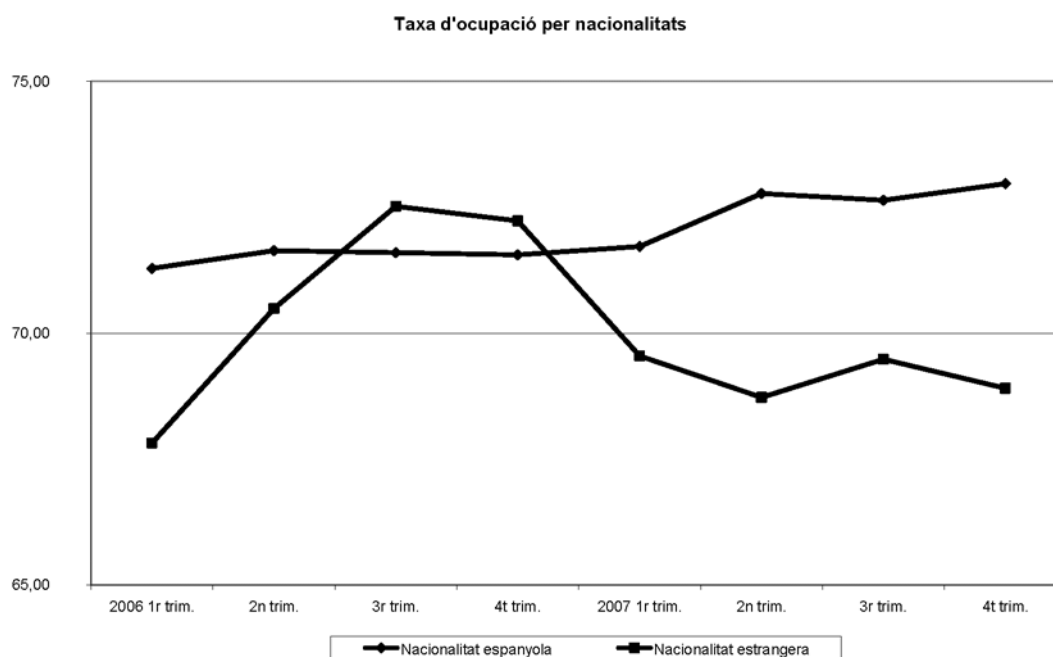
Per altra banda, la taxa d'ocupació de la població de nacionalitat espanyola ha augmentat en 1,4 punts i ara és de 73%. Amb tot, si l'any 2006 observàvem que per primera vegada la taxa de la població amb nacionalitat no espanyola superava la dels espanyols, aquest 2007 la

situació s'ha tornat a capgirar i ara la població immigrada presenta una taxa 4,1 punts inferior a la de la nacionalitat espanyola. Per tant, s'observa que la major activitat que s'atribueix tradicionalment a la població immigrada no té una translació directa en l'ocupació i, en proporció, estan menys ocupats que els espanyols.

Així, i tenint en compte totes les cauteles exposades anteriorment sobre la qualitat de les dades de l'enquesta de població activa pel que fa a nacionalitat, la reducció de la taxa d'ocupació de la població de nacionalitat no espanyola s'explica perquè enguany el mercat de treball català no ha creat els llocs de treball necessaris per compensar el creixement de població immigrada de 16 a 64 anys. En aquest sentit, cal apuntar que en els darrers anys el mercat de treball sí que havia estat capaç de crear ocupació a uns nivells superiors als de l'augment de població de nacionalitat no espanyola.

En definitiva, el 2007 es fa evident un retrocés en termes d'ocupació de la població immigrada que pot significar una major feblesa de la seva posició vers el mercat de treball i que caldrà seguir amb deteniment per evitar que desemboqui en més atur, més inactivitat o, fins i tot, més treball submergit.

Gràfic 7. Evolució de la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys per nacionalitats (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

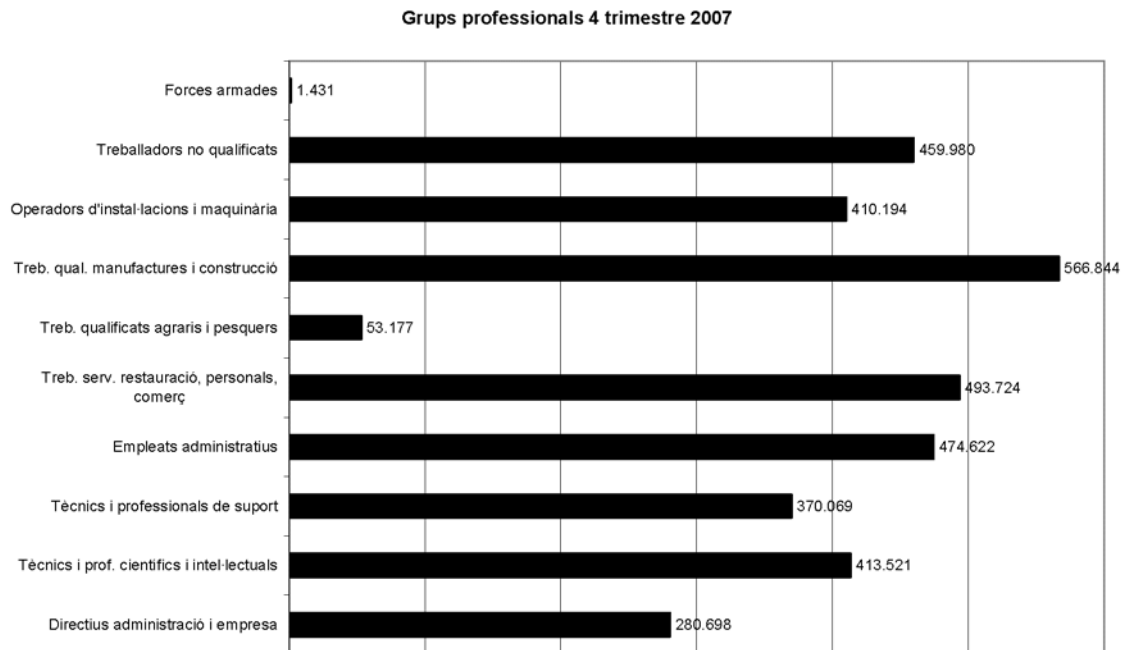
3.2.6. Població ocupada de 16 a 64 anys per grups professionals

Les dades de qualificació dels llocs de treball amb les quals hem comptat per fer aquest estudi són massa agregades i, per tant, molt limitades per poder realitzar una bona anàlisi dels grups professionals i del nivell de qualificació del mercat de treball català. Hem analitzat només deu categories i com a mínim dues d'aquestes necessiten ser matisades.

La primera, directius d'administració i empresa, perquè inclou els ocupats i ocupades que treballen pel seu compte i no tenen treballadors i treballadores a càrrec seu, i la segona, treballadors dels serveis de restauració, personals i de comerç, perquè dins d'aquest gran grup ens podem trobar qualificacions molt diverses.

Gràfic 8. Població ocupada de 16 a 64 anys per grups professionals (4t trimestre de 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Malgrat les limitacions esmentades, l'estudi de les dades d'ocupació per grups professionals mostra, en primer lloc, que el **col·lectiu de treballadors qualificats de manufactures i construcció continua sent, un any més, el que ocupa més persones**, concretament 566.844 (el 16,1% del total de la població ocupada). I a més augmenta el saldo d'ocupats i ocupades durant el 2007 i l'any acaba amb 28.601 ocupats més, amb un creixement interanual del 5,3%.

El segon grup professional que ocupa més població continua sent, també, el de **treballadors de serveis de restauració, personals i comerç**, amb un total de 493.724 ocupats i ocupades en finalitzar el 2007. Tot i així, el saldo interanual comporta una disminució de 17.868 persones, que suposa un decreixement del -3,5%.

El col·lectiu **d'empleats administratius**, que torna a créixer entre 2006 i 2007, es consolida com a tercer grup en nombre d'ocupats i ocupades. L'increment de població ocupada és d'un considerable 6,2% interanual i el pes d'aquest grup representa un 13,5% del total de persones ocupades entre 16 i 64 anys a Catalunya.

Si ens fixem en l'evolució interanual experimentada des del quart trimestre de 2006 fins al quart trimestre de 2007, trobem que la majoria de grups guanyen població ocupada i molt especialment les categories associades a una qualificació baixa o mitjana.

El grup que per segon any consecutiu més creix és el de treballadors no qualificats amb més de 41.000 nous ocupats i un increment del 9,8%. A més, un altre grup associat a un nivell de qualificació baixa, el d'operadors d'instal·lacions i maquinària, també augmenta de forma significativa els seus ocupats i ocupades amb un creixement estimat de 22.854 persones.

Igualment, s'observen dos grups que també mostren un gran avanç respecte a l'any anterior i que estan inclosos en nivells de qualificació mitjana: per una banda, els treballadors qualificats de manufactures i construcció, amb un augment de 28.601 persones, i per l'altra els empleats administratius, que, per tercer any seguit, augmenten en un nivell superior al 6%, concretament per aquest 2007 el 6,2%.

Aquestes dades són importants perquè confirmen la tendència de l'any passat que els grups que guanyen més ocupació ja no són els grups de qualificació mitjana o alta sinó sobretot els de baixa. Aquest fet pot indicar que l'ocupació que s'està creant és una ocupació que requereix qualificació baixa per ser desenvolupada. A més, enguany, aquesta idea quedaria reforçada per la reducció d'un dels grups considerats de qualificació alta com són els tècnics i professionals científics i intel·lectuals, que perden un 1,4% respecte al mateix període del 2006.

Per altra banda, hi ha dos grups que perden ocupats de forma notable:

- En primer lloc, els treballadors dels serveis de restauració, personals i comerç. Aquesta és la categoria que, en termes absoluts, més ocupació perd, amb un total de 17.868 persones menys que a final de 2006 i una reducció del 3,5%. Es tracta d'un grup que aparentment pot semblar força homogeni i que en principi es podria associar a nivells de qualificació baixos, però, en canvi, presenta una gran diversitat interna. Per exemple, és evident que el cuiner d'un restaurant no té la mateixa qualificació que el treballador que s'encarrega de rentar els plats.
- En segon lloc, els treballadors qualificats agraris i pesquers, que experimenten la major reducció en termes relatius (-23,9%), però certament la seva importància com a col·lectiu és molt petita, ja que només engloba l'1,5% del total de persones ocupades a final de 2007.

En la taula següent es mostren les variacions interanuals de tots els grups de qualificació que ofereix l'enquesta:

Taula 1. Variació percentual de la població ocupada de 16 a 64 anys per grups professionals (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Grups professionals	Variació de població ocupada (%)
Directius d'administració i empresa	4,3
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	-1,4
Tècnics i professionals de suport	1,3
Empleats administratius	6,2
Treballadors serveis restauració, personals, comerç	-3,5
Treballadors qualificats agraris i pesquers	-23,9
Treballadors qualificats manufactures i construcció	5,3
Operadors d'instal·lacions i maquinària	5,9
Treballadors no qualificats	9,8
Forces armades	-
Total	2,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Les categories professionals segons el nivell de qualificació:

Si agrupem les categories professionals en funció de la qualificació i calculem el seu pes sobre el total de població ocupada de Catalunya, obtenim els resultats següents:

Persones ocupades sense qualificació o amb qualificació baixa (treballadors no qualificats + operadors d'instal·lacions): 24,7%.

Persones ocupades amb qualificació mitjana (treballadors qualificats de manufactures i construcció + treballadors qualificats agraris i pesquers + empleats administratius): 31,1%.

Persones ocupades amb qualificació alta (tècnics i professionals de suport + tècnics i treballadors científics i intel·lectuals + directius d'administració i empresa, tenint en compte per a aquests últims el matís que fem a l'inici del capítol): 30,2%.

Persones ocupades dels serveis de restauració, personals i comerç: 14%. Hem optat per aïllar aquest grup, ja que la desagregació oferta per l'EPA no permet afinar més el nivell de qualificació d'aquests llocs de treball i, com s'ha indicat anteriorment, és un grup força heterogeni.

Així doncs, si obviem el grup professional dels treballadors dels serveis de restauració, personals i comerç, observem que les ocupacions amb qualificació mitjana o alta sumen el 61,3% del total d'ocupats i ocupades (l'any 2006 aquesta suma era lleugerament superior, concretament un 61,5%), mentre que les de qualificació baixa representen un 24,7% (però l'any 2006 el mateix valor era de 23,5%). Efectivament, **el grup de qualificació baixa guanya més de 60.000 ocupats (63.883), mentre que el grup de qualificació alta només en guanya 10.600.**

Per tant, l'anàlisi de l'ocupació dels grups professionals per aquest any 2007 permet reafirmar que **les persones que treballen en ocupacions de qualificació baixa augmenten el pes sobre el total dels ocupats i les persones que treballen en feines de qualificació alta disminueixen el seu pes relatiu. Aquesta tendència és la mateixa que es va donar l'any 2006 per als ocupats de 16 a 64 anys.**

Població ocupada immigrada de 16 a 64 anys per grups professionals

D'acord amb el que hem exposat en apartats anteriors sobre la importància creixent d'introduir la variable nacionalitat en els estudis sobre mercat de treball a Catalunya, en aquest informe 2007 incorporem com a novetat l'anàlisi més detallada de la població ocupada immigrada de 16 a 64 anys a partir de l'estructura de grups professionals.

En aquest apartat són també aplicables les matisacions i les limitacions que hem formulat anteriorment en relació amb els grups professionals amb els quals hem treballat i el fet que són categories massa agregades per poder realitzar una bona anàlisi dels grups i del nivell de qualificació del mercat de treball català. Igual que en el cas general, hem analitzat només deu categories que van des de treballadors no qualificats fins a directius d'administració i empresa.

Tot i així, la distribució de les persones ocupades per grups professionals i nacionalitat mostra grans diferències entre la població immigrada i la població de nacionalitat espanyola. En aquest sentit, la població de nacionalitat no espanyola es troba molt concentrada en tres categories que aglutinen el 75% de totes les persones ocupades immigrades. En canvi, la distribució en el cas de la població ocupada espanyola presenta valors molt més similars entre les diferents categories, i els tres grups amb més ocupats i ocupades només representen el 43,4% del total de persones ocupades de nacionalitat espanyola.

En el cas de les persones de nacionalitat estrangera destaca especialment el grup de treballadors no qualificats que és clarament majoritari amb un 32,7% de l'ocupació immigrada. A més, en comparació amb les dades de fa 1 any, al 2007 el pes relatiu d'aquest grup de treballadors és encara més important i augmenta en 2,1 punts percentuals (creix en gairebé 30.000 persones més que l'any 2006). Mentre en el cas de persones de nacionalitat espanyola el pes relatiu del grup de treballadors no qualificats és del 8,8%, el setè en importància.

A l'altre extrem, el percentatge de persones immigrades entre 16 i 64 anys que estan ocupades en grups professionals de més qualificació, com són els directius d'administració i empresa, no arriba ni al 5% del total, mentre en el cas de persones de nacionalitat espanyola aquesta dada és del 8,8%.

Igualment, hi ha dos grups on la població immigrada registra valors molt elevats. Per una banda, treballadors qualificats de manufactures i construcció amb un 23,3% del total de persones ocupades de nacionalitat no espanyola (l'any 2006 era el 25,1% i per tant ha perdut pes relatiu). Per l'altra, el grup de persones ocupades dels serveis de restauració, personals i comerç amb un 19% i que ha experimentat un lleuger augment. Cal tenir en compte que, com

ja hem esmentat a l'apartat de grups professionals, aquest grup és un dels que presenta una major heterogeneïtat interna i, per tant, també inclou qualificacions molt diverses i en molts casos ocupacions de qualificació baixa.

Taula 2. Distribució percentual de la població ocupada de 16 a 64 anys de nacionalitat espanyola i de nacionalitat no espanyola per grups professionals (4t trimestre de 2007)

Grups professionals	Pob. Ocupada nacionalitat no espanyola	% sobre pob. Nacionalitat no espanyola	% sobre pob. Nacionalitat espanyola
Directius administració i empresa	24.969	4,0	8,8
Tècnics i prof. científics i intel·lectuals	25.205	4,0	13,4
Tècnics i professionals de suport	17.875	2,9	12,1
Empleats administratius	26.870	4,3	15,4
Treb. serv. restauració, personals i comerç	118.466	19,0	12,9
Treb. qualificats agraris i pesquers	9.677	1,6	1,5
Treb. qualificats manufactures i construc.	145.146	23,3	14,5
Operadors d'instal·lacions i maquinària	50.749	8,1	12,4
Treballadors no qualificats	204.061	32,7	8,8
Forces armades	524	0,1	0,0
Total	623.542	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Per altra banda, si agrupem les categories professionals en funció de la qualificació i ho analitzem des de la perspectiva de nacionalitat es confirma que la població immigrada treballa majoritàriament en ocupacions de qualificació baixa i que pràcticament no treballa en ocupacions de qualificació alta.

Els resultats del 2007 agrupats per nivell de qualificació mostren clares diferències en funció de la nacionalitat de la persona treballadora:

- **Persones ocupades sense qualificació o amb qualificació baixa** (treballadors no qualificats + operadors d'instal·lacions): de **nacionalitat estrangera el 40,9%** i de nacionalitat espanyola el 21,2%
- **Persones ocupades amb qualificació mitjana** (treballadors qualificats de manufactures i construcció + treballadors qualificats agraris i pesquers + empleats administratius): de nacionalitat estrangera el 29,1% i de nacionalitat espanyola el 31,5%.
- **Persones ocupades amb qualificació alta** (tècnics i professionals de suport + tècnics i treballadors científics i intel·lectuals + directius d'administració i empresa): de **nacionalitat estrangera el 10,9%** i de nacionalitat espanyola el 34,3%.

Una altra dada que reforça la diferent distribució de les persones ocupades de 16-64 anys immigrades i de nacionalitat espanyola segons grups professionals és que si bé les persones immigrades representen un 17,7% del total de població ocupada a Catalunya, en alguns grups, en especial els d'inferior nivell, el pes puja fins al 40%.

Taula 3. Distribució percentual segons nacionalitat de la població ocupada de 16 a 64 anys per grups professionals (4t trimestre de 2007).

Grups professionals	% població Nacionalitat estrangera	% població Nacionalitat espanyola
Directius administració i empresa	8,9	91,1
Tècnics i prof. científics i intel·lectuals	6,1	93,9
Tècnics i professionals de suport	4,8	95,2
Empleats administratius	5,7	94,3
Treballadors serveis restauració, personals i comerç	24,0	76,0
Treballadors qualificats agraris i pesquers	18,2	81,8
Treballadors qualificats manufactures i construcció	25,6	74,4
Operadors d'instal·lacions i maquinària	12,4	87,6
Treballadors no qualificats	44,4	55,6
Forces armades	36,6	63,4
Total	17,7	82,3

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Per tant, l'anàlisi de l'ocupació dels grups professionals segons nacionalitat per l'any 2007 confirma que **la nacionalitat és una de les variables que més explica quin lloc de treball ocupa una persona. Això afecta negativament les persones immigrades perquè és més probable que treballin en ocupacions de qualificació baixa.** A més, aquesta relació entre nacionalitat i qualificació del lloc de treball, que ja es donava a períodes anteriors, durant aquest 2007 s'ha vist reforçada amb l'augment de l'ocupació immigrada dels grups de qualificacions més baixes.

3.2.7. La qualificació dels llocs de treball i els nivells d'estudi

Com ja hem tingut oportunitat d'explicar, quan treballem amb les dades de qualificació que ofereix l'enquesta estem treballant amb l'anàlisi que fa l'enquesta de la qualificació del lloc de treball que ocupa un individu. En canvi, quan treballem amb les dades de nivell d'estudis estem analitzant la formació assolida per la persona ocupada. Sembla raonable pensar que caldria observar una relació directa entre la formació assolida per les persones i el nivell de qualificació del seu lloc de treball. Aquesta hipòtesi és la que voldríem indagar en aquest apartat, tenint en compte les limitacions de categories sobretot per la variable de la qualificació del lloc de treball. Així doncs, aquest any 2007 per primera vegada en l'estudi d'ocupació creuarem els grups professionals pels nivells de formació assolida de la població ocupada de Catalunya. Per fer-ho agruparem els 10 nivells de qualificació en 5 nivells segons el grau de qualificació com hem fet en el punt anterior de població ocupada 16-64 per grups professionals. La taula que en resulta té l'aspecte següent:

Taula 4. Població ocupada de 16 a 64 anys per grups professionals i nivell de formació assolida (4t trimestre de 2007). Valors absoluts

	Analfabets i Educació primària	Educació Secundària 1a etapa	Educació Secundària 2a etapa	Estudis superiors	Total
Sense qualificació o amb qualificació baixa	270.948	314.562	207.583	77.081	870.174
Qualificació mitjana	191.952	314.800	325.818	262.073	1.094.643
Qualificació alta	53.005	91.981	203.411	715.891	1.064.288
Serveis de restauració, personals i comerç	83.878	155.070	173.367	81.410	493.725
Forces armades	0	441	990	0	1.431
Total	599.783	876.854	911.169	1.136.455	3.524.261

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La taula anterior relaciona el total d'ocupats amb la qualificació del seu lloc de treball i el nivell de formació assolida. Tot i així, per poder comentar-la treballarem amb valors percentuals:

Taula 5. Població ocupada de 16 a 64 anys per grups professionals i nivell de formació assolida (4t trimestre de 2007). Valors relatius

	Analfabets i Educació primària	Educació Secundària 1a etapa	Educació Secundària 2a etapa	Estudis superiors	Total
Sense qualificació o amb qualificació baixa	45,2	35,9	22,8	6,8	24,7
Qualificació mitjana	32,0	35,9	35,8	23,1	31,1
Qualificació alta	8,8	10,5	22,3	63,0	30,2
Serveis de restauració, personals i comerç	14,0	17,7	19,0	7,2	14,0
Forces armades	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Si ens fixem en la taula anterior, observem que les persones amb baixa formació assolida s'ocupen majoritàriament en ocupacions de qualificació baixa, concretament un 45,2% però també hi ha un grup important (unes 192.000 persones a Catalunya a final de 2007) que s'ocupen en llocs de qualificació mitjana. Finalment, uns 53.000, tot i no tenir formació acadèmica, treballen en llocs de qualificació alta (no arriba al 10% del col·lectiu). Aquestes dades indiquen que si bé és cert que el baix nivell formatiu té associades ocupacions de baixa qualificació, també hi ha una part d'aquest col·lectiu que es qualifica per altres vies com l'experiència en el lloc de treball i aconsegueix ocupar-se en llocs de treball de qualificació mitjana encara que no pot accedir satisfactòriament al nivell de qualificació alta.

Igualment, i recollint el que hem comentat fins ara sobre el creixement en termes absoluts del nombre de persones ocupades, es pot concloure que en aquest 2007 la creació d'ocupació s'ha concentrat més intensivament en llocs de qualificació baixa ocupats per persones amb baix nivell d'estudis. Efectivament, per una banda, prop d'un 60% de tot l'augment de persones ocupades el protagonitzen persones analfabetes i amb educació primària i, per l'altre, en relació amb els grups professionals l'increment més fort d'ocupació el registren les categories de qualificació més baixa.

En el segon grup de formació (educació secundària de primera etapa) ja s'observa una presència molt important (però menor que en el grup anterior) de les ocupacions de qualificació baixa juntament amb una presència també important de les ocupacions de qualificació mitjana, i un 10% d'aquests ocupats i ocupades treballen en ocupacions de qualificació alta.

El grup de formació en educació secundària de segona etapa ja té una presència important en ocupacions de qualificació alta, un 22,3% tot i que té una presència similar en ocupacions de qualificació baixa, un 22,8%. Aquesta dada traduïda a valors absoluts significa que **a Catalunya hi ha unes 208.000 persones que, tot i haver assolit nivells de formació professional de grau mitjà o nivell de batxillerat, estan treballant en llocs de treball en els quals no es necessita cap mena de qualificació i, per tant, estan sobrequalificats** per la feina que desenvolupen. La majoria del col·lectiu (35,8%) es troba, però, en ocupacions de qualificació mitjana com seria lògic pensar.

Si ens fixem en les persones que manifesten tenir un nivell de formació d'estudis universitaris o de formació professional de grau superior, un 63% del col·lectiu s'ocupa en llocs de treball de qualificació alta, **però tanmateix hi ha un gruix important dels ocupats amb formació superior (unes 262.000 persones a final de 2007) que s'ocupen en llocs de treball pels quals estan sobrequalificats**. També hi ha unes 77.000 persones que tot i haver-se format treballen en llocs de treball que no exigeixen cap tipus de qualificació i, per tant, estan molt sobrequalificades per la feina que estan fent. Aquestes dades mostren la contradicció entre els missatges que encoratgen els i les joves a formar-se i la realitat del mercat de treball, en la qual tots els ocupats amb nivells de formació superior no desenvolupen feines relacionades amb el seu nivell de formació.

Finalment, la taula anterior també mostra l'heterogeneïtat del grup d'ocupats dels sectors de la restauració, serveis personals i comerç, tot i que tendeixen a tenir ocupats amb nivells mitjans de formació assolida.

3.2.8. Població ocupada de 16 a 64 anys per branques d'activitat

En aquest apartat ens centrem en quines branques d'activitat treballa la població ocupada de 16 a 64 anys a Catalunya. Utilitzarem la desagregació de la CNAE (classificació nacional d'activitats econòmiques) a dos dígits que distingeix una seixantena de categories i, per tant, aporta molta informació sobre el teixit productiu català en termes d'ocupació.

En primer lloc, s'observa que hi ha sis grans branques d'activitat que superen, cadascuna d'elles, les 180.000 persones ocupades i aglutinen gairebé el 50% de tota la població ocupada catalana. Per ordre de pes sobre el total d'ocupació són: construcció, comerç al detall, altres activitats empresarials, hostaleria, activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials i, finalment, educació.

Cap d'aquestes branques concentra més del 15% del total d'ocupació i, només una –la construcció– supera el 10% de l'ocupació total. Així doncs, es pot afirmar que el mercat de treball català gaudeix, en relació amb l'ocupació, d'un elevat nivell de diversificació i, consegüentment, d'una reduïda dependència sectorial. No obstant això, no es pot menystenir el pes específic i destacat de la construcció, que és la branca d'activitat on treballa més població ocupada (el 12,7%) i que es troba a gran distància de la resta de branques (supera en més de 130.000 persones ocupades l'activitat immediatament posterior). En aquest sentit, cal tenir en compte que la construcció ha estat el sector en el qual s'han basat gran part dels creixements d'ocupació dels darrers anys i ara, com després detallarem, s'observa un clar alentiment del seu ritme de creixement que, en cas de mantenir-se o, fins i tot, d'agreujar-se en el futur, podria provocar tensions importants a escala ocupacional.

A continuació detallem l'anàlisi de les principals branques d'activitat i la seva evolució en termes d'ocupació des del quart trimestre de 2006 fins al quart trimestre de 2007, començant per les branques que han guanyat nombre d'ocupats i, en conseqüència, més pes relatiu.

El 2007, el sector que més creix amb diferència és el d'altres activitats empresarials, i finalitza l'any amb un total de 310.079 persones ocupades. Aquest sector registra un augment relatiu interanual molt important del 16,8% i un increment absolut de 44.569 persones (cal tenir en compte que el conjunt de l'ocupació creix aquest 2007 en 97.296 persones més). Així, se situa com a tercer sector en termes d'ocupació molt a prop de la segona branca d'activitat que és la de comerç al detall. A més, l'evolució d'aquest sector confirma el creixement important que ja va registrar l'any anterior i ens apunta que es tracta d'una de les principals fonts de creació d'ocupació de cara al futur.

Per observar amb més atenció on són els guanys de població ocupada en aquesta branca tan heterogènia la desagreguem a tres dígits de la CNAE i obtenim la taula següent:

Taula 6. Variació absoluta i percentual de la població ocupada de 16 a 64 anys per subsectors de la branca altres activitats empresarials (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Ocupació 4t trim. 2006	Ocupació 4t trim. 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Activitats jurídiques, de comptabilitat, auditoria, assessoria fiscal, estudis de mercat, enquestes d'opinió	74.252	81.479	7.227	9,7
Serveis tècnics d'arquitectura i Enginyeria	39.977	41.943	1.966	4,9
Assaigs i anàlisis tècnics	5.444	10.238	4.794	88,1
Publicitat	17.662	20.803	3.141	17,8
Selecció i col·locació de personal	6.590	5.190	-1.400	-21,2
Serveis d'investigació i de seguretat	21.359	16.912	-4.447	-20,8
Activitats industrials de neteja	70.845	91.681	20.836	29,4
Activitats empresarials diverses	29.382	41.832	12.450	42,4
Total	265.511	310.078	44.567	16,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La taula ens mostra que l'augment d'ocupació s'ha concentrat especialment en dos subsectors: en primer lloc, les activitats industrials de neteja, amb l'augment més fort de tots els subsectors de la CNAE 3 dígit estimat en 20.836 persones, un guany al voltant del 30%. Aquest increment és molt similar al que també va registrar fa 1 any. En segon lloc, les activitats empresarials diverses amb un augment del 42,4% i 12.450 persones. Aquest subsector inclou, entre d'altres: activitats de centres d'atenció telefònica, activitats d'envasament i empaquetatge per compte d'altri o activitats de secretaria i traducció.

Per altra banda, i seguint amb el detall de sectors que han guanyat pes en nombre d'ocupats i ocupades, cal fer esment de dues branques que tenen una presència menor en el conjunt de persones ocupades però que han registrat augments molt importants en relació amb les dades de l'any 2006: venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, venda de combustible i activitats annexes als transports i agències de viatges. Cadascuna d'elles creix més de 20.000 persones ocupades, que, en termes relatius, és el 39,9% en el primer cas (on és especialment rellevant el subsector de manteniment i reparació de vehicles) i el 51,7% en el segon (aquí sobresurt el creixement del subsector de les activitats d'operadors turístics i agències de viatges).

Igualment, aquest 2007 destaquen dues branques d'activitat que es troben entre les deu amb més pes en nombre d'ocupats i ocupades (cadascuna d'elles supera les 120.000 persones ocupades), i que en comparació amb les dades del quart trimestre de 2006 registren creixements importants: 17.543 persones ocupades més en el sector de llars que ocupen personal domèstic i 17.440 en el comerç a l'engròs.

A més, en aquest 2007 ha augmentat l'estimació de població ocupada de tres de les quatre branques dels sectors industrials que ocupen quantitats significatives d'ocupats i ocupades:

productes alimentaris i begudes amb un creixement interanual del 12,7%, indústria de la construcció de maquinària i equipament mecànic, que augmenta un 19,2%, i indústria química, amb un augment del 4,6%. De fet, de les branques dels sectors industrials amb més de 70.000 persones ocupades només ha disminuït la fabricació de vehicles de motor.

Pel que fa a la pèrdua d'ocupació destaca en primer lloc el sector de l'hostaleria. Aquest és el sector on s'ha destruït més ocupació d'aquest 2007 i finalitza l'any amb 11.222 persones ocupades menys que el 2006, una reducció del 5%. Cal tenir en compte que l'any passat l'hostaleria era un dels sectors que més creixia, amb un 13%, i que en només 1 any ha passat a experimentar un decreixement que haurem de seguir amb atenció en els propers trimestres.

Les branques d'activitat que, tot i no tenir gaire pes en nombre de persones ocupades, més han disminuït en termes absoluts després de l'hostaleria són:

- Per una banda, dues branques vinculades amb sectors industrials: la indústria tèxtil, que segueix una tendència negativa que s'està repetint en els darrers anys i que disminueix en un preocupant 21,3%, és a dir 10.639 persones ocupades menys que l'any 2006. I la maquinària i material elèctric, que finalitza el 2007 amb una reducció també molt rellevant de 10.481 persones ocupades, un 32,4% menys que les dades de fa 1 any. En ambdós casos segurament les baixades estan relacionades amb processos de deslocalització industrial i de pèrdua de competitivitat.
- Per altra banda, les activitats immobiliàries. Aquesta activitat ha disminuït un 24,5% el nombre absolut d'ocupats i és un indicador més de l'alentiment de la construcció.

Per altra banda, i abans de finalitzar el contingut d'aquest apartat de l'estudi, cal que ens detinguem en allò que ha succeït el 2007 amb una de les branques d'activitat més dinàmiques dels darrers anys i, com hem comentat, la que té més pes dins de l'estructura ocupacional de Catalunya: la construcció.

A final de 2007 a Catalunya hi ha una població estimada de 446.200 persones ocupades en el sector de la construcció (el 12,7% del total d'ocupats i ocupades). Per tant, com ja hem avançat, l'evolució d'aquest sector té una incidència especial en l'evolució general del mercat de treball català, ja que també genera molts llocs de treball indirectes, per exemple en la indústria del moble, producció de materials de construcció, etc.

El sector de la construcció torna a créixer en relació amb les dades de l'any 2006, si bé es fa palès que ho fa a un ritme molt inferior. Així, si l'any passat comentàvem que registrava un creixement molt important del 24,2% i 85.369 persones més que l'any 2005, enguany creix només un 1,8%, és a dir finalitza el 2007 amb 7.753 persones ocupades més que a final de 2006. No obstant això, el diferencial de creixement de l'any passat vers el d'aquest 2007 se situa en 22,4 punts percentuals, un sobtat i profund alentiment del seu ritme de creixement.

A més, hi ha algunes dades relatives a l'ocupació que ens fan preveure que ens trobem davant d'un canvi de cicle caracteritzat per un refredament del sector de la construcció que deixaria de ser un dels principals responsables del creixement de l'ocupació i de l'activitat econòmica. Per un costat, la reducció considerable de l'ocupació en el sector d'activitats immobiliàries

denota que la intermediació en el mercat de l'habitatge pateix una forta davallada, i per l'altre, i utilitzant les dades de CNAE – 3 dígits, el retrocés important del subsector de preparació d'obres, que disminueix en comparació interanual un 56,2%, és a dir, 10.735 persones menys que l'any 2006, apunta a una reducció del nombre de projectes per desenvolupar.

Un dels elements que poden evitar que el sector de la construcció entri en una fase de recessió, que podria tenir efectes molt negatius per tot el sistema econòmic català, és el creixement de l'obra d'iniciativa pública. Així, l'augment de la inversió i la despesa pública en infraestructures o habitatges de protecció oficial pot ajudar a minimitzar l'impacte d'un retrocés de l'obra privada. Ara bé, amb les dades de l'enquesta ens és impossible esbrinar quin és el pes actual en termes d'ocupació d'ambdues iniciatives i si aquest any 2007 ja ha estat rellevant el paper de les administracions públiques per donar suport a aquest sector d'activitat.

Per concloure aquest apartat, afegim com a adjunts dos quadres que il·lustren els comentaris que hem realitzat. En el primer cas, observem les variacions interanuals que experimenten les branques d'activitat que concentren el 75% dels ocupats i ocupades de Catalunya a final de 2007.

Taula 7. Variació absoluta i percentual de la població ocupada de 16 a 64 anys per les branques d'activitat que concentren més del 75% de persones ocupades (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Ocupació 4t trim. 2006	Ocupació 4t trim. 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Construcció	438.447	446.200	7.753	1,8%
Comerç al detall	302.861	314.456	11.595	3,8%
Altres activitats empresarials	265.510	310.079	44.569	16,8%
Hostaleria	224.268	213.046	-11.222	-5,0%
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	209.818	206.151	-3.667	-1,7%
Educació	185.771	181.634	-4.137	-2,2%
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	137.443	138.373	930	0,7%
Llars que ocupen personal domèstic	110.483	128.026	17.543	15,9%
Transport terrestre i per canonada	109.103	122.886	13.783	12,6%
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	103.909	121.349	17.440	16,8%
Productes alimentaris i begudes	93.284	105.095	11.811	12,7%
Maquinària i equipament mecànic	69.969	83.385	13.416	19,2%
Indústria química	79.130	82.795	3.665	4,6%
Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, venda de combustible	53.011	74.168	21.157	39,9%
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	75.253	71.848	-3.405	-4,5%
Activitats recreatives, culturals, esportives	73.085	70.569	-2.516	-3,4%
Resta de sectors	895.620	854.202	-41.418	-4,6%
Total	3.426.965	3.524.262	97.297	2,8%

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La taula següent mostra el pes relatiu sobre el total d'ocupats a final de 2006 i de 2007 de les branques que ocupen més del 75% dels catalans i catalanes per poder-ne observar l'evolució. Lògicament, els sectors que han guanyat o perdut més ocupats han tingut variacions més destacables en la importància relativa.

Taula 8. Variació en punts percentuals del pes relatiu de les branques d'activitat que concentren més del 75% de persones ocupades sobre el total de població ocupada de 16 a 64 anys (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	% 4t trim. 2006	% 4t trim. 2007	Diferència en punts percentuals
Construcció	12,8%	12,7%	-0,1
Comerç al detall	8,8%	8,9%	0,1
Altres activitats empresarials	7,7%	8,8%	1,1
Hostaleria	6,5%	6,0%	-0,5
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	6,1%	5,8%	-0,3
Educació	5,4%	5,2%	-0,3
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	4,0%	3,9%	-0,1
Llars que ocupen personal domèstic	3,2%	3,6%	0,4
Transport terrestre i per canonada	3,2%	3,5%	0,3
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	3,0%	3,4%	0,4
Productes alimentaris i begudes	2,7%	3,0%	0,3
Maquinària i equipament mecànic	2,0%	2,4%	0,3
Indústria química	2,3%	2,3%	0,0
Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, venda de combustible	1,5%	2,1%	0,6
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2,2%	2,0%	-0,2
Activitats recreatives, culturals, esportives	2,1%	2,0%	-0,1
Resta de sectors	26,1%	24,2%	-1,9

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La taula anterior permet visualitzar millor els guanys i les pèrdues d'ocupació, però les conclusions són idèntiques que amb els saldos absoluts i les variacions percentuals. En efecte, les altres activitats empresarials és l'única branca d'activitat que augmenta el seu pes relatiu més enllà d'un punt percentual en la variació d'aquest any 2007. També obtenen bons resultats la venda, el manteniment i la reparació de vehicles de motor, la venda de combustible, el comerç a l'engròs i les llars que ocupen personal domèstic. Per la banda de la pèrdua d'importància relativa, hi trobem l'hostaleria, les activitats sanitàries i veterinàries, els serveis socials i l'educació.

3.2.9. Població ocupada immigrada de 16 a 64 anys per branques d'activitat

En aquest apartat de l'estudi, volem reflectir si la població immigrada presenta una concentració sectorial similar a la població de nacionalitat espanyola i si any rere any els sectors on treballa la població immigrada són més o menys semblants als sectors on treballen les persones amb nacionalitat espanyola.

A final de 2007 la situació és aquesta:

Taula 9. Distribució absoluta i percentual de la població ocupada de 16 a 64 anys amb nacionalitat no espanyola per branques d'activitat (4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Població ocupada de nacionalitat estrangera	% sobre total població nacionalitat estrangera	% sobre total població nacionalitat espanyola
Construcció	143.692	23,0%	10,4%
Hostaleria	78.073	12,5%	4,7%
Llars que ocupen personal domèstic	74.928	12,0%	1,8%
Altres activitats empresarials	58.742	9,4%	8,7%
Comerç al detall	50.409	8,1%	9,1%
Productes alimentaris i begudes	30.708	4,9%	2,6%
Agricultura, ramaderia, caça i serveis relacionats	18.898	3,0%	1,7%
Transport terrestre i per canonada	18.008	2,9%	3,6%
Educació	13.202	2,1%	5,8%
Activitats annexes als transports i agències de viatges	11.198	1,8%	1,7%
Resta de subsectors	125.688	20,2%	49,9%
Total	623.546	100,0%	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Les dades d'aquesta taula indiquen clarament que la població immigrada té una concentració sectorial molt més acusada que la població de nacionalitat espanyola. Les cinc primeres branques on treballa la població immigrada engloben més del 65% del total d'ocupats immigrants de 16 a 64 anys, mentre que per englobar el 65% dels ocupats de nacionalitat espanyola es necessiten dotze subsectors o branques d'activitat.

Si ens fixem en el pes que tenen les branques que ocupen més població immigrada en relació amb la població espanyola, ens adonem de com és de diferent l'estructura ocupacional de les persones immigrades. Els tres subsectors, que engloben cadascun d'ells més del 10% dels ocupats de nacionalitat no espanyola (construcció, hostaleria i llars que ocupen personal domèstic), estan molt sobredimensionats en relació amb la població ocupada de nacionalitat espanyola. En altres subsectors, com per exemple el comerç al detall, transport terrestre i per canonada o educació, la tendència és la contrària: les persones de nacionalitat no espanyola hi són menys presents.

En relació amb aquesta mateixa taula en l'interanual 2006-2007, podem indicar que, **per segon any consecutiu, el pes relatiu del sector de la construcció i de l'hostaleria disminueix**, però en canvi augmenta pel que fa a les llars que ocupen el personal domèstic, a altres activitats empresarials i al comerç al detall.

Per altra banda, també és interessant analitzar per cadascuna de les branques d'activitat quin és el percentatge de població immigrada ocupada sobre el total d'ocupació d'aquella branca:

Taula 10. Distribució percentual segons nacionalitat de la població ocupada de 16 a 64 anys per branques d'activitat (4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	% població nacionalitat estrangera	% població nacionalitat espanyola
Construcció	32,2%	67,8%
Hostaleria	36,6%	63,4%
Llars que ocupen personal domèstic	58,5%	41,5%
Altres activitats empresarials	18,9%	81,1%
Comerç al detall	16,0%	84,0%
Productes alimentaris i begudes	29,2%	70,8%
Agricultura, ramaderia, caça i serveis relacionats	28,1%	71,9%
Transport terrestre i per canonada	14,7%	85,3%
Educació	7,3%	92,7%
Activitats annexes als transports i agències viatges	18,3%	81,7%
Resta de subsectors	8,0%	92,0%
Total	17,7%	82,3%

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

S'observa que en determinades branques d'activitat hi ha una presència de persones immigrades que és molt superior a la mitjana global del 17,7% dels ocupats i ocupades. A més, en les tres branques d'activitat on hi ha més nombre absolut de persones ocupades de nacionalitat estrangera (construcció, hostaleria i llars que ocupen personal domèstic) és on el pes de les persones immigrades sobre el total del sector és més gran i supera el 30% o, fins i tot, en el cas de llars que ocupen personal domèstic, s'aproxima al 60% de la branca d'activitat.

En resum, es detecta una segmentació important del mercat de treball en funció de quina sigui la nacionalitat de la persona ocupada. Els sectors on treballa la població espanyola i els sectors on treballa la població immigrada no s'assemblen gaire i aquesta tendència no millora d'una manera clara i com seria desitjable per a l'any 2007.

3.2.9.1 Comparació de l'estructura ocupacional de la població immigrada segons anys de residència a l'Estat espanyol

Aquest any 2007 també hem introduït la variable del temps de residència que té la persona immigrada a l'Estat espanyol i la relacionem amb la qualificació del lloc de treball que ocupa amb la classificació que utilitzem a tot l'estudi. Fem aquesta anàlisi perquè sabem que la inserció i la promoció en el mercat de treball és un procés llarg en el temps, i més en el cas de les persones immigrades a causa del sistema de renovació de permisos de treball, que es pot allargar 5 anys fins a tenir l'autorització permanent, encara que es pot pensar en un procés temporal també en el cas del col·lectiu jove. Pel que fa a la immigració, ens fixarem en si les persones que porten més anys residint a Catalunya tenen feines més qualificades o si, per contra, no hi ha canvis en aquesta mateixa estructura a mesura que va passant el temps. La taula següent, que exclou les persones que tenen doble nacionalitat, visualitza aquestes reflexions:

Taula 11. Població ocupada de 16 a 64 anys amb nacionalitat no espanyola per grups professionals i anys de residència a l'Estat espanyol (4t trimestre de 2007). Valors absoluts

Nivells de qualificació	Ocupats = o < 1 any residència	Ocupats = o > 7 anys residència	Total ocupats Nacionalitat estrangera
Sense qualificació o amb qualificació baixa	28.911	90.945	254.809
Qualificació mitjana	18.100	61.467	181.694
Qualificació alta	5.050	37.059	68.049
Serveis de restauració, personals i comerç	16.016	32.949	118.466
Forces armades	0	0	524
Total	68.077	222.420	623.542

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Per poder analitzar millor aquestes dades, treballarem amb valors relatius. És la taula següent:

Taula 12. Població ocupada de 16 a 64 anys amb nacionalitat no espanyola per grups professionals i anys de residència a l'Estat espanyol (4t trimestre de 2007). Valors relatius

Nivells de qualificació	Ocupats = o < 1 any residència	Ocupats = o > 7 anys residència	Total ocupats Nacionalitat estrangera
Sense qualificació o amb qualificació baixa	42,5	40,9	40,9
Qualificació mitjana	26,6	27,6	29,1
Qualificació alta	7,4	16,7	10,9
Serveis de restauració, personals i comerç	23,5	14,8	19,0
Forces armades	0,0	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Hem decidit treballar amb una antiguitat de 7 anys per dos motius: el primer perquè és temps suficient per a què una persona de nacionalitat no espanyola tingui una situació legal més estable en el nostre país, i la segona perquè des de l'any 2000 (fa 7 anys) s'observa una intensitat en el creixement de població immigrada en el mercat de treball català. Com a apunt metodològic també assenyalem que, tot i que amb aquestes dades és impossible de saber, també és evident que moltes persones immigrades obtindran la nacionalitat espanyola a mesura que es dilati el procés migratori i, per tant, ja no es computaran en aquests càlculs.

D'entrada observem que la majoria dels ocupats de nacionalitat no espanyola treballen en ocupacions de qualificació baixa tant si fa menys d'1 any que han arribat a Catalunya com si fa 7 anys o més que hi són. Tanmateix, sí que s'observa un percentatge lleugerament més baix en el cas del segon grup. En el cas de les ocupacions de qualificació mitjana podríem fer una anàlisi similar. Observem un lleuger pes relatiu superior per les persones que fa 7 anys o més que viuen a Catalunya, però en ambdós casos les diferències són poc importants. En canvi, sí que és important la diferència en els llocs de treball de qualificació alta (que també inclouen els autònoms sense assalariats) i confirma en aquest cas una certa hipòtesi d'ascens social.

Efectivament, una part notable de la població immigrada ocupada (16,7%) aconsegueix, al cap de 7 anys, ocupar-se en llocs de treball qualificats, en canvi en les persones que acaben d'arribar aquest percentatge és menys de la meitat (7,4%). Aquest 16,7% d'ocupats en llocs de qualificació alta són unes 37.000 persones a final de 2007 a Catalunya. En canvi, en el cas de la població catalana el percentatge d'ocupats en llocs de treball de qualificació alta puja fins al 30,2% a final de 2007.

És molt important que aquestes dades es vagin apropant cada cop més i que la immigració no marqui registres molt diferents en relació amb la població espanyola.

Finalment, cal fer un altre apunt metodològic perquè l'estimació de població ocupada no espanyola que fa 1 any o menys que resideix a l'Estat espanyol i que treballa en llocs de qualificació alta està per sota dels 6.000 i, per tant, no és significativa per l'enquesta (tot i que l'estimació no està massa lluny amb 5.000 individus).

Uns registres que sí que són significatius en la taula anterior són els ocupats i ocupades de la població immigrada que treballen en els sectors de l'hostaleria, el comerç i els serveis personals. Com ja hem dit diverses vegades, no entenem perquè l'INE inclou aquesta classificació sectorial en unes categories que persegueixen mostrar la qualificació del lloc de treball amb independència del sector d'activitat on es treballa, però en aquesta ocasió ens aniran força bé. Així és, ja que s'observa una diferència molt important en la quantitat de persones immigrades que treballen en aquests sectors en relació amb l'antiguitat de l'arribada a l'Estat espanyol. Efectivament, les persones que acaben d'emigrar s'ocupen, en un 23,5%, en aquests sectors, mentre que les persones immigrades que fa 7 anys o més que viuen a Catalunya s'hi ocupen amb una intensitat molt inferior, un 14,8%. Aquesta diferència de 8,7 punts percentuals és important perquè indica que hi ha una certa diversificació en l'ocupació a mesura que es consolida en el temps el fet migratori. Aquestes dades també poden indicar que la població immigrada té uns sectors d'activitat i d'ocupacions "d'arribada" que va abandonant a mesura que es consolida en el temps el fet migratori.

3.2.9.2. Població ocupada immigrada de 16 a 64 anys per situació professional

L'enquesta de població activa ens ofereix una desagregació de l'ocupació que anomena "situació professional", que fa esment del tipus de relació laboral que tenen els ocupats i les ocupades. Ens sembla interessant oferir aquestes categories en funció de la nacionalitat de les persones, ja que, com hem avançat, entenem que la immigració és un dels factors clau que explica l'evolució del mercat de treball des de l'any 2000, com abans ho ha sigut la incorporació de la dona en el mercat de treball o l'endarreriment en l'edat en què es comença a treballar.

L'enquesta ens ofereix sis categories, però ens centrarem només en aquelles que siguin significatives, com aconsella la metodologia d'anàlisi de la EPA. A final de 2007, si creuem la situació professional amb la nacionalitat obtenim la taula següent:

Taula 13. Situació professional de la població de nacionalitat espanyola i de la població de nacionalitat no espanyola de 16 a 64 anys (4t trimestre de 2007)

	Nacionalitat espanyola	Nacionalitat estrangera	Total
Empresari amb treballadors	5,6	2,2	5,0
Treballadors independents o empresari sense assalariats	11,3	8,1	10,7
Membre de cooperativa	0,1	0,1	0,1
Ajuda a l'empresa o al negoci familiar	0,5	0,8	0,6
Assalariat	82,4	88,8	83,6
Una altra situació	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

En la taula anterior s'observa amb claredat que hi ha molts menys empresaris amb treballadors per part de la població immigrada, un 2,2% dels ocupats (tot i que l'enquesta estima en gairebé 14.000 empresaris amb treballadors de nacionalitat no espanyola a Catalunya), mentre que per la població amb nacionalitat espanyola aquest percentatge és del 5,6%. També hi ha menys autònoms o treballadors independents en el cas de la població immigrada, tot i que aquests obtenen un significatiu 8% del total d'ocupats del col·lectiu. Aquesta dada és més important si observem que en els anys anteriors se situava al voltant del 5%, i ens pot cridar l'atenció sobre la creació de falsos autònoms en aquest col·lectiu, tot i que no ho podem afirmar només amb aquestes dades de l'enquesta. Tot i això, encara estan 3,2 punts percentuals per sota del percentatge de treballadors autònoms que obté la població espanyola. Finalment, i com calia esperar el percentatge d'assalariats sobre els ocupats, és superior en la població de nacionalitat no espanyola, però aquest any 2007 els ocupats estrangers són menys assalariats que l'any anterior (-2,2 punts percentuals disminueix el pes dels assalariats no espanyols en relació amb el quart trimestre de 2006).

En resum, en valors relatius hi ha menys empresaris i menys treballadors autònoms immigrants que espanyols i, en canvi, hi ha més assalariats immigrants que espanyols. Tot i això, es percep una tendència de traspàs d'ocupats assalariats immigrants cap a ocupats autònoms sense assalariats immigrants aquest any 2007.

3.2.10. Població ocupada de 16 a 64 anys i temps parcial

L'enquesta de població activa permet fer una estimació de les persones que treballen a temps parcial i saber com es reparteix aquesta situació entre variables diferents. També es poden saber els motius pels quals les persones no treballen a temps complet, com observarem en aquest apartat.

La taxa de parcialitat estimada a final de 2007 se situa en l'11,8% i augmenta tres dècimes respecte al valor registrat a final de 2006. Per tant, treballen a temps parcial gairebé 12 de cada 100 persones que estan ocupades, una dada molt similar a la dels 2 anys anteriors.

És interessant veure si homes i dones tenen valors similars en la taxa. Si fem aquests càlculs ens adonem que el temps parcial és eminentment femení, ja que el 80,5% de les persones que declaren treballar a temps parcial són dones, un total de 334.965 dones. Així, en el cas de les dones, la taxa de parcialitat se situa en el 22,3% i, en canvi, en el cas dels homes, només 4 de cada 100 homes afirmen treballar menys de la jornada completa. **Per tant, el temps parcial recau gairebé en exclusiva en les dones catalanes.**

Si ens fixem en el nivell formatiu de les persones que treballen a temps parcial, podem observar que les persones amb un nivell formatiu d'educació superior són les que treballen menys a temps parcial (8,4%), mentre que la resta de categories superen el 10% i es mouen entre l'11,3% de persones amb un nivell d'educació secundària de primera etapa i el 15,6% pel cas d'educació secundària de segon nivell. Per tant, a banda del cas de nivell formatiu superior, no es pot afirmar que a més formació menys treball parcial.

Si creuem el temps parcial i la nacionalitat observem que les persones immigrades obtenen una taxa del 15%, gairebé 4 punts percentuals per sobre de les persones de nacionalitat espanyola. A més, aquest 2007 aquesta distància s'ha vist sensiblement augmentada, ja que l'any 2006 les diferències de taxa de parcialitat eren inferiors a 1 punt percentual. D'altra banda, si analitzem els valors absoluts del treball a temps parcial observem que és majoritari el nombre de persones de nacionalitat espanyola, però que si l'any 2006 la població immigrada representava un 17,7% del conjunt de persones amb jornada parcial, aquest 2007 representa un 22,6% i que, per tant, tot el creixement en nombres absoluts de persones amb treball parcial ha estat protagonitzat per persones de nacionalitat no espanyola. En conseqüència, caldrà seguir l'evolució d'aquesta dada, però pot estar indicant més propensió a la parcialitat per raó de nacionalitat que respon a una major fragilitat de la posició de la població immigrada en el mercat de treball.

Finalment, pel que fa a l'edat, la taula obtinguda a final de 2007 és la següent:

Taula 14. Taxa de parcialitat de 16 a 64 anys per edats (4t trimestre de 2007)

Edats	Taxa de parcialitat
De 16 a 19 anys	32,5
De 20 a 30 anys	14,4
De 31 a 44 anys	10,4
De 45 a 54 anys	9,6
De 55 a 64 anys	12,4

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com podem observar en la taula anterior, les persones joves i les persones més grans de 55 anys són les que treballen més a temps parcial, sobretot els joves de 16 a 19 anys, que afirmen estar treballant en una proporció superior a 1 de cada 3.

Si ens fixem en la qualificació dels llocs de treball ens adonem que **en els llocs de treball de qualificació baixa és on es concentra massivament el temps parcial** (si acceptem que en la categoria de treballadors de la restauració, serveis personals i comerç el volum més gran de persones que hi treballen tenen ocupacions de qualificació baixa). També hi ha volums d'ocupats a temps parcial significatius en les qualificacions mitjanes d'empleats administratius. Vegem com quedaria la taula a final de 2007:

Taula 15. Població ocupada de 16 a 64 anys que treballa a temps complet i a temps parcial i taxa de parcialitat per grups professionals (4t trimestre de 2007)

Grups professionals	Ocupats a temps complet	Ocupats a temps parcial	Taxa de temps parcial
Directius administració i empresa	270.819	9.879	3,5%
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	367.854	45.667	11,0%
Tècnics i professionals de suport	332.805	37.265	10,0%
Empleats administratius	411.521	63.101	13,3%
Treballadors serveis restauració, personals i comerç	390.333	103.391	20,9%
Treballadors qualificats agraris i pesquers	50.048	3.129	5,9%
Treballadors qualificats manufactures i construcció	554.434	12.410	2,2%
Operadors d'instal·lacions i Maquinària	398.855	11.339	2,8%
Treballadors no qualificats	330.169	129.810	28,2%
Forces armades	1.431	0	0,0%
Total	3.108.269	415.991	11,8%

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com hem comentat, les categories de qualificació baixa tenen alts percentatges d'ocupació a temps parcial.

Per tant, **el perfil de l'ocupat a temps parcial és el d'una dona jove amb un nivell formatiu mitjà o baix que té una ocupació de qualificació baixa.**

Motius de l'ocupació a temps parcial

L'enquesta de població activa pregunta a les persones que treballen a temps parcial quins motius tenen per fer-ho. La taula que es desprèn d'aquesta qüestió és la següent:

Taula 16. Població ocupada de 16 a 64 anys que treballa a temps parcial segons els motius de tenir jornada parcial (4t trimestre de 2007)

Motius del temps parcial	Població ocupada	%
Desconeix el motiu	-	0,0%
Seguir cursos de formació	73.096	17,6%
Malaltia o incapacitat pròpia	8.222	2,0%
Cura d'infants o adults malalts, incapacitats o gent gran	51.330	12,3%
Altres obligacions familiars o personals	82.876	19,9%
No haver pogut trobar una ocupació de jornada completa	94.746	22,8%
No voler una ocupació de jornada completa	68.609	16,5%
Altres raons	37.110	8,9%
Total	415.989	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Els motius que ofereix l'enquesta permeten extreure algunes conclusions interessants. Primerament, cal assenyalar que **prop d'una de cada quatre persones que treballen a temps parcial ho fa perquè no ha trobat una feina a temps complet.** És a dir, treballen a temps parcial de forma involuntària. Ara bé, en relació amb el darrer any, **la taxa de parcialitat involuntària ha disminuït en 2,4 punts percentuals.**

Un altre motiu destacat és el de les obligacions familiars relacionades amb l'atenció a terceres persones. Hi trobem dues categories: cura d'infants o adults malalts, incapacitats o gent gran i altres obligacions familiars o personals. Si sumem els dos motius trobem que més del 30% de les persones que treballen a temps parcial ho fan perquè tenen obligacions familiars que els impedirien tenir una jornada completa, i si desagreguem per sexes aquests dos motius observarem que és en la dona en qui recau aquesta responsabilitat. Efectivament, dels homes que treballen a temps parcial, al voltant del 5% ho fa perquè han d'atendre obligacions familiars (tot i que cal prendre amb cautela aquest valor, ja que el nombre absolut està per sota dels 6.000 individus i, per tant, és poc significatiu), **mentre que de les dones que treballen a temps parcial, el 38,9% declara que ho fa per haver d'atendre obligacions familiars.**

L'extensió de serveis d'atenció a la dependència i les xarxes d'escoles bressol farien augmentar no només les possibilitats de treballar més a temps complet de les dones, sinó també la taxa d'activitat femenina, que està molt condicionada per aquestes situacions.

Finalment, **gairebé un 18% de les persones que treballen a temps parcial ho fan perquè combinen aquesta situació amb processos formatius** (i aquí observem, també, les diferències de gènere, perquè en el cas dels homes és un 43,2% i en el cas de les dones, només un 11,4% de totes les que treballen a temps parcial).

Temps parcial i branques d'activitat

L'enquesta de població activa també ens permet saber en quins sectors es treballa més a temps parcial. Observarem quins valors tenen les branques d'activitat principals que ocupen els catalans i les catalanes:

Taula 17. Població ocupada de 16 a 64 anys que treballa a temps complet i a temps parcial i taxa de parcialitat per les principals branques d'activitat (4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Ocupats temps complet	Ocupats temps parcial	Total ocupats	Taxa parcialitat
Construcció	434.803	11.398	446.201	2,6%
Comerç al detall	257.501	56.956	314.457	18,1%
Altres activitats empresarials	242.561	67.519	310.080	21,8%
Hostaleria	181.003	32.042	213.045	15,0%
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	178.289	27.862	206.151	13,5%
Educació	140.753	40.881	181.634	22,5%
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	131.341	7.032	138.373	5,1%
Llars que ocupen personal domèstic	59127	68900	128.027	53,8%
Transport terrestre i per canonada	119.673	3.213	122.886	2,6%
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	115.099	6.249	121.348	5,1%
Productes alimentaris i begudes	98.891	6.203	105.094	5,9%

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Les branques d'activitat amb volum d'ocupats i ocupades superior a 100.000 individus presenten diferències significatives pel que fa a la parcialitat: trobem un primer grup amb taxes de temps parcial molt altes, com poden ser les llars que ocupen personal domèstic, les altres activitats empresarials, el comerç al detall, l'educació i l'hostaleria. En canvi, el temps parcial és escassament significatiu en la branca d'activitat que ocupa més persones (construcció), així com en l'Administració pública, el transport terrestre i per canonada, el comerç a l'engròs o els productes alimentaris i begudes. De l'observació de la taula completa, amb totes les branques d'activitats, es fa difícil extreure conclusions pel que fa a la parcialitat, ja que moltes estimacions se situen per sota dels 6.000 individus i, per tant, no són significatives.

Tot i així, si ho féssim ens adonariem que els sectors industrials i la construcció són els que utilitzen menys el temps parcial. I, a més, que en el cas de treball a temps parcial només vuit branques d'activitat ja concentren més del 75% de tota l'ocupació parcial, mentre que en el cas de jornada completa calen fins a setze branques d'activitat per incloure el 75% del total d'ocupats i ocupades.

3.2.11. Població subocupada de 16 a 64 anys

L'enquesta de població activa construeix una categoria dins de les persones ocupades que anomena "subocupació". La subocupació la fan les persones que declaren que desitgen treballar més hores, que estan disponibles per fer-ho en les dues setmanes següents a l'enquesta i que estan treballant menys hores que les persones que treballen a temps complet en la seva branca d'activitat. La subocupació té relació amb el temps parcial, però els seus motius estan més relacionats amb la impossibilitat de treballar a jornada completa per no trobar una feina i recull aquest component de "desig" (que caldria interpretar probablement com a necessitat de treballar).

A final de 2007, unes 156.500 persones a Catalunya afirmen trobar-se en aquesta situació, cosa que representa un 4,4% de la població ocupada catalana. Aquesta xifra fa 2 anys que està disminuint, ja que el 2005 era del 5,9% i el 2006 era del 5,3%.

Les dones són molt més subocupades que els homes, concretament hi ha un 6,2% de les dones ocupades que es classifiquen en aquesta categoria, mentre que pels homes ocupats el valor és de tan sols el 3,2%. Aquesta dada és diferent de la que obteníem l'any passat, ja que la distància entre ambdós sexes era molt més petita. Per tant, aquest any 2007 les dones protagonitzen un augment en la subocupació de 3.500 dones i en canvi hi ha 27.000 homes menys subocupats.

Pel que fa a les hores treballades, els subocupats i les subocupades declaren treballar una mitjana de 24,5 hores setmanals, mentre que al quart trimestre de 2006 el valor era de 25,8 hores setmanals. Pel que fa al repartiment per sexes, els homes continuen treballant 30 hores setmanals i les dones, 20,7, mentre que l'any passat declaraven que treballaven una mitjana de 21,5 hores/setmana. Per tant, aquesta disminució en la durada de la jornada setmanal s'observa per l'evolució del col·lectiu femení.

L'edat és un factor clau per a la subocupació: com més jove és una persona, més possibilitats té d'estar en el grup de la subocupació, és a dir, treballa menys hores de les que voldria i de les que es treballa en el seu sector en jornada completa i està disponible per augmentar la seva jornada de treball. Per exemple, en les persones joves de 20 a 30 anys, el percentatge de subocupació arriba al 5,7%, mentre que per la població de 55 a 64 anys està al voltant del 2,5%.

També s'observen fortes diferències en funció de la nacionalitat de les persones ocupades. Les persones immigrades es troben molt més en situació de subocupació, cosa que posa de manifest tant les dificultats de trobar ocupacions a temps complet com, sobretot, la voluntat i la disponibilitat per treballar més hores de les que es treballen actualment (el projecte migratori

és essencialment laboral i, per tant, s'emigra per poder treballar). Efectivament, el percentatge de subocupats estrangers és pràcticament de l'11%, mentre que la població de nacionalitat espanyola només pateix aquest fenomen en un 3%. Tot i aquestes dades tan diferents segons la nacionalitat, l'evolució durant el 2007 indica que hi ha una reducció d'1,3 punts percentuals.

Si ens fixem en els grups professionals, cal assenyalar que de les persones que treballen en llocs de treball no qualificats, un 13,2% del total són subocupades; efectivament, en llocs de treball menys qualificats, als quals corresponen salaris més baixos, les persones es veuen amb la necessitat de voler treballar més hores per poder tenir ingressos més dignes a final de mes. I, per tant, desitjarien treballar més hores. Aquest percentatge ha augmentat 1,6 punts percentuals el darrer any. En canvi, en el grup de tècnics i professionals de suport, el percentatge de subocupació és molt baix, només un 2,2% a final de 2007.

En resum, el perfil de la persona subocupada continua sent el d'una persona jove de nacionalitat no espanyola que treballa en un lloc de qualificació baixa.

3.3. Població assalariada i temporalitat

Recordem que en aquest apartat treballarem amb la població de 16 anys i més, ja que en l'anàlisi de la salarització i la temporalitat ens interessa incloure totes les persones assalariades, sense límit d'edat. Com ja hem dit, les taxes d'activitat i d'ocupació es veuen fortament esbiaixades si es té en compte tota la població de 16 anys i més, però les taxes de salarització i de temporalitat es calculen sobre la base de la població ocupada i assalariada i, per tant, no presenten aquest problema.

3.3.1. Població assalariada de 16 anys i més

El darrer trimestre de 2007, el nombre total d'assalariats que estima l'enquesta de població activa se situa en 2.952.662 persones, amb un increment interanual entre el quart trimestre de 2006 i el quart trimestre de 2007 en termes absoluts de 93.564 individus. En el darrer saldo interanual (2005-2006), l'increment va ser inferior en termes absoluts, ja que es va situar en 77.941 individus. L'increment d'aquest any 2007 en termes de percentatge se situa en el 3,3% i és superior al que hi va haver l'any 2006, que era del 2,8%.

Pel que fa a la taxa de salarització, durant l'any 2007 observem un creixement lleuger de la taxa que se situa en el 83,2% a Catalunya, fet que és notable perquè es tracta d'un valor que és molt estable al llarg dels anys; tot i així, la variació l'any 2007 també és prou escassa.

L'anàlisi per sexes ens indica que la salarització continua tenint un component femení destacable, que aquest any 2007 es veu accentuat igual com va ocórrer el 2006. En el darrer trimestre de 2007, la taxa de salarització femenina es troba en el 88,5%, mentre que la taxa de salarització masculina és del 79,3%. La diferència entre ambdues taxes és de 9,2 punts percentuals, superior en el cas de les dones (0,5 punts percentuals més que l'any anterior). En

resum, la majoria de la població ocupada continua sent assalariada, tot i que hi ha més homes que no són assalariats que no pas dones.

3.3.2. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal

Comencem en aquest apartat l'anàlisi de la temporalitat que afecta les persones que treballen com a assalariades a Catalunya. Aquest any seguirem aprofundint en l'estudi d'aquest aspecte perquè el considerem d'una rellevància especial per a l'activitat sindical de la nostra organització. Considerem que la temporalitat en l'ocupació és la porta d'entrada de la precarietat en el treball (menys accés a la formació contínua, més accidents de treball, sous més baixos, etc.) i, per tant, l'estabilització de les persones en el mercat de treball és un objectiu de la nostra organització.

A final de l'any 2007, a Catalunya hi ha un total de 691.481 assalariats i assalariades que declaren estar treballant amb un contracte temporal, un valor que continua sent molt alt tot i que aquesta xifra a final de 2006 era de 753.610 assalariats amb contracte temporal. Aquest any, doncs, a diferència de l'any passat, observem un descens en el nombre absolut de persones assalariades temporals (-62.129, que, en valors relatius, significa un -8,2%). Aquesta dada marca un canvi de tendència en relació amb les dades dels darrers trimestres dels 2 anys anteriors, en què s'havien experimentat augments en el nombre absolut.

Així doncs, a diferència de l'any anterior, en què el creixement de l'ocupació s'explicava pel creixement de l'ocupació temporal, aquest any 2007 la situació és la contrària. **L'augment global de 93.564 assalariats i assalariades més a Catalunya s'explica gràcies a un augment dels assalariats indefinits de 155.693 persones (+7,4%), combinat amb una disminució de l'ocupació temporal de 62.129 persones (-8,2%).**

Aquesta dada també trenca la tendència dels anys anteriors, en què creixia tant l'ocupació indefinida (modestament) com l'ocupació temporal (amb força). Tot i això, aquesta tendència caldrà que es reforci en propers trimestres per fer baixar la taxa de temporalitat per sota del 20%.

Si ens fixem en la taxa, aquest any sí que observem una reducció de la taxa de temporalitat significativa, concretament -3,0 punts percentuals, el valor més baix, com a mínim, des del darrer trimestre de l'any 2004. Aquesta disminució deixa la taxa, a final de 2007, en el 23,4%, molt lluny encara però dels valors europeus, que se situen al voltant del 15%. **Aquest any cal destacar que el guany en el nombre d'assalariats (que és prou important) s'aconsegueix per l'aportació de l'ocupació indefinida.** A aquesta situació hi ha d'haver contribuït la incentivació de la contractació indefinida inicial, així com la limitació en l'encadenament de contractes que han suposat el darrer acord laboral d'àmbit estatal.

La taxa de temporalitat del conjunt de l'Estat espanyol ha patit una evolució similar a la catalana en termes relatius i ha disminuït una dècima menys (-2,9 punts percentuals). Tot i així, en ser el valor de la taxa força més alt, es podien esperar caigudes més accentuades. **És per això que es pot afirmar que Catalunya ha tingut una millor evolució de la temporalitat en**

relació amb el global de l'Estat espanyol aquest 2007, perquè disminueix, amb la mateixa intensitat que la mitjana espanyola, una taxa que ja és més baixa. A final de 2007 la taxa de temporalitat espanyola se situa en el 30,9%, una taxa que continua sent molt alta i que és superior en 7,5 punts percentuals de la catalana.

En la taula següent, podem observar les taxes de temporalitat corresponents a Catalunya i al conjunt de l'Estat el darrer trimestre de 2007:

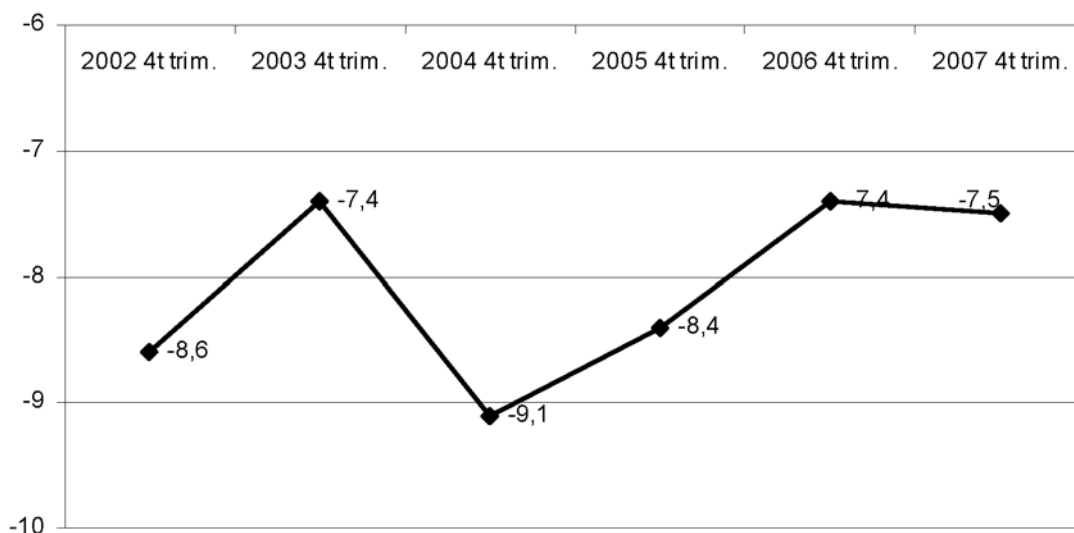
Taula 18. Taxa de temporalitat de 16 anys i més de Catalunya i de l'Estat espanyol de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any)

Any	Catalunya	Estat espanyol
2002	23,1	31,7
2003	24,7	32,1
2004	23,8	32,9
2005	25,4	33,8
2006	26,4	33,8
2007	23,4	30,9

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Per tant, la línia que marca la diferència entre ambdues taxes és la següent:

Gràfic 9. Evolució de la diferència entre les taxes de temporalitat de 16 anys i més de Catalunya i de l'Estat espanyol de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com podem observar, la distància entre Catalunya i Espanya gairebé no ha patit modificacions en aquest final d'any i, per tant, la diferència continua estable en els 7,5 punts percentuals superior a la mitjana espanyola. Aquest any 2007 es trenca la tendència de convergència de les taxes que es va produir els anys 2005 i 2006 i les diferències s'estanquen. Com veiem en el gràfic, com a mínim des de l'any 2002 la taxa de temporalitat espanyola no pot situar-se en els

valors de la catalana. Aquest fet respon a la composició dels sectors productius catalans en relació amb les mitjanes estatals (per exemple amb més pes dels sectors industrials a Catalunya).

3.3.2.1. Temporalitat de 16 anys i més per sexes

Les dades de temporalitat, tot i tenir un component de gènere, són prou dolentes en ambdós casos per no haver de parlar d'un problema de temporalitat femenina en el mercat de treball. Els homes catalans també pateixen, i molt, la temporalitat en els llocs de treball que estan creant les empreses catalanes. De fet, del total d'assalariats que afirmen treballar amb un contracte temporal, un 52% són homes, tot i que en la taxa (que és el valor relatiu important perquè hi ha més assalariats que no pas assalariades) les dones en surten lleugerament pitjor.

Efectivament, a final de 2007, un 22,3% dels homes catalans treballen amb un contracte temporal, mentre que per a les dones aquest valor és del 24,7%. L'evolució dels homes durant aquest any indica una disminució de -2,9 punts percentuals en la taxa, que està ja propera al 20%; les dones han evolucionat de manera similar i han reduït la taxa de temporalitat també 3 punts percentuals. **O sigui que durant l'any 2007 no s'observen diferències de gènere en la reducció de temporalitat que hi ha hagut en el mercat de treball català.**

L'escassa diferència que ja hi havia en taxa de temporalitat l'any 2006 (2,5 punts percentuals superior en el cas de les dones) es manté estable aquest any i se situa en 2,4 punts percentuals.

Així doncs, els valors de 2006, que eren els més alts de les sèries, com a mínim des de l'any 2001, **tornen a estar aquest any en una tendència de reducció de la temporalitat que caldrà que s'intensifiqui per marcar un canvi més estructural.**

3.3.2.2. Temporalitat de 16 anys i més per edats

En l'edició de l'estudi d'aquest any, tal com ja vam fer l'any passat, analitzarem amb més profunditat la temporalitat i també l'encreuarem per edats. Si fem aquests encreuaments amb els trams d'edat habituals en tot l'informe obtenim la taula següent:

Taula 19. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal i taxa de temporalitat per edats (4t trimestre de 2007).

Edats	Població assalariada	Població assalariada amb contracte temporal	Taxa de temporalitat
De 16 a 19 anys	55.423	41.181	74,3
De 20 a 30 anys	778.971	295.637	38,0
De 31 a 44 anys	1.227.376	257.063	20,9
De 45 a 54 anys	581.794	73.288	12,6
De 55 a 64 anys	301.022	23.487	7,8
De 65 i més	8.078	828	10,3
Total	2.952.664	691.484	23,4

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com podem observar, **hi ha un fort component d'edat en la temporalitat**. La taxa de temporalitat afecta especialment la població jove fins als 30 anys (els valors de la població fins a 30 anys són molt alts, com es veu en la taula), tot i que el tram següent (fins als 44 anys) també té un valor massa alt i afecta 1 de cada 5 assalariats en plena vida adulta, és a dir, que unes **257.000 persones a Catalunya han de patir el fenomen de la temporalitat fins més enllà dels 40 anys**. Només els trams d'edat per sobre dels 45 anys obtenen valors en temporalitat per sota de la mitjana de la Unió Europea.

Si observem com han evolucionat aquestes taxes en el seu valor interanual, ens adonem que els trams d'edat que més han retallat la taxa de temporalitat aquest any 2007 ha estat clarament el de 31 a 44 anys (que ha recuperat 4,1 punts percentuals). També ha tingut un bon comportament la taxa de temporalitat dels joves de 20 a 30 anys i els de 55 a 64 anys, tots ells amb reduccions al voltant dels 2 punts percentuals. En canvi ha empitjorat la taxa de temporalitat dels joves menors de 20 anys, que ja és propera al 75% (ha augmentat aquest any 1,3 punts percentuals).

Com ja dèiem l'any passat, cal assenyalar que **la temporalitat ha deixat de ser un problema que afecta només la gent jove i que es relaciona amb els itineraris d'inserció en el mercat de treball**, tot i que aquesta afirmació és menys certa aquest any 2007 que l'any 2006. Efectivament, el discurs de la temporalitat sempre s'havia explicat com un "peatge" que pagaven els joves en el seu itinerari professional. És a dir, s'accedia al mercat de treball entre els 20 i els 30 anys i s'encadenaven contractes temporals successius per acabar estabilitzant l'ocupació progressivament a partir d'aquestes edats. Com dèiem l'any passat, això està deixant de ser cert i la precarietat en la contractació està ja estesa a la franja superior fins als 44 anys, amb tot el que suposa per a les famílies que han de suportar aquestes situacions amb les càrregues pròpies d'aquestes edats.

3.3.2.3. Temporalitat de 16 anys i més per nivell d'estudis

La temporalitat té un comportament més difús en relació amb el nivell formatiu, és a dir, no s'observen diferències molt remarcables pel que fa a la formació, com observàvem amb els grups d'edat, amb taxes com les dels joves de 20 a 30 anys properes al 40%. La temporalitat afecta tots els nivells formatius per sobre de la mitjana europea de temporalitat, si bé és cert que les persones assalariades que afirmen tenir una formació superior obtenen la millor taxa, un 18%, que tot i així és inferior a la mitjana en només 5,3 punts percentuals. La resta de nivells formatius es mouen amb valors superiors a la mitjana però molt lleugerament. **Per tant, el nivell formatiu no impedeix que les persones pateixin taxes de temporalitat altes.**

A continuació, mostrem la taula amb els grups de formació que ens ofereix l'enquesta:

Taula 20. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal i taxa de temporalitat per nivells d'estudis (4t trimestre de 2007)

Nivells d'estudis	Població assalariada	Població assalariada contracte temporal	Taxa de temporalitat
Analfabets i educació primària	481.412	126.336	26,2
Educació secundària 1a etapa	717.826	189.267	26,4
Educació secundària 2a etapa	762.804	197.095	25,8
Estudis superiors	990.623	178.785	18,0
Total	2.952.665	691.483	23,4

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Si ens fixem en l'evolució interanual d'aquests valors, observem que en tots els nivells formatius hi ha reducció de la temporalitat aquest any 2007. Tot i així, el col·lectiu que més es beneficia d'aquesta caiguda de la temporalitat són les persones que tenen menys formació, amb una caiguda de gairebé 5 punts percentuals en la taxa. També el grup que té la taxa més baixa, els assalariats amb estudis superiors, evolucionen correctament aquest any 2007 i aconseguen reduir la seva taxa en -4,4 punts percentuals. Les caigudes en la temporalitat són més modestes en els trams de formació mitjana, amb reduccions que no arriben als 2 punts percentuals.

3.3.2.4. Temporalitat de 16 anys i més per grups professionals

Si ens fixem en la qualificació dels llocs de treball i la temporalitat podem afirmar, tot i que no de manera contundent, **que sí que hi ha una relació entre major qualificació i menor temporalitat**. Això és així perquè els grups d'assalariats amb feines més qualificades obtenen taxes de temporalitat força més baixes que la mitjana i properes als nivells europeus. En canvi, el grup que engloba les feines de qualificació baixa obté gairebé 10 punts percentuals més de temporalitat que la mitjana catalana i, per tant, té un resultat molt dolent fins i tot per sobre de la mitjana espanyola. Finalment, les categories de qualificacions mitjanes obtenen valors no gaire allunyats de la mitjana. El grup dels empleats administratius obté aquest any una taxa per sota del 20% i, per tant, també un bon registre en relació amb la resta.

La taula següent resumeix aquestes situacions:

Taula 21. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal i taxa de temporalitat per grups professionals (4t trimestre de 2007)

Grups professionals	Població assalariada	Població assalariada contracte temporal	Taxa de temporalitat
Directius d'administració i empresa	90.134	3.391	3,8
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	360.806	72.069	20,0
Tècnics i professionals de suport	316.817	50.285	15,9
Empleats administratius	453.332	87.649	19,3
Treballadors dels serveis de restauració, personals i de comerç	449.083	121.067	27,0
Treballadors qualificats agraris i pesquers	22.546	6.078	27,0
Treballadors qualificats de manufactures i construcció	449.654	130.948	29,1
Operadors d'instal·lacions i maquinària	361.199	70.830	19,6
Treballadors no qualificats	447.663	148.643	33,2
Forces armades	1.432	524	36,6
Total	2.952.666	691.484	23,4

En resum, sí que podem observar una certa relació directa entre la qualificació i la temporalitat, però no ho assegurem tant per la qualitat de les dades com pels seus resultats.

Si ens fixem en l'evolució interanual d'aquestes dades, observem que la categoria que obté més bona evolució és, també, la que té més marge per millorar, és a dir, les persones que fan feines que requereixen qualificacions més baixes. La reducció en la temporalitat que presenten és molt important (-11,5 punts percentuals en la taxa), però el valor del qual partien el quart trimestre de 2006 també és cert que era molt dolent (44,7%). Els treballadors qualificats de manufactures i de construcció també obtenen un bon resultat en l'evolució interanual (-4,4 punts percentuals) i els tècnics i els professionals de suport redueixen la taxa una mica per sobre de la mitjana de reducció d'aquest any 2007 (-3,3 punts percentuals). Per la banda dels augments en taxa només és notable l'augment de la temporalitat dels treballadors agrícoles i pesquers qualificats, tot i ser un nombre baix d'assalariats els que engloba aquesta categoria.

3.3.2.5. Temporalitat de 16 anys i més per nacionalitats

Fixem-nos ara en la temporalitat de les persones immigrades i de les persones de nacionalitat espanyola. En l'apartat d'ocupació hem vist que les persones immigrades presenten una concentració molt concreta en sectors com ara la construcció, l'hostaleria i les llars que ocupen personal domèstic; aquestes branques presenten una temporalitat altíssima, com veurem en l'apartat següent. A més, les persones immigrades estan subjectes a les renovacions de les autoritzacions per treballar i aquest fet pot condicionar la seva ocupabilitat.

Per tant, les persones immigrades pateixen més la temporalitat tant per una qüestió dels sectors on s'ocupen com per les pràctiques empresarials que associen la durada del permís amb la durada del contracte de treball; en realitat no hi ha cap impediment per establir un lloc de treball d'una persona immigrada a partir del primer any d'arribada al país.

La taula següent mostra la temporalitat que suporten els assalariats i les assalariades en funció de la seva nacionalitat:

Taula 22. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal i taxa de temporalitat per nacionalitats (4t trimestre de 2007)

Nacionalitats	Població assalariada	Població assalariada contracte temporal	Taxa de temporalitat
Nacionalitat espanyola	2.398.722	453.145	18,9
Nacionalitat no espanyola	553.943	238.339	43,0
Total	2.952.665	691.484	23,4

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Podem observar que la taxa de temporalitat de les persones immigrades és altíssima, ja que afecta més del 43% de la població de nacionalitat no espanyola de Catalunya. La taxa d'aquest any 2007 tot i ser molt dolenta suposa una reducció espectacular en relació amb la taxa de l'any anterior. Efectivament, del valor del 55,6% hem passat en un any a una taxa que continua sent molt alta però que ha estat aquest any 2007 en una lògica de forta reducció. El descens en punts percentuals de la taxa de temporalitat de les persones no espanyoles és de -12,6 punts percentuals, una dada molt bona per l'evolució de la població immigrada en el mercat de treball català. De fet, la població de nacionalitat espanyola gairebé no redueix la taxa de temporalitat aquest any 2007, només 1 punt percentual. A final de l'any 2007, si bé és cert que la temporalitat de les persones immigrades a Catalunya és molt superior que les persones de nacionalitat espanyola, **també és cert que la diferència entre ambdues taxes presenta els valors més petits, com a mínim des de l'any 2002**. Per exemple, la diferència entre ambdues taxes de temporalitat va ser, l'any 2005, de 36,4 punts percentuals i l'any 2006, de 35,8. Si observem les xifres absolutes ens adonarem que aquest any 2007 hi ha 85.168 persones de nacionalitat no espanyola més que tenen una ocupació estable en relació amb el 2006. Aquest registre és superior al de les persones de nacionalitat espanyola, que s'ha quedat en 70.524 més aquest any 2007, tot i ser les persones de nacionalitat espanyola molt més nombroses evidentment en el total de població assalariada.

3.3.2.6. Temporalitat de 16 anys i més per branques d'activitat

En aquest apartat ens fixarem en com es reparteix la temporalitat en les branques d'activitat que ocupen els catalans i les catalanes. Abans de fer-ho, però, observarem la desagregació que ofereix l'enquesta de població activa pel que fa als sectors públic i privat. La taula següent recull l'evolució de les taxes de temporalitat dels sectors públic i privat dels quarts trimestres de 2002 a 2007:

Taula 23. Taxa de temporalitat de 16 anys i més dels sectors públic i privat i diferència en punts percentuals de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any)

Any	Sector públic	Sector privat	Diferència en punts percentuals
2002	15,0	24,2	9,2
2003	17,5	25,8	8,3
2004	18,1	24,7	6,6
2005	18,4	26,5	8,1
2006	25,1	26,5	1,4
2007	24,5	23,3	-1,2

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Aquest any, com l'any passat, és remarcable la mala evolució que presenten els assalariats i les assalariades del sector públic, ja que **la taxa de temporalitat del sector públic és, per primera vegada** (com a mínim des del 2002), **superior a la del conjunt d'assalariats i assalariades del sector privat**. La diferència a favor de tan sols 1,4 punts percentuals a final de 2006 a favor del sector públic s'ha transformat durant l'any 2007 en una major temporalitat del sector públic, exactament 1,2 punts percentuals més.

Com dèiem l'any passat, això indica que les administracions públiques o bé estan augmentant de forma important la contractació temporal o bé no transformen contractació temporal en indefinida a un ritme suficient. També podria indicar que les empreses privades estan essent més actives i més àgils en l'aplicació de l'Acord laboral i estan apostant amb més força per l'ocupació estable. En resum, sembla contradictori que les administracions públiques obtinguin aquestes xifres superiors a les de les empreses privades quan, des de la mateixa Administració, es fan campanyes per sensibilitzar els empresaris dels avantatges de la contractació estable i de qualitat.

Si passem a les xifres absolutes, ens adonarem que aquest any 2007 hi ha un total de 141.052 assalariats més amb contractació estable en els sectors privats, mentre que en el sector públic el resultat és molt escàs, amb un augment de només 14.641 assalariats i assalariades.

Analitzem a continuació la temporalitat que suporten els sectors d'assalariats i assalariades amb més pes en el mercat de treball català. Comencem observant la taxa de persones amb contractes temporals de les branques d'activitat amb un nivell de desagregació de dos dígits de la CNAE. Són dades del quart trimestre de 2007:

Taula 24. Taxa de temporalitat de 16 anys i més per branques d'activitat (4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Taxa de temporalitat
Construcció	39,8
Altres activitats empresarials	22,9
Comerç al detall	23,9
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	25,4
Educació	30,5
Hostaleria	32,2
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	15,2
Llars que ocupen personal domèstic	20,3
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	18,4
Productes alimentaris i begudes	20,0
Transport terrestre i per canonada	14,0
Indústria química	8,1
Maquinària i equipament mecànic	13,3
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	11,1
Activitats annexes als transports i agències de viatges	29,2
Activitats recreatives, culturals i esportives	26,7
Productes metàl·lics, excepte maquinària i equipament	23,4
Intermediació financera	8,5
Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor i venda de combustible	12,1
Activitats informàtiques	11,2
Edició, arts gràfiques	10,9
Altres productes minerals no metàl·lics	15,3
Indústria tèxtil	25,0
Correus i telecomunicacions	28,5
Agricultura, ramaderia, caça i serveis relacionats	43,4
Mobles i altres indústria manufactureres	9,5
Assegurances i plans de pensions	4,7
Activitats diverses de serveis personals	27,5
Cautxú i matèries plàstiques	25,3
Maquinària i material elèctric	24,3
Metal·lúrgia	30,0
Activitats immobiliàries	8,5
Material electrònic, ràdio, TV	22,2
Confecció i pelleteria	24,3
Paper	23,5
Producció i distribució d'energia elèctrica, gas, vapor i aigua calenta	19,6
Activitats de sanejament públic	24,0
Activitats associatives	13,1
Instruments medicoquirúrgics, de precisió, òptica i rellotgeria	12,4
Fusta i suro	31,5
Investigació i desenvolupament	37,2
Total	23,4

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La taula anterior només mostra els sectors amb una població assalariada estimada superior a 6.000 persones, ja que les xifres inferiors a aquesta quantitat presenten fortes errades de mostra i, per tant, no són significatives. La taula està ordenada en ordre decreixent d'assalariats, essent la construcció el sector que més en preveu a la CNAE 2 dígit (339.329 assalariats en aquest sector a final de 2007). Obtenen **molt bons resultats en taxa de temporalitat la indústria química, la intermediació financera, les activitats informàtiques, la indústria de les arts gràfiques i del moble, el sector d'assegurances i les activitats immobiliàries**, totes elles molt per sota de la mitjana europea. Obtenen resultats pèssims la construcció, l'agricultura i el sector de la recerca i el desenvolupament.

Per precisar el problema de la temporalitat en el mercat de treball català ens fixarem en els sectors principals que en conformen l'estructura ocupacional. Treballarem concretament amb els sectors que ocupen el 60% dels assalariats i les assalariades de Catalunya. El quadre següent mostra la taxa de temporalitat d'aquests sectors, ordenats també de major a menor nombre de població ocupada assalariada:

Taula 25. Taxa de temporalitat de 16 anys i més de les branques d'activitat que concentren més del 60% de la població assalariada catalana (4t trimestre de 2007)

Sector d'activitat	Total assalariats	Total assalariats contractació temporal	Taxa temporalitat
Construcció	339.329	135.200	39,8
Altres activitats empresarials	247.000	56.551	22,9
Comerç al detall	224.744	53.815	23,9
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	193.741	49.153	25,4
Educació	176.125	53.714	30,5
Hostaleria	163.163	52.591	32,2
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	138.373	20.994	15,2
Llars que ocupen personal domèstic	129.694	26.326	20,3
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	100.994	18.601	18,4
Productes alimentaris i begudes	95.403	19.088	20,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

En la taula anterior hi ha representats els sectors que agrupen el 61,3% del total d'assalariats i assalariades de Catalunya a final de 2007.

Com no podia ser d'una altra manera, els sectors que ocupen més assalariats i assalariades tenen fortes taxes de temporalitat, començant per la branca d'activitat principal de la desagregació de la CNAE – 2 dígit, la construcció, que, com hem vist, continua molt alta al voltant del 40%. **Però també hi ha molta temporalitat en el sector sanitari, en l'educatiu** (aquí s'inclouen tots els formadors de formació per a l'ocupació, acadèmies, etc.) **i en l'hostaleria i el comerç al detall.**

En canvi, obtenen resultats més dignes el comerç a l'engròs i els intermediaris del comerç, així com la indústria alimentària i de begudes i el sector de l'Administració pública, amb valors propers a 2 de cada 10 assalariats (15,2% en el cas de l'Administració pública). Aquest any també està per sota la mitjana el sector del personal domèstic.

Fixem-nos ara en quina ha estat l'evolució de la temporalitat en aquestes branques en el darrer interanual 2006-2007:

Taula 26. Variació en punts percentuals de la taxa de temporalitat de 16 anys i més de les branques d'activitat que concentren més del 60% de la població assalariada (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Diferència en punts percentuals
Construcció	-7,5
Altres activitats empresarials	-2,2
Comerç al detall	0,8
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	-3,5
Educació	3,5
Hostaleria	-1,4
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	-3,9
Llars que ocupen personal domèstic	-23,9
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	0,3
Productes alimentaris i begudes	0,7

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Els 3 punts percentuals que ha disminuït aquest any 2007 la taxa de temporalitat catalana es veuen reflectits en la taula anterior, on la majoria de sectors presenten estancament en la taxa o, directament, fortes reduccions. Aquest és el cas del sector domèstic, on hi ha un descens espectacular de la taxa de temporalitat (24 punts percentuals) i en el sector de la construcció, on disminueix gairebé 8 punts percentuals. També obté un bon registre el sector sanitari, l'Administració pública i la seguretat social i el sector de les altres activitats empresarials. En canvi, experimenta l'augment més negatiu el sector educatiu, amb un guany de 3,5 punts percentuals en temporalitat. La resta de sectors que augmenten ho fan per sota del punt percentual (com és el cas, per exemple, del comerç al detall).

3.3.2.7 Antiguitat en l'empresa de la població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal

Amb l'enquesta de població activa podem saber quant de temps fa que les persones que tenen un contracte temporal estan en el seu centre de treball i, per tant, quina antiguitat tenen en l'empresa. La taula resultant a final de 2007 seria aquesta:

Taula 27. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per antiguitat en l'empresa (4t trimestre de 2007)

Antiguitat en l'empresa	De 0 a 6 mesos	De 7 a 12 mesos	De 13 a 24 mesos	De 25 a 36 mesos	Més de 36 mesos	Total
Població assalariada amb contracte temporal	347.489	144.762	92.710	47.086	59.438	691.485
%	50,3	20,9	13,4	6,8	8,6	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com és lògic imaginar, la temporalitat afecta més als assalariats i a les assalariades que fa poc temps que han començat a treballar en una empresa. 1 de cada 2 es troba en aquesta situació (fa menys de 6 mesos que està treballant en el seu centre de treball), unes 347.500 persones a final de 2007 a Catalunya. Tot i així, **hi ha més de 106.000 persones que fa més de 2 anys que treballen amb contracte o contractes temporals en el mateix centre de treball**, i d'aquestes gairebé 60.000 fa més de 3 anys que treballen en la mateixa empresa amb un contracte temporal. En termes de percentatge, aquest valor significa el 15,4% dels assalariats amb contracte temporal catalans a final de 2007. A causa de la mesura que limita l'encadenament de contractes temporals en el mateix lloc de treball a 24 mesos sobre 30, i que s'ha d'haver desplegat durant aquest any 2007, és interessant fer una comparació d'aquestes dades amb les mateixes de l'any anterior. Per fer-ho, observarem el pes de cadascuna d'aquestes categories en els quarts trimestres de 2006 i de 2007.

Taula 28. Percentatge de població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per antiguitat en l'empresa (4t trimestre de 2006 i 4t trimestre de 2007)

Antiguitat en l'empresa	De 0 a 6 mesos	De 7 a 12 mesos	De 13 a 24 mesos	De 25 a 36 mesos	Més de 36 mesos	Total
% 4t trim. 2006	53,1	18	12,6	4,5	11,8	100,0
% 4t trim. 2007	50,3	20,9	13,4	6,8	8,6	100,0
	-2,8	2,9	0,8	2,3	-3,2	-

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La interpretació d'aquests valors és difícil i un pèl contradictòria. La durada de la temporalitat aquest any 2007 s'ha reduït en els dos trams extrems de les categories, és a dir, la dels assalariats que fa menys temps que són en la seva empresa i la dels que fa més temps que hi són. La resta de categories augmenta el seu valor en punts percentuals.

És especialment important observar la temporalitat de llarga durada i podem dir que no millora el tram de 2 a 3 anys, però sí que ho fa el tram de més de 3 anys. El resultat en l'antiguitat en la temporalitat de 2 anys o més és d'una lleugera disminució del seu pes en relació amb el del conjunt d'assalariats amb contracte temporal.

Com ja hem dit, les dades globals pels assalariats i assalariades catalans mostren que el 84,6% del col·lectiu fa menys de 2 anys que treballa en el mateix centre de treball però que hi ha un

15,4% que fa més de 2 anys que està treballant amb un o més contractes temporals en la mateixa empresa. Aquest 15,4% representa una estimació d'unes 106.500 persones a Catalunya. Si ens fixem en les mateixes dades de l'any passat observarem que en la situació de temporalitat de llarga durada hi havia unes 123.000 persones a Catalunya.

Com veurem, és evident que la temporalitat de llarga durada és negativa per a la persona que la pateix perquè no veu estabilitzada la seva situació laboral, però d'altra banda aquestes dades poden ser enganyoses perquè ens poden fer veure com a positius sectors i col·lectius que concentren la durada temporal en les primeres categories de menys durada i això no és ben bé així; **aquesta concentració pot voler dir que aquests sectors i categories no arriben ni a crear temporalitat de llarga durada. O sigui que es treballa amb unes rotacions molt fortes que no consoliden ni temporalitat de llarga durada.** Per tant, la interpretació de "més durada de la temporalitat igual a pitjor situació d'un col·lectiu o d'un sector" serà matisada en aquest apartat.

Antiguitat en l'empresa per sexes

En aquest apartat i els següents volem fixar-nos si els col·lectius que pateixen més temporalitat també tenen una durada superior en la temporalitat. Per veure-ho, encreuarem l'antiguitat en l'empresa amb alguns dels col·lectius que habitualment treballem al llarg de l'estudi. Per començar analitzarem la qüestió de gènere. Sabem que la taxa de temporalitat no presenta grans diferències entre homes i dones, però ara hem de veure si la durada de les situacions de temporalitat és diferent. Per fer-ho hem decidit agrupar la durada en dues categories: 24 mesos o menys i més de 24 mesos.

La taula següent podria il·lustrar aquesta situació a final de 2007:

Taula 29. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per sexes i antiguitat en l'empresa inferior i superior a 2 anys (4t trimestre de 2007)

	Homes		Dones	
	núm.	%	núm.	%
Menys de 2 anys	309.826	85,8	275.134	83,3
Més de 2 anys	51.224	14,2	55.298	16,7
Total	361.050	100,0	330.432	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Tampoc en la durada de la temporalitat hi ha grans diferències entre homes i dones, per bé que d'igual manera que amb la taxa de temporalitat, **les dones catalanes tenen un percentatge de temporalitat de llarga durada lleugerament superior al dels homes.** Les diferències entre gèneres, però, se situen a final de 2007 a només 2,5 punts percentuals; aquest any 2007 les dones i els homes han equilibrat més la durada de la temporalitat, ja que el quart trimestre de 2006 les diferències se situaven en 7 punts percentuals per sobre. En resum, no es pot afirmar aquest any 2007 que la temporalitat de llarga durada sigui femenina.

Antiguitat en l'empresa per edats

La taxa de temporalitat té un fort component d'edat i obté valors molt i molt alts en la població de fins a 30 anys. Per tant, en les primeres categories d'edats trobem molts assalariats i assalariades amb contracte temporal en relació amb el total del seu grup d'edat, i aquesta presència va disminuint a mesura que augmenta l'edat dels assalariats. La taula següent mostra com es distribueix la durada de la temporalitat en funció de l'edat dels assalariats i assalariades a final de 2007:

Taula 30. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per grups d'edat i antiguitat en l'empresa inferior i superior a 2 anys (4t trimestre de 2007)

Grups d'edat	Menys de 2 anys	%	Més de 2 anys	%	Total
De 16 a 19 anys	39.533	96,0	1.649	4,0	41.182
De 20 a 30 anys	264.643	89,5	30.996	10,5	295.639
De 31 a 44 anys	208.078	80,9	48.984	19,1	257.062
De 45 a 54 anys	55.000	75,0	18.290	25,0	73.290
De 55 a 64 anys	17.242	73,4	6.244	26,6	23.486
De 65 i més	466	56,3	362	43,7	828
Total	584.962	84,6	106.525	15,4	691.487

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

El primer grup d'edat té, per una qüestió lògica, gairebé tots els temporals en la categoria de durada de menys de 2 anys (l'edat legal mínima per treballar és de 16 anys), però a més aquestes persones entren i surten del mercat de treball amb més intensitat (tenen una taxa de temporalitat molt forta o també poden combinar períodes de formació amb períodes de feina amb més freqüència) que les d'edats superiors, com veurem quan parlem dels índexs de rotació.

Aïllant una mica aquest primer grup per les seves característiques, ens adonem que la població de fins a 30 anys també és la que té la temporalitat de durada més curta, amb un percentatge més alt (89,5%). Aquest fet també es podria deure a la major precarietat d'aquesta franja d'edat, amb un taxa de temporalitat forta i freqüents rotacions laborals que provoquen **no ja que no es consolidin el llocs de treball amb contractes estables, sinó que no s'arribi ni a una situació de temporalitat de llarga durada.** L'altra hipòtesi és que en aquestes edats la temporalitat sigui un fenomen d'uns quants mesos per passar, després, a aconseguir ocupacions estables. Ens inclinem per la hipòtesi primera, ja que sabem que 4 de cada 10 d'aquests joves treballen amb un contracte temporal.

La resta de grups d'edat estan per sota de la mitjana de durada de la temporalitat pel que fa al grup de menys de 2 anys, i per tant s'hi observen quantitats més significatives d'assalariats amb temporalitats de llarga durada, persones que viuen la seva vida adulta amb contractes temporals de llarga durada. Per exemple, **hi ha unes 49.000 persones a Catalunya d'entre 31 i 44 anys** (aquest tram comprèn les edats en què actualment les parelles tenen fills a

Catalunya) **que treballen en situació de temporalitat des de fa més de 2 anys en el mateix centre de treball.** El grup de treballadors temporals d'edats compreses entre els 45 i 54 anys és poc nombrós en relació amb els grups d'edats més joves, però en canvi hi ha un gruix important de treballadors que estan treballant amb contracte temporal des de fa més de 2 anys; aquesta situació afecta 1 de cada 4 assalariats del col·lectiu. La mateixa anàlisi caldria fer pel tram d'edats superior (de 55 a 64 anys), tot i que en aquest cas els assalariats que treballen amb contracte temporal no arriben ni als 25.000 individus.

Antiguitat en l'empresa per nacionalitats

En aquest apartat ens trobem una mica com en el cas de les edats. Les persones amb nacionalitat no espanyola no poden acumular grans antiguitats en els contractes temporals en el mateix centre de treball, primer pel mateix dinamisme del moviment migratori (població que va arribant i un cop arriba es mou més en recerca de noves oportunitats), i segon pels sectors on sabem que treballa la població immigrada, que són els de major temporalitat i rotació.

Però observem la taula per fer les interpretacions adients:

Taula 31. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per nacionalitats i antiguitat en l'empresa inferior i superior a 2 anys (4t trimestre de 2007)

Nacionalitats	Menys de 2 anys	%	Més de 2 anys	%	Total
Nacionalitat espanyola	376.277	83,0	76.868	17,0	453.145
Nacionalitat no espanyola	208.683	87,6	29.655	12,4	238.338
Total	584.960	84,6	106.523	15,4	691.483

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Tot i que es podien esperar diferències més grans, sí que es percep que les persones de nacionalitat espanyola tenen una temporalitat de durada més llarga, ja que el seu percentatge de més de 2 anys és del 17%. O sigui, que gairebé 77.000 treballadors i treballadores de nacionalitat espanyola fa més de 2 anys que treballen en el mateix centre de treball amb un o diversos contractes temporals (el mateix percentatge que l'any 2006). En canvi **la població immigrada aquest any 2007 ha disminuït lleugerament el percentatge de població immigrada amb temporalitat de llarga durada**, i ha passat del 15,2% de l'any passat al 12,4% d'aquest any 2007. Aquest fet està relacionat amb la disminució global de la seva taxa de temporalitat de la qual s'han beneficiat les persones immigrades que més temps feia que treballaven a Catalunya. En nombres absoluts, l'any 2007 hi ha unes 14.000 persones menys de nacionalitat no espanyola que pateixen situacions de temporalitat de llarga durada.

Antiguitat en l'empresa per branques d'activitat

A través de l'enquesta també podem saber en quins sectors es troben aquests assalariats que fa molt de temps que treballen amb contracte temporal. A continuació oferim aquesta desagregació per a les branques d'activitat que ocupen més assalariats a Catalunya i que són significatives per a l'enquesta (valors superiors a 6.000).

Taula 32. Població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per les branques d'activitat principals i antiguitat en l'empresa inferior i superior a 2 anys (4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Menys de 2 anys	Més de 2 anys	Total
Construcció	113.045	22.155	135.200
Altres activitats empresarials	51.135	5.416	56.551
Comerç al detall	50.821	2.994	53.815
Educació	39.818	13.896	53.714
Hostaleria	46.521	6.070	52.591
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	32.545	16.608	49.153
Llars que ocupen personal domèstic	17.148	9.177	26.325
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	12.250	8.744	20.994
Resta de subsectors	221.674	21.465	243.139
Total	584.957	106.525	691.482

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Si convertim aquesta taula a valors relatius, obtenim els resultats següents:

Taula 33. Percentatge de població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per les branques d'activitat principals i antiguitat en l'empresa inferior i superior a 2 anys (4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	Menys de 2 anys	Més de 2 anys	Total
Construcció	83,6	16,4	100,0
Altres activitats empresarials	90,4	9,6	100,0
Comerç al detall	94,4	5,6	100,0
Educació	74,1	25,9	100,0
Hostaleria	88,5	11,5	100,0
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	66,2	33,8	100,0
Llars que ocupen personal domèstic	65,1	34,9	100,0
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	58,4	41,6	100,0
Resta de subsectors	91,2	8,8	100,0
Total	84,6	15,4	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com veiem en la taula anterior, el 84,6% dels assalariats amb contracte temporal fa menys de 2 anys que treballen en el seu centre de treball.

Les branques d'activitat principals, amb les excepcions del comerç al detall, altres activitats empresarials i, en menor mesura, l'hostaleria (sectors on hi ha molts assalariats temporals i tanta rotació que no consoliden ni temporalitat de llarga durada), **presenten quantitats prou importants d'assalariats temporals de llarga durada**. Això és així en el sector de les activitats sanitàries i de serveis socials (hospitals, centres d'odontologia, centres de veterinària, acolliment de discapacitats, menors, gent gran, llars d'infants etc.), llars que ocupen personal domèstic, en el sector educatiu i en l'Administració pública. **Aquest any 2007 els treballadors de l'Administració pública són els que estan més temps en situació de temporalitat de tota la classificació CNAE que estem utilitzant**; per tant, cal tornar a reiterar a les administracions que siguin més àgils a l'hora de convertir en places estables aquestes bosses temporals. La situació de la construcció, un sector amb més de 135.000 treballadors temporals, està en la línia de la mitjana de temporalitat, per la qual cosa podem afirmar que més que un problema de durada de la temporalitat aquest sector pateix un problema de global de temporalitat.

Si ens fixem en aquesta mateixa taula l'any passat veurem com augmenta molt el percentatge de temporalitat de llarga durada a l'Administració pública (gairebé 10 punts percentuals) i en el sector sanitari (6,4 punts percentuals). En canvi, observem una gran reducció de la temporalitat de llarga durada en el sector domèstic.

3.3.2.8. Aproximació a la rotació laboral

L'enquesta de població activa permet saber quants dels assalariats que tenen un contracte temporal han encadenat el seu primer contracte temporal amb un altre contracte temporal en la mateixa empresa. És a dir, **amb l'enquesta es poden estimar part de les rotacions internes que fan els treballadors dins de les empreses** (tot i que la millor manera de fer això és encreuant dades d'afiliació a la Seguretat Social amb dades de contractació amb una metodologia d'identificació de les persones assalariades en règim general que tenen dos o més contractes en 1 any). Diem això perquè **l'EPA mostra limitacions en l'estimació del nombre de rotacions que han fet els assalariats** dins de la mateixa empresa. És a dir, que podem saber, per exemple, quants assalariats d'antiguitat superior a 18 mesos han encadenat un contracte temporal amb un altre contracte temporal en la mateixa empresa, però no podem saber quants contractes temporals i per tant quants encadenaments i rotacions internes ha fet aquesta persona durant tota la seva trajectòria professional en un determinat centre de treball.

L'estimació d'assalariats que fan com a mínim una rotació interna amb l'EPA s'obté d'encreuar l'antiguitat en l'empresa amb l'antiguitat del darrer contracte temporal. Si el primer valor és superior al segon, aquest assalariat ha fet una rotació interna.

En el darrer trimestre de 2007, l'enquesta de població activa estima en 691.484 els assalariats i les assalariades amb contracte temporal a Catalunya. El mateix valor a final de 2006 és de 753.608 individus. Per tant, la disminució d'assalariats amb contracte temporal és d'un -8,2%.

Les persones que com a mínim han encadenat un contracte temporal amb un altre en el mateix centre de treball a final de 2007 són unes 208.177, un 30,1% de tot el conjunt de temporals. La taula mostra les rotacions internes (per tant, la superioritat de l'antiguitat en l'empresa sobre la del darrer contracte temporal) i té aquest aspecte a final de 2007:

Taula 34. Població assalariada temporal de 16 anys i més que encadena contractes en la mateixa empresa per antiguitat del contracte i antiguitat en l'empresa (4t trimestre 2007)

Antiguitat del contracte	Antiguitat en l'empresa					Total
	De 0 a 6 mesos	De 7 a 12 mesos	De 13 a 24 mesos	De 25 a 36 mesos	Més de 36 mesos	
De 0 a 6 mesos	39.748	66.596	36.506	11.426	17.548	171.824
De 7 a 12 mesos	0	2.364	10.708	2.626	5.136	20.834
De 13 a 24 mesos	0	0	814	2.822	2.764	6.400
De 25 a 36 mesos	0	0	0	1.961	3.276	5.237
Més de 36 mesos	0	0	0	0	3.882	3.882
Total	39.748	68.960	48.028	18.835	32.606	208.177

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Si ens fixem en aquesta mateixa taula l'any anterior, ens adonarem que al contrari de la variació interanual entre el 2005 i el 2006 aquest any 2007 han augmentat en nombre absolut i en pes relatiu els assalariats que fan rotació interna.

Efectivament, els assalariats que encadenaven un contracte temporal amb un altre representaven, l'any passat, un 26,5% del total d'assalariats temporals. Per tant, apreciem un augment de gairebé 4 punts percentuals. El valor d'aquest any, per tant, empitjora aquesta dada de la temporalitat, tot i que com hem vist, la taxa global ha disminuït en 3 punts percentuals.

De la mateixa taula anterior es desprèn una altra dada interessant, que és l'antiguitat en l'empresa que té el conjunt d'assalariats que ja han encadenat contractes temporals. El primer que es pot dir és que el grup que encadena contractes i que fa més de 3 anys que treballa en el mateix centre de treball disminueix molt el seu pes en relació amb el 2006 en 1 de cada 4 assalariats temporals que encadena contractes, aquest any 2007 només representen un 15,7%. Per tant, **si bé augmenten els assalariats que encadenen contractes, disminueixen molt els assalariats que encadenen contractes amb una antiguitat molt important (3 anys o més)**. En canvi, no podem afirmar el mateix del grup d'assalariats que treballa amb una antiguitat d'entre 2 i 3 anys, ja que augmenten lleugerament el seu pes relatiu.

També és interessant observar que hi ha molts casos d'antiguitats "curtes" en l'empresa i rotació interna; per exemple, 1 de cada 2 dels assalariats que encadenen contractes (52,2%) ho fan durant el primer any d'estada en el seu centre de treball. Aquesta dada era del 42% l'any passat i l'interpretem positivament, ja que si hi ha encadenament (que és substitució d'un contracte temporal per un altre de temporal) és més positiu que sigui en els primers mesos de contracte d'una persona que no pas quan ja porta més de 3 anys en el seu centre de treball.

En aquest segon cas, és evident que caldria trobar-se davant d'una conversió vers la contractació indefinida perquè el lloc de treball és molt estable. En qualsevol cas, aquesta dada també demostra que es continua apostant per la contractació temporal en una renovació de contracte en 108.708 persones, el 63% de les quals fa entre 7 i 12 mesos que treballen.

L'EPA no permet una anàlisi més profunda de la rotació laboral. No és possible, per exemple, l'anàlisi de les rotacions externes (d'una empresa a una altra amb contracte temporal), com tampoc conèixer quants contractes temporals ha tingut un assalariat que hagi fet una rotació externa (o interna, com ja hem comentat) en un període de temps concret (per exemple, es podria preguntar quants contractes temporals ha tingut el darrer any).

Per intentar aproximar-nos a aquesta darrera qüestió, construirem un indicador que ens pot ajudar: dividirem tots els contractes temporals realitzats durant l'any 2007 entre la mitjana d'assalariats temporals que ofereix l'EPA dels quatre trimestres de l'any 2007. Aquest indicador ens serveix per veure com evoluciona la relació entre el nombre de contractes i les persones que treballen amb contracte temporal, però és limitat quant al tema de la rotació perquè inclou, per exemple, els assalariats temporals que no han rotat mai (només han signat un contracte temporal) i per tant no ens filtra els que ja han encadenat ni amb quina intensitat ho fan; finalment, tampoc no proporciona cap informació de si la rotació és externa o interna.

Si ens fixem en la ràtio de contractes temporals per assalariat temporal, tal com acabem d'explicar, veiem que el total d'assalariats temporals **ha tingut una mitjana de 3,4 contractes durant l'any 2007**. Aquesta mitjana ha augmentat lleugerament durant l'any 2007 (l'any 2006 el valor era de 3,2), perquè tot i la reducció de la contractació temporal aquesta s'ha vist acompanyada d'una reducció més forta dels assalariats que treballen amb contractes temporals.

Encadenament de contractes per sexes

En aquest apartat veurem si l'encadenament de contractes afecta més els homes que a les dones. Hem vist que les taxes de temporalitat són prou dolentes per a ambdós sexes, concretament un 24,7% en el cas de les dones i un 22,3% en el cas dels homes; però ara caldrà analitzar si les dones presenten diferències amb els homes a l'hora de fer rotacions internes. Els homes catalans amb contracte temporal estan estimats en uns 361.051, i, d'aquests, uns 101.789 afirmen haver encadenat un contracte temporal amb un altre en la mateixa empresa, o sigui un 28,2% dels assalariats que tenen contracte temporal. En el cas de les dones, amb 330.433 assalariades amb contracte temporal, unes 106.386 afirmen haver encadenat un contracte temporal amb un altre, o sigui, un 32,2%. Per tant, **és cert que els homes fan menys rotacions internes, però les diferències no són gaire significatives**. Aquestes dades eren, l'any passat, inferiors per tots dos gèneres, ja que com hem vist hi havia menys encadenament de contractes temporals.

En canvi sí que notem una diferència una mica més notable en l'antiguitat en l'empresa dels assalariats i les assalariades que encadenen contracte temporal; efectivament, hi ha gairebé un 38% de dones assalariades que es troben amb encadenaments de contracte en la mateixa

empresa des de fa més de 2 anys, mentre que en els homes aquest valor és del 29,2%. Aquesta dada indica una dificultat cap a la conversió de contractes indefinits de les dones amb contractes temporals de llarga durada. La taula següent resumeix aquesta anàlisi pels assalariats i assalariades que han encadenat contractes:

Taula 35. Població assalariada temporal de 16 anys i més que encadena contractes en la mateixa empresa per sexes i antiguitat en l'empresa inferior i superior a 2 anys (4t trimestre 2007)

Sexes	Homes	%	Dones	%
Menys de 2 anys	77.855	70,8	78.881	62,4
Més de 2 anys	23.934	29,2	27.505	37,6
Total	101.789	100	106.386	100

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Pel que fa a la mitjana de contractes temporals per assalariat temporal de l'EPA, tampoc no observem diferències entre homes i dones, tot i que les dones obtenen un resultat superior de 3,5 contractes temporals per assalariada temporal, mentre que per als homes aquest valor és de 3,3.

Encadenament de contractes per edats

En aquest apartat analitzarem l'encadenament per trams d'edat. La taula següent mostra els assalariats amb contracte temporal més grans de 16 anys pels trams amb què treballem en l'estudi, juntament amb els que fan rotacions internes en valors absoluts i relatius.

Taula 36. Població assalariada temporal de 16 anys i més que encadena contractes en la mateixa empresa per edats (4t trimestre 2007)

Grups d'edat	Assalariats amb contracte temporal	Assalariats que encadenen contractes	%
De 16 a 19 anys	41.181	13.404	32,5
De 20 a 30 anys	295.637	86.301	29,2
De 31 a 44 anys	257.063	78.274	30,4
De 45 a 54 anys	73.288	23.797	32,5
De 55 a 64 anys	23.487	5.723	24,4
De 65 i més	828	683	-
Total	691.484	208.182	30,1

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Els joves de 16 a 19 anys i les persones de 45 a 54 anys són els que pateixen més encadenaments de contractes temporals. Tot i això, cal tenir en compte que la seva taxa de temporalitat és molt diferent (74,3% en el cas dels joves i 12,6% en les persones de 45 a 54

anys), i per tant el cas dels joves menors de 20 anys és molt més indicador de precarietat que el cas de les persones de 45 a 54 anys (perquè són "pocs" els que pateixen aquesta situació en aquesta franja d'edat).

No observem aquest any 2007 una relació directa clara entre més edat i més encadenament; realment tots els valors es mostren propers a la mitjana d'encadenament. El grup d'edat que menys encadena és el que ja té una taxa de temporalitat més baixa (les persones de 55 a 64 anys).

Pel que fa a la mitjana de contractes temporals per assalariat temporal de l'EPA, no observem diferències significatives en funció de l'edat, tot i que com que treballem amb la base de dades de contractació registrada no hem pogut construir els mateixos trams d'edat que els que estem realitzant en tot l'estudi.

Taula 37. Mitjana de contractes temporals per assalariat i assalariada temporal segons edats (4t trimestre 2007)

Grups d'edat	de 16 a 19 anys	de 20 a 29 anys	de 30 a 44 anys	45 anys i més	Total
Població assalariada temporal (EPA, mitjana anual)	46.429	299.813	256.143	92.338	694.722
Contractes temporals registrats (acumulat anual)	224.281	986.841	861.367	302.629	2.375.118
Mitjana de contractes temporals per assalariat/ada	4,8	3,3	3,4	3,3	3,4

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Els trams d'edat de 20 a 29 anys i el de més grans de 45 obtenen un resultat 1 dècima per sota de la mitjana catalana, però no són significatives les diferències en relació amb l'edat excepte pel primer tram de joves menors de 20 anys, que obtenen una mitjana de contractes molt alta (4,8), fet que reforça la denúncia que cada any fa la nostra organització que el que cal que facin aquests joves és essencialment formar-se.

Encadenament de contractes per nacionalitats

Si ens fixem en les rotacions internes en la mateixa empresa en funció de la nacionalitat de les persones, observem que del total de persones immigrades amb contracte temporal, unes 238.339 a final de 2007, 56.721 podem calcular que han fet, com a mínim, una rotació interna.

Aquest percentatge per a la població immigrada és del 23,8%. El mateix valor l'any passat va ser del 25,7%. La població assalariada de nacionalitat espanyola amb contracte temporal està estimada en 453.145 individus a final de 2007, dels quals 151.455 afirmen haver fet, com a mínim, una rotació interna. El percentatge d'encadenament és del 33,4%. L'any passat aquest encadenament va ser del 27%. En relació amb els valors de l'any 2006, cal assenyalar que

augmenta molt l'encadenament de la població de nacionalitat espanyola i s'amplien, també, les diferències entre la intensitat de l'encadenament de la població immigrada i la població de nacionalitat espanyola. Si la distància entre ambdues taxes l'any passat no arribava als 2 punts percentuals, aquest any 2007 gairebé se situa en 10 punts percentuals. Aquest fet està relacionat amb la davallada de la taxa de temporalitat de la població immigrada catalana, que ha provocat que molts dels encadenaments d'aquest col·lectiu hagin derivat cap a la contractació indefinida.

Taula 38. Població assalariada temporal de 16 anys i més que encadena contractes en la mateixa empresa per nacionalitats (4t trimestre 2007)

Nacionalitats	Assalariats amb contracte temporal	Assalariats que encadenen contractes	%
Nacionalitat espanyola	453.145	151.455	33,4
Nacionalitat estrangera	238.339	56.721	23,8
Total	753.608	199.566	30,1

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Si ens fixem en la durada de la temporalitat de les persones que encadenen contractes en la mateixa empresa en funció de la nacionalitat, obtenim aquests resultats:

Taula 39. Població assalariada temporal de 16 anys i més que encadena contractes en la mateixa empresa per nacionalitats i antiguitat en l'empresa inferior i superior a 2 anys (4t trimestre 2007)

Nacionalitats	Nacionalitat espanyola	%	Nacionalitat no espanyola	%
Menys de 2 anys	110.770	73,1	45.966	81,0
Més de 2 anys	40.685	26,9	10.755	19,0
Total	151.455	100,0	56.721	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

De les persones que encadenen contractes de nacionalitat no espanyola, més del 80% fa menys de 2 anys que treballaven en la seva empresa. En canvi, aquest percentatge és sensiblement inferior en el cas de les persones de nacionalitat espanyola, un 73%. És a dir, hi ha més assalariats de nacionalitat espanyola que encadenen contractes temporals en situacions de llarga durada en la seva empresa (probablement perquè aquests llocs de treball precaris són més assimilables a llocs de treball estables), ja que sabem que les persones de nacionalitat espanyola tenen durades superiors en les situacions d'ocupació temporal. Però aquest any 2007 també hem de tenir en compte la bona evolució de l'ocupació indefinida de la població immigrada, que pot haver "buidat" una bona part d'aquests llocs de treball de més llarga durada.

Si ens fixem en la mitjana de contractes temporals per assalariat, les persones de nacionalitat espanyola obtenen una mitjana superior a la de les persones immigrades: 3,6 contractes per assalariat en el primer cas i 3 en el segon. En el darrer any 2007 les persones de nacionalitat

no espanyola han augmentat la mitjana de contractes temporals per assalariat temporal, de 2,5 a 3,0 contractes, pel fet que la disminució d'assalariats temporals no espanyols ha fet pujar el nombre mitjà de contractes que signen. Aquesta evolució tendeix a fer convergir les diferències entre ambdós col·lectius.

Encadenament de contractes per branques d'activitat

Hem vist, en l'apartat anterior, que les principals branques d'activitat en la CNAE – 2 dígits tenien un percentatge significatiu dels seus assalariats i assalariades amb contractes temporals des de feia més de 2 anys en els centres de treball. Ara ens fixarem en quines branques són les que encadenen més contractes temporals amb contractes temporals en la mateixa empresa. La taula següent mostra **el nombre d'assalariats i assalariades que encadenen contractes temporals en la mateixa empresa** per a les branques d'activitat principals de la CNAE – 2 dígits a final de 2007:

Taula 40. Població assalariada temporal de 16 anys i més que encadena contractes en la mateixa empresa per les branques d'activitat principals (4t trimestre 2007)

Branques d'activitat	Assalariats contracte temporal	Assalariats que encadenen contractes	%
Construcció	135.200	28.367	21,0
Altres activitats empresarials	56.551	18.155	32,1
Comerç al detall	53.815	12.039	22,4
Educació	53.714	17.208	32,0
Hostaleria	52.591	10.676	20,3
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	49.153	22.799	46,4
Llars que ocupen personal domèstic	26.326	3.848	14,6
Admó. pública, defensa i seguretat social obligatòria	20.994	9.096	43,3
Resta de subsectors	243.140	85.989	35,4
Total	691.484	208.177	30,1

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

De les branques d'activitat que suporten la població assalariada a Catalunya, trobem percentatges d'encadenaments molt importants en el sector sanitari i de serveis socials (46,4%), en l'Administració pública (43,3%) i en l'educació (32,0%). En canvi, estan per sota de la mitjana l'hostaleria, la construcció i el comerç al detall.

Si ens fixem en les mateixes dades de l'any passat, sabent que aquest any 2007 s'intensifiquen els encadenaments dels assalariats amb contracte temporal, observem que han disminuït els encadenaments en la construcció (-3,2 punts percentuals), en el comerç al detall (-5,1 punts percentuals) i en l'hostaleria (-11,2 punts percentuals). En canvi, augmenta la intensitat de

l'encadenament amb relació a final de 2006, sobretot en el sector sanitari (7,9 punts percentuals) i en el sector d'altres activitats empresarials (5,3 punts percentuals).

Pel que fa a la mitjana de contractes temporals per assalariat temporal de l'enquesta, en la taula següent ens fixarem en la divisió entre el nombre mitjà de contractes temporals anuals i el nombre mitjà d'assalariats temporals de l'enquesta per les branques d'activitat principals. Vegem-ho:

Taula 41. Mitjana de contractes temporals per assalariat i assalariada temporal segons les branques d'activitat principals (4t trimestre 2007)

	Pobla. assalariada temporal (EPA, mitjana anual)	Contractes temporals registrats (acumulat anual)	Mitjana de contractes temporals per assalariat/ada
Construcció	144.330	283.614	2
Altres activitats empresarials	50.664	852.916	16,8
Comerç al detall	52.645	137.997	2,6
Educació	51.436	70.480	1,4
Hostaleria	57.621	188.111	3,3
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	55.472	222.647	4,0
Llars que ocupen personal domèstic	30.003	3.087	0,1
Adm. pública, defensa i seguretat social obligatòria	20.450	38.904	1,9
Resta de subsectors	232.099	577.362	2,5
Total	694.720	2.375.118	3,4

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Els pitjors resultats es continuen obtenint per la branca d'altres activitats empresarials, ja que els seus assalariats temporals obtenen una rotació impressionant (16,8 contractes per assalariat temporal). És a dir, que les persones que no tenen feina fixa en aquestes empreses presenten una situació de precarietat altíssima amb moltíssimes rotacions.

En l'altre extrem trobem les empleades de la llar: aquestes persones les recull molt bé l'enquesta a l'hora de descriure la seva activitat (la persona enquestada respon a quin sector treballa), però, en canvi, no se'ls fan contractes, amb la qual cosa es veu reflectida la bossa d'economia submergida del sector, ja que els corresponen 0,1 contractes per assalariat temporal. Obtenen resultats més propers a la mitjana de sectors com l'hostaleria (una mica per sota) o la sanitat (0,6 punts percentuals per sobre). La construcció té un problema de temporalitat molt important, com ja hem dit, però no de rotació, perquè les activitats lligades al sector són de més llarga durada i per tant no fan gaires contractes temporals en relació amb la població temporal del sector.

Si ens fixem en la variació interanual d'aquestes dades (4t trim. 2006 – 4t trim. 2007) observarem la taula següent (taula 42).

Taula 42. Variació interanual de contractes temporals per assalariat/ada.

	Mitjana contractes temporals per assalariat/ada 2006	Mitjana contractes temporals per assalariat/ada 2007	Diferència valors absoluts
Construcció	2	2	0
Altres activitats empresarials	17,8	16,8	-1,0
Comerç al detall	2,8	2,6	-0,2
Educació	1,3	1,4	0,1
Hostaleria	2,9	3,3	0,4
Activitats sanitàries i veterinàries i serveis socials	3,9	4,0	0,1
Llars que ocupen personal domèstic	0,1	0,1	0
Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	1,6	1,9	0,3
Resta de subsectors	2,3	2,5	0,2
Total	3,2	3,4	0,2

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Com podem observar, la mitjana de contractes temporals que signen els treballadors i les treballadores temporals és un nombre amb estabilitat, com a mínim en aquest any 2007. Tan sols és remarcable la disminució d'un contracte de mitjana en el cas del sector de les altres activitats empresarials i dels petits augments tant en l'hostaleria com en l'Administració pública.

Conversions de contracte temporal a indefinit

L'enquesta de població activa permet estimar a quantes persones s'ha fet un contracte indefinit partint d'un contracte temporal en el seu centre de treball durant el darrer any. Això és possible d'obtenir perquè es pot encreuar l'antiguitat en el centre de treball d'una persona assalariada amb l'antiguitat del seu contracte indefinit, de manera que si la primera variable és superior a la segona aquesta tenia un contracte temporal en un principi però la seva situació en el centre de treball s'ha estabilitzat.

El quart trimestre de 2007 l'enquesta estima que un total de 159.123 assalariats han estabilitzat la seva situació laboral per la conversió d'un contracte temporal en un d'indefinit. Aquest número significa un descens del 7% en relació a les 171.155 persones que ho van aconseguir l'any 2006. Cal recordar, però, que el segon semestre de l'any 2006 la conversió de contractes temporals en indefinits estava bonificada i per tant aquestes xifres van experimentar un creixement molt important degut a aquesta mesura extraordinària. És per això que el valor de 2007 és prou important, i va en la mateixa direcció de l'evolució de la contractació indefinida i la disminució de la taxa de temporalitat durant l'any, que ha tingut un bon comportament. En aquest sentit, cal recordar que l'any 2005, sense les bonificacions a la conversió i en un any de molta creació d'ocupació, hi va haver la conversió de 108.000 assalariats, per tant les dades de 2007 són prou bones en relació a un any "normal".

3.4. Atur de l'EPA

3.4.1. Població aturada de 16 a 64 anys

L'any 2007 finalitza amb una població aturada estimada de 251.387 persones, 4.671 més que el quart trimestre de l'any 2006, cosa que significa un increment percentual interanual de l'1,9%. Per tant, després de diversos anys de reducció continuada de l'atur, aquest 2007 és el segon any consecutiu en què augmenta el nombre absolut d'aturats i aturades.

Ara bé, aquest increment del nombre absolut de persones aturades no modifica el pes de la població aturada sobre el total de la població activa. Així, la taxa d'atur a final de 2007 segueix situant-se en el mateix valor que tenia en acabar el 2006, 6,7%. És a dir, l'augment interanual del nombre de persones aturades es veu compensat per l'increment del nombre de persones actives.

L'anàlisi de l'evolució de la taxa d'atur dels darrers anys ens mostra un primer moment en el període 2002-2004, en el qual, any rere any, s'anava reduint lleugerament la taxa d'atur. Tot i aquests descensos, durant tot el període els valors de la taxa eren molt propers al 10% d'atur i, per tant, es tractava d'una situació relativament estancada. Posteriorment, l'any 2005, en gran part com a conseqüència dels canvis metodològics introduïts en l'enquesta i que van provocar un descens important en les estimacions de la població aturada, la taxa va baixar bruscament fins al 6,7%. Des d'aleshores ençà, la taxa d'atur no s'ha mogut i aquest 2007 és el tercer any que registra el mateix valor. Per tant, malgrat que es tracta de la taxa d'atur més baixa des que tenim registre, en els darrers anys estem assistint a una clara situació d'estancament que demostra les dificultats del mercat de treball català actual per reduir l'atur frenant la destrucció de llocs de treball i creant ocupació a un ritme superior al del creixement de l'activitat.

Així doncs, la lluita contra l'atur a Catalunya ha de seguir sent una de les prioritats polítiques d'intervenció perquè, entre d'altres, és un factor de risc d'exclusió social que afecta un nombre important de persones i perquè, a més, en un context de desacceleració del ritme de creixement d'alguns sectors d'activitat, i en especial com ha quedat palès en altres apartats d'aquest informe en sectors com la construcció, és probable que en el futur l'atur creixi.

3.4.2. Població aturada de 16 a 64 anys per sexes

L'augment en nombres absoluts de l'atur afecta tant homes com dones, però el 2007 ho fa de forma més pronunciada amb els homes. Així, del creixement de 4.671 persones aturades que hi ha entre final de 2006 i final de 2007, el 72,1% són homes. Concretament, en el quart trimestre de 2007 hi ha 3.367 homes aturats més que en el darrer trimestre de 2006, és a dir un 2,9% més que 12 mesos enrere.

En canvi, l'evolució de la taxa masculina d'atur no mostra cap variació perquè, en proporció, creix igual el nombre d'homes actius que el d'aturats. D'aquesta forma, la taxa d'atur dels

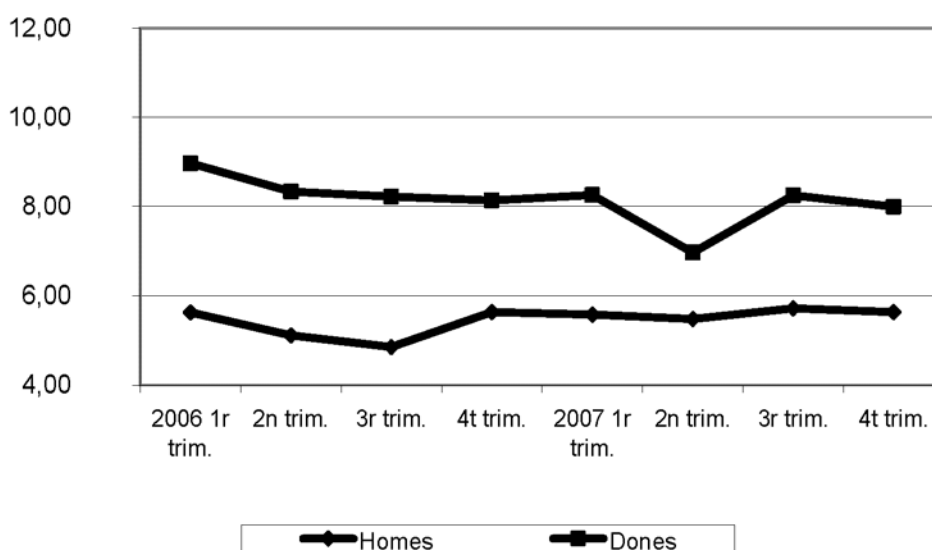
homes de 16 a 64 anys es manté igual que en el quart trimestre de 2006, en el 5,6%. De fet, és el tercer any consecutiu que registra el mateix valor a final d'any. No obstant això, es tracta d'una taxa ja molt baixa i és difícil que presenti reduccions interanuals importants com havia fet anys enrere. En aquest sentit, els petits canvis adquireixen una gran significació, fins i tot les oscil·lacions que experimenta la taxa al llarg dels diferents trimestres de l'any. I si l'any 2006, tot i acabar en el 5,6%, la taxa d'atur va arribar a assolir un mínim històric del 4,9% en el tercer trimestre, aquest 2007 les variacions trimestrals han estat molt menors i la taxa s'ha mogut tot l'any entre el 5,7 i el 5,5%.

Pel que fa a les dones, l'atur femení s'incrementa en 1.304 dones entre el quart trimestre de 2006 i el de 2007, cosa que representa un petit creixement de l'1%. En nombres absoluts, a final de 2007 hi ha 130.541 dones aturades, el 51,9% del total de població en situació d'atur.

En conseqüència, hi ha més dones que homes en atur. Ara bé, la diferència en nombres absoluts entre dones i homes s'ha anat reduint en els darrers 3 anys i, per exemple, si l'any passat hi ha havia 11.758 dones aturades més que homes aturats, enguany el diferencial s'ha reduït fins a les 9.695 persones.

Pel que fa a la taxa de població femenina aturada, tal com succeeix en el cas dels homes, aquesta taxa es troba en una situació d'estancament i pràcticament no ha variat en els 3 darrers anys. El 2007, només presenta un petit descens d'1 dècima menys que el quart trimestre de 2006. En finalitzar el 2007, el seu valor és del 8%. Per tant, **la taxa d'atur femenina és encara molt superior a la masculina i en el darrer interanual gairebé no aconsegueix escurçar les diferències**, que es mantenen per sobre dels 2 punts percentuals.

Gràfic 10. Evolució de la taxa d'atur per sexes de 16 a 64 anys (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

3.4.3. Població aturada de 16 a 64 anys per edats

Entre final de 2006 i final de 2007 hi ha només dos grups d'edat, dels cinc que detalla l'EPA, en els quals disminueix la taxa d'atur.

- En primer lloc, el grup de 20 a 30 anys, amb la reducció de -0,6 punts percentuals i una taxa d'atur del 7,7% a final de 2007. La variació d'aquesta taxa reflecteix, per una banda, el descens considerable de població aturada d'aquesta franja d'edat (5.148 aturats i aturades de 20 a 30 anys menys que el 2006, una reducció del -6,7%), i, per una altra banda, segueix una tendència de reduccions que s'estan observant any rere any des de, com a mínim, el 2002.
- En segon lloc, el grup de 31 a 44 anys és el grup on més es redueix la taxa d'atur, amb -0,7 punts percentuals, fet que situa la seva taxa en un nivell baix del 5,2%. Segueix sent el grup amb un major nombre absolut de persones aturades, 79.384 persones, però que experimenta el major descens (7.985 aturats i aturades menys, és a dir una disminució del -9,1%).

En canvi, les persones aturades de menys edat, de 16 a 19 anys, continuen amb una taxa d'atur elevadíssima, que aquest 2007 assolix el 29,8% i registra l'augment de taxa d'atur més gran de tots els trams d'edat amb una dada preocupant de 5,1 punts percentuals més que el quart trimestre de 2006.

Per altra banda, l'evolució dels aturats i les aturades de 45 a 54 anys és especialment delicada perquè per segon any consecutiu experimenta uns augments interanuals molt notables tant del nombre d'aturats com de la taxa d'atur. El 4t trimestre de 2007, la població aturada d'aquesta edat s'incrementa en més de 12.000 persones respecte al 2006, és a dir creix un 29,4%. Es tracta d'un augment molt similar al de l'any passat i és el major augment en termes absoluts de tots els grups d'edat que, a més, en termes de taxa d'atur, es tradueix en un augment d'1,4 punts percentuals. La taxa passa d'un valor del 5,5% a final de 2006 al 6,9% en finalitzar el 2007.

Aquestes xifres del grup entre 45 i 54 anys confirmen el que hem plantejat en l'apartat de població ocupada sobre el perill dels efectes de la destrucció de llocs de treball i la desacceleració de determinats sectors d'activitat en una edat clau de la carrera professional d'una persona.

Finalment, les persones en situació d'atur de més edat, de 54 a 64 anys, presenten la taxa d'atur més baixa del 4t trimestre de l'any 2007 (4,9%). La taxa es manté en uns valors molt similars respecte al darrer trimestre de 2006, només augmenta 3 dècimes. En aquest sentit, cal posar de relleu que l'explicació que aquest tram d'edat tingui una taxa d'atur tan reduïda segurament la trobem en la seva elevada inactivitat. És a dir, és un grup que sobretot es mou entre la inactivitat i l'ocupació.

En definitiva, l'anàlisi de l'atur per edats mostra una relació directa entre més edat i menys atur. **Són els col·lectius més joves els que pateixen taxes d'atur més elevades.** En canvi, és a partir dels 31 anys quan les taxes d'atur se situen en valors propers o inferiors a la mitjana, si bé preocupa l'augment progressiu dels darrers 2 anys de la taxa d'atur de les persones entre 44 i 54 anys que s'aproxima a la taxa dels joves de 20 a 30 anys.

3.4.4. Població aturada de 16 a 64 anys per nivell d'estudis

L'anàlisi de la població aturada de 16 a 64 anys del 4t trimestre de 2007, posa de relleu la importància de la formació per evitar situacions d'atur. Es confirma que a més nivell formatiu menys atur.

A final de 2007, dels quatre nivells d'estudis que preveu l'enquesta, la taxa d'atur d'un grup és més alta que la del grup amb una formació immediatament superior i, per tant, les persones analfabetes i amb educació primària tenen la taxa més alta (10,6%) i les persones amb educació superior la més baixa (4,2%). És més, la distància entre la taxa d'atur del col·lectiu amb més formació i el grup amb menys formació s'accentua entre el 4t trimestre de 2006 i el 4t trimestre de 2007, i si l'any passat la distància era de 4,3 punts percentuals aquest 2007 és de 6,4 punts.

En conseqüència, les persones amb un nivell formatiu d'educació superior continuen patint menys situacions d'atur que les de nivells inferiors, i el grup amb menys formació està pitjor que fa 1 any amb més taxa d'atur i una major distància de la resta de grups i en especial del nivell més alt.

En termes absoluts, la distribució del nombre de persones aturades segons nivell d'estudis assolit també segueix una progressió similar a la taxa d'atur i a més nivell d'estudis menys persones aturades. Per tant, el grup més nombrós és el de persones amb un nivell formatiu més baix, amb 71.051 persones, el 28,3% del total d'aturats.

A continuació detallem les dades de cada nivell d'estudis i la seva evolució interanual:

La categoria d'analfabets i educació primària és la que més creix i ho fa de forma considerable amb 2 punts percentuals respecte a l'any 2006 i, com s'ha indicat, té la taxa més alta amb un 10,6%. A més, és el grup amb un increment interanual en termes absoluts més destacat amb 20.019 persones aturades més.

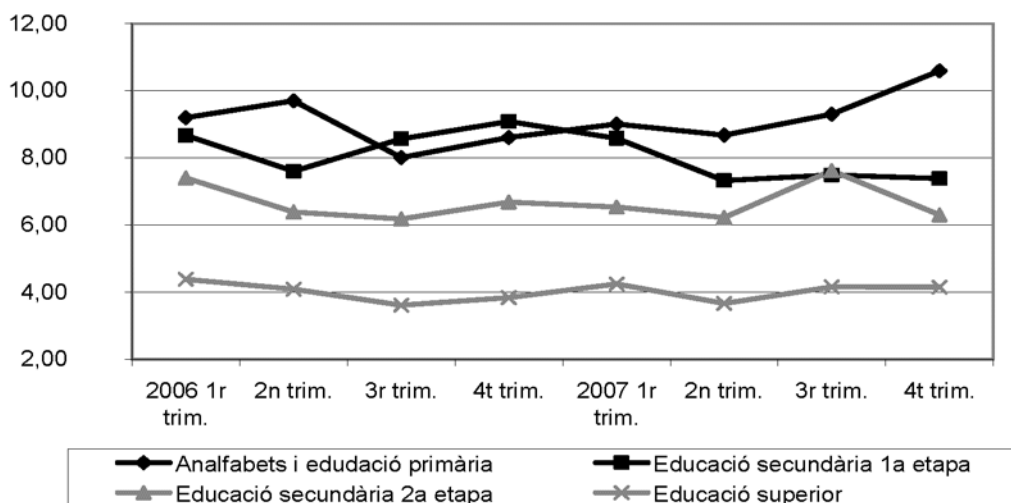
La categoria d'educació secundària de primera etapa és la que experimenta la major reducció tant pel que fa a la taxa d'atur com al nombre absolut de persones aturades i deixa de tenir la taxa d'atur més elevada per situar-se per sota del grup d'analfabets i estudis primaris. Concretament, presenta un valor de 7,7% que, tot i que registra un important descens interanual de -1,7 punts percentuals, encara és superior a la taxa d'atur general. Amb tot, enguany aquest grup s'estima en 69.850 persones aturades, és a dir 16.862 persones menys que el mateix període de l'any anterior.

En tercer lloc, les persones amb nivell d'educació secundària de segona etapa també decreix tant pel que fa a la seva taxa d'atur, que se situa, a final de 2007, en el 6,3% (disminueix 4 dècimes en comparació amb l'any 2006) i un total de 61.178 persones (3.098 menys).

Finalment, com s'ha indicat, les persones amb estudis superiors tenen la taxa d'atur més baixa de tots els nivells, el 4,2%. Aquest valor és molt proper al que tècnicament s'anomena atur friccional (aquell que respon al moviment normal del mercat de treball i que inclou els individus

que estan canviant d'ocupació) i que és difícil de reduir. Malgrat tot, el 2007 aquesta taxa experimenta un lleuger creixement interanual de 0,3 punts percentuals respecte al 4t trimestre de 2006.

Gràfic 11. Evolució de la taxa d'atur de 16 a 64 anys per nivell d'estudis (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

3.4.5. Població aturada de 16 a 64 anys per nacionalitats

Les dades de població aturada de 16 a 64 anys segons nacionalitat confirmen el retrocés que hem observat en el cas de l'ocupació i de l'activitat de les persones de nacionalitat no espanyola. Així, en el 2007, en comparació amb l'any 2006, tot el creixement net de persones aturades el protagonitza en exclusiva la població immigrada.

Efectivament, en el darrer trimestre de 2007, el col·lectiu de persones aturades que no tenen la nacionalitat espanyola creix en 9.114 persones, mentre el nombre de persones aturades de nacionalitat espanyola disminueix en 4.443 persones.

L'esmentat creixement del nombre absolut d'aturats i aturades de població immigrada és el més fort, com a mínim des de l'any 2002, i suposa un increment interanual molt elevat del 12,6% respecte al 2006.

A més, seguint amb l'anàlisi de les dades d'atur mesurades en valors absoluts, la població immigrada va augmentant progressivament el seu pes sobre el total de persones en situació d'atur. És a dir, dins del conjunt de població aturada cada any, des de l'any 2002, hi ha més persones immigrades. Així, a final de 2007 representen el 32,5% del conjunt de persones en situació d'atur, mentre l'any 2002 eren el 17,1% i mentre, com s'ha comentat en aquest estudi, el 2007 són el 18,7% del total de població activa.

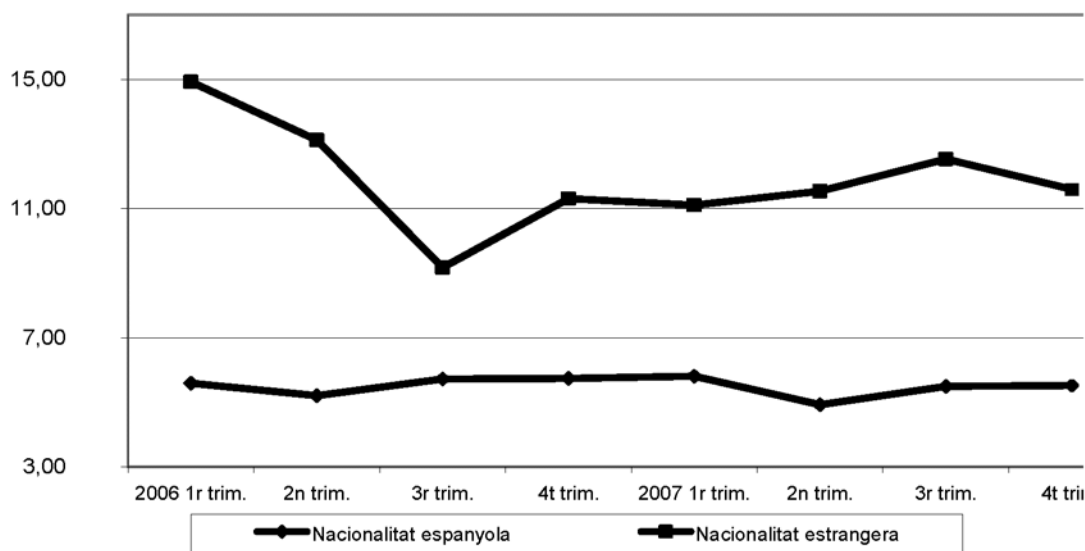

D'altra banda, l'evolució de la taxa d'atur confirma també l'empitjorament de la posició de les persones immigrades en relació amb l'atur i registra un augment interanual de 3 dècimes que situa la taxa en l'11,6%. Cal destacar que tot i tractar-se d'un petit augment, és la primera vegada, com a mínim des de l'any 2002, que puja la taxa d'atur i, que, per tant, creix la proporció de persones aturades de nacionalitat no espanyola sobre el conjunt de població activa immigrada de 16 a 64 anys.

En canvi, com s'ha avançat, la situació de les persones de nacionalitat espanyola a Catalunya en relació amb l'atur és millor que fa un any. En termes absoluts a final de 2007 hi ha a Catalunya 169.661 persones aturades de nacionalitat espanyola, 4.443 menys que el darrer trimestre de 2006, fet que suposa un descens interanual de -2,6%. Igualment, la taxa d'atur d'aquest col·lectiu és 2 dècimes inferior a la registrada 1 any enrere i se situa en el 5,5%, més d'1 punt per sota de la mitjana catalana. És important valorar aquest descens perquè tot i ser petit i encara que la taxa d'atur d'aquest col·lectiu es troba relativament estancada des de final de 2005 (ja que fa 3 anys que es mou en unes xifres similars), és ja una taxa bastant baixa i és difícil que pugui disminuir a un ritme elevat.

Finalment, si comparem les dades de la taxa d'atur de la població immigrada amb la taxa de les persones de nacionalitat espanyola observem clarament un diferencial de més de 6 punts percentuals entre les dues. En aquest sentit, les persones immigrades malgrat ser més actives són més vulnerables a patir situacions d'atur que les espanyoles.

Gràfic 12. Evolució de la taxa d'atur de 16 a 64 anys per nacionalitats (2006 i 2007)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

3.4.6. Població aturada de 16 a 64 anys per branques d'activitat

A continuació, analitzarem els sectors d'activitat que concentren major nombre d'aturats i aturades i la seva evolució entre el darrer trimestre de 2006 i el de 2007. Aclarim d'entrada

que l'enquesta només pregunta sobre l'activitat econòmica a les persones que estan en atur des de fa menys d'1 any. Tampoc no té en compte, lògicament, els qui cerquen la primera feina. Per tant, l'atur estimat per l'EPA es refereix únicament a les persones que han treballat prèviament i que estan en situació d'atur com a màxim des de fa 1 any.

Treballarem amb dades desagregades a 2 dígits de la CNAE. Només tindrem en compte, però, les estimacions per sobre de 6.000, ja que els resultats de l'enquesta per sota d'aquesta xifra poden contenir greus errades estadístiques.

Destaca, en primer lloc, l'augment de població aturada que experimenta la construcció, que comptabilitza l'increment més gran amb 4.939 persones aturades més que el 4t trimestre de l'any 2006 i un creixement relatiu molt elevat i preocupant del 26%. A més, l'enquesta estima per aquest 2007 que el sector de la construcció és el sector d'activitat que concentra més atur, amb 23.947 persones, és a dir el 15% del total d'aturats i aturades que han treballat prèviament.

L'evolució de l'atur del sector de la construcció referma el que hem estat comentant en aquest estudi sobre l'alentiment del ritme de creixement d'aquest sector i que caldrà anar contrastant en futurs estudis.

En segon lloc, l'EPA també detecta un increment important d'una de les branques amb més pes de persones en atur, altres activitats econòmiques. Aquest sector protagonitza un creixement percentual del 18,3%, amb 2.447 aturats i aturades més que l'any 2006 i un total de 15.784 persones en atur. La desagregació d'aquesta branca a 3 dígits de la CNAE ofereix estimacions per sota de 6.000 i, per tant, no podem afirmar quins són els subsectors que provoquen aquests augments.

L'hostaleria continua sent un dels sectors que més població aturada concentra, però en la darrera variació interanual (4t trimestre 2006 – 4t trimestre 2007) experimenta un descens important, per sobre del 10%. Concretament hi ha 2.140 persones menys que declaren haver deixat fa menys d'1 any la seva ocupació en aquesta branca.

En la mateixa línia que el sector hotel·ler, però amb una reducció menys intensa, trobem el sector del comerç al detall, que disminueix respecte del 2006 en 1.044 el nombre de persones aturades i percentualment varia un -5,7%.

Finalment, aquest any 2007 dos sectors més superen els 6.000 individus en situació d'atur i registren augments importants en relació amb el 4t trimestre de 2006: transport terrestre i per canonada i llars que ocupen personal domèstic. En el primer cas, s'observa un creixement espectacular de la població aturada proper al 75%, que es tradueix en 2.993 persones aturades més que el 2006. En el segon, el creixement és més moderat, amb un percentatge que no arriba al 20%. Els dos sectors passen d'estimacions baixes i poc fiables en el darrer trimestre de 2006 a valors per sobre de les 6.000 persones aturades a final de 2007, o sigui que també cal prendre amb cautela aquestes variacions interanuals. Caldrà estar molt atents, per tant, a la propera variació interanual (2007-2008) i veure si es confirmen aquestes tendències.

Taula 43. Variació absoluta i percentual de la població aturada de 16 a 64 anys per les branques d'activitat principals (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Branca d'activitat	Pob. aturada 4t trim. 2006	Pob. aturada 4t trim. 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Construcció	19.008	23947	4.939	26,0%
Hostaleria	20.619	18479	-2.140	-10,4%
Comerç al detall	18.456	17412	-1.044	-5,7%
Altres activitats empresarials	13.337	15784	2.447	18,3%
Transport terrestre i per canonada	4.025	7018	2.993	74,4%
Llars que ocupen personal domèstic	5.465	6369	904	16,5%
Resta subsectors	78.701	70.748	-7.953	-10,1%
No classificables*	87.101	91.631	4.530	5,2%
Total	246.712	251.388	4.676	1,9%

* Persones que estan aturades des de fa menys d'1 any i persones que no han treballat prèviament.

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Les variacions sectorials més pronunciades entre final de 2006 i final de 2007 també han provocat, consegüentment, diferències en el pes relatiu de cada branca sobre el total d'aturats i aturades. Els quatre sectors que concentren més població aturada segueixen sent els mateixos que l'any anterior: construcció, hostaleria, comerç al detall i altres activitats empresarials. Si bé s'observa que, per una banda, l'hostaleria ha deixat de ser la branca amb més atur, que ara recau en la construcció, i, per l'altra banda, que el 2007 la suma dels quatre sectors incorpora un percentatge més alt de persones en atur que l'any passat. Enguany representen el 47,3% del total d'atur amb experiència laboral prèvia. **O sigui que aquest any 2007 assistim a una concentració dels sectors que expulsen treballadors i treballadores del mercat laboral.**

Per altra banda, com s'ha avançat, hi ha una sèrie de sectors que entren en escena i tot i estar a certa distància dels quatre sectors anteriors superen les 6.000 persones aturades: transport terrestre i per canonada i llars que ocupen personal domèstic. Per contra, i a diferència de l'any 2006, hi ha tres sectors que han passat de valors superiors a les 8.000 persones aturades a valors inferiors a les 6.000 (per tant cal ser prudents a l'hora de fer valoracions d'aquestes dades perquè són poc significatives per l'enquesta), i que han millorat considerablement els seus resultats: activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials (amb una disminució de 5.563 persones en atur), comerç a l'engròs (amb 4.878 persones aturades menys) i productes alimentaris i begudes (que baixa 2.260 persones).

La taula que presentem a continuació recull els percentatges del 4t trimestre de 2006 i del de 2007 i les variacions en punts percentuals dels sectors més representatius d'aquest any:

Taula 44. Variació en punts percentuals del pes relatiu de les branques d'activitat que concentren més persones aturades sobre el total de població aturada de 16 a 64 anys (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Branques d'activitat	% 4t trim. 2006	% 4t trim. 2007	Diferència punts percentuals
Construcció	11,9	15,0	3,1
Hostaleria	12,9	11,6	-1,
Comerç al detall	11,6	10,9	-0,7
Altres activitats empresarials	8,4	9,9	1,5
Transport terrestre i per canonada	2,5	4,4	1,9
Llars que ocupen personal domèstic	3,4	4,0	0,6

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

L'atur en l'hostaleria disminueix el seu pes en -1,4 punts i la construcció passa a ser la branca que més població aturada concentra i que més puja amb 3,1 punts. Destaquen, a més de l'augment de la construcció, els augments, d'una banda, d'altres activitats empresarials, que es consolida amb força com a quart sector en termes d'atur amb quasi un 10% dels aturats i aturades catalans amb experiència laboral prèvia, i, per l'altra banda, l'increment i l'entrada en el grup de sectors amb més atur del transport terrestre i per canonada, que es situa en cinquè lloc, amb un augment d'1,9 punts que haurem de controlar en propers estudis.

3.4.7. Durada de l'atur

Per analitzar la durada de la situació d'atur, l'enquesta de població activa ens permet saber el temps que fa que són a l'atur les persones que han treballat prèviament i que fan una recerca activa d'ocupació. No inclou, per tant, les persones que busquen feina però encara no han entrat per primer cop al mercat de treball.

De les 228.136 persones que en el darrer trimestre de 2007 es troben en situació d'atur i han treballat prèviament, el 51,3% (116.995 persones) estan aturades des de fa menys de 6 mesos. Un 18,7% són a l'atur des de fa entre 6 mesos i 1 any. D'aquesta manera, el 70% de la població aturada reconeix que es troba en aquesta situació des de fa menys d'1 any. En canvi, un altre volum important d'aturats i aturades (42.112 persones, el 18,5%) no troben feina des de fa més de 2 anys. Per tant, si bé la majoria de persones aturades ho estan durant un període relativament curt, una part important de la població aturada ho és de molt llarga durada, fet que implica grans dificultats a l'hora d'inserir-se en el mercat de treball. Vegem-ne les dades absolutes i relatives en la taula següent:

Taula 45. Població aturada de 16 a 64 anys per temps d'estada a l'atur (4t trimestre de 2007)

Temps d'estada en situació d'atur	Persones aturades	%
Menys de 6 mesos	116.995	51,3
De 6 mesos a 1 any	42.762	18,7
D'1 a 2 anys	26.267	11,5
Més de 2 anys	42.112	18,5
Total de població aturada que ha treballat prèviament	228.136	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Per altra banda, si analitzem la durada de l'atur des de la perspectiva de gènere, observem que l'atur de molt llarga durada és principalment femení i que en canvi l'atur de menys d'1 any és sobretot masculí. Ho veiem en el quadre següent, que mostra la distribució d'homes i dones segons el temps a l'atur:

Taula 46. Distribució percentual de la població aturada de 16 a 64 anys per temps d'estada a l'atur i sexes (4t trimestre de 2007)

Temps d'estada en situació d'atur	% homes	% dones	% total
Menys de 6 mesos	54,5	45,5	100,0
De 6 mesos a 1 any	52,9	47,1	100,0
D'1 a 2 anys	36,6	63,4	100,0
Més de 2 anys	36,6	63,4	100,0
Total de població aturada que ha treballat prèviament	48,8	51,2	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Els homes són majoritaris entre els aturats i les aturades que romanen en l'atur menys d'1 any. Després, a partir de l'any d'atur, són les dones les que presenten unes xifres preponderants. Per tant, l'atur de curta durada és més masculí, però el de llarga durada és majoritàriament femení.

Les diferències més notables entre ambdós sexes apareixen de manera més pronunciada quan el període de permanència en l'atur està per sobre dels 12 mesos. És en aquest moment en el qual la distància del nombre d'homes i dones supera els 25 punts percentuals i hi ha moltes més dones que homes en atur. A més, en els casos més preocupants, quan el període s'allarga més enllà dels 2 anys, gairebé el 65% de les persones que no aconsegueixen entrar al mercat de treball des de fa 2 anys són dones (en nombres absoluts, 26.678 dones davant 15.434 homes).

Vegem ara com es reparteix el temps d'estada a l'atur en l'interior dels dos grups, homes i dones:

Taula 47. Distribució absoluta i percentual del temps d'estada a l'atur en els col·lectius de població aturada de 16 a 64 anys masculí i femení (4t trimestre de 2007)

Temps a l'atur	Homes aturats	Dones aturades	% homes	% dones
Menys de 6 mesos	63.776	53.219	57,2	45,6
De 6 mesos a 1 any	22.613	20.149	20,3	17,3
D'1 a 2 anys	9.614	16.653	8,6	14,3
Més de 2 anys	15.434	26.678	13,8	22,9
Total de pobl. aturada que ha treballat prèviament	111.437	116.699	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Pràcticament el 60% dels homes aturats i una mica menys de la meitat de les dones aturades del quart trimestre de 2007 no tenen ocupació des de fa relativament poc temps (menys de 6 mesos). En l'altre extrem, el percentatge d'aturades de molt llarga durada sobrepasa en 9 punts el percentatge masculí. **Quasi 1 de cada 4 dones aturades ho està des de fa més de 2 anys.**

A més, s'observa clarament com els homes presenten uns valors i uns percentatges superiors en els casos d'atur de curta durada i inferior a 1 any, i en canvi són les dones les que tenen més presència en l'atur superior als 12 mesos.

L'edat també té una incidència notable en les dificultats per reincorporar-se al mercat de treball. **Hi ha una forta correlació entre el temps d'estada a l'atur i l'edat.** Fixem-nos en la distribució de la durada de l'atur dins de cada grup d'edat:

Taula 48. Distribució percentual del temps d'estada a l'atur en cada tram d'edat (4t trimestre de 2007)

% Temps a l'atur	16-19 anys	20-30 anys	31-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	Total
% Menys de 6 mesos	86,0	57,7	47,2	53,5	20,6	51,3
% De 6 mesos a 1 any	7,3	27,1	20,1	11,8	13,6	18,7
% D'1 a 2 anys	6,7	8,8	13,4	10,7	17,7	11,5
% Més de 2 anys	0,0	6,4	19,4	24,1	48,0	18,5
% Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Observem que l'atur de curta durada és majoritari en els grups d'edat més joves. A més, si sumem els casos d'atur per sota de 6 mesos amb els inferiors a 1 any constatem que el percentatge de persones aturades per tram d'edat disminueix a mesura que avança l'edat a favor d'una permanència cada cop més llarga en l'atur.

A partir dels 31 anys, els percentatges de població aturada amb més de 2 anys a l'atur són d'un gruix elevat, per sobre del 19%. La situació s'agreuja a partir dels 45 anys, i especialment a partir dels 55. **El volum més alt d'aturats i aturades de 55 a 64 anys (gairebé 1 de cada 2) fa més de 2 anys que són a l'atur.**

De l'anàlisi anterior es desprèn que són les dones i els més grans de 55 anys les persones més vulnerables a patir situacions d'estada perllongada a l'atur, molt freqüentment per sobre dels 24 mesos. Per tant, un cop expulsat del mercat de treball, ser dona i més gran de 55 anys significa una dificultat afegida a l'hora de tornar a accedir al món laboral.

Finalment, abans de tancar aquest apartat, cal fer un darrer comentari sobre la durada de l'atur segons la nacionalitat. Les persones de nacionalitat no espanyola es concentren de manera més important en l'atur de durada inferior als 6 mesos i el seu pes en els casos de llarga durada és petit. Per altra banda, les persones en atur de nacionalitat espanyola també es troben majoritàriament en el supòsit d'atur de menys de 6 mesos, però amb una proporció menor que la població immigrada, es distribueixen de manera més homogènia pels diferents trams de durada de l'atur i presenten un percentatge més elevat de persones d'atur de llarga durada.

Taula 49. Distribució percentual del temps d'estada a l'atur segons nacionalitat (4t trimestre de 2007)

% Temps a l'atur	Nacionalitat espanyola	Nacionalitat no espanyola	Total
% Menys de 6 mesos	46,6	62,8	51,3
% De 6 mesos a 1 any	18,4	19,6	18,7
% D'1 a 2 anys	12,2	9,8	11,5
% Més de 2 anys	22,8	7,8	18,5
% Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

3.5. Anàlisi per províncies

Un dels elements que en major mesura incideix en l'articulació i el funcionament del mercat de treball és el territori. De fet, tal i com es desprèn del contingut de l'anàlisi que estem realitzant, és possible parlar de diferents mercats de treball, és a dir diferents segments i/o realitats laborals, interrelacionats entre si i que es troben delimitats, entre d'altres, per factors sectorials, formatius o territorials. En aquest sentit, aquest apartat aborda un d'aquests factors, l'esfera territorial, amb la finalitat de completar el contingut de l'estudi situant desajustos, febleses i forteses.

L'àmbit territorial escollit és el de la província perquè és el màxim nivell de detall territorial que permet l'EPA. Així doncs, a continuació presentem la situació de les quatre províncies catalanes a partir dels grans indicadors d'activitat: ocupació, salarització, temporalitat i atur. Treballarem

de la mateixa manera que ho fem en la resta de l'estudi, això és, calculant les taxes d'activitat, ocupació i atur sobre la població de 16 a 64 anys i eliminant el límit d'edat en el cas de la salarització i la temporalitat.

Abans d'entrar en el detall de les dades cal posar de relleu la diversitat territorial catalana i destacar el pes específic de la província de Barcelona i en concret de la seva àrea metropolitana tant pel que fa a l'activitat econòmica com al nombre de persones en edat de treballar i ocupades i a la seva incidència en l'evolució general del mercat de treball català. No obstant això, també és important destacar el creixement i el dinamisme que han experimentat, en els darrers anys, àrees (que també podríem considerar metropolitanes) al voltant de Girona, de Lleida o de l'eix Tarragona-Reus.

Activitat

La província de Barcelona engloba més del 74% del total de població activa de 16 a 64 anys que hi ha a Catalunya a finals de 2007. Girona i Tarragona estan al voltant del 10% i Lleida aporta poc més del 5% del total d'actius i actives catalans. La distribució provincial de les persones actives a finals de 2006 era pràcticament la mateixa, si bé durant aquest any 2007 Barcelona ha guanyat lleugerament més pes i Girona l'ha disminuït.

Si analitzem l'evolució, en nombres absoluts, de la població activa de 16 a 64 anys de cada província, observem un creixement superior al 3% a Tarragona i a Barcelona, una lleugera reducció en el cas de Girona i, finalment, una situació estancada a Lleida on la variació interanual és pràcticament inexistent. Vegem-ho en la taula següent, que mostra les variacions en nombres absoluts i relatius entre el quart trimestre de 2006 i el de 2007:

Taula 50. Variació absoluta i percentual de la població activa de 16 a 64 anys per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Població activa 4t trimestre 2006	Població activa 4t trimestre 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Barcelona	2.712.920	2.808.726	95.806	3,5
Girona	376.897	371.328	-5.569	-1,5
Lleida	200.052	199.982	-70	0,0
Tarragona	383.809	395.611	11.802	3,1

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

A diferència de l'any passat, al 2007 la província de Barcelona és la que més creix en nombre i proporció de persones actives i ho fa per sobre de la mitjana catalana, amb un 3,5% i 95.806 persones actives més que el 2006. Es tracta d'una xifra molt significativa, i més quan la posem en relació amb el creixement total de l'activitat a Catalunya el 2007, que és de 101.967 persones.

Tarragona també registra un gran creixement, proper en termes relatius al de la demarcació de Barcelona i superior a la mitjana catalana, amb el 3,1% d'increment respecte del 2006.

Ara bé, si l'any passat observàvem que a totes les províncies creixia el nombre absolut de persones actives, aquest 2007 la situació varia i Lleida i, en especial, Girona, registren reduccions. És més, la disminució del nombre de persones actives d'aquestes províncies no se sustenta en una disminució del nombre total de persones de 16 a 64 anys, sinó en un augment de la inactivitat. I, en el cas de Girona, en un increment gairebé exclusiu de la inactivitat femenina.

Per una altra banda, si ens centrem en les taxes d'activitat observem que el creixement de l'activitat en nombres absoluts de Barcelona i Tarragona només es reflecteix de forma positiva en un augment significatiu de la taxa d'activitat en el cas de Barcelona. Per tant, a Tarragona l'activitat no ha pogut fer front a l'augment de la població de 16 a 64 anys i, en conseqüència, com també ha succeït a Lleida i Girona, el pes del nombre de persones actives ha disminuït i per tant la taxa d'activitat és més baixa que el 2006.

Taula 51. Variació en punts percentuals de la taxa d'activitat de 16 a 64 anys per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Taxa d'activitat 4t trimestre 2006	Taxa d'activitat 4t trimestre 2007	Variació en punts percentuals
Barcelona	76,8	78,0	1,2
Girona	78,8	77,1	-1,7
Lleida	75,8	74,4	-1,3
Tarragona	75,9	74,8	-1,2

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Totes les províncies, excepte Barcelona, redueixen la taxa d'activitat en més d'1 punt percentual entre finals del 2006 i finals del 2007. Cal assenyalar que s'experimenta un gir a la situació de fa 1 any, quan totes les províncies registraven increments, que en algun cas, com a Tarragona, assolía més de 2 punts percentuals.

Així doncs, l'evolució més positiva correspon a Barcelona, que incrementa la seva taxa d'activitat 1,2 punts percentuals entre finals de 2006 i finals de 2007. A més, es produeix un canvi de província amb major taxa d'activitat de Catalunya que deixa de ser Girona i passa a ser Barcelona, amb un 78%.

En comparació amb el conjunt de Catalunya, la taxa barcelonina sobrepassa 6 dècimes la mitjana catalana. Vegem les diferències de cada província respecte a la taxa global catalana en la taula següent:

Taula 52. Diferència en punts percentuals entre les taxes d'activitat de 16 a 64 anys de les províncies catalanes respecte a la taxa d'activitat global de Catalunya (4t trimestre de 2007)

Província	Taxa d'activitat 16 a 64 anys	Diferència amb taxa de Catalunya
Barcelona	78,0	0,6
Girona	77,1	- 0,3
Lleida	74,4	- 3,0
Tarragona	74,8	- 2,6
Catalunya	77,4	-

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

De la taula anterior es desprenen tres grans qüestions:

- És la primera vegada, com a mínim des de l'any 2005, que Barcelona és l'única província que està per sobre de la mitjana catalana.
- La província de Girona es troba 3 dècimes per sota de la taxa d'activitat de Catalunya, quan havia estat la taxa més alta de les quatre províncies i només fa 1 any es trobava 2 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana.
- Si ho comparem amb les dades dels 2 darrers anys observem que al 2007 Lleida i Tarragona presenten la major distància (en negatiu) respecte de la mitjana catalana.

Ocupació

Fixem-nos ara en el nombre d'ocupats i ocupades de 16 a 64 anys de cada província a finals de 2007. El pes relatiu de les quatre províncies sobre el total de població ocupada catalana és pràcticament el mateix que el que hem vist en el cas de la població activa: Barcelona té el 74,5%, Tarragona el 10,4%, Girona el 9,6% i Lleida el 5,5%.

Entre el quart trimestre del 2006 i el quart trimestre del 2007 el nombre de persones ocupades de 16 a 64 anys creix a tres províncies catalanes, Barcelona, Lleida i Tarragona (especialment a Barcelona, que és on es registra un major augment) i baixa de forma significativa a Girona. Hi ha, doncs, diferències remarcables entre l'evolució de les dades de Girona i les de la resta de demarcacions. Vegem-ho a continuació:

Taula 53. Variació absoluta i percentual de la població ocupada de 16 a 64 anys per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Població ocupada 4t trimestre 2006	Població ocupada 4t trimestre 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Barcelona	2.527.009	2.626.590	99.581	3,9
Girona	349.574	336.699	-12.875	-3,7
Lleida	191.365	193.741	2.376	1,2
Tarragona	359.014	367.230	8.216	2,3

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La província que experimenta uns millors resultats respecte de l'any 2006 és la de Barcelona, amb un increment del 3,9%, és dir 99.581 persones ocupades més. Per tant, aquest creixement supera en 1 punt el percentatge d'augment del nombre d'ocupats i ocupades de tot Catalunya de l'any 2007, que és del 2,8%. A més, en nombres absoluts, Barcelona aporta gairebé tot el creixement net d'ocupació de Catalunya.

Per una altra banda, observem que Lleida i Tarragona presenten creixements relatius importants però inferiors a la mitjana d'augment catalana. En aquest sentit, cal considerar que l'any passat aquestes dues províncies van créixer en uns percentatges del 6,7% i del 8,3% respectivament, valors molt superiors al percentatge d'increment general de l'ocupació del 2006. Per tant, enguany Lleida i Tarragona experimenten un clar alentiment del seu ritme de creació d'ocupació.

L'evolució interanual més negativa és la de la província de Girona, perquè és l'única on disminueix el nombre absolut de persones ocupades, amb una reducció relativa del -3,7% respecte a l'any 2006. A més, fa tan sols 1 any la seva situació era totalment inversa i creixia un 7,6%. Igualment, en el cas de Girona és important destacar que **aquest descens del 2007 el protagonitzen exclusivament les dones gironines**, ja que el nombre de dones ocupades baixa en més de 14.000 respecte del 2006.

Aquestes dades es tradueixen, en termes de taxa d'ocupació, en una situació similar a l'exposada en el cas de l'activitat, on l'única taxa que experimenta un creixement interanual és la de la província de Barcelona. El quadre que mostrem a continuació presenta les variacions de les taxes entre el quart trimestre de 2006 i el de 2007:

Taula 54. Variació en punts percentuals de la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Taxa d'ocupació 4t trimestre 2006	Taxa d'ocupació 4t trimestre 2007	Variació percentual
Barcelona	71,5	72,9	1,4
Girona	73,1	69,9	-3,2
Lleida	72,5	72,1	-0,4
Tarragona	71,0	69,4	-1,6

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Veiem que, a excepció de Barcelona, totes les províncies catalanes han disminuït la seva taxa d'ocupació durant el 2007.

Girona presenta la pitjor variació percentual de l'any, amb una reducció de la taxa d'ocupació de més de 3 punts percentuals. Aquest resultat respon al fet que el creixement de població de 16 a 64 anys de la demarcació gironina s'ha combinat amb la destrucció de llocs de treball i, per tant, amb un increment de la inactivitat i de l'atur provincial. Amb tot, la taxa d'ocupació deixa de ser el valor més elevat de Catalunya (i també el més alt d'Espanya) per situar-se en tercer lloc, amb un 69,9%.

Lleida i Tarragona presenten una situació similar, perquè tot i que han crescut en nombre absolut d'ocupats i ocupades aquesta xifra ha estat insuficient per compensar el creixement de població de 16 a 64 anys d'aquestes províncies. Ara bé, Lleida acaba l'any amb una taxa del 72,1% i una situació relativament estancada perquè només es tracta d'un petit descens de 4 dècimes en relació amb la taxa del darrer trimestre del 2006 i es manté com a segona taxa d'ocupació provincial de Catalunya, per sobre del 72%. En canvi Tarragona pateix un descens més fort, d'1,6 punts percentuals, i segueix sent la taxa més baixa de Catalunya, ara per sota del 70%.

Pel que respecta a Barcelona, i com en el cas de l'activitat, és l'únic territori que incrementa la seva taxa d'ocupació, i passa a tenir el valor més alt de Catalunya i d'Espanya, amb un 72,9%. Així, només Barcelona se situa amb una taxa lleugerament per sobre de la taxa global catalana. Ho veiem en el quadre següent:

Taula 55. Diferència en punts percentuals entre les taxes d'ocupació de 16 a 64 anys de les províncies catalanes respecte a la taxa d'ocupació global de Catalunya (4t trimestre de 2007)

Província	Taxa d'ocupació de 16 a 64 anys	Diferència amb la taxa de Catalunya
Barcelona	72,9	0,7
Girona	69,9	-2,3
Lleida	72,1	-0,1
Tarragona	69,4	-2,8
Catalunya	72,2	-

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

De la taula anterior, on destaca, per una banda, que l'evolució negativa de la província de Girona fa que passi de valors superiors a la taxa catalana, durant el 2006, en trobar-se aquest 2007 a més de 2 punts percentuals per sota. I per altra banda, l'increment de la distància de la taxa tarragonina respecte de la catalana, distància que l'any 2006 era de -0,7 punts i ara és de -2,8 punts. A més, s'observa un clar estancament de la situació a Lleida i un increment i una millora de la província de Barcelona.

Salarització

La distribució territorial de la població assalariada de 16 anys i més presenta molt poques diferències respecte a la població ocupada, com és comprensible, ja que la majoria de persones ocupades són assalariades. Així, una mica més del 75% de la població assalariada catalana es concentra a la província de Barcelona, més d'un 10% a la de Tarragona, un altre 9% a la de Girona i el 5% restant a la de Lleida.

Vegem a continuació com ha variat la població assalariada de 16 anys i més de les quatre províncies catalanes entre el quart trimestre del 2006 i el quart trimestre del 2007:

Taula 56. Variació absoluta i percentual de la població assalariada de 16 anys i més per províncies (4t trimestre del 2006 – 4t trimestre del 2007)

Província	Població assalariada 4t trimestre 2006	Població assalariada 4t trimestre 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Barcelona	2.121.263	2.220.525	99.262	4,7
Girona	288.303	275.280	-13.023	-4,5
Lleida	150.896	149.266	-1.630	-1,1
Tarragona	298.634	307.593	8.959	3,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Igual que en els casos d'activitat i ocupació, l'evolució interanual de la població assalariada mostra un gran avanç de la província de Barcelona, amb un increment de gairebé 100.000 assalariats més (el 4,7%). Aquest augment és el principal i gairebé únic responsable del guany de població assalariada de Catalunya entre finals del 2006 i finals del 2007 (al voltant de 93.000 persones més) i contrasta amb el descens marcat de la demarcació de Girona. Així doncs, la variació absoluta i percentual de la població assalariada de 16 anys i més confirma el que hem comentat en apartats anteriors sobre la província de Girona durant aquest 2007, ja que torna a ser la que presenta els pitjors resultats. A més, la reducció del nombre d'assalariats i assalariades, a Girona, és la responsable de tota la caiguda d'ocupació d'aquesta província.

Per altra banda, Lleida també experimenta un descens en el nombre d'assalariats i assalariades, però en aquest cas, com que es tracta d'una reducció petita, de 1.630 persones (i estadísticament poc significativa), referma la idea de l'estancament del mercat de treball lleidatà. En canvi Tarragona creix de forma considerable i registra una variació interanual positiva del 3%.

No obstant això, cal posar de relleu que l'any anterior les dades de població assalariada de les províncies de Lleida, Girona i Tarragona havien crescut a uns ritmes molt elevats, per sobre del 10%. Així, només en 1 any, dues províncies (Girona i Lleida) han passat a registrar decreixements i l'altra (Tarragona) ha alentit manifestament el seu increment.

En terme de taxes, les proporcions de població assalariada respecte al total de població ocupada també augmenten a Barcelona i Tarragona mentre a Girona i Lleida disminueixen. Vegem el quadre de variacions a continuació:

Taula 57. Variació en punts percentuals de la taxa de salarització de 16 anys i més per províncies (4t trimestre del 2006 – 4t trimestre del 2007)

Província	Taxa de salarització 4t trimestre 2006	Taxa de salarització 4t trimestre 2007	Variació percentual
Barcelona	83,2	84,0	0,7
Girona	82,2	81,2	-0,9
Lleida	78,6	76,5	-2,0
Tarragona	82,7	83,2	0,5

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Barcelona és la província que, tot i registrar un feble augment de 7 dècimes més que l'any 2006, experimenta l'increment més alt de la taxa de salarització del 2007 i finalitza l'any amb un 84%, que continua sent el nivell més alt de Catalunya. Lleida és la que més redueix la seva taxa de salarització, amb 2 punts percentuals menys respecte de l'any 2006, i segueix sent la província amb un valor més baix, enguany 6,7 punts menys que la mitjana catalana. Igualment, Girona experimenta una reducció de prop d'1 punt i es distancia de la mitjana catalana. Finalment, la taxa de salarització tarragonina creix 0,5 punts i se situa, en acabar el 2007, en un valor idèntic al de la taxa de Catalunya, el 83,2%.

La propera taula recull les distàncies de les taxes provincials respecte a la taxa global de Catalunya:

Taula 58. Diferència en punts percentuals entre les taxes de salarització de 16 anys i més de les províncies catalanes respecte a la taxa de salarització global de Catalunya (4t trimestre de 2007)

Província	Taxa de salarització de 16 anys i més	Diferència amb la taxa de Catalunya
Barcelona	84,0	0,8
Girona	81,2	-2,0
Lleida	76,5	-6,7
Tarragona	83,2	0,0
Catalunya	83,2	-

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Temporalitat

A continuació, analitzem la població assalariada de 16 anys i més que treballa amb un contracte temporal. **El repartiment territorial dels assalariats i les assalariades temporals mostra algunes diferències respecte a la distribució del conjunt de població assalariada.** En aquest cas, el volum de la província de Barcelona és lleugerament inferior, amb un 71,2%; Tarragona té una importància major, amb el 13,5% de la població assalariada temporal, i Girona i Lleida tenen un pes lleugerament superior en el cas de la població assalariada total, Girona de gairebé el 10% i Lleida al voltant del 5,5%.

Si observem les variacions en nombres absoluts, trobem una dada molt positiva que és **la reducció, a totes les províncies catalanes, del nombre d'assalariats i assalariades amb contracte temporal** entre el darrer trimestre del 2006 i el darrer trimestre del 2007. A més, en tots els casos es tracta de reduccions importants tant en termes absoluts com relatius i, per exemple, a tres províncies hi ha disminucions superiors a les 15.000 persones amb contracte temporal respecte de les dades de fa 1 any. Mostrem les variacions absolutes i percentuals en la taula següent:

Taula 59. Variació absoluta i percentual de la població assalariada de 16 anys i més amb contracte temporal per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Població assalariada contracte temporal 4t trimestre 2006	Població assalariada contracte temporal 4t trimestre 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Barcelona	512.971	492.069	-20.902	-4,1
Girona	89.621	68.407	-21.214	-23,7
Lleida	42.058	37.920	-4.138	-9,8
Tarragona	108.958	93.088	-15.870	-14,6

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La província de Girona registra la reducció més important de totes les províncies i disminueix en 21.214 persones la població assalariada amb contracte temporal, un espectacular 23,7% menys que el quart trimestre del 2006. De fet, si tenim en compte els grans indicadors que hem comentat fins ara, és la millor dada que recull Girona aquest 2007 i ens indica que **la destrucció d'ocupació que hem observat a la província gironina es concentra en llocs de treball temporal.**

En la mateixa línia, Tarragona experimenta un gran descens, del 14,6%, i té enguany 15.870 persones amb contracte temporal menys que l'any 2006; en aquest cas, i a diferència de Girona, s'aconsegueix amb un guany global d'assalariats en el saldo interanual. Lleida també registra un descens important, proper al 10%.

Barcelona, que com hem vist és la província amb millors resultats en termes d'activitat i ocupació, és on paradoxalment menys es redueix, en termes relatius, la temporalitat, ja que baixa un 4,1%, que és una xifra que està a gran distància de la davallada de la resta de demarcacions. Ara bé, cal tenir en compte, primer, que en nombres absoluts **Barcelona supera les 20.000 persones amb contracte temporal menys que el 2006 i, segon, que és la província on més ha augmentat el nombre de persones assalariades i ocupades i, en canvi, aquests creixements del 2007 no s'han sustentat en la creació de nous llocs de treball temporal.**

En definitiva, aquest 2007 suposa un canvi en relació amb l'evolució de la temporalitat de fa 1 any, quan el nombre de persones amb contracte temporal creixia tant a Girona, com a Lleida i Tarragona en percentatges superiors al 20%. Així doncs, la tendència s'ha capgirat i el 2007, a totes les demarcacions catalanes, hi ha una destrucció important de treball temporal.

Per una altra banda, les taxes de temporalitat, molt elevades a finals del 2006, es redueixen de forma significativa el darrer trimestre del 2007 a totes les províncies. Així, el descens, arreu, del pes de la població amb contracte temporal sobre el total d'assalariats i assalariades confirma que el 2007 és un any destacat en la lluita contra la temporalitat (tot i que a Girona, i en menor mesura a Lleida, el descens de la temporalitat succeeix en un context de reducció de la població assalariada). Fixem-nos en les variacions de les taxes entre el darrer trimestre de l'any 2006 i les de l'any 2007:

Taula 60. Variació en punts percentuals de la taxa de temporalitat de 16 anys i més per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Taxa de temporalitat 4t trimestre 2006	Taxa de temporalitat 4t trimestre 2007	Variació percentual
Barcelona	24,2	22,2	-2,0
Girona	31,1	24,8	-6,2
Lleida	27,9	25,4	-2,5
Tarragona	36,5	30,3	-6,2

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

L'anàlisi de les taxes de temporalitat mostra una evolució igual que la que hem exposat amb les dades absolutes: a totes les províncies disminueix la taxa de temporalitat. Girona i Tarragona són les províncies on més baixa la temporalitat i presenten taxes inferiors en més de 6 punts respecte les dades de l'any passat. Barcelona i Lleida també aconseguen uns bons resultats, amb reduccions de les taxes al voltant dels 2 punts percentuals, però Barcelona és la província on aquest descens és inferior.

Tanmateix, Barcelona, tot i tenir una taxa de temporalitat molt elevada, segueix sent la província amb la taxa més baixa de tot Catalunya, amb el 22,2%. En canvi, Tarragona és, amb diferència, la que té la taxa més alta i és l'única que supera la xifra del 30% (8,1 punts per sobre de la taxa barcelonina). Això vol dir que, com a mínim, 3 de cada 10 assalariats tarragonins tenen un contracte temporal.

Ara bé, aquest 2007 ha servit per escurçar les distàncies territorials de la temporalitat, perquè s'ha reduït en uns 4 punts percentuals la diferència entre la província amb una taxa més alta i aquella amb una taxa més baixa (l'any 2006 aquesta distància era de més de 12 punts).

Vegem les diferències provincials respecte a la taxa de temporalitat del global de Catalunya en el darrer trimestre de 2007:

Taula 61. Diferència en punts percentuals entre les taxes de temporalitat de 16 anys i més de les províncies catalanes respecte a la taxa de temporalitat global de Catalunya (4t trimestre de 2007)

Província	Taxa de temporalitat de 16 anys i més	Diferència amb la taxa de Catalunya
Barcelona	22,2	-1,3
Girona	24,8	1,4
Lleida	25,4	2,0
Tarragona	30,3	6,8
Catalunya	23,4	-

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Igual que l'any 2006, només la taxa de Barcelona està per sota de la mitjana catalana. Si bé com que la taxa s'ha reduït més en els territoris que tenien una temporalitat més alta, la distància relativa sobre la mitjana catalana també ha minvat. Amb tot, en el darrer trimestre de 2007, la més allunyada del global català segueix sent la de Tarragona, amb una taxa altíssima, que se situa gairebé 7 punts per sobre de la catalana (l'any passat la diferència era més gran i arribava als 10 punts).

Atur

El darrer indicador que analitzarem és l'atur. Comencem comentant la distribució territorial de la població aturada catalana de 16 a 64 anys en el quart trimestre del 2007: el pes de la província de Barcelona, tot i superar el 70%, és inferior que en els casos d'ocupació i activitat i se situa en el 72,5% (l'any passat, en canvi, sobrepassava el 75%). Girona arriba gairebé al 14% i ha guanyat pes en relació amb el 2006, Tarragona aplega l'11% i Lleida té el percentatge d'aturats i aturades catalanes més baix, un escàs 2,5%.

Lleida protagonitza, i ho fa per segon any consecutiu, la reducció més important de població aturada. Entre el quart trimestre del 2006 i el quart trimestre del 2007, l'EPA estima que hi ha 2.446 persones aturades menys en aquesta província, cosa que significa una disminució relativa del 28,2%. Barcelona també rebaixa el nombre d'aturats i aturades, concretament en un 2,0%. **Al contrari, Tarragona i Girona augmenten el nombre de persones en situació d'atur i concentren l'augment net de nombre d'aturats i aturades de tot Catalunya en aquest període.** En el cas de Girona, l'increment percentual sobrepassa un espectacular 26%, i a Tarragona augmenta un rellevant 14,5%. Els valors absoluts i relatius estan recollits en el quadre següent:

Taula 62. Variació absoluta i percentual de la població aturada de 16 a 64 anys per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Població aturada 4t trimestre 2006	Població aturada 4t trimestre 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Barcelona	185.911	182.136	-3.775	-2,0
Girona	27.323	34.629	7.306	26,7
Lleida	8.687	6.241	-2.446	-28,2
Tarragona	24.795	28.381	3.586	14,5

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Dues puntualitzacions en relació amb les dades de la taula anterior:

- Cal considerar que les dades de Lleida poden estar afectades per un cert marge d'error de l'enquesta perquè presenta valors propers a les 6.000 persones. A més, analitzant l'atur de Lleida segons el sexe, hem observat que l'atur femení és l'únic responsable d'aquest descens i Lleida ha passat de 5.266 dones aturades l'any 2006 a un nombre estimat molt baix de tan sols 1.616 dones en situació d'atur el 2007. En aquest sentit, i tot i que no són dades ben bé comparables, les oficines del SOC tenen, el darrer trimestre del 2007, una

mitjana de 5.641 dones en situació d'atur registrades i, per tant, hem de ser molt cautelosos en la interpretació del descens de l'atur a Lleida.

- Per altra banda, l'increment de l'atur a Girona respon, en exclusiva, a un empitjorament de la situació de les dones. Així, l'atur femení a Girona creix de 7.407 persones i registra la taxa d'atur més alta de tot Catalunya amb un preocupant 13,6%.

L'anàlisi de les taxes d'atur mostra la mateixa tendència que els valors absoluts: una reducció a les províncies de Barcelona i, en especial, de Lleida i, per altra banda, un increment de la taxa d'atur a Tarragona i a Girona. Vegem a continuació aquesta variació de les taxes entre el quart trimestre del 2006 i el del 2007:

Taula 63. Variació en punts percentuals de la taxa d'atur de 16 a 64 anys per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Taxa d'atur 4t trimestre 2006	Taxa d'atur 4t trimestre 2007	Variació en punts percentuals
Barcelona	6,9	6,5	-0,4
Girona	7,2	9,3	2,1
Lleida	4,3	3,1	-1,2
Tarragona	6,5	7,2	0,7

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Observem que Lleida, malgrat ser la província que partia d'una menor proporció d'aturats i aturades sobre el conjunt de l'activitat, és on el descens de la taxa d'atur en la darrera variació interanual és més pronunciat. Ho fa en -1,2 punts percentuals i se situa en un històric 3,1%.

Barcelona també disminueix, però amb uns nivells inferiors als lleidatans, en concret 4 dècimes menys que el darrer trimestre del 2006. Així, a finals del 2007, Barcelona aconsegueix situar-se per sota de la mitjana de Catalunya.

En canvi, Tarragona i Girona presenten, aquest 2007, increments de la seva taxa d'atur. Destaca l'augment preocupant de Girona, amb 2,1 punts percentuals més que l'any passat. És el segon any consecutiu que Girona és la província on més creix l'atur i que, al mateix temps, té la taxa més alta de tot Catalunya, amb una dada que enguany és propera al 10% (molt allunyada de la taxa lleidatana). Igualment, l'augment de la taxa de Tarragona fa que aquesta província se situï per sobre de la mitjana d'atur catalana, amb un valor superior al 7%.

En el darrer trimestre del 2007 la distància entre les taxes d'atur provincials i la taxa global de Catalunya és la següent:

Taula 64. Diferència en punts percentuals entre les taxes d'atur de 16 a 64 anys de les províncies catalanes respecte a la taxa d'atur global de Catalunya (4t trimestre de 2007)

Província	Taxa d'atur de 16 a 64 anys	Diferència amb la taxa de Catalunya
Barcelona	6,5	-0,2
Girona	9,3	2,6
Lleida	3,1	-3,6
Tarragona	7,2	0,5
Catalunya	6,7	-

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Observem clarament dos extrems: Girona, molt per sobre de la dada catalana, i Lleida, molt per sota. A més, durant el 2007 les distàncies territorials entre les taxes d'atur més altes i les més baixes han augmentat i a finals d'any la diferència és de més de 6 punts percentuals.

Resum d'indicadors provincials

Fixem-nos, per acabar, en l'evolució global que han viscut les quatre províncies catalanes entre el quart trimestre del 2006 i el quart trimestre del 2007. El quadre següent resumeix la tendència de les taxes d'activitat, ocupació, atur, salarització i temporalitat a cada província:

Taula 65. Evolució en termes d'augment, estancament i disminució dels principals indicadors per províncies (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Província	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa salarització	Taxa temporalitat	Taxa atur
Barcelona	A	A	A	D	D
Girona	D	D	D	D	A
Lleida	D	D	D	D	D
Tarragona	D	D	A	D	A

A: augment.

D: disminució.

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Veiem que la disminució de l'activitat i de l'ocupació és generalitzada, a excepció de la província de Barcelona. A més, a Girona i a Tarragona aquestes dades negatives es veuen agreujades per un augment de l'atur. Quantitativament aquestes dues províncies presenten les pitjors xifres, mentre que Barcelona és la que ha registrat una variació interanual més positiva en totes les variables analitzades.

Finalment, i com hem destacat anteriorment, cal posar l'accent en un element, a priori positiu, perquè incideix en la millora de la qualitat de l'ocupació, com és la reducció de la taxa de temporalitat a totes les demarcacions catalanes. Ara bé, això també pot denotar que, **en un**

moment d'alentiment econòmic i de fre de la creació d'ocupació, els llocs de treball que primer reben l'impacte d'aquest afebliment són els temporals i, per tant, aquells que normalment estan ocupats per persones que es troben en una posició més fràgil davant del mercat.

3.6. Comparació amb Europa

En aquest capítol compararem els indicadors del mercat de treball català amb els europeus. Concretament, analitzarem les diferències entre les taxes d'activitat, ocupació, temporalitat i atur de Catalunya i de la Unió Europea. Les dades europees provenen de l'enquesta de forces de treball que duu a terme l'Agència Estadística de la Unió Europea (EUROSTAT). Existeix una petita diferència en la base poblacional que fa servir l'EUROSTAT i l'EPA a l'hora de calcular les taxes. Les estimacions europees es basen en la població de 15 a 64 anys, mentre que les taxes espanyoles (i catalanes) estan construïdes sobre la base poblacional de 16 a 64 anys, ja que els 16 anys són l'edat mínima legal per treballar a l'Estat espanyol.

Només un parell de puntualitzacions més abans d'iniciar l'anàlisi. Per una banda, convé aclarir que agafarem com a referència les darreres dades publicades per l'EUROSTAT en el moment d'elaboració d'aquest estudi, que són les del tercer trimestre del 2007. D'altra banda, interessa comentar que compararem les taxes catalanes amb les de la Unió Europea dels 15 i dels 25 estats i, per primera vegada, dels 27 estats, ja que l'1 de gener del 2007 Bulgària i Romania es van incorporar com a membres de ple dret de la Unió.

Els bons resultats de Catalunya, del quart trimestre del 2007, pel que fa a activitat i ocupació, la situen encara en més bona posició respecte als objectius d'activitat i d'ocupació fixats, per al 2010, en el Consell Europeu de Lisboa del que prevèiem en la darrera edició d'aquest estudi. **Les taxes d'activitat i d'ocupació catalanes superen cada cop amb més diferència els objectius establerts a Lisboa.** La taxa d'ocupació total de Catalunya sobrepassa en 2 punts percentuals l'objectiu del 70% (en el quart trimestre del 2006 la diferència no arribava als 2 punts i fa 2 anys era d'1 punt) i la taxa d'ocupació femenina se situa més de 2,5 punts per sobre de l'objectiu del 60% fixat per a l'any 2010 (a finals del 2006 era 2 punts superior i fa 2 anys només 7 dècimes superior).

La taula següent mostra les taxes catalanes de la població entre 16 i 64 anys en finalitzar el 2007 i els objectius per al 2010 fixats a Lisboa:

Taula 66. Objectius per al 2010 de l'Estratègia europea per a l'ocupació i taxes d'activitat, ocupació i atur de 16 a 64 anys de Catalunya (4t trimestre del 2007)

	Total	Homes	Dones
Taxa d'activitat			
Objectius 2010 Estratègia europea per a l'ocupació	74	84	63
Catalunya 4t trimestre 2007	77,4	86,4	68
Taxa d'ocupació			
Objectius 2010 Estratègia europea per a l'ocupació	70	80	60
Catalunya 4t trimestre 2007	72,2	81,5	62,6
Taxa d'atur			
Objectius 2010 Estratègia europea per a l'ocupació	5	5	5
Catalunya 4t trimestre 2007	6,7	5,6	8,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT i de les microdades de l'EPA (INE).

Pel que fa a la taxa d'atur, el seu estancament entre 2006 i 2007 la situen, en el darrer trimestre del 2007, a la mateixa distància dels objectius de Lisboa que el darrer trimestre del 2006 i també que fa 2 anys. La taxa d'atur global es troba 1,7 punts per sobre de l'objectiu del 5% i la masculina només a 0,6 punts. La més llunyana és la femenina (3 punts per sobre de l'objectiu), però és l'única que redueix distàncies mínimament (1 dècima entre finals del 2006 i finals del 2007).

Pel que fa a la comparació de les taxes catalanes amb les de la Unió Europea dels 15, dels 25 i dels 27 estats, els valors de Catalunya referents a l'activitat continuen estant molt per sobre dels valors europeus, incloent-hi la taxa d'activitat femenina. Vegem-ho a la taula següent, que mostra les taxes del tercer trimestre del 2007:

Taula 67. Taxes d'activitat de Catalunya, UE-15, UE-25 i UE-27 (3r trimestre del 2007)

	Total	Homes	Dones
Taxa d'activitat Catalunya 3r trimestre 2007	77,3	86,8	67,5
Taxa d'activitat UE-15 3r trimestre 2007	72,4	79,8	65,0
Taxa d'activitat UE-25 3r trimestre 2007	71,3	78,6	64,0
Taxa d'activitat UE-27 3r trimestre 2007	70,9	78,1	63,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT i de les microdades de l'EPA (INE).

El mateix passa amb la taxa d'ocupació. La taxa del total de població ocupada catalana és gairebé 5 punts per sobre de la mitjana de l'antiga UE-15. Fins i tot, la taxa d'ocupació de les dones és gairebé 2 punts superior a la mitjana de la UE-15. Ho veiem en el quadre següent (continuen sent dades del tercer trimestre del 2007):

Taula 68. Taxes d'ocupació de Catalunya, UE-15, UE-25 i UE-27 (3r trimestre del 2007)

	Total	Homes	Dones
Taxa d'ocupació Catalunya 3r trimestre 2007	72,1	81,9	61,9
Taxa d'ocupació UE-15 3r trimestre 2007	67,4	74,8	60,0
Taxa d'ocupació UE-25 3r trimestre 2007	66,3	73,6	59,0
Taxa d'ocupació UE-27 3r trimestre 2007	66,0	73,2	58,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT i de les microdades de l'EPA (INE).

Els resultats de Catalunya posen de manifest que el marc de referència del mercat de treball català ja no hauria de ser la mitjana europea, sinó altres regions industrials capdavanteres a Europa. A tall d'exemple, la taula següent recull les taxes d'ocupació d'alguns dels països europeus més avançats. Són dades referents al tercer trimestre de 2007 (excepte en el cas de Noruega, que són del segon trimestre de 2007), les més recents que ha publicat l'EUROSTAT.

Taula 69. Taxes d'ocupació de Catalunya i altres països capdavanteres a Europa (3r trimestre de 2007)

	Total	Homes	Dones
Taxa d'ocupació 3r trimestre 2007			
Alemanya	69,9	75,3	64,3
Àustria	72,5	79,7	65,3
Dinamarca	77,1	80,9	73,3
Finlàndia	71,7	74,2	69,2
França	65,3	70,1	60,6
Holanda	76,5	82,8	70,1
Noruega (2n trimestre 2007)	76,7	79,4	73,8
Regne Unit	71,4	77,6	65,5
Suècia	75,7	78,1	73,3
Taxa d'ocupació Catalunya 3r trimestre 2007	72,1	81,9	61,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT i de les microdades de l'EPA (INE).

S'observa que les dades catalanes són similars i, fins i tot, millors en alguns casos que les que registren països més avançats de la UE, sobretot en el cas dels homes. Ara bé, de la taula anterior es desprèn clarament que un dels principals reptes de Catalunya (i de la UE) és millorar la posició de les dones en el mercat de treball.

Per una altra banda, l'estancament de la taxa d'atur catalana fa que la distància amb els valors de la UE dels 15 i dels 25 estats s'escurci en el 2007, ja que la taxa de la UE experimenta aquest any importants reduccions que l'aproximen a la dada catalana. De totes maneres, la taxa d'atur catalana segueix estant per sota de l'europea, si bé aquest 2007 la diferència és

pràcticament insignificant, perquè Catalunya registra un 6,7% d'atur front un 6,8% de la UE-15 (l'any 2006 la distància entre ambdues taxes, en el segon trimestre, era d'1,3 punts percentuals).

Pel que fa a la taxa d'atur segons sexe observem que la taxa d'atur masculina de Catalunya està clarament per sota de la mitjana de la UE-15, concretament 5 dècimes menys. No obstant això, aquesta distància s'ha reduït molt perquè l'any 2006, en el segon trimestre, l'atur masculí català registrava una taxa 2,1 punts inferior a la taxa de la UE-15. Per contra en el 2007, **la taxa d'atur femenina de Catalunya deixa d'estar per sota de la mitjana europea, i després de 2 anys registrant valors inferiors als europeus, se situa 5 dècimes per damunt de la taxa UE-15.** Es referma, així, la necessitat de Catalunya d'incidir en la millora de l'ocupació femenina. Vegem tots aquests valors a continuació:

Taula 70. Taxes d'atur de Catalunya, UE-15, UE-25 i UE-27 (3r trimestre del 2007)

	Total	Homes	Dones
Taxa d'atur Catalunya 3r trimestre 2007	6,8	5,7	8,2
Taxa d'atur UE-15 3r trimestre 2007	6,9	6,2	7,7
Taxa d'atur UE-25 3r trimestre 2007	7,0	6,4	7,8
Taxa d'atur UE-27 3r trimestre 2007	7,0	6,4	7,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT i de les microdades de l'EPA (INE).

Comparem-ho amb les taxes d'atur d'alguns països capdavanters a Europa (els mateixos dels quals hem vist les taxes d'ocupació anteriorment):

Taula 71. Taxes d'atur de Catalunya i altres països capdavanters a Europa (3r trimestre de 2007)

	Total	Homes	Dones
Taxa d'atur 3r trimestre 2007			
Alemanya	8,5	8,3	8,7
Àustria	4,6	4,0	5,4
Dinamarca	4,0	3,6	4,4
Finlàndia	6,1	5,5	6,8
França	7,8	7,3	8,2
Holanda	2,9	2,6	3,3
Noruega (2n trimestre 2007)	2,7	2,8	2,7
Regne Unit	5,5	5,8	5,3
Suècia	5,6	5,3	5,9
Taxa d'atur Catalunya 3r trimestre 2007	6,8	5,7	8,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT i de les microdades de l'EPA (INE).

Veiem que, en termes d'atur, les dades de Catalunya es troben per damunt de la majoria de països capdavanters a excepció de França i Alemanya. Tanmateix, si observem les dades d'atur masculí, la taxa catalana sí que competeix amb diversos dels països europeus més potents i presenta valors similars. No és el cas de la taxa d'atur femení de Catalunya, que és clarament superior al de la resta de països seleccionats (només comparable al valor de les dones alemanyes). Per tant, l'atur femení és un dels punts febles del mercat de treball català sobre el que caldrà actuar per convergir amb la situació dels països més avançats de la UE.

Ara bé, en general, les dades catalanes tant d'ocupació com, fins i tot, d'atur són properes a les dades d'aquests països europeus seleccionats. No és així, però, en termes de qualitat de l'ocupació; malgrat que aquest any s'han reduït les diferències, continua sent molt preocupant l'alta taxa de temporalitat de Catalunya, no ja respecte als països triats, sinó també respecte al global d'Europa (tant l'Europa dels 15 com la dels 25 o la dels 27). Concretament, **la taxa de temporalitat total de Catalunya està situada gairebé 9 punts per sobre de la taxa de temporalitat de l'UE-15** (l'any passat la diferència era de gairebé 12 punts). El quadre següent recull aquestes dades, referents al tercer trimestre del 2007:

Taula 72. Taxes de temporalitat de Catalunya, UE-15, UE-25 i UE-27 (3r trimestre del 2007)

	Total	Homes	Dones
Taxa de temporalitat Catalunya 3r trimestre 2007	23,8	23,3	24,4
Taxa de temporalitat UE-15 3r trimestre 2007	15,2	14,5	15,9
Taxa de temporalitat UE-25 3r trimestre 2007	15,5	14,9	16,1
Taxa de temporalitat UE-27 3r trimestre 2007	14,8	14,3	15,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT i de les microdades de l'EPA (INE).

Amb taxes d'activitat i d'ocupació molt elevades i amb una taxa d'atur inferior al 7%, el problema del mercat de treball català no és tant quantitatiu, sinó qualitatiu. L'elevada temporalitat i l'alt índex de rotació dels treballadors i les treballadores temporals són fruit d'un model de creixement econòmic fonamentat en sectors de poc valor afegit que competeixen amb baixos costos laborals. L'esgotament d'aquest model de creixement sustentat en l'ús intensiu i temporal de mà d'obra és el gran repte de Catalunya (i del conjunt de l'Estat espanyol) en els propers anys.

A més, estem observant signes clars d'alentiment del dinamisme econòmic i de la capacitat de creació d'ocupació del mercat de treball català (i per extensió de l'espanyol), que s'afegeixen a aquesta feblesa qualitativa del mercat i que ens reforcen en la necessitat d'invertir en sectors i ocupacions que aportin més valor afegit i en la millora de la qualitat de l'ocupació, com a fonaments per a l'augment de la competitivitat de l'activitat econòmica.

3.7. Atur registrat

Com hem exposat en informes d'edicions anteriors, ja fa 3 anys que, com a conseqüència de les modificacions introduïdes a l'enquesta de població activa (EPA) i al càlcul de l'atur registrat amb el SISPE (sistema d'informació dels serveis públics d'ocupació), les dades del registre de persones aturades és superior a les estimacions de l'enquesta. Cal tenir en compte que, històricament, les dades de l'EPA sempre eren superiors a les de l'atur registrat. Ara bé, aquesta situació va canviar perquè per una banda les novetats introduïdes en el qüestionari de l'EPA van permetre captar millor les ocupacions de curta durada i la recerca activa d'ocupació, i per l'altra perquè es va millorar el càlcul d'aturats i aturades registrats amb la incorporació, a partir del SISPE, de col·lectius que fins al moment s'excloïen d'aquest càlcul, com ara el grup de demandants estrangers.

L'EPA i l'atur registrat són dos fonts d'informació complementàries per estudiar les situacions d'atur però responen a finalitats i continguts sensiblement diferents. L'EPA analitza la realitat del mercat de treball a partir de l'aplicació de tècniques estadístiques que permeten inferir de la mostra seleccionada un comportament generalitzable al conjunt de la població. En canvi, l'atur registrat és un registre administratiu que, per tant, respon a una lògica i a uns criteris administratius i per exemple no té com a finalitat principal l'anàlisi de la realitat de l'atur, sinó deixar constància administrativa d'una situació. En conseqüència, la comparació de les dues informacions s'ha de fer amb cautela i observant sobretot les tendències generals.

No obstant això, és interessant posar en relació els resultats i l'evolució de les dues fonts i per fer-ho cal tenir en compte que les dades d'atur de l'EPA es realitzen trimestralment mentre que les d'atur registrat a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) s'ofereixen mensualment. Per tant, per comparar cal fer una mitjana trimestral del registre. Així, com que amb l'EPA prenem com a referència les dades del darrer trimestre de l'any, hem realitzat una mitjana de les dades d'atur registrat dels tres darrers mesos del 2007.

En el quart trimestre del 2007, el nombre de persones inscrites com a aturades en les oficines del SOC és superior al nombre de persones aturades que estima l'EPA. La mitjana d'aturats i aturades registrats dels 3 darrers mesos de l'any 2007 és de 260.990 persones, mentre que el nombre de persones aturades segons l'enquesta és de 251.800 (aquesta xifra inclou totes les persones aturades de més de 16 anys sense límit d'edat). Per tant, hi ha una diferència d'unes 9.000 persones a favor del registre d'atur a finals de 2007. La distància, però, s'ha anat reduint substancialment des de l'any 2005, quan era favorable en 23.971 persones al registre d'atur.

Per altra banda, la variació interanual entre el darrer trimestre del 2006 i el darrer trimestre del 2007 mostra la mateixa tendència entre el registre d'atur i l'EPA. Ja hem vist, en l'apartat corresponent a l'atur de l'EPA, que la població aturada catalana augmenta en 4.671 persones (un increment percentual de l'1,9%). En el mateix sentit, segons les dades del Servei d'Ocupació de Catalunya hi ha 2.761 persones més registrades en l'atur (cosa que significa un augment interanual de l'1,1%). Per tant, ambdues informacions apunten la mateixa tendència, l'increment de l'atur aquest any 2007. És important assenyalar que l'any passat, quan redactàvem aquest apartat, observàvem una disminució de gairebé el 2% en el registre d'aturats i aturades de Catalunya que enguany s'ha trencat.

Finalment, fixem-nos en la variació interanual del registre per sexes. En el quadre següent es mostren les mitjanes dels quarts trimestres de 2006 i 2007 i les diferències entre ambdós períodes:

Taula 73. Variació absoluta i percentual del nombre de persones registrades a l'atur per sexes (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007)

Atur registrat	4t trimestre 2006	4t trimestre 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Homes	109.212	113.090	3.878	3,6
Dones	149.017	147.901	-1.116	-0,7
Total	258.229	260.990	2.761	1,1

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

En el darrer trimestre de l'any, el registre d'atur mostra que el comportament dels homes és l'únic causant d'aquest augment de 2.762 persones aturades més que el quart trimestre de 2006. Aquestes dades segueixen una tendència molt similar a la que hem observat en el cas de l'atur de l'EPA, perquè malgrat que l'enquesta no estima que l'augment sigui exclusiu dels homes sí que afirma que és l'atur entre els homes el que clarament més creix.

Segurament aquest increment d'atur que experimenten els homes és conseqüència de la destrucció de llocs de treball en sectors on s'ocupen més homes que dones. En aquest sentit, és important destacar que tant l'EPA com l'atur registrat situen la construcció (un sector tradicionalment masculí) com el sector d'activitat que més creix en nombre d'aturats.

Tot i aquesta mala evolució de l'atur masculí, les dones catalanes continuen essent majoria en el registre d'aturats, concretament un 56,7% del total de persones inscrites com a aturades a les oficines del SOC en acabar el 2007. Tanmateix, el pes de les dones sobre el total del registre ha disminuït 1 punt percentual respecte de l'any passat, moment en el qual era del 57,7%. Per tant, els homes guanyen un punt percentual en el volum d'aturats registrats i se situen, a finals del 2007, en un 43,3%.

Antiguitat de la demanda

A continuació, analitzem l'antiguitat de la demanda d'ocupació dels aturats i les aturades registrats a les oficines del SOC. Per fer-ho ens fixarem en les dades del mes de desembre de 2007. Ara ja no cal que calculem la mitjana trimestral perquè no la compararem directament amb l'EPA. De totes maneres, com veurem en les properes línies, les conclusions de l'anàlisi de la durada de l'atur EPA (vegeu l'apartat corresponent) coincideixen amb les de l'estudi de l'antiguitat de l'atur registrat.

Vegem l'antiguitat de la demanda dels aturats i les aturades registrats el desembre del 2007 en la taula següent:

Taula 74. Persones registrades a l'atur per antiguitat de la demanda (desembre de 2007)

Antiguitat de la demanda	Total	%
Menys de 6 mesos	147.417	55,5
De 6 a 12 mesos	40.116	15,1
Més de 12 mesos	78.256	29,4
Total	265.789	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

El 55,5% de les persones inscrites en les oficines del SOC com a aturades ho estan des de fa menys de 6 mesos. L'altre volum important d'aturats i aturades registrats (gairebé 1 de cada 3) fa més d'1 any que ho són (en aquest grup s'inclouen les persones que fa més de 24 mesos que són al registre i que, per tant, ja no tenen dret a la prestació per desocupació). En relació amb les mateixes dades de l'any anterior, cal dir que ha augmentat lleugerament, 1,3 punts percentuals, el pes dels aturats registrats que tenen menys antiguitat i, en canvi, s'ha reduït el pes i el nombre absolut de persones aturades de més de 12 mesos, és a dir, ha disminuït lleugerament l'atur registrat de llarga durada. Aquest fet indica que l'augment de l'atur registrat entre finals de 2006 i finals de 2007 s'ha concentrat en la incorporació de nous aturats al registre i no en l'increment de la cronicitat de la situació d'atur.

Les diferències entre homes i dones pel que fa a la permanència en el registre d'atur són remarcables. Observem el pes de cada col·lectiu segons l'antiguitat de la demanda el darrer mes de 2007:

Taula 75. Persones registrades a l'atur per antiguitat de la demanda i sexes (desembre de 2007)

Antiguitat de la demanda	% homes	% dones	% total
Menys de 6 mesos	52,6	47,4	100,0
De 6 a 12 mesos	43,5	56,5	100,0
Més de 12 mesos	29,5	70,5	100,0
Total	44,4	55,6	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Veiem que **hi ha una correlació entre l'antiguitat en el registre d'atur i el sexe**. A mesura que avança el temps d'estada al registre, la proporció d'homes disminueix i la de dones augmenta. Així, el 70% de les persones que fa més de 12 mesos que hi estan inscrites són dones. Podem afirmar, per tant, com hem vist també en l'anàlisi de la durada de l'atur EPA, que **l'atur de llarga durada és predominantment femení**.

En relació amb les mateixes dades de desembre del 2006, al final del 2007 s'observa un canvi destacable en el primer tram de durada (menys de 6 mesos). **Ha crescut el nombre d'homes que fa menys de 6 mesos que es troben en atur i ara hi ha en aquest tram més homes que dones**, gairebé 3 punts percentuals més. Cal considerar que l'any passat en el mateix tram, encara que amb una diferència mínima, hi havia més dones que homes.

Analitzem, per acabar, la distribució de l'antiguitat de la demanda dins del col·lectiu masculí i el femení el mes de desembre de 2007:

Taula 76. Distribució absoluta i percentual de l'antiguitat de la demanda en els col·lectius d'homes i dones registrats a l'atur (desembre de 2007)

Antiguitat de la demanda	Homes	Dones	% homes	% dones
Menys de 6 mesos	77.561	69.856	65,7	47,3
De 6 a 12 mesos	17.441	22.675	14,8	15,3
Més de 12 mesos	23.062	55.194	19,5	37,4
Total	118.064	147.725	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

En la mateixa línia, si observem les dades de cadascun dels grups, podem observar que la gran majoria dels homes registrats a l'atur (el 65,7%) hi són per un període inferior a 6 mesos. La proporció de dones en aquesta situació està situada més de 18 punts percentuals per sota, concretament és del 47,3% del total de dones registrades. En canvi, si ens fixem en els registres amb una antiguitat superior als 12 mesos, el percentatge de dones és molt superior al dels homes (molt proper al 40% en el cas de les dones i per sota del 20% en el cas del col·lectiu masculí). A més, aquesta tendència es reforça en el 2007 perquè els homes han guanyat més pes en el tram de durada més curta. En conclusió l'atur de llarga durada és eminentment femení i el de curta durada masculí.

3.8. Contractació registrada

En aquest apartat estudiarem el comportament de la contractació laboral registrada segons diferents variables (sexe, edat, nivell d'estudis, grup professional i nacionalitat), com també la seva variació interanual entre els anys 2006 i 2007. Per fer-ho ens basarem en el nombre acumulat de contractes en acabar tots 2 anys. A més, al final del capítol ens centrarem en les peculiaritats de la contractació a través d'empreses de treball temporal. Abans de començar, però, puntualitzarem algunes qüestions rellevants per a l'anàlisi.

En primer lloc, aclarim que les dades que analitzarem en aquest apartat provenen del registre de contractació laboral que ofereix el Departament de Treball a través de l'Observatori del Treball. El nostre estudi es basa, per tant, en el tractament i la publicació que aquest organisme fa de les dades, que en alguns casos no ens permet arribar al nivell d'anàlisi que ens agradaria.

D'altra banda, és important tenir present que no es tracta d'un registre de persones contractades, sinó de contractacions signades. Per tant, no hi ha d'haver necessàriament una correspondència entre contracte registrat i persona contractada, ja que un mateix individu pot comptabilitzar més d'un contracte (bàsicament en el cas de la contractació temporal). No és el mateix, doncs, contractació que ocupació. És fonamental entendre aquesta diferència a l'hora d'interpretar les dades, ja que els comportaments del registre de contractació i ocupació (que

en aquest estudi analitzem a través de l'EPA) no han d'anar en el mateix sentit. Dit d'una altra manera, un augment o una disminució de la contractació no ha de significar necessàriament un augment o una disminució de l'ocupació. Finalment, també cal tenir clar que les dades de contractació indefinida de l'any 2006 van obtenir forts augments (sobretot en el darrer mig any) a causa de les mesures de l'Acord laboral que incentivaven excepcionalment i durant mig any la contractació indefinida i la conversió de contractes temporals en indefinits (en el que es va anomenar pla de xoc). Durant l'any 2007 el període extraordinari s'ha acabat però trobem la mesura de la limitació en l'encadenament de contractes temporals que hauria de continuar propiciant un augment de la contractació indefinida.

El 2007 es signen a Catalunya 6.422 contractes menys que l'any 2006, cosa que representa una lleugera disminució del 0,2%. L'any 2006 se'n signaven 7,5% més en relació amb el 2005. Concretament, al llarg de l'any 2007 es comptabilitzen 2.860.905 contractes a Catalunya. Per tant, i **a diferència de l'any anterior, en aquest 2007 hem observat un estancament en el registre de contractes que contrasta amb l'augment del 2006 en relació amb el 2005**. Tot i així, en aquest context d'estancament destaquen modestament els valors de la contractació indefinida, que ja venien d'un augment de prop del 40% l'any 2006 i que experimenten un petit creixement, al voltant del 2,8%. Per tant, tot i el pla de xoc de l'any 2006, aquest any 2007 s'han signat més contractes indefinits. L'estancament en la contractació es deu al descens de la contractació temporal (que el 2006 creixia al voltant del 3% i que el 2007 disminueix un 0,8%), però no pas al comportament de la contractació indefinida que ha crescut poc, però ha crescut; cal recordar, tanmateix, que si l'any 2006 se signaven 131.000 contractes indefinits més en relació amb el 2005, aquest any 2007 només se'n signen 13.017 més en relació amb el 2006. Aquest any 2007 se signen 19.439 contractes temporals menys, quan l'any passat se'n van signar 68.536 més en relació amb el 2005.

La taula següent recull les variacions absolutes i percentuals de la contractació indefinida i temporal entre 2006 i 2007:

Taula 77. Variació absoluta i percentual de la contractació registrada total, indefinida i temporal (2006 – 2007)

	Acumulat 2006	Acumulat 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Contractació indefinida	472.770	485.787	13.017	2,8
Contractació temporal	2.394.557	2.375.118	-19.439	-0,8
Contractació total	2.867.327	2.860.905	-6.422	-0,2

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Com ja hem comentat, aquestes dades queden molt lluny dels valors que observàvem per a l'any 2006 i són un senyal més del possible canvi de cicle en què ens estem trobant en el mercat de treball, tot i el valor relatiu que tenen les dades de contractació (sobretot pel que fa a la contractació temporal) com a indicador. En tot cas, la contractació no mostra una fase expansiva aquest any 2007.

Tal i com passava el 2006, el decreixement de la contractació temporal i l'augment de la contractació indefinida provoquen un augment del pes relatiu d'aquesta última sobre el total de contractes registrats.

El menor creixement de les bosses de treball temporal el 2006 en favor de la contractació indefinida ha provocat un lleuger augment del pes relatiu d'aquesta última sobre el total de contractes registrats. Concretament, la contractació indefinida guanya 0,5 punts percentuals d'importància relativa en detriment de la contractació temporal, tot i que el guany el 2006 va ser de 3,5 punts percentuals. L'any 2007 el 83% de contractes signats van ser temporals i el 17% indefinits, una situació que encara haurà de millorar si es vol reduir la taxa de temporalitat que ofereix l'enquesta de població activa.

A continuació analitzarem quina ha estat l'evolució per modalitats de contracte dins de la tipologia de contractació indefinida i de contractació temporal.

Taula 78. Contractació registrada indefinida i temporal per modalitats de contracte (2007)

Modalitat de contracte	Nombre de contractes	%
Ordinari temps indefinit	212.711	43,8
Foment de la contractació indefinida	96.145	19,8
Indefinit minusvàlids	2.391	0,5
Convertits en indefinits	174.540	35,9
Total indefinits	485.787	100,0
Obra o servei	878.040	37,0
Eventuals circumstàncies producció	1.167.517	49,2
Interinitat	291.873	12,3
Temporals minusvàlids	2.824	0,1
Relleu	6.608	0,3
Jubilació parcial	5.360	0,2
Substitució jubilació 64 anys	173	0,0
Pràctiques	9.445	0,4
Formació	7.260	0,3
Altres	6.018	0,3
Total contractes	2.375.118	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Les contractacions indefinides reflecteixen l'impacte de l'Acord del mercat de treball i la temporització en el desplegament de les seves mesures. Efectivament, si l'any passat el 33,5% dels contractes indefinits eren "ordinari temps indefinit", aquest any el percentatge augmenta fins gairebé al 44%. Aquesta situació es pot explicar perquè els incentius a la contractació es donen essencialment a la contractació indefinida inicial i no pas a la conversió com passava

el 2006 amb el pla de xoc per afavorir que es reduïssin les bosses de contractació temporal (en aquell moment hi va haver moltíssimes conversions de contractes temporals en indefinits, concretament 232.489 a Catalunya). És per això que sense el pla de xoc, el pes dels contractes convertits en indefinits descendeix del 49,2% de l'any passat al 35,9% d'aquest any 2007. Finalment, els contractes de foment de la contractació indefinida mantenen un pes similar al del 2006, passant del 16,9% al 19,8%.

Pel que fa als contractes temporals hi ha poques variacions, ja que el contracte per obra i servei i el contracte eventual per circumstàncies de la producció segueixen explicant més del 85% de tots els contractes temporals. També cal destacar que se signen 3.521 contractes de formació menys, fet que suposa una davallada important en aquest tipus de contracte.

Contractació per sexes

La contractació registrada per sexes segueix un patró força diferent del de l'any 2006. Si en aquell any la contractació registrada augmentava pels dos sexes, però augmentava més pels homes, aquest any 2007 observem un clar descens en la contractació masculina (gairebé 21.000 contractes menys registrats, xifra que suposa una disminució de -1,4% anual). Aquest descens és més preocupant si observem els valors que van aconseguir l'any 2006, quan molts beneficiats per l'Acord del mercat de treball signaven prop de 200.000 contractes més en relació amb el 2005.

En canvi, les dones experimenten un augment en la contractació, modest però remarcable, ja que signen prop de 15.000 contractes més aquest any 2007. Tot i aquesta millora hem de destacar que l'any 2006 el guany en nombres absoluts per les dones va ser de 79.675 contractes més signats en relació amb les dades del 2005.

Si ho analitzem per tipus de contracte, observem que en els homes disminueix tant la contractació indefinida (un -0,4%, que significa gairebé 1.000 contractes indefinits menys) com sobretot la contractació temporal (gairebé 20.000 contractes temporals menys, xifra que representa un retrocés de -1,6% en la contractació temporal masculina).

És evident que aquests resultats estan relacionats amb l'evolució de l'activitat en els sectors on s'ocupen els homes, com podem observar en altres capítols de l'estudi. Com ja hem anat dient en tot el capítol de contractació, aquestes dades són remarcables perquè l'any 2006 els homes signaven 72.008 contractes indefinits més en relació amb l'any 2005.

Pel que fa a les dones, tot i que l'any passat creixien en gairebé 59.000 contractes indefinits més, aquest any 2007 han signat un total de 13.958 contractes més, xifra que representa un augment percentual del 6,4%. L'evolució de la contractació temporal es manté pràcticament com l'any passat.

El volum de contractes masculins i femenins reflecteix la major taxa d'ocupació masculina. Els homes s'ocupen més i, per tant, és lògic que presentin un nombre de contractacions registrades més gran. Del total de contractes registrats l'any 2007, el 52,2% són d'homes i el 47,8% restant

són de dones. Els mals resultats, sobretot en la contractació masculina, han equilibrat aquest 2007 més encara aquesta distribució per sexes.

Taula 79. Percentatge de contractació registrada total, indefinida i temporal per modalitats de contracte i sexe (2007)

Modalitats de contracte	% homes	% dones	% total
Ordinari temps indefinit	56,0	44,0	100
Foment de la contractació indefinida	36,8	63,2	100
Indefinit minusvàlids	65,2	34,8	100
Convertits en indefinits	55,2	44,8	100
Total indefinits	52,0	48,0	100
Obra o servei	61,9	38,1	100
Eventuals circumstàncies producció	51,4	48,6	100
Interinitat	24,9	75,1	100
Temporals bonificats minusvàlids	62,0	38,0	100
Relleu	61,2	38,8	100
Jubilació parcial	74,5	25,5	100
Substitució jubilació 64 anys	68,8	31,2	100
Pràctiques	42,8	57,2	100
Formació	75,9	24,1	100
Altres	55,9	44,1	100
Total temporals	52,2	47,8	100
Total contractes	52,2	47,8	100

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Aquesta distribució serveix també per al total de contractes indefinits i temporals, però es detecten diferències destacables en les subtipologies. Fixem-nos, a continuació, en el component masculí i el femení que mostren les modalitats de contractes amb més pes.

Veiem que el nombre de contractacions femenines de caràcter indefinit és superior a les masculines en el cas dels contractes de foment de la contractació indefinida, que ofereixen certs beneficis quan van adreçats a determinats col·lectius, entre ells el de dones aturades que es contractin en professions amb baix índex d'ocupació femenina. En canvi, en el cas de contractes ordinaris indefinits i de conversions en indefinits, els homes es beneficien més en nombre absolut d'aquests tipus de contractes. Pel que fa a les categories de contractació temporal, la presència de contractes masculins és clarament superior en el cas del tipus obra i servei, però, en canvi, el contracte d'interinitat es realitza predominantment a dones. Aquesta diferència va també molt lligada a la pràctica contractual dels sectors d'activitat i les ocupacions en les quals s'ubiquen predominantment homes i dones.

Analitzem, per acabar, el pes de la contractació indefinida i la temporal en l'interior dels dos col·lectius, sense tenir en compte els diferents volums de contractació femenina i masculina. La totalitat de contractes indefinits i temporals es distribueix de forma molt similar en homes i dones. Vegem-ho en el quadre següent:

Taula 80. Distribució percentual de les modalitats de contracte indefinit i temporal en els col·lectius masculí i femení (2007)

Modalitats de contracte	% homes	% dones
Ordinari temps indefinit	8,0	6,8
Foment de la contractació indefinida	2,4	4,4
Indefinit minusvàlids	0,1	0,1
Convertits en indefinits	6,5	5,7
Total indefinits	16,9	17,0
Obra o servei	36,4	24,4
Eventuals circumstàncies producció	40,2	41,4
Interinitat	4,9	16,0
Temporals bonificats minusvàlids	0,1	0,1
Relleu	0,3	0,2
Jubilació parcial	0,3	0,1
Substitució jubilació 64 anys	0,0	0,0
Pràctiques	0,3	0,4
Formació	0,4	0,1
Altres	0,2	0,2
Total temporals	83,1	83,0
Total contractes	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Observem que 8 de cada 10 contractes que es fan tant a homes com a dones són temporals. Per modalitats de contractes, ens adonem que els eventuals per circumstàncies de la producció són els més signats tant per homes com per dones. Els contractes d'obra i servei representen el segon gruix important, també en els dos col·lectius (tot i que amb un pes molt més elevat en el cas dels homes). Confirmem que l'interinatge és molt més significatiu en el col·lectiu femení, amb el 16% del total de la contractació de les dones. Finalment, els contractes indefinits ordinaris són el tipus de contracte estable que més es fa en els dos grups el 2007, tot i que el pes és lleugerament superior en el cas masculí.

Contractació per edats

Si tenim en compte l'edat de les persones que signen els contractes, és lògic que el gruix més gran de contractació registrada es concentri en els trams d'edat més actius i ocupats. Ho veiem en la taula següent, que mostra el pes relatiu de cada grup d'edat dins de la contractació total, indefinida i temporal en el 2007:

Taula 81. Percentatge de contractació registrada indefinida i temporal per edats (2007)

	% 19 i menys anys	% 20 a 29 anys	% 30 a 44 anys	% 45 i més anys	% total
Contractes indefinits	6,4	38,2	39,8	15,6	100,0
Contractes temporals	9,4	41,5	36,3	12,7	100,0
Total de contractes	8,9	41,0	36,9	13,2	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Per detectar diferències més qualitatives cal que analitzem la distribució de la contractació de durada indefinida i temporal a l'interior de cada grup. Ho fem en el quadre següent, que recull també els subtipus de contractes amb més importància relativa:

Taula 82. Distribució percentual de les modalitats de contracte indefinit i temporal en cada tram d'edat (2007)

% Modalitats de contracte	19 i menys anys	20 a 29 anys	30 a 44 anys	45 i més anys
Ordinari temps indefinit	4,3	6,3	9,4	7,5
Foment de la contractació indefinida	4,4	3,4	2,0	6,6
Indefinit minusvàlids	0,0	0,0	0,1	0,2
Convertits en indefinits	3,4	6,1	6,9	5,7
% total indefinits	12,1	15,8	18,3	20,1
Obra o servei	27,8	30,3	32,0	30,3
Eventuals circumstàncies producció	50,6	42,1	39,3	34,3
Interinitat	6,5	10,6	9,7	13,0
Temporals bonificats minusvàlids	0,0	0,1	0,1	0,2
Inserció	0,0	0,0	0,0	0,0
Relleu	0,1	0,2	0,3	0,3
Jubilació parcial	0,0	0,0	0,0	1,4
Substitució jubilació 64 anys	0,0	0,0	0,0	0,0
Pràctiques	0,4	0,7	0,1	0,0
Formació	2,4	0,1	0,0	0,0
Altres	0,1	0,2	0,2	0,3
% total temporals	87,9	84,2	81,7	79,9
% total contractes	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Observem que la contractació temporal és superior en els trams d'edat més joves. Gairebé el 88% dels contractes signats per joves de 19 anys o menors són de caràcter temporal. Podríem pensar que l'alta proporció de contractes temporals en aquestes edats és relativament comprensible perquè prové de la combinació de l'etapa formativa amb incursions puntuals en el mercat de treball. Per tant, caldria esperar que el gruix de contractes temporals disminuís a favor de la contractació indefinida a mesura que avança l'edat i es consolida la posició de la persona en el mercat de treball. Això és així, però no en la proporció desitjable. En la taula anterior veiem que, certament, a més edat, decreix el pes de la contractació temporal i s'incrementa el nombre de contractes indefinits, però la inestabilitat contractual continua tenint molta importància en el tram d'edat més alt. De cada 10 contractes a persones de 45 anys o més, 8 encara són temporals i només 2 són indefinits.

Continuant amb l'anàlisi de la taula precedent, veiem alguns aspectes destacables segons la modalitat de contracte. Pel que fa al tipus de contractació indefinida, els ordinaris indefinits tenen un pes remarcable en el tram de 30 a 44 anys. Aquest col·lectiu també presenta el percentatge més alt de contractes convertits a indefinits. El foment de la contractació indefinida és un dels tipus de contracte estable que més es fa al grup de 45 i més anys. Aquesta modalitat de contracte ofereix facilitats a les empreses que contracten determinats col·lectius, entre ells les persones aturades majors de 45 anys. Pel que fa als tipus de contractació temporal, fixem-nos també que més de la meitat dels contractes a joves de 19 anys o menors són eventuals per circumstàncies de la producció. Aquest percentatge va disminuint a mesura que augmenta l'edat, però és el tipus de contracte que més es fa a tots els trams. No s'observa, en canvi, una relació clara entre el contracte d'obra i servei i l'edat. Aquesta modalitat representa al voltant del 30% del total de la contractació de tots els grups. Finalment, cal assenyalar que el 2,4% dels contractes temporals que es fan als menors de 20 anys són contractes de formació. L'any passat aquesta mateixa dada era del 3,2%.

Analitzem, per acabar, com ha evolucionat el registre de contractacions per edats entre 2006 i 2007. Si l'any passat observàvem augments en la contractació indefinida superiors al 30% per a tots els trams d'edat, la situació al 2007 és radicalment diferent. L'únic tram d'edat que augmenta significativament la contractació indefinida és el de menors de 20 anys, amb un augment percentual del 20,3%. La resta de trams obtenen resultats pel que fa a la contractació estable que van des de l'estancament dels joves de 20 a 30 anys fins a creixements per sota del 4% en la resta de trams. De fet els mals resultats tant de contractació indefinida com de contractació temporal del col·lectiu de joves de 20 a 29 anys és el que explica majoritàriament l'evolució global de la contractació. Vegem-ho a la següent taula:

Taula 83. Variació percentual de la contractació total, indefinida i temporal per edats (2006 - 2007)

	19 i menys anys	20 a 29 anys	30 a 44 anys	45 i més anys	Total
Variació percentual indefinits	20,3	-0,7	3,5	3,3	2,8
Variació percentual temporals	-2,1	-5,0	2,7	5,1	-0,8
Variació percentual total	0,1	-4,3	2,8	4,7	-0,2

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Efectivament, en termes globals és sobretot per la mala evolució de la contractació de joves de 20 a 30 anys que obtenim aquests resultats, perquè els adults de 30 a 44 i els majors de 45 presenten xifres que haguessin fet variar molt aquests resultats.

Contractació per nivells d'estudis

L'anàlisi de la contractació per nivells de formació assolida presenta limitacions derivades de la classificació que realitza l'Observatori del Treball. Aquesta classificació agrupa en una mateixa categoria (anomenada educació general) els contractes fets a persones amb certificat escolar, EGB, ESO, BUP i els batxillerats actuals. Per tant, ens és impossible diferenciar entre els estudis secundaris de primera i de segona etapa, com fem en tot l'estudi.

De totes maneres, sí que podem dir algunes coses significatives de l'anàlisi de la contractació per estudis. Veiem el pes de la contractació indefinida i temporal en cada nivell de formació:

Taula 84. Distribució percentual de la contractació total, indefinida i temporal en cada nivell d'estudis (2007)

	% Contractes indefinits	% Contractes temporals	% Total contractes
Sense estudis o amb estudis primaris sense certificat	13,9	86,1	100,0
Educació general (certificat escolar, EGB, BUP)	16,9	83,1	100,0
FP grau mitjà	14,6	85,4	100,0
FP grau superior	21,1	78,9	100,0
Universitat grau mitjà	18,1	81,9	100,0
Universitat grau superior	27,0	73,0	100,0
Total	17,0	83,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Fixem-nos en les diferències entre el grup amb menys formació i el col·lectiu amb titulació més alta. El pes de la contractació indefinida en el grup de persones amb estudis universitaris de grau superior arriba gairebé al 27% (3 punts percentuals més que l'any anterior), mentre que en el de persones sense estudis o amb la primària sense finalitzar la presència de la contractació estable no arriba ni al 14% (el mateix valor que en l'any 2006). **Per tant, la contractació indefinida és 13 punts superior en el major nivell d'estudis respecte al col·lectiu amb menys formació.** Ja hem vist, en l'apartat dedicat a l'anàlisi de la temporalitat a través de l'EPA, que el col·lectiu d'assalariats amb menys nivell formatiu té la taxa de persones amb contracte temporal més elevada. L'índex de rotació laboral en aquest grup ha de ser altíssim.

Podem analitzar, també, les diferències entre els dos graus de formació professional. En aquest cas, la contractació indefinida té més presència en el nivell de formació superior, en el qual supera el 20%. El pes dels contractes indefinits en aquesta categoria d'estudis és fins i tot superior que en el total de contractes fets a persones amb una titulació universitària de primer cicle. Efectivament, en el cas de la contractació de persones amb estudis universitaris, observem

també que el volum de contractes indefinits és superior en els estudis de segon i tercer cicle universitari.

Si comparem aquestes dades amb les de l'any 2006 ens adonarem que les categories que aconseguixen una millor evolució pel que fa a l'estabilitat en la contractació són aquelles que tenen major formació. És el cas de la FP de grau superior i dels universitaris de primer i segon cicle.

Contractació per grups professionals

L'anàlisi de la contractació per grups professionals mostra diferències remarcables. Per començar, els llocs de treball amb menys nivell de qualificació concentren els majors volums de contractació tant temporal com indefinida. Vegem-ho a continuació:

Taula 85. Percentatge de la contractació total, indefinida i temporal per nivells de qualificació (2007)

	% Sense qualificació o amb qualificació baixa	% Qualificació mitjana	% Qualificació alta	% Serveis restauració, personals i comerç	% Total
Contractes indefinits	28,9	24,5	22,5	24,0	100,0
Contractes temporals	43,9	19,7	15,5	20,9	100,0
Total contractes	41,3	20,5	16,7	21,4	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Gairebé el 44% del total de contractes temporals registrats durant el 2007 corresponen a llocs de treball de qualificació baixa (més del doble que qualsevol altra categoria), cosa que indica un índex alt de rotació laboral en aquest col·lectiu. Recordem, a més, que la taxa de temporalitat dels treballadors no qualificats és la més alta del darrer trimestre del 2007. El percentatge més alt de contractes indefinits coincideix també en aquest col·lectiu, tot i que sense tanta diferència respecte als altres grups. El propi volum del grup d'assalariats amb feines poc qualificades i el fet que aquest sigui, segons l'EPA, el més assalariat (la taxa de salarització dels treballadors no qualificats arriba gairebé al 98% a finals del 2007) explica, en part, que aglutini el major volum de contractacions.

Deixem de banda els volums de contractació de cada grup sobre el total i analitzem quina presència tenen els contractes indefinits i temporals en cada nivell de qualificació. La taula següent ens permet veure l'afectació de la contractació indefinida i temporal dins de cada grup:

Taula 86. Distribució percentual de la contractació total, indefinida i temporal en cada nivell de qualificació (2007)

	Sense qualificació o amb qualificació baixa	Qualificació mitjana	Qualificació alta	Serveis restauració, personals i comerç	Total
% Contractes indefinits	11,9	20,3	22,9	19,1	17,0
% Contractes temporals	88,1	79,7	77,1	80,9	83,0
% Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Veiem una relació directa entre un major pes de la contractació indefinida (i, per tant, també menor pes de la temporal) i un major nivell de qualificació. La diferència més destacable és entre el grup sense qualificació o amb qualificació baixa i el grup de qualificació mitjana. El percentatge de contractes indefinits sobrepasa el 20% a partir del nivell mitjà de qualificació. El grup de serveis de restauració, personal i comerç té un percentatge de contractació indefinida més proper als grups de qualificació mitjana i alta.

Finalment, fixem-nos en la variació que ha sofert la contractació de cada grup entre 2006 i 2007. El quadre següent recull els valors de la variació total, indefinida i temporal relativa a cada un d'ells:

Taula 87. Variació percentual de la contractació total, indefinida i temporal per nivells de qualificació (2006 - 2007)

	Sense o amb baixa qualificació	Qualificació mitjana	Alta qualificació	Serveis de restauració, personals i comerç	Total
Variació percentual indefinits	-4,8	-0,3	14,3	6,1	2,8
Variació percentual temporals	-3,2	-0,9	5,1	0,2	-0,8
Variació percentual total	-3,4	-0,8	7,1	1,3	-0,2

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Observem que només el nivell de qualificació alta obté bons resultats tant pel que fa a la contractació indefinida (amb un augment molt important del 14% en la contractació indefinida en un moment d'estancament en el registre de contractes) com pel que fa a la contractació temporal. També obté molt bons resultats en la contractació indefinida el grup que és difícil d'aïllar per la seva qualificació, com és el de serveis de restauració, personals i comerç. En canvi les categories de contractes de llocs de treball de més baixa qualificació obtenen descensos que són prou pronunciats sobretot per les feines de menor qualificació. **Els llocs de treball de menys valor afegit són els que han acusat més aquest estancament en la contractació, l'any 2007.** Aquesta situació és inversa a la de l'any 2006, en el qual les

evolucions més positives en termes de qualitat de la contractació corresponien als grups de qualificació més baixos.

Contractació per nacionalitats

No és estrany que més del 72% dels contractes registrats el 2007 corresponguin a assalariats i assalariades amb nacionalitat espanyola, tenint en compte que són evidentment majoria en la població activa catalana. El quadre següent mostra com es reparteix el registre de contractes de l'any 2007 segons les nacionalitats:

Taula 88. Percentatge de la contractació total, indefinida i temporal per nacionalitats (2007)

	% Nacionalitat espanyola	% Nacionalitat no espanyola	% Total
Contractes indefinits	75,8	24,2	100,0
Contractes temporals	71,3	28,7	100,0
Total	72,1	27,9	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

L'anàlisi relativa per cada col·lectiu posa de manifest una major proporció de contractes temporals en el grup de nacionalitat no espanyola, tot i que la diferència entre ambdós col·lectius no és gaire gran. Aquestes dades són lògiques quan sabem que la població immigrada s'ocupa en sectors amb molta temporalitat com la construcció, l'hostaleria o el comerç. Vegem-ho a continuació:

Taula 89. Distribució percentual de la contractació total, indefinida i temporal en els col·lectius de nacionalitat espanyola i no espanyola (2007)

	Nacionalitat espanyola	Nacionalitat no espanyola
% Contractes indefinits	17,9	14,7
% Contractes temporals	82,1	85,3
% Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Comentem, per acabar, l'evolució de la contractació registrada dels dos grups entre els anys 2006 i 2007. Ho recollim a la taula següent:

Taula 90. Variació percentual de la contractació total, indefinida i temporal per nacionalitats (2006-2007)

	Nacionalitat espanyola		Nacionalitat no espanyola	
	Variació absoluta	Variació percentual	Variació absoluta	Variació percentual
Contractes indefinits	6.550	1,8	6.467	5,8
Contractes temporals	-86.742	-5,0	67.303	10,3
Total contractes	-80.192	-3,8	73.770	9,6

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Veiem que la contractació indefinida augmenta de forma molt més pronunciada en el cas del col·lectiu de persones amb nacionalitat estrangera, sobretot en els valors relatius. Aquest fet podria explicar part de la forta disminució de la taxa de temporalitat de la població immigrada a Catalunya durant aquest any. El 2007 hi ha un 5,8% més de persones immigrades amb contracte indefinit, mentre que en el cas espanyol l'augment relatiu és d'un escàs 1,8%. Els resultats en termes de contractació temporal evidencien, però, el problema de precarietat laboral que viu el col·lectiu de treballadors i treballadores estrangers. Entre 2006 i 2007 el nombre de contractes temporals a aquestes persones augmenta un 10,3% i 67.303 contractes. Aquestes dades es donen en un context de disminució dels assalariats temporals estrangers, amb la qual cosa els que estan treballant poden haver patit més rotacions, estacionalitat i feines de curta durada.

Contractació a través d'empreses de treball temporal

Gairebé el 20% del total de contractes registrats el 2007 han estat formalitzats per empreses de treball temporal. Un 23,8%, si ho calculem sobre el total de contractes de durada determinada. En nombres absoluts sumen 566.126, 2.961 contractes més que l'any 2006.

Com hem dit, el 2007 es signen 2.961 contractes laborals a través d'ETT més que en el 2006, cosa que implica un increment molt modest del 0,5%, tot i això superior a la disminució experimentada pel global de la contractació (-0,2%) i sobretot de la contractació temporal (-0,8%).

Tot i així, **és evident que les ETT també pateixen la contracció de la contractació temporal** aquest 2007, ja que per exemple els 2 darrers anys el nombre de contractes va augmentar a un ritme, al voltant, del 6%.

Per sexes, observem que es fan més contractes laborals d'ETT a homes que a dones. El 54% del total de contractes temporals d'aquest tipus són a homes i el 46% restant a dones. El pes relatiu de la contractació temporal a través d'ETT, però, no presenta grans diferències entre sexes. El seu percentatge se situa en el 20,5% pel que fa als homes i una mica menys (19%) pel que fa a les dones.

L'anàlisi per edats mostra una relació clara entre edat i contractació laboral a través d'ETT. La proporció de contractes d'ETT sobre el total de contractació registrada és menor a mesura que augmenta l'edat. Vegem els valors relatius d'aquest tipus de contractes dins de cada tram d'edat:

Taula 91. Pes relatiu de la contractació a través d'ETT en cada tram d'edat (2007)

	19 anys i menys	20 a 29 anys	30 a 44 anys	45 anys i més
% Contractes ETT	21,2	22,0	19,3	13,5
% Resta de contractes	78,8	78,0	80,7	86,5
% Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Observem que el pes relatiu de la contractació d'ETT en el grup de persones de 20 a 29 anys és el més alt de totes les categories d'edat, gairebé 10 punts percentuals superior a la importància d'aquest tipus de contractació en el tram d'edat més avançada (de 45 anys i més). Podem afirmar, per tant, que la contractació a través d'ETT predomina en els trams d'edat més joves. Aquest any 2007 trobem, en relació amb el 2006, una major presència de la contractació a través d'ETT en tots els trams d'edat, excepte en el de joves menors de 20 que disminueix -2,3 punts percentuals.

Finalment, analitzem la durada dels contractes a través d'ETT que es registren a Catalunya durant el 2007. Fixem-nos en els valors absoluts i relatius dels contractes d'ETT segons els dies de durada:

Taula 92. Contractació a través d'ETT per durada del contracte (2007)

	Contractes ETT	%
Menys d'1 dia	79.764	14
De 2 a 15 dies	106.015	19
De 16 a 30 dies	41.866	7,4
Més de 30 dies	63.416	11
Indeterminada	274.347	49

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Bona part dels contractes d'ETT són de durada molt curta. Concretament, el 40,3% del total de contractes no superen el mes de durada i gairebé el 15% es formalitzen només per 1 dia de treball. L'altre gruix important correspon a contractes de durada indeterminada (el 48,5%).

4. Anàlisi transversal

En aquest apartat de l'estudi presentem, per a cadascun dels col·lectius que hem anat analitzant detalladament a l'apartat d'indicadors genèrics, els resultats agrupats dels principals indicadors del mercat de treball. Així, per a cada col·lectiu realitzem una anàlisi transversal que ens permet tenir una perspectiva general de la seva evolució, alhora que evidencia les interrelacions dels diferents indicadors.

Per fer aquesta anàlisi hem construït taules de diferència en l'evolució dels darrers 6 anys (des de finals del 2002 a finals del 2007) dels indicadors següents: taxa d'activitat, d'ocupació, d'atur, de temporalitat i de parcialitat. L'observació d'aquestes taules ens permet explicar com varien en el temps les diferències en el mercat de treball pel que fa a homes i dones, edats, nivells de formació assolits, nacionalitats i altres variables que aguditzen les dificultats d'inserció laboral.

Abans de continuar cal esmentar, però, que aquestes sèries no són completament homogènies (tot i que són les dades oficials) a causa del canvi de metodologia de l'enquesta de població activa a principis de 2005. Per tant, els valors diferencials entre el 2004 i el 2005 han de ser presos amb prudència, per exemple en el cas de la taxa d'atur. Tanmateix, el darrer interanual (2006-2007) és completament comparable, per tant, hem posat l'accent en aquesta dada, i hem observat com a element important, però secundari la tendència general de la sèrie completa.

4.1. Anàlisi per sexes

En aquest apartat mirem si la situació de desigualtat que existeix entre homes i dones en el mercat de treball es manté constant al llarg d'aquests anys o si, per contra, l'evolució dels principals indicadors mostra que cada cop són menors les diferències entre ambdós sexes.

La taula següent recull l'evolució de les diferències entre les taxes d'homes i dones al llarg dels anys 2002-2007 i emfatitza el saldo de variació interanual del darrer 2006-2007 per als indicadors més destacats de l'EPA.

Taula 93. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat dels homes respecte a les taxes de les dones de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006 – 4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals catalanes (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	24,0	25	-4,9	-7,4	-12,4
4t trimestre 03	22,7	23,8	-4,6	-4,0	-13,0
4t trimestre 04	20,2	22	-5,1	-1,4	-14,2
4t trimestre 05	19,5	20,2	-2,7	-3,4	-18,1
4t trimestre 06	18,3	19	-2,5	-2,5	-17,5
4t trimestre 07	18,4	19	-2,4	-2,4	-18,3
Variació interanual 06-07	0,1	0,0	0,1	0,1	0,8
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

En una primera anàlisi d'aquestes dades observem que en el 2007 les diferències entre home i dona són encara molt pronunciades i que, a més, és un any que no ha contribuït a millorar la posició de les dones respecte als homes.

Si mirem la taula per columnes de dalt (2002) a baix (2007) s'observa que abans d'aquest 2007 la tendència era clara, ja que, a excepció feta de la parcialitat, tots els indicadors registraven cada any valors millors que l'any anterior. La "velocitat" en l'equiparació de les dades era més discutible però la tendència era clara: una progressiva i constant disminució de les diferències entre home-dona. Efectivament, aquesta tendència es fa encara més evident quan mirem els diferencials de les taxes de l'any 2002 i els comparem amb la dada registrada el 2006 o, fins i tot, el 2007. S'observa un avanç notable en els darrers 6 anys en l'equiparació, encara llunyana, entre home i dona en el mercat de treball.

En aquest sentit, dos casos especialment significatius són les taxes d'activitat i d'ocupació on les dones partien d'una situació de marcat desavantatge, amb diferencials al voltant de 25 punts percentuals, però que progressivament any rere any s'han anat reduint fins a assolir en els darrers 2 anys valors per sota dels 20 punts (uns valors tot i així encara molt alts).

Tanmateix, i com hem avançat, el 2007 ha trencat la tendència positiva dels darrers anys i no ha servit per disminuir les diferències home-dona. De fet, la variació interanual entre el quart trimestre del 2006 i el mateix període del 2007 mostra una situació d'estancament en la lluita per a la incorporació de la dona en el mercat de treball i contra la discriminació laboral per raó de gènere.

Així, els principals indicadors registren diferencials pràcticament idèntics als que hi havia fa 1 any. En la taxa d'ocupació la diferència no ha variat i en les taxes d'activitat, temporalitat i atur ha variat 1 dècima.

En el 2007 les dones estan al voltant de 19 punts percentuals per sota dels homes en taxa d'activitat i d'ocupació. Per altra banda, en les taxes d'atur i de temporalitat les diferències són menors i els homes registren un resultat, en ambdós casos, de 2,4 punts percentuals menys que les dones. Ara bé, respecte a això cal tenir en compte:

- En el cas de l'atur, si observem tota la sèrie, ens adonem que des de l'any 2005 les variacions interanuals són gairebé inexistentes perquè l'estancament de l'evolució general de la taxa d'atur afecta tant els homes com les dones. No obstant això, el salt important que hi va haver entre el 2004 i el 2005 s'ha consolidat en els períodes successius i les taxes d'atur entre homes i dones no presenten valors gaire diferenciats.
- En les taxes de temporalitat des del 2002 ambdós sexes també han caminat cap a valors relativament propers. No obstant això, tant homes com dones presenten xifres de temporalitat molt elevades (en el cas de les dones lleugerament pitjors).

Finalment, la taxa de parcialitat és el valor que mostra resultats més ambigus o pitjors per a la situació de la dona en el mercat de treball, ja que el treball a temps parcial és un fenomen eminentment femení. Les dones s'han anat incorporant massivament a l'ocupació però, en més percentatge que els homes, a l'ocupació a temps parcial (no desitjada en un percentatge important, com hem vist en l'apartat en què hem analitzat els motius del temps parcial). A més, el 2007 no ha contribuït a millorar la situació, ans al contrari ha incrementat el diferencial i és l'any que s'observa una major distància entre homes i dones de tota la sèrie temporal des de l'any 2002. La taxa de parcialitat femenina supera en 18,3 punts percentuals la dels homes. En conseqüència, **l'evolució de l'indicador de parcialitat segueix sent el punt feble del procés d'incorporació de la dona en el mercat de treball, com a mínim en els darrers 6 anys.** A més és una dada que està molt relacionada amb la inexistència de serveis públics per a la cura d'infants o de persones dependents, que acaba recaient en les dones catalanes. No obstant això, pensem que el desplegament de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (Llei 39/2006, de 14 de desembre) hauria de tenir, en el futur, una incidència important en la millora d'aquesta situació.

4.2. Anàlisi per edats

En aquest apartat treballarem amb les dades dels 5 trams d'edat que hem estat observant durant tot l'estudi. La taula de diferències que veurem a continuació, tanmateix, no és la diferència entre una edat i l'altra, com en l'apartat anterior (diferència entre homes i dones), sinó que és la distància del col·lectiu que volem analitzar, posem pel cas joves de 16 a 19 anys, respecte a la mitjana de les taxes que incorporem a la darrera línia de les respectives taules de cada tram.

Tram d'edat de 16 a 19 anys

El quadre següent mostra l'evolució dels valors de 2002 a 2007 del tram d'edat més jove i que presenta unes pitjors xifres en comparació amb resta de trams d'edat i en relació amb la

mitjana de tots els indicadors. En aquest sentit, aquestes dades mostren, per una banda, el gran pes que té la formació en aquest tram d'edat i, per l'altra, l'elevat nivell de precarietat laboral d'aquells que deixen el estudis per incorporar-se en el mercat de treball.

Taula 94. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del grup d'edat de 16 a 19 anys respecte a les taxes globals catalanes de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals catalanes (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	-41,8	-44,5	22,6	54,4	11,7
4t trimestre 03	-43,5	-47,5	26,1	54,0	17,0
4t trimestre 04	-48,5	-48,0	15,3	52,7	15,9
4t trimestre 05	-42,8	-45,9	17,8	47,4	26,9
4t trimestre 06	-44,6	-47,4	18,0	46,6	23,0
4t trimestre 07	-47,2	-51	23,1	50,9	20,7
Variació interanual 06-07	-2,6	-3,7	5,2	4,3	-2,3
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Els joves de 16 a 19 anys empitjoren la seva diferència en relació amb la mitjana tant pel que fa a la taxa d'activitat (s'allunyen de la mitjana 2,6 punts percentuals) com a la taxa d'ocupació (s'allunyen de la mitjana 3,7 punts percentuals). En relació amb la baixa taxa d'activitat cal apuntar que és un valor que no ens preocupa si va associat al fet que aquests joves són més inactius perquè allarguen o continuen amb més intensitat els seus processos de formació. No obstant això, amb la taxa d'activitat només podem dir que aquest any hi ha més inactius que l'any passat, però no que estiguin estudiant més. Ara bé, sabem que el fet que hi hagi menys joves actius en aquestes franges d'edat pot ser positiu. En la mateixa línia, hem de realitzar una anàlisi similar amb els actius ocupats d'aquest tram d'edat: el descens en la taxa pot ser interpretat com que treballen menys perquè es formen més; a finals de 2007 els joves de 16 a 19 anys tenen una taxa d'ocupació 51 punts percentuals inferior a la mitjana de la taxa d'ocupació catalana.

En canvi, és més interessant en termes d'ocupació i per a aquesta franja d'edat fixar-se en la taxa d'atur i de temporalitat, perquè ambdues taxes recullen dades de joves que estan disposats a treballar i per tant no volen formar-se més. La taxa d'atur juvenil de 16 a 19 anys està situada 23,1 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana, una dada elevadíssima propera al 30% d'atur i que, a més, al llarg d'aquest any 2007 s'ha distanciat d'una forma considerable i pronunciada (5,2 punts) de la mitjana. És a dir, **els joves d'aquestes edats que volen treballar no troben feina**, o si la troben la combinen amb períodes en atur, en ocupacions precàries, perquè també sabem que tenen índexs de rotació externa molt elevats. Aquesta idea es reforça si observem la taxa de temporalitat, ja que aquestes persones

presenten, a finals de 2007, uns valors de 50,9 punts percentuals per sobre de la mitjana de la taxa de temporalitat (23,4%), que ja és molt alta en si mateixa. O sigui que, efectivament, **aquests joves entren i surten del mercat de treball amb una intensitat que no té cap altre tram d'edat**. A més, aquest any 2007 tampoc no ha afavorit la millora de la seva situació i, per exemple, la taxa de temporalitat, igual que la d'atur, ha augmentat i s'allunya encara més (4,3 punts) de la mitjana catalana respecte a les dades del 2006. Ara, segons l'EPA, 3 de cada 4 joves de 16 a 19 anys té un contracte de treball temporal.

En canvi, on sí que s'observa una reducció significativa, i que caldrà continuar analitzant, és en l'indicador d'ocupació a temps parcial. Efectivament, aquests joves estan situats 20,7 punts percentuals per sobre de la taxa de parcialitat, però aquest any 2007 han recuperat 2,3 punts percentuals, o sigui que els joves que estan ocupats han trobat més ocupacions a temps complet que a finals de 2006, ja que la mitjana de parcialitat és només 4 dècimes més alta que fa 1 any.

Tram d'edat de 20 a 30 anys

Aquest tram d'edat és el de la incorporació massiva de les persones en el mercat de treball i, per tant, és rellevant analitzar i comparar en quines condicions s'hi accedeix. El quadre següent mostra l'evolució des de 2002 amb els indicadors principals del mercat de treball.

Taula 95. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del grup d'edat de 20 a 30 anys respecte a les taxes globals catalanes de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals catalanes (4t trimestre de 2007).

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	8,0	4,5	3,3	15,4	1,6
4t trimestre 03	7,6	4,1	3,4	14,9	1,6
4t trimestre 04	8,4	4,7	3,5	16,0	2,0
4t trimestre 05	5,6	2,6	3,3	16,8	2,2
4t trimestre 06	5,2	3,6	1,5	13,9	3,1
4t trimestre 07	5,3	4,1	1,0	14,5	2,6
Variació interanual 06-07	0,1	0,5	-0,5	0,7	-0,5
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

L'anàlisi general dels valors de les diferents taxes d'aquest tram d'edat posa de relleu que efectivament és el moment principal d'accés al mercat de treball (les taxes d'activitat i d'ocupació són clarament superiors a la mitjana de Catalunya) i que s'ha avançat, sobretot en els darrers 2 anys, en l'equiparació dels seus nivells d'atur a la mitjana catalana, tot i que

encara és un tram d'edat on l'atur és present amb relativa força. Per altra banda, també queda palès que l'accés al mercat de treball està marcat per una temporalitat elevadíssima (propera al 40%).

Pel que fa a la taxa d'activitat, aquesta registra, l'any 2007, un valor superior en 5,3 punts percentuals a la taxa global catalana. De fet, és una distància que es troba estabilitzada perquè és pràcticament idèntica a la de fa 1 any. Ara bé, si analitzem tota la sèrie temporal observem que la taxa d'activitat de 20 a 30 anys és més a prop de la mitjana catalana que fa 6 anys, quan la diferència era de 8 punts. Aquesta aproximació entre les dues taxes s'ha produït sobretot pel creixement de la taxa catalana general (gràcies, en gran part, a l'aportació de la població immigrada, que com hem vist és més activa que l'espanyola) i no per un retrocés de l'activitat dels joves de 20 a 30 anys que, des de com a mínim el 2002, es mouen en taxes superiors al 81% (concretament el 2007 és del 82,6%). Per tant, en termes d'activitat no es percep una incidència de l'allargament del període formatiu que es derivi, per exemple, de la introducció d'estudis de tercer cicle, segones carreres universitàries, especialitzacions, etc.

Una anàlisi diferent caldria fer amb la taxa d'ocupació. Si ens fixem en la sèrie des de l'any 2002, observem que no mostra una tendència única, sinó que alguns anys augmenta i d'altres disminueix. Tot i així, en el darrer interanual aquests joves s'han ocupat més que la mitjana catalana, ja que la seva taxa ha augmentat mig punt percentual més en relació amb la taxa global i se situen, a finals de 2007, 4,1 punts per sobre. Cal dir que aquests joves tenen nivells de formació alts i sabem que hi ha una relació directa entre més nivell formatiu assolit i més possibilitats de tenir una ocupació (una altra cosa és que el nivell de qualificació del lloc de treball es correspongui amb el nivell formatiu de la persona). Igualment, aquest darrer interanual presenta una evolució prou positiva en termes d'ocupació, i més si tenim en compte que parteixen d'una taxa molt alta.

Si ens fixem en la taxa d'atur, aquesta es correspon a l'evolució positiva que hem exposat en relació amb l'ocupació; la taxa d'atur dels joves de 20 a 30 anys és, a finals de 2007, només 1 punt percentual per sobre de la mitjana catalana, mentre que aquest valor, l'any 2002, era de 3,3 punts percentuals. A més, com es pot observar en la taula, el valor, a finals de 2007, és el millor de tota la sèrie.

Tanmateix, és interessant observar que aquest tram d'edat, a diferència dels trams de 31 a 44 anys i de 45 a 54 anys, que també tenen elevats nivells d'activitat i ocupació, és l'únic dels tres que presenta una taxa d'atur superior a la global catalana. Per tant, tot i la reducció de la distància respecte a la mitjana, l'etapa d'entrada al mercat de treball és més propensa a situacions d'atur que el període dels 31 als 54 anys.

En la mateixa línia, l'elevada temporalitat d'aquest grup (14,5 punts percentuals per sobre de la ja alta taxa de temporalitat catalana) ens confirma que l'accés al mercat de treball està caracteritzat per una major inestabilitat i precarietat. A més, el darrer saldo interanual 2006-2007 reforça aquesta idea perquè la taxa de temporalitat d'aquest grup ara és 7 dècimes més per sobre de la taxa global catalana que l'any 2006.

Finalment, la taxa de parcialitat presenta una evolució difícil d'interpretar tot i que durant tota la sèrie es situa per damunt de la mitjana catalana (2,6 punts l'any 2007). Per tant, és un grup amb major probabilitat de treballar a temps parcial. No obstant això, el guany que hem comentat en la taxa d'ocupació no s'ha traslladat en l'ocupació a temps parcial, ja que la seva taxa de parcialitat ha disminuït lleugerament la diferència (-0,5 punts) respecte a la mitjana aquest 2007.

Tram d'edat de 31 a 44 anys

En el tram d'edat següent entrem de ple en les persones adultes tot i que la definició de jove tendeixi a allargar aquest període fins als 35 anys en molts casos. El quadre següent mostra l'evolució de les diferències dels principals indicadors del mercat de treball per a aquest col·lectiu. Vegem-ho:

Taula 96. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del grup d'edat de 31 a 44 anys respecte a les taxes globals catalanes de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006-4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals catalanes (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	12,1	12,2	-1,6	-5,9	-0,9
4t trimestre 03	11,1	11,2	-1,4	-5,0	-1,4
4t trimestre 04	12,3	12,6	-1,7	-4,4	-0,9
4t trimestre 05	11,9	12,2	-1,3	-4,3	-1,3
4t trimestre 06	11,6	11,5	-0,8	-1,3	-2,5
4t trimestre 07	11,4	12,0	-1,5	-2,5	-1,4
Variació interanual 06-07	-0,2	0,5	-0,7	-1,2	1,1
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Aquest tram d'edat manté, en la majoria d'indicadors, valors millors que la mitjana de les taxes catalanes. Efectivament, en taxa d'activitat el col·lectiu està, a finals de 2007, 11,4 punts percentuals per sobre i aquesta diferència es manté força estable al llarg dels anys. En el darrer interanual, 2006-2007, la taxa d'activitat ha perdut solament 2 dècimes en relació amb la taxa mitjana. També, com podem observar a la taula, en el cas de l'ocupació la sèrie de diferències mostra una estabilitat en el temps. A finals del 2007 les persones d'aquestes edats estan situades 12 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana de taxa d'ocupació i, fins i tot, han pujat 5 dècimes respecte de la diferència del 2006.

La sèrie de la taxa d'atur marca també aquesta situació d'avantatge d'aquest tram d'edat. Així, el tram final del 2007 té una taxa d'atur inferior en 1,5 punts a la taxa d'atur mitjana de

Catalunya. De fet, si s'observa tota la sèrie temporal, a banda de l'any 2006, la distància amb la mitjana s'ha mantingut molt estable i, per tant, les reduccions del pes del nombre d'aturats i aturades que hem observat des de l'any 2002 s'han produït amb la mateixa intensitat en el conjunt dels actius catalans que en els actius de 31 a 44 anys. A més, **cal recordar que la taxa d'atur d'aquest col·lectiu a finals de 2007 és del 5,2% i, per tant, és molt a la vora de l'atur friccional.**

Per altra banda, en relació amb la temporalitat, el 2007 suposa un trencament de la tendència d'apropament de la taxa d'aquest grup a la mitjana global que es registrava des de l'any 2002. Així, durant el 2007 la disminució de la temporalitat en aquest tram d'edat ha estat molt més pronunciada que la registrada a escala general. Amb tot, a finals de 2007, la taxa de temporalitat està situada 2,5 punts percentuals per sota de la mitjana, quan l'any 2006 estava gairebé 1,3 punts percentuals millor que la mitjana dels catalans i catalanes. Per tant, per primera vegada des de l'any 2002, l'evolució interanual de la temporalitat de les persones d'aquestes edats és positiva. En conseqüència, aquest 2007 podem seguir afirmant que la temporalitat és més un problema dels joves en el mercat de treball i que es redueix en l'edat adulta.

Ara bé, no es pot perdre de vista que tot i la bona evolució interanual del període 2006-2007, la taxa de temporalitat d'aquest grup és molt alta i supera encara el 20%.

En canvi, amb la taxa de parcialitat la interpretació és inversa. No s'hi observa una tendència clara en l'evolució dels 6 darrers anys (tot i que sempre ha estat per sota de la mitjana de parcialitat catalana), però aquest any 2007 la diferència s'apropa a la mitjana 1,1 punts percentuals i, per tant, hi ha un empitjorament d'aquest valor. A finals de 2007 les persones en edat adulta tenen 1,4 punts percentuals menys de taxa de parcialitat que la mitjana dels catalans i catalanes, una diferència igual a la de l'any 2003. Així, com que el valor de la taxa catalana de parcialitat només ha augmentat 4 dècimes respecte al 2006, podem afirmar que hi ha més persones adultes treballant a temps parcial que l'any anterior.

Tram d'edat de 45 a 54 anys

El tram d'edat de 45 a 54 anys obté aquest 2007, en comparació amb la mitjana catalana, uns resultats negatius pel que fa a ocupació, atur i temporalitat, una situació d'estancament de l'activitat i, únicament, una lleugera millora en temps parcial. Vegem la sèrie completa per observar la seva evolució i tendència.

Taula 97. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del grup d'edat de 45 a 54 anys respecte a les taxes globals catalanes de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals catalanes (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	3,2	5,3	-3,1	-12,6	-1,1
4t trimestre 03	4,2	6,6	-3,5	-10,4	-0,1
4t trimestre 04	4,3	5,6	-2,2	-12,3	-1,6
4t trimestre 05	4,4	6,3	-2,7	-10,3	-2,3
4t trimestre 06	4,7	5,3	-1,2	-13,2	-1,7
4t trimestre 07	4,6	4,1	0,2	-10,8	-2,2
Variació interanual 06-07	-0,1	-1,2	1,4	2,3	-0,5
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Amb aquesta taula queda palès que aquest tram d'edat té en gairebé tots els indicadors dades més positives que les mitjanes catalanes i per tant parteix d'una situació d'avantatge. No obstant això, les variacions interanuals mostren un balanç relativament negatiu que a continuació analitzem.

La sèrie que il·lustra la taxa d'activitat presenta força estabilitat i mostra un valor més alt en les persones d'aquestes edats que treballen o volen treballar que en les dades de la mitjana catalana. A finals de 2007 aquesta superioritat és de 4,6 punts percentuals. Tanmateix, com hem avançat, l'evolució del darrer interanual de l'activitat està estancada, ja que la taxa del col·lectiu disminueix només 1 dècima percentual.

Si ens fixem en la taxa d'ocupació ens adonarem que durant els darrers 5 anys ha estat fluctuant amb valors entorn a 5-6 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana, però aquest 2007, tot i situar-se 4,1 punts per damunt de la taxa general, registra un mal resultat amb un important descens (-1,2) interanual. A més, el diferencial d'enguany és el més baix de tota la sèrie i reafirma la reducció que ja va patir fa 1 any.

En aquest sentit, tal i com hem exposat a l'apartat dedicat a la població ocupada per edats, la taxa d'ocupació de 45 a 54 anys ha experimentat un lleuger descens interanual que s'ha combinat amb el creixement de la taxa global catalana per fer que la reducció de les diferències existents fos més marcada. La baixada d'aquest grup és preocupant perquè es tracta d'un tram d'edat amb un pes estratègic en termes d'ocupació i en termes d'itinerari professional d'una persona i per l'accés posterior a la jubilació.

L'evolució de la taxa d'atur referma els mals resultats que hem comentat en el cas de l'ocupació. Així, si durant el període 2002-2006 observàvem que, encara que les distàncies es reduïen

progressivament, l'atur d'aquest tram d'edat estava sempre per sota de la mitjana d'atur de Catalunya, el 2007 és la primera vegada de tota la sèrie temporal que aquest tram d'edat té una taxa d'atur superior a la mitjana global. Efectivament, a finals de 2007 la taxa d'atur d'aquestes edats és 2 dècimes superior a la taxa d'atur general i, per tant, ha empitjorat en 1,4 la diferència existent fa 1 any.

Si ens centrem en la taxa de temporalitat, és un indicador que en comparació amb la mitjana catalana mostra també una evolució interanual negativa. Així, malgrat que la temporalitat d'aquest tram d'edat és, a finals de 2007, molt inferior a la taxa global de temporalitat, en concret -10,8 punts, (i inferior també a les mitjanes de temporalitat europees) la variació interanual no és positiva. Així doncs, la diferència entre la taxa general i la del grup d'edat ha disminuït 2,3 punts. És més, tot i que, com hem vist a l'apartat de temporalitat per edats d'aquest estudi, les persones d'aquestes edats tenen una taxa de temporalitat lleugerament inferior a la del 2006, la mitjana catalana ha baixat a un ritme més intens i per això les diferències entre les dues taxes el 2007 són inferiors a les del 2006.

Finalment, i pel que fa a la parcialitat, la sèrie des de l'any 2002 es mostra fluctuant amb valors de parcialitat lleugerament inferiors a la mitjana. Efectivament, aquestes persones acaben l'any 2007 amb 2,2 punts percentuals més de parcialitat que la mitjana dels catalans i les catalanes. L'evolució interanual presenta un resultat positiu, ja que el 2006 aquest mateix valor era d'1,7 punts percentuals i, per tant, la distància amb la mitjana catalana s'ha incrementat 5 dècimes.

Tram d'edat de 55 a 64 anys

El darrer tram d'edat presenta valors molt diferenciats de l'anterior, essencialment per dos motius: el primer, l'efecte de les prejubilacions en la quantitat de persones actives i ocupades en el mercat de treball, i, el segon, l'efecte de la no-incorporació de la dona, que és més accentuat en les generacions de més edat i que consegüentment acaba per fer disminuir la taxa d'activitat i ocupació del col·lectiu.

La taula que resumeix els principals indicadors a finals de 2007 té l'aspecte següent:

Taula 98. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del grup d'edat de 55 a 64 anys respecte a les taxes globals catalanes de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals catalanes (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	-25,8	-21,5	-3,3	-16,2	-1,0
4t trimestre 03	-24,2	-19,9	-3,8	-16,7	-1,4
4t trimestre 04	-26,7	-23,4	-1,7	-17,7	-1,4
4t trimestre 05	-23,8	-21,1	-2,1	-19,2	-0,8
4t trimestre 06	-22,7	-20,0	-2,2	-16,5	1,4
4t trimestre 07	-21,8	-19,3	-1,8	-15,6	0,6
Variació interanual 06-07	0,9	0,7	0,4	0,9	-0,8
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

En termes generals, s'observa que és un grup amb una presència feble en el mercat de treball, però que registra uns nivells d'atur molt petits i que pràcticament no treballa amb contracte temporal. Pel que respecta a les variacions interanuals 2006-2007 no hi ha cap indicador que registri un canvi superior al punt percentual.

Si ens centrem en l'activitat d'aquest col·lectiu, ens adonem que des de l'any 2004 hi ha una certa tendència a escurçar les diferències amb la mitjana catalana. Malgrat aquesta evolució positiva dels darrers 3 anys, es tracta del grup d'edat que després dels més joves obté uns pitjors resultats, amb unes taxes d'activitat molt baixes. Per tant, cal seguir incidint en el fet de millorar l'accés i el manteniment d'aquestes persones en el mercat de treball per combatre la inactivitat. A més, la major incorporació de la dona al mercat de treball, que s'ha anat registrant amb força en els darrers anys, sobretot en edats més joves, podrà, en el futur, accentuar aquesta tendència de reducció de la distància de l'activitat amb la mitjana catalana, com a conseqüència de l'envelliment. També l'evolució de les prejubilacions i les jubilacions parcials (un jubilat parcial és un inactiu per a l'enquesta en la major part de casos) tindrà efectes sobre la taxa d'activitat del col·lectiu en un sentit o un altre.

També a finals del 2007 la taxa d'activitat és 21,8 punts percentuals inferior a la taxa catalana, però escurça la distància en gairebé 1 punt percentual en relació amb el 2006.

Pel que fa a la taxa d'ocupació, també està situada molt per sota de la mitjana catalana i segueix des de l'any 2004 ençà una tendència d'aproximació als valors de la taxa d'ocupació general de Catalunya. A més és de suposar que, igual que la taxa d'activitat, aquesta tendència es reforçarà en els propers anys per la incorporació de més persones treballant en aquestes edats (a més és el grup amb menys atur de tots els trams d'edat, tot i que això també podria canviar). La taxa d'ocupació a finals de 2007 és 19,3 punts percentuals inferior a la

mitjana catalana, però ha tingut una evolució interanual positiva, ja que ha recuperat 0,7 punts percentuals en relació amb el valor del 2006.

Les diferències en la taxa d'atur es mantenen estables des de l'any 2004 al voltant de 2 punts menys que la taxa mitjana. Així, aquestes persones es troben en una situació pràcticament d'atur friccional (per sota del 5%). És a dir, les persones que volen treballar (que són poques) estan treballant. Tot i això l'evolució interanual de l'atur d'aquest col·lectiu registra una petita variació negativa perquè la taxa d'atur de 55 a 64 anys ha augmentat 4 dècimes en el 2007 respecte del 2006 i s'ha aproximat a la taxa d'atur catalana, que s'ha mantingut estable.

Per una altra banda, **les persones d'aquestes edats que treballen ho fan majoritàriament amb contractes indefinits, ja que la taxa de temporalitat està situada, a finals de 2007, 15,6 punts percentuals per sota de la taxa catalana, situada en el 23,4%**. Així doncs, les persones de 55 a 64 anys tenen una temporalitat inferior a la taxa europea. No obstant això, aquest any 2007 l'indicador de temporalitat d'aquest tram d'edat ha tingut una mala evolució perquè s'ha apropat a la mitjana catalana 0,9 punts percentuals i s'han situat amb el valor de diferència més baix de tota la sèrie temporal des del 2002.

Finalment, hem de comentar que en relació amb la parcialitat és un grup que es troba amb uns nivells similars als de la mitjana catalana, si bé lleugerament per sobre, en concret 6 dècimes més a finals de 2007. Ara bé, l'evolució del saldo interanual 2006-2007 ha provocat un descens de la parcialitat de 0,8 punts percentuals que destaquem com a positiu perquè gran part de la parcialitat existent no és volguda.

Anàlisi per nivell d'estudis assolit

Analfabets i educació primària

La primera agrupació que ofereix l'enquesta presenta resultats prou dolents en la majoria d'indicadors, com observem en la taula següent.

Taula 99. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del nivell d'estudis d'analfabets i educació primària respecte a les taxes globals catalanes del 2002 al 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals del col·lectiu (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	-16,8	-16,1	1,9	0,7	0,6
4t trimestre 03	-16,0	-16,3	3,1	2,2	1,0
4t trimestre 04	-16,9	-16,6	2,2	2,4	0,0
4t trimestre 05	-16,1	-15,8	0,5	3,1	0,4
4t trimestre 06	-17,4	-17,4	1,9	4,6	1,7
4t trimestre 07	-16,9	-18,2	3,9	2,8	1,4
Variació interanual 06-07	0,5	-0,8	2,0	-1,8	-0,3
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Les persones que tenen fins a estudis primaris realitzats s'incorporen amb poca intensitat al mercat de treball i aquesta inferioritat en la taxa d'activitat no sembla que s'hagi de modificar. Efectivament, el valor de 2007 està molt allunyat de la mitjana d'activitat (-16,9 punts percentuals) i continua en la tendència estructural d'aquest col·lectiu de persones de no millorar la seva taxa d'activitat en relació amb la mitjana catalana. L'evolució del darrer any 2006-2007 és d'estancament, tot i que aquestes persones recuperen 0,5 punts percentuals en relació amb l'any anterior, no és suficient el guany per marcar un canvi de tendència. Així doncs, el valor d'aquest any 2007 és similar al del 2004 o al del 2002. En canvi, la taxa d'ocupació del col·lectiu, que ja és prou dolenta, obté el pitjor valor de la sèrie des del 2002, i es mostra -18,2 punts percentuals per sota de la mitjana de 72,2% de Catalunya, dada molt negativa. En l'evolució interanual ha perdut -0,8 punts percentuals. Aquesta dada és preocupant, ja que l'any passat ja va perdre -1,6 punts percentuals en relació amb la taxa mitjana. Per tant, sembla que aquestes persones tenen moltes dificultats per trobar feina els darrers 2 anys.

Relacionada amb aquest resultat trobem la taxa d'atur del col·lectiu, una taxa que és, a finals de 2007, gairebé 4 punts percentuals per sobre de la mitjana d'atur catalana. En l'evolució interanual la taxa guanya 2 punts percentuals que, juntament amb la mala evolució de l'any anterior, deixen la taxa d'atur en valors força alts. És el pitjor resultat d'aquest nivell formatiu, com a mínim des de l'any 2002, ho podem observar en la taula anterior.

En canvi, i pel que fa a la taxa de temporalitat, si l'any passat aquesta empitjorava 1,5 punts percentuals en relació amb la mitjana, aquest any 2007 la taxa de temporalitat del col·lectiu disminueix -1,8 punts percentuals i per tant obté una bona evolució. Tot i aquest resultat, la taxa de temporalitat de les persones amb baix nivell formatiu continua estant per sobre de la mitjana catalana, uns 2,8 punts percentuals. Així doncs, si sabem que han empitjorat la taxa d'ocupació i la d'atur però en canvi ha millorat la taxa de temporalitat, sembla que en aquest col·lectiu s'ha destruït part de l'ocupació temporal que hi existia.

Finalment i pel que fa a la taxa de parcialitat, aquesta és superior també a la mitjana, concretament 1,4 punts percentuals i es mostra estancada tot i que s'apropa a la mitjana de parcialitat 0,3 punts percentuals.

En resum, aquest col·lectiu de persones tenen una mala evolució per segon any consecutiu, concretada en el fet que els petits augments en la taxa d'activitat es traslladen cap a l'atur, tot i que el menor dinamisme en l'ocupació permet reduir la seva temporalitat.

Educació secundària de primera etapa

En aquesta categoria, hi englobem les persones que tenen un nivell d'educació secundària obligatòria o de programes per a la formació i la inserció laboral que no requereixen una titulació acadèmica de primera etapa de secundària.

Aquestes persones, a diferència de la categoria anterior, ja poden i volen treballar amb una intensitat propera a la mitjana; la taula següent mostra aquesta i d'altres qüestions en els principals indicadors del mercat de treball.

Taula 100. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del nivell d'estudis d'educació secundària de primera etapa respecte a les taxes globals catalanes del 2002 al 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals del col·lectiu (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	1,3	0,3	1,1	4,1	-0,9
4t trimestre 03	-0,4	-0,8	0,6	3,1	-0,3
4t trimestre 04	-2,3	-2,6	0,7	3,4	-1,
4t trimestre 05	-1,4	-2,8	2,0	4,8	-2,0
4t trimestre 06	-1,9	-3,5	2,4	1,5	0,8
4t trimestre 07	-1,1	-1,5	0,7	2,9	-0,5
Variació interanual 06-07	0,8	2,0	-1,7	1,4	-1,3
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La taxa d'activitat es mou amb valors propers a la mitjana, és a dir, una taxa d'activitat alta. A finals del 2007 aquesta taxa es mostra -1,1 punts percentuals per sota de la mitjana d'activitat, molt lluny del nivell de formació que hem tractat amb anterioritat. L'evolució durant aquest any indica que la taxa recupera gairebé 1 punt percentual (0,8 dècimes) en l'apropament a la mitjana. El valor en activitat en relació amb la mitjana és el tercer millor de la sèrie des del 2002.

Pel que fa a les persones que estan treballant en aquest col·lectiu, hi observem una bona evolució, també aquest any 2007, que trenca la tendència dels 5 anys anteriors. Efectivament, si aquestes persones cada cop estaven més per sota en la taxa d'ocupació que la mitjana catalana (-3,5 punts percentuals a finals de 2006), aquest any 2007 recuperen 2 punts percentuals i deixen el valor tan sols -1,5 punts percentuals per sota de la mitjana en la taxa d'ocupació.

Si ens fixem en les persones que estan en recerca activa d'ocupació, també evidenciem aquest any que la taxa d'atur d'aquest nivell formatiu és superior a la mitjana, però molt poc superior a la mitjana. Concretament, a finals de 2007 els aturats i les aturades amb un nivell de formació de fins a educació secundària obligatòria estan només 7 dècimes per sobre de la taxa catalana, que és de 6,7%. En l'evolució interanual 2006-2007 han recuperat 1,7 punts percentuals, un registre molt bo que els situa en valors similars a l'any 2004 i que suposa un canvi de tendència en relació amb els 2 anys anteriors.

En canvi, en taxa de temporalitat no obtenen una bona evolució aquest any, ja que es queden gairebé 3 punts per sobre de la taxa catalana i se n'allunyen 1,4 punts percentuals aquest darrer 2007. I pel que fa als ocupats amb aquesta formació que treballen a temps parcial, si el valor a finals del 2006 es situava lleugerament per sobre de la mitjana, aquest any 2007 es situa lleugerament per sota de la mitjana de parcialitat, -0,5 punts percentuals, i per tant hi ha menys ocupats i ocupades a temps parcial en aquest grup.

En resum, la recuperació en taxa d'ocupació d'aquest col·lectiu de 2 punts percentuals és un bon registre que no aconsegueix, tanmateix, una recuperació en llocs de treball estables.

Educació secundària de segona etapa

En aquesta categoria hi trobem les persones que afirmen haver assolit els ensenyaments de batxillerat o els ensenyaments de grau mitjà de formació professional o també els ensenyaments de les escoles oficials d'idiomes.

Els valors en els principals indicadors del mercat de treball se situen a la vora de la mitjana, i aquesta és la categoria de nivell d'estudis que menys diferència presenta amb les taxes del conjunt de catalans i catalanes (excepte amb taxa de parcialitat com veurem a continuació). En la taula següent es pot apreciar aquesta observació.

Taula 101. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del nivell d'estudis d'educació secundària de segona etapa respecte a les taxes globals catalanes del 2002 al 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006-4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals del col·lectiu (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	-0,4	-0,5	0,2	1,2	1,8
4t trimestre 03	0,3	0,1	0,2	-0,7	0,9
4t trimestre 04	2,7	1,6	1,1	0,8	1,6
4t trimestre 05	1,4	0,8	0,6	1,8	3,6
4t trimestre 06	1,9	1,8	0,0	1,0	2,6
4t trimestre 07	1,0	1,2	-0,4	2,4	3,8
Variació interanual 06-07	-0,9	-0,6	-0,4	1,4	1,2
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

L'evolució del col·lectiu aquest any 2007 canvia la tendència de l'any passat, quan els indicadors mostraven millores. Aquest any 2007 l'anàlisi és menys clara i alguns obtenen una bona evolució i d'altres obtenen una mala evolució. La taxa d'activitat se situa en el grup d'indicadors que no han evolucionat bé aquest any 2007, tot i que el valor d'aquesta encara està situat 1 punt percentual per sobre de la mitjana catalana. Tot i això, la taxa ha perdut gairebé 1 punt percentual en relació amb la diferència amb la mitjana que presentava l'any passat. El mateix ha passat amb la taxa d'ocupació, però amb menor intensitat.

Efectivament, a finals de 2007 la taxa d'ocupació està situada 1,2 punts percentuals per sobre de la mitjana (un valor molt bo, cal recordar que la taxa d'ocupació catalana és molt alta), però perd -0,6 dècimes en relació amb la distància de finals de 2006.

Si ens fixem en els aturats del col·lectiu, aquests tenen també una taxa molt baixa que se situava l'any passat igual que la mitjana catalana i que aquest any ja està col·locada -0,4 dècimes percentuals per sota. Per tant, aquest col·lectiu, des de l'any 2004, està millorant la taxa d'atur en relació amb la mitjana catalana.

No podem afirmar el mateix de la temporalitat d'aquest col·lectiu, que aquest any 2007 se situa 2,4 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana, i ha guanyat 1,4 punts percentuals l'any 2007. Aquest valor és el pitjor registre com a mínim des de l'any 2002 i és preocupant perquè coincideix també amb un descens en la taxa d'ocupació en relació amb la mitjana. És a dir, la proporció de persones que treballen del col·lectiu és menor i a més a més els que treballen presenten més estacionalitat en l'ocupació. Aquest fet contrasta amb la retallada de gairebé 1 punt de temporalitat que vam observar en l'evolució 2005-2006.

Finalment, i pel que fa a la parcialitat, tampoc no ens podem mostrar optimistes, ja que aquestes persones tenen ocupacions a temps parcial amb una intensitat superior 3,8 punts percentuals a la mitjana catalana i, a més a més, aquest any 2007 han augmentat la taxa de parcialitat en 1,2 punts percentuals.

En resum, observem una disminució en la proporció d'ocupats que ve acompanyada, a més a més, d'un augment de la temporalitat i de la parcialitat en aquest grup. Tot i així, també disminueix, tot i que lleugerament, la proporció d'aturats i aquest col·lectiu té, per primera vegada, una taxa d'atur inferior a la mitjana catalana.

Educació superior

Analizarem en aquest apartat la darrera categoria de nivell d'estudis assolits. En aquest grup hi trobem les persones que afirmen haver assolit estudis universitaris de qualsevol cicle, postuniversitaris o també graus superiors de formació professional.

Taula 102. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat del nivell d'estudis d'educació superior respecte a les taxes globals catalanes del 2002 al 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals del col·lectiu (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	15,9	16,3	-2,4	-5,1	-0,7
4t trimestre 03	15,1	16,1	-2,7	-3,5	-0,8
4t trimestre 04	15,7	16,7	-2,7	-4,6	-0,1
4t trimestre 05	13,7	14,8	-2,2	-6,1	-1,1
4t trimestre 06	13,6	15,3	-2,9	-3,9	-3,4
4t trimestre 07	14,7	16	-2,5	-5,4	-3,4
Variació interanual 06-07	1,1	0,7	0,4	-1,5	0,0
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

L'observació global de les taxes ens continua indicant any rere any **la importància de la formació a l'hora de tenir una feina estable i a temps complet**. Tots aquests indicadors globals obtenen valors netament superiors a la mitjana dels catalans i les catalanes, i l'evolució en cadascun, aquests 6 anys, fa preveure que aquesta anàlisi serà així durant força anys per a aquesta categoria de nivell d'estudis assolits.

Si ens fixem en la taxa d'activitat veiem que és al·físsima, ja que a finals de 2007 està 14,7 punts percentuals per sobre de la ja alta taxa d'activitat dels catalans i les catalanes. Si l'any passat afirmàvem que l'observació de la sèrie ens indicava que aquesta diferència del grup

amb la mitjana era cada cop més petita, aquest any 2007 la distància es torna a eixamplar (concretament 1,1 punts percentuals) i es trenca, per tant, la tendència a l'apropament dels 2 darrers anys. Les persones amb formació superior són molt actives. També estan molt ocupades, ja que la seva taxa d'ocupació és 16 punts percentuals superior a la de la mitjana dels catalans i les catalanes, i a més a més aquest any 2007 també augmenta la diferència tot i que en el cas de l'ocupació per sota del punt percentual (0,7). El fet que es torni a augmentar la distància entre les taxes d'activitat i d'ocupació del col·lectiu és significatiu perquè ens trobem en un context de petits augments de les taxes mitjanes catalanes els darrers anys (que tenen ja poc marge de creixement) i tot i així aquest grup de formació continua en lògica expansiva aquest any 2007.

Les persones amb formació superior no tenen atur, ja que la seva taxa està situada 2,5 punts percentuals per sota de la taxa mitjana dels catalans i les catalanes, en una taxa, la catalana, no gaire llunyana a la de la plena ocupació. Tot i així, aquest any 2007 han perdut 0,4 punts percentuals en relació amb la taxa d'atur catalana (però el seu valor continua per sota del 5%, o sigui que és una pèrdua poc significativa).

Si ens fixem en la taxa de temporalitat d'aquestes persones, obtenen un bon valor, 5,4 punts percentuals per sota de la mitjana, però menys bo del que podríem esperar, perquè per exemple estarien per sobre de les mitjanes europees. En l'evolució d'aquest any 2007 s'han allunyat 1,5 punts percentuals de la taxa de temporalitat catalana, una bona evolució que és la millor de la sèrie amb l'excepció de l'any 2005. Tot i aquesta bona evolució i en la mateixa línia dels anys anteriors, **les persones amb formació superior també pateixen les rotacions en el mercat de treball però amb menor intensitat que la resta de nivells de formació.** La temporalitat, com ja sabem, està poc influïda pels nivells de formació assolida.

Finalment, en les feines a temps parcial les persones amb nivells alts de formació assolida estan, a finals de 2007, -3,4 punts percentuals per sota de la taxa de parcialitat sense que hi hagi cap diferència respecte al mateix valor de l'any 2006. Aquesta diferència, prou important pel que fa a la quantitat d'ocupats a temps parcial, continua sent el millor registre de tota la sèrie juntament, com hem dit, amb el valor de finals de 2006. Les persones amb formació superior tenen feines a temps complet amb una proporció força superior.

En resum, la formació continua sent sinònim de millor situació en el mercat de treball tot i que no impedeix patir situacions de temporalitat de manera prou intensa.

4.3. Anàlisi per nacionalitats

La importància del fenomen migratori a Catalunya, com a mínim des de l'any 2000, ens porta a introduir, també, la variable nacionalitat en l'anàlisi transversal. En aquest cas, i dividint la categoria en espanyols i estrangers (l'única possibilitat que tenim, a part de desagregar per països, treballant amb l'EPA), podem observar on són les diferències entre ambdós col·lectius.

Hem de tenir en compte que aquesta divisió tampoc no és perfecta, ja que, per exemple, inclourà com a espanyols totes les persones amb doble nacionalitat (amb independència, és

clar, de quan han arribat) o ens portarà a analitzar com a immigrant (i per tant l'assimilarem als nouvinguts més recents) una persona de nacionalitat per exemple francesa que fa 20 anys que viu i treballa a Catalunya; aquesta segona imprecisió té la seva importància en termes de mercat de treball, ja que sabem que els processos d'inserció en el mercat tenen una dimensió temporal i per això aquest any també introduïrem la situació de les persones nouvingudes en funció de la seva data d'arribada al nostre país.

Per analitzar la qüestió migratòria observarem quines són les diferències principals entre els espanyols i els no espanyols, de la mateixa manera que hem fet en la qüestió de gènere.

Vegem la taula a finals de 2007:

Taula 103. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat de les persones amb nacionalitat espanyola respecte a les taxes de les persones amb nacionalitat no espanyola de 2002 a 2007 (4t trimestre de cada any). Variació interanual en punts percentuals d'aquesta diferència (4t trimestre de 2006–4t trimestre de 2007) i valor de les taxes globals catalanes (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
4t trimestre 02	-1,3	9,2	-14	-29,5	-2,6
4t trimestre 03	-3,1	4,9	-9,9	-33,2	-7,6
4t trimestre 04	-0,4	5,2	-7,4	-35,2	-5,5
4t trimestre 05	-1,1	4,6	-7,4	-36,4	-3,2
4t trimestre 06	-5,5	-0,7	-5,6	-35,8	-0,9
4t trimestre 07	-0,7	4,1	-6,1	-24,1	-3,9
Variació interanual 06-07	4,8	4,8	-0,5	11,7	-3,0
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

El col·lectiu d'espanyols presenta una taxa d'activitat que és -0,7 punts percentuals inferior a la dels estrangers. Efectivament, les persones estrangeres són més actives perquè les edats joves i adultes estan més sobredimensionades que en el cas de la piràmide de població espanyola, i d'altra banda perquè el seu projecte migratori és essencialment laboral. Tot i així, si ens fixem en l'evolució del darrer valor interanual, observarem que la diferència de -0,7 és molt diferent del valor de l'any 2006, quan les persones immigrades eren molt més actives que les persones de nacionalitat espanyola (-5,5 punts percentuals de diferència i per tant els espanyols s'apropen 4,8 punts percentuals a la taxa d'activitat de la població immigrada).

Per tant, aquest any 2007 observem que es redueixen les diferències entre persones espanyoles i no espanyoles pel que fa a la taxa d'activitat. Caldrà tenir en compte aquesta dada quan ens fixem en l'evolució de la població immigrada en el mercat de treball català.

Si observem el percentatge d'ocupats en relació amb la població de 16 a 64 anys, és a dir, la taxa d'ocupació, ens adonem, també en aquest 2007, d'un canvi de tendència en relació amb l'any anterior. Efectivament, les persones de nacionalitat espanyola estan 4,1 punts percentuals més ocupades que les persones de nacionalitat no espanyola, quan aquestes dades fa 1 any ens indicaven que les persones immigrades estaven 0,7 punts percentuals més ocupades que les persones de nacionalitat espanyola. Així doncs, aquest any hi ha un canvi de tendència en la taxa d'ocupació que la col·locaria més propera als valors dels anys 2003-2005 i més llunyana de la de l'any 2006. Aquesta dada intentarem explicar-la, també, quan fem l'anàlisi global de l'ocupació immigrada, però pot tenir a veure amb l'evolució de l'ocupació en els sectors on treballen les persones de nacionalitat no espanyola, amb l'accés a l'autorització per treballar i amb l'existència de treball en l'economia submergida.

Però no totes les persones actives de nacionalitat no espanyola aconsegueixen mantenir una situació d'ocupació al llarg del temps en el mercat de treball; si ens fixem en la taxa d'atur, observem que la dels ciutadans espanyols és molt inferior a la dels ciutadans estrangers (-6,1 punts percentuals menys a finals de 2007). Aquest indicador reduïa distàncies des de l'any 2002 fins a l'any 2006, però aquest any les torna a ampliar per primera vegada després de 5 anys de reduccions. Tot i així, el canvi de tendència només suposa un augment de 0,5 punts percentuals de la diferència entre la taxa d'atur dels espanyols i la dels no espanyols. Aquest any 2007 les persones de nacionalitat no espanyola no es veuen gens afavorides tampoc en la seva evolució en la proporció de persones en recerca activa d'ocupació.

El pitjor indicador per a les persones no espanyoles és el de la taxa de temporalitat, que és molt inferior en el cas dels espanyols. Aquesta diferència es manté altíssima en l'evolució d'aquests darrers anys, per sobre dels 24 punts percentuals en una taxa espanyola que ja és prou alta. En l'apartat de temporalitat ja n'hem analitzat els motius, que estan relacionats, sobretot, amb els sectors on s'ocupen la major part d'immigrants. Tot i això, és francament destacable l'evolució positiva de la temporalitat de la població immigrada aquest any 2007, que recupera 11,7 punts percentuals en relació amb el mateix valor de diferència de l'any passat. La diferència d'aquest any, que ja hem comentat i que se situa en els 24,1 punts percentuals, és la menor de tota la sèrie de 5 registres des de l'any 2002.

Finalment, pel que fa a la taxa de parcialitat, cal comentar que les persones espanyoles treballen menys a temps parcial, concretament -3,9 punts percentuals a finals de 2007 i que l'evolució és negativa per les persones immigrades, ja que l'any passat aquest mateix valor no arribava al punt percentual de diferència. Per tant, **la població immigrada intensifica les ocupacions a temps parcial en relació amb la població espanyola aquest any 2007.**

En resum, la població immigrada a Catalunya perd part dels avenços que havia aconseguit en anys anteriors però millora la seva estabilitat en el mercat de treball català.

4.4. Col·lectius amb més dificultats en el mercat de treball

En aquest apartat ens centrarem a aprofundir la situació dels col·lectius que hem analitzat en l'anàlisi transversal anterior, ja que obtindrem nous encreuaments que ens permetran

visualitzar quins són els grups que obtenen una situació pitjor pel que fa als cinc indicadors principals: taxa d'activitat, d'ocupació, d'atur, de temporalitat i de parcialitat. Per fer-ho construirem una taula similar a les de l'anàlisi transversal però amb categories més concretes de col·lectius, per exemple, encreuant la formació amb el gènere, l'edat amb el gènere i la nacionalitat amb el gènere. La taula ens servirà de base per identificar on són les mancances principals d'aquestes categories a finals de 2007.

Taula 104. Taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat per sexes i nivells d'educació, sexes i edats, i sexes i nacionalitats (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
Dones analfabetes i educació primària	44,1	38,5	12,7	23,5	32,9
Dones educació secundària 1a etapa	64,6	57,8	10,5	27,6	25,7
Dones educació secundària 2a etapa	70,8	65	8,2	28,0	25,7
Dones educació superior	88,9	85,1	4,2	21,1	13,6
Homes analfabets i educació primària	76,8	69,6	9,4	27,9	2,4
Homes educació secundària 1a etapa	86,4	81,7	5,3	25,5	2,5
Homes educació secundària 2a etapa	86,0	81,9	4,7	23,9	7,4
Homes educació superior	95,2	91,3	4,1	14,8	3,5
Dones 16-19 anys	26,6	17,4	34,6	70,9	46,6
Dones 20-30 anys	76,1	69,0	9,4	38,3	20,2
Dones 31-44 anys	81,7	76,3	6,6	22,3	21,8
Dones 45-54 anys	69,9	64,7	7,4	14,9	21,2
Dones 55-64 anys	40,7	38,4	5,8	9,4	27,9
Homes 16-19 anys	33,6	24,8	26,2	76,7	23,2
Homes 20-30 anys	88,7	83,1	6,3	37,6	9,9
Homes 31-44 anys	95,5	91,6	4,1	19,8	1,6
Homes 45-54 any	94,3	88,2	6,4	10,6	0,9
Homes 55-64 anys	71,4	68,4	4,3	6,9	3,1
Dones nacionalitat estrangera	65,9	56,9	13,8	41,0	31,0
Homes nacionalitat estrangera	90,2	81,2	10,0	44,6	3,6
Valor taxa global 4t trimestre 07	77,4	72,2	6,7	23,4	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Si ens fixem en la taula anterior, observem que **un dels col·lectius que està en pitjor situació en el mercat de treball continua sent el de les dones que afirmen haver completat fins als estudis primaris**. En les edats de 16 a 64 anys solament el 44% treballen o volen treballar. D'aquestes, només el 38,5% estan ocupades i tenen una taxa d'atur propera al 13% (12,7%). A més a més, 1 de cada 3 ocupades ho fa a temps parcial. Només obtenen un bon registre en la taxa de temporalitat, que està en valors de la taxa catalana. En relació amb la situació del

col·lectiu a finals de 2006, cal afirmar que han millorat lleugerament en taxa d'activitat i d'ocupació i sobretot en taxa de temporalitat, que ha disminuït 7,7 punts percentuals en relació amb el valor que tenia a finals de 2006.

Aquest és, doncs, un primer col·lectiu que cal assenyalar com a molt problemàtic a l'hora d'accedir a una ocupació de qualitat. De fet, en el cas de l'encreuament entre el gènere i el nivell d'estudis assolit és interessant veure que la formació anul·la les diferències de gènere pel que fa als principals indicadors del mercat de treball. És a dir, que a mesura que les dones estan més formades, els valors dels seus indicadors s'assemblen més als dels homes. Si restem els valors masculins dels valors femenins en cada tram de formació podrem observar com el nivell d'estudis assolit redueix les diferències entre homes i dones amb nivells formatius similars. En la taula següent es pot observar:

Taula 105. Diferència en punts percentuals de les taxes d'activitat, ocupació, atur, temporalitat i parcialitat dels homes respecte a les taxes de les dones per nivell d'estudis (4t trimestre de 2007)

	Taxa activitat	Taxa ocupació	Taxa atur	Taxa temporalitat	Taxa parcialitat
Analfabets i educació primària	32,7	31,1	-3,3	4,4	-30,5
Educació secundària 1a etapa	21,8	23,9	-5,2	-2,1	-23,2
Educació secundària 2a etapa	15,2	16,9	-3,5	-4,1	-18,3
Educació superior	6,3	6,2	-0,1	-6,3	-10,1

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Si ens fixem en la columna de la taxa d'activitat, observem que, efectivament, el fet d'haver assolit nivells formatius més alts anul·la progressivament les diferències en la taxa d'activitat. La diferència entre els homes i les dones en la taxa d'activitat és molt baixa en la categoria d'educació superior (6,3 punts percentuals) i, en canvi, és molt alta entre els homes i les dones que han assolit fins a l'educació primària (32,7 punts percentuals). De fet, **només les dones amb una formació superior obtenen resultats equiparables als homes amb educació superior en taxa d'activitat**, tot i que encara els separen 6,3 punts percentuals en el valor relatiu.

Podríem dur a terme una anàlisi similar amb les diferències en la taxa d'ocupació, que es van reduint a mesura que augmenta el nivell formatiu de les persones. Igual que amb la taxa d'activitat, **només les dones amb formació superior obtenen resultats equiparables als dels homes en termes d'ocupació**, en la resta de categories les diferències són molt àmplies, com a mínim de 16,9 punts percentuals en el cas de la diferència en la taxa de l'educació secundària de segona etapa.

Pel que fa a la taxa d'atur, també **la formació ajuda les dones a reduir les seves diferències en relació amb els homes**. Efectivament, si ens fixem en la columna de la taxa d'atur, observem que a més formació menys diferència en taxa d'atur, i això es compleix en totes les categories de formació pel que fa a les diferències entre homes i dones (tot i que la primera categoria que ens mostra la taula obté una diferència més reduïda aquest any 2007 que no pas la segona).

En la categoria de formació superior, les distàncies en taxa d'atur s'han eliminat aquest any 2007, quan l'any passat hi havia una diferència a favor dels homes amb formació superior de -1,3 punts per sota en taxa d'atur.

En canvi, **pel que fa a la temporalitat, sabent que els valors de temporalitat entre homes i dones són força similars, aquest any 2007 no trobem una relació de menor diferència en la temporalitat d'homes i dones a mesura que s'augmenta el nivell formatiu.** De fet, aquest any 2007 passa justament el contrari. A mesura que s'augmenta el nivell formatiu, les diferències en la taxa de temporalitat augmenten a favor dels homes, és a dir, que la formació no anul·la les diferències en l'estabilitat de l'ocupació entre gèneres. En el tram d'assalariats amb formació superior la diferència en la taxa de temporalitat és de -6,3 punts percentuals per sota en el cas dels homes mentre que en la resta les diferències són menors. Aquest any 2007 els homes amb baixos nivells formatius presenten taxes de temporalitat força més altes que les dones amb la mateixa situació.

Finalment, en la taxa de parcialitat l'explicació és la mateixa que en les taxes d'activitat, ocupació i atur. **A més nivell formatiu, menys diferència entre la taxa de parcialitat masculina i la femenina.** Les dones que han arribat fins a l'educació primària tenen 30 punts percentuals més de taxa de parcialitat que els homes i, en canvi, les dones que tenen una educació superior assolida estan 10,1 punts percentuals per sobre dels homes en taxa de parcialitat. **Tot i aquests valors, les dones amb educació superior no aconsegueixen reduir significativament la taxa de parcialitat i, per tant, aquest indicador també és poc sensible a l'augment de formació assolida.**

Continuem fixant-nos en les dones, i observem en la taula inicial també la situació de les dones de més edat (55-64) en el mercat de treball. Efectivament, les dones que entren en l'etapa final de la vida laboral reflecteixen la situació de no-incorporació històrica de la dona al mercat de treball. Tenen una taxa d'activitat que supera, per poc, el 40%, i en canvi la dels homes de més edat és del 71,4%. A mesura que aquestes generacions de dones facin més de 65 anys i passin a la inactivitat, les taxes d'aquestes edats han d'anar reduint-se, com ha passat en edats inferiors. Aquest any 2007 aquesta evolució ha estat així, ja que les dones de 55 a 64 anys han augmentat 1,4 punts percentuals la proporció del col·lectiu que treballa o que recerca activament ocupació.

Cal assenyalar, també, la situació de les dones estrangeres, i sobretot la seva evolució negativa durant aquest any 2007. Efectivament, si l'any passat comentàvem que tot i voler treballar massivament (una taxa d'activitat per sobre de la mitjana catalana amb un valor de 84,2% el quart trimestre de 2006) les dones estrangeres no ho aconseguien, ja que presentaven una taxa d'atur altíssima i una taxa de temporalitat altíssima, aquest any 2007 observem la davallada en la taxa d'activitat d'aquest col·lectiu en relació amb el 2006, que situa la taxa d'activitat a finals del 2007 en el 65,9%. Per tant, durant aquest any 2007 han perdut -18,3 punts percentuals en relació amb el valor de la taxa de finals de 2006. La pèrdua en taxa d'activitat no s'ha traslladat, però, en l'ocupació, ja que les dones de nacionalitat estrangera només han perdut 1,1 punts percentuals en relació amb la taxa d'ocupació de finals de 2006; aquest col·lectiu continua tenint una taxa d'atur molt alta, el 13,8% a finals de 2007, que dobla la mitjana catalana. Tampoc no obtenen bons resultats en taxa de temporalitat ni en taxa de parcialitat.

Finalment, **un altre col·lectiu que assenyalen també aquest any és el dels joves de 16 a 19 anys, sobretot per la seva altíssima taxa d'atur.** Tot i la lògica de la taxa d'activitat i la taxa d'ocupació, perquè l'edat d'aquestes persones indica que estan formant-se i per tant són massivament inactives, la taxa d'atur calculada sobre la població activa (per tant la que vol treballar o treballa d'aquesta franja) sí que és una dada significativa. Efectivament, la taxa d'atur de les noies de 16 a 19 anys és molt alta (un 34,6%), tot i que els homes tampoc no estan gaire millor (26,2%). Les rotacions freqüents en el mercat de treball d'aquests joves provoquen que tinguin taxes de temporalitat altíssimes, un 70,9% en el cas de les dones i un 76,7% en el cas dels homes.

L'ocupació a Catalunya, 2007

- La taxa d'ocupació catalana creix de forma modesta aquest any 2007. El quocient entre el total de persones que treballen i la població de 16-64 anys segueix per sobre dels objectius per al 2010 de l'Estratègia Europea per a l'Ocupació. També es superen els objectius de la taxa d'ocupació femenina.
- Es manté la taxa d'atur, però creix per segon any consecutiu el nombre de persones que cerquen feina a Catalunya. Amb l'actual evolució del mercat de treball serà pràcticament impossible que al 2010 la taxa d'atur catalana es situï al 5%, tal i com marca l'Estratègia Europea per a l'Ocupació. Creiem que a l'any 2008 hi haurà augments en la taxa d'atur com s'ha demostrat amb les dades del primer trimestre d'aquest any de l'enquesta de població activa.
- Disminueix sensiblement la taxa de temporalitat, ja que es destrueix ocupació temporal però també es crea ocupació estable amb força degut als bons resultats de la contractació indefinida inicial.
- La destrucció d'ocupació temporal observada l'any 2007 es centra en les persones immigrades i en els llocs de treball menys qualificats.
- La temporalitat ha deixat de ser un fenomen lligat a la situació en el mercat de treball de la població jove i s'ha expandit en percentatges importants fins a edats superiors als 40 anys.
- La temporalitat del sector públic (administracions públiques+empreses públiques) és superior en relació al conjunt del sector privat.
- Tot i que la conversió de contractes temporals en indefinits no està bonificada, el nombre de contractes indefinits signats l'any 2007 és superior al del 2006. En canvi, el nombre de contractes temporals signats aquest any 2007 és lleugerament inferior als que es van signar l'any passat.
- L'any 2007 és un any perdut per les dones catalanes de cara a convergir amb els valors dels principals indicadors del mercat de treball masculins.
- Tot i que les taxes d'activitat i d'ocupació femenines encara estan molt lluny dels valors masculins, la situació de la dona en el mercat de treball català és especialment diferent en la taxa de parcialitat, que continua sent exclusivament femenina.
- Els i les joves de 16 a 19 anys que desitgen entrar al mercat de treball ho fan en una situació de gran fragilitat i pateixen taxes d'atur i de temporalitat molt elevades.

- Disminueix l'ocupació i augmenta l'atur de les persones immigrades a Catalunya. L'arribada de persones immigrades provinents de reagrupaments familiars podria estar fent augmentar la inactivitat del col·lectiu.
- No millora l'alta concentració sectorial dels ocupats i ocupades amb nacionalitat estrangera, que s'agrupen majoritàriament en sectors amb molta temporalitat com són la construcció, l'hostaleria, el comerç al detall i el servei domèstic.
- Més de mig milió de persones ocupades ho estan en llocs de treball pels que estan sobrequalificats.
- El sector de la construcció mostra un fort estancament en el seu creixement. L'any 2007, però, no destrueix ocupació en el seu global. La intermediació en l'habitatge ha destruït el 25% dels seus llocs de treball en 1 any.
- La indústria catalana no crea nous llocs de treball en el seu global malgrat la bona evolució d'alguns sub-sectors com la indústria química o la del metall.
- Només la província de Barcelona obté resultats positius en l'evolució dels principals indicadors del mercat de treball. L'evolució més dolenta la trobem aquest any a la província de Girona, on s'ha destruït ocupació temporal amb molta intensitat i a on la taxa d'atur s'ha situat per sobre del 9% a finals de 2007.

Conclusions

L'evolució del mercat de treball marca un canvi de tendència respecte a la situació d'anys anteriors tot i que durant l'any 2007 es continua creant ocupació de forma important a Catalunya. En els darrers anys d'aquest estudi les conclusions es centraven en denunciar que els forts creixements en volum d'ocupats i en taxa d'ocupació que presentava el mercat de treball estaven massa relacionats amb el creixement de llocs de treball de baixa qualificació de sectors com la construcció, l'hostaleria o el comerç, i que precisament les bases d'aquest creixement no eren gens sòlides. Aquest any 2007 és l'any que marca l'inici de la fi d'aquest model de creixement, i no perquè observem amb força la creació de llocs de treball d'alta qualificació en sectors productius que aportin més valor afegit, sinó que més aviat constatem una desacceleració en el creixement mateix que estem segurs que s'aprofundirà l'any 2008.

L'evolució dels principals indicadors del mercat de treball català evidencien que **en el 2007 els col·lectius que ja parteixen d'una situació de major debilitat són els primers en patir les conseqüències d'aquesta desacceleració.** Les persones immigrades, les dones, les persones amb baixa qualificació, etc. són alguns dels col·lectius que n'han rebut els primers efectes. La destrucció d'ocupació temporal (només ha crescut l'ocupació indefinida aquest any) ens indica que la desacceleració es centra en aquests col·lectius més febles, i en especial en la població immigrada, on s'ha destruït molta ocupació temporal.

En el cas de les dones catalanes en aquest 2007 s'ha paralitzat la tendència de convergir i millorar en els principals indicadors del mercat de treball en relació als homes que havien experimentat els darrers anys, **o sigui que en aquest sentit ha estat un "any perdut" per les dones catalanes.** Així doncs, les dones continuen tenint menors taxes d'activitat i d'ocupació, més atur i sobretot recauen en elles les feines a temps parcial de baixa qualificació, i per tant de baixos salaris i precarietat laboral.

La dinàmica del mercat de treball no ha pogut rebaixar una sola dècima la taxa d'atur catalana els darrers 2 anys, que certament era molt baixa però que no ha baixat més i que ja no arribarà al 5% que ens exigia l'Estratègia Europea per a l'ocupació per l'any 2010. Pensem que aquest any 2008 ens enfrontarem amb augments de la taxa d'atur catalana que no s'havien produït com a mínim des de l'any 2002, com de fet ja han demostrat les dades de l'enquesta de població activa del primer trimestre de 2008 que s'han publicat quan s'estava finalitzant l'elaboració d'aquest estudi. En relació a l'atur, aquest any 2007 volem cridar l'atenció a la mala evolució que estan tenint les persones de 45-54 anys per tornar a trobar feina un cop l'han perduda, ja que per primera vegada com a mínim des de l'any 2002 la seva taxa d'atur és lleugerament superior a la mitjana catalana.

El canvi de tendència en el mercat de treball necessita d'una reforma en profunditat de les polítiques actives d'ocupació i de formació. Aquest any 2008 reclamem dels poders públics que dissenyin una estratègia d'actuació contra l'atur amb el reforçament de les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya i amb polítiques actives d'ocupació més potents i eficients que

permetin l'orientació, formació i recol·locació d'uns perfils professionals "que ara no es necessitaran" cap a d'altres sectors que experimentin creixements i estiguin creant ocupació. La tasca que fa tota la xarxa d'institucions que treballen per a l'ocupació, les oficines de treball, els ens locals i les institucions sense afany de lucre per a l'orientació i la inserció de treballadors, ha de millorar tant en la seva eficiència i coordinació com en l'estabilitat del finançament que permeti passar dels actuals programes de polítiques actives d'ocupació a veritables serveis estables i normalitzats en tota la xarxa ocupacional.

També reclamem amb força aquest any 2008 als poders públics que amplïin la protecció social lligada al mercat de treball, centrant-se primerament en incrementar el suport a aquelles famílies on tots els seus membres en edat adulta pateixen situacions de desocupació. Finalment, emplacem als poders públics a introduir mesures consensuades amb els agents socials per canviar el model de creixement i de competitivitat de l'economia catalana que permeti crear uns llocs de treball més qualificats i per tant amb millors condicions laborals, tal i com es recollia en el darrer Acord Estratègic signat entre el govern català i els agents socials i econòmics.

L'any 2007 es crea ocupació indefinida en nombre superior a la destrucció de llocs de treball temporals. Aquestes dues situacions fan disminuir la taxa de temporalitat del mercat de treball català. Per tant, podem dir que els empresaris i empresàries catalans han millorat pel que fa a l'aposta per la creació d'ocupació estable i també podem afirmar que encara els queda molt per millorar si volem estar en mitjanes d'ocupació temporal similars a les de la Unió Europea i per tant disminuir la taxa i situar-la en valors propers al 15%.

El descens de la taxa de temporalitat demostra dues coses més: la primera, la utilitat i les limitacions de "l'Acord per a la millora del creixement i l'ocupació" en concret i del diàleg social tripartit en general, ja que aquest acord va introduir mesures que ara es demostren útils per crear ocupació indefinida, sobretot per les bones dades de la contractació indefinida inicial. També mostra les limitacions d'un model productiu que genera llocs de treball de mà d'obra intensiva i poc valor afegit. La segona, les contradiccions que assumeixen els poders públics en relació a les funcions que desenvolupen en aquest context: com a reguladors introdueixen una legislació que no compleixen en les seves pròpies empreses. Efectivament, aquest any 2007 és el primer que l'enquesta ens indica que la taxa de temporalitat de les empreses privades és inferior a la del sector públic (AA.PP. i empreses públiques).

Finalment, **aquest any 2008 pensem que pot continuar el descens de la taxa de temporalitat, però per un motiu que no desitgem que és el de la destrucció de llocs de treball temporals** i no pas per la conversió d'aquests llocs de treball en llocs de treball estables.

L'evolució del nombre de treballadors del sector de la construcció mostra també la forta desacceleració que està patint el sector; si durant l'any 2006 els ocupats de la construcció creixien més del 20% en relació als de l'any anterior, aquest 2007 ho fan per sota del 2%, i pensem que la construcció, malgrat que compta també amb els ocupats que genera l'obra pública, començarà a destruir llocs de treball aquest any 2008. De fet, si ens fixem en un sector que segueix fidelment el comportament de l'activitat immobiliària, el sector de les activitats de promoció, compra-venda i lloguer d'habitatges, ens adonem que ha perdut prop d'un 25% de

les persones ocupades que tenia en relació a l'any 2006, al voltant d'unes 10.000 persones a Catalunya. La davallada dels ocupats i ocupades de l'hostaleria que ja hem detectat aquest any 2007 podria agreujar-se l'any vinent si disminueix el consum de les famílies. A més, aquesta disminució podria arrossegar també altres sectors molt importants en volum d'ocupats com pot ser el comerç, que encara ha experimentat un guany net d'ocupats aquest any.

La indústria catalana es troba en una situació d'estancament en el global d'ocupats i per tant no ha creat llocs de treball en el seu conjunt malgrat els bons resultats de la indústria alimentària, la indústria química, el metall i el sector de maquinària i equipament mecànic. Així doncs, si es presentés una destrucció elevada de llocs de treball ens sembla difícil que els sectors industrials puguin crear ocupació en nombres similars a com ho feia la construcció o l'hostaleria o el comerç en anys anteriors.

En l'edició d'aquest informe hem tornat a confirmar la importància de la formació de les persones com a element clau a l'hora d'accedir a ocupacions qualificades. Aquest any, però, hem anat més enllà i hem posat números als fenòmens de sobrequalificació de la nostra població activa ocupada. **Efectivament, CCOO de Catalunya vol denunciar que al voltant de 550.000 persones estan "massa formades" en relació a les ocupacions que estan desenvolupant**, i que representa aquest fenomen una contradicció flagrant entre els missatges que encoratgen a la població (en especial la població jove, però també al llarg de tota la vida) a formar-se per tenir una millor posició en el mercat de treball i la realitat dels llocs de treball que s'han creat amb aquest model de creixement. L'encreuament entre la qualificació del lloc de treball i la formació assolida per la persona també permet observar que hi ha un col·lectiu petit però representatiu de persones que es qualifica de forma important en els centres de treball, i per a aquestes persones reclamem l'impuls dels sistemes de reconeixement i acreditació de les competències professionals.

El fenomen migratori ha estat l'element clau per explicar l'evolució del mercat de treball la darrera dècada a Catalunya, tal i com uns anys abans podia haver estat la incorporació de la dona al mercat de treball. Les persones immigrades han ocupat majoritàriament els llocs de treball de baixa qualificació i amb condicions de treball precàries que s'han creat massivament a Catalunya; com ja hem dit, en aquest context la població immigrada és la que ha patit un retrocés més gran ja que es destrueixen els llocs de treball assalariats temporals que ocupava aquest col·lectiu, disminueix fortament la seva taxa d'ocupació i augmenta la seva taxa d'atur. La disminució de la taxa d'activitat (la proporció de persones immigrades que afirmen treballar o estar en recerca activa d'ocupació en relació a la població immigrada empadronada) ens porta també a fer algunes reflexions: la primera que podríem estar davant d'un augment de l'economia submergida i/o de la irregularitat després de la millora que va suposar el procés de regularització extraordinària de l'any 2005; la segona, degut a què l'any 2007 és l'any d'arribada de les persones reagrupades (sense autorització per treballar i majoritàriament dones) fruit de l'esmentat procés de regularització, s'està permetent i fomentant que un conjunt de ciutadans i ciutadanes amb dret a residir a Catalunya no tingui la possibilitat de treballar-hi de forma legal. Com ja dèiem l'any passat, aquest fet ens sembla un contrasentit que caldria corregir de manera immediata, perquè és generador de més immigració (es va a buscar més treballadors a l'estranger quan n'hi ha al territori que no poden ocupar llocs de treball per als quals podrien optar), condemna a treballar a l'economia submergida a moltes persones i/o a

viure d'un sol sou a moltes famílies, en un context d'estancament en la creació d'ocupació en què això pot ser socialment preocupant.

En resum, l'evolució del mercat de treball català l'any 2007 anticipa un canvi de tendència en relació al fort ritme de creació de llocs de treball que havíem viscut des de principis d'aquest segle XXI, sense que en aquests moments podem saber l'abast i profunditat de l'afectació que podria tenir pel que fa als grans indicadors del mercat de treball català. Com hem constatat, però, tenint en compte l'estructura productiva i el tipus d'ocupacions i de sectors en els que s'han basat els creixements dels darrers anys, és probable que tingui una especial incidència. Per evitar-ho, cal posar el més aviat possible en funcionament tots els recursos i mecanismes disponibles. Com ja hem dit, és important no perdre més temps i impulsar els espais de concertació social (tant a nivell autonòmic com a nivell estatal) per acordar i implementar mesures que donin resposta a les persones afectades pel canvi de model, resolguin els dèficits estructurals del mercat de treball català i canviïn el model de creixement econòmic dels darrers anys.

Síntesi – resum

Anàlisi d'indicadors genèrics

Activitat

L'anàlisi de l'activitat mostra un creixement important de la població activa de 16 a 64 anys. Hi ha 101.967 persones actives més entre el quart trimestre de 2006 i el quart trimestre de 2007, cosa que significa un augment percentual considerable del 2,8%, que tot i això és inferior al que es va registrar l'any passat. El total de persones actives de 16 a 64 anys a finals de 2007 és de 3.775.646. Aquest any 2007 es redueix molt poc el nombre absolut d'inactius, només unes 3.500 persones, quan l'any passat el nombre absolut d'inactius es reduïa unes 14.000 persones. La taxa d'activitat s'incrementa 5 dècimes i se situa en el 77,4%.

L'increment de l'activitat està protagonitzat per ambdós sexes, però més pels homes, a diferència de l'any passat. La taxa d'activitat femenina només augmenta 0,5 punts percentuals, el creixement més baix dels darrers 5 anys i se situa en un valor de 68,0%. La taxa dels homes se situa en un alt 86,4%, amb 6 dècimes més que a finals del 2006.

La taxa d'activitat de la població jove de 16 a 19 anys continua sent la més baixa (30,2%) i és l'única que disminueix entre finals de 2006 i finals de 2007 (com ja va passar l'any passat). Els grups d'edat que experimenten augments de la taxa més destacables són els de 55 a 64 anys (1,5 punts percentuals i una taxa del 55,6%) i ja amb creixements més modestos, per sota del punt percentual, se situen la resta de trams d'edat.

Es continuen ampliant lleugerament les diferències de la taxa d'activitat entre nivells d'estudis, com ja passava en l'edició anterior de l'informe, sobretot en relació amb la taxa d'activitat de les persones més formades i la resta. Com més alt és el grau de formació, més elevada és la taxa d'activitat. Tot i així, la taxa d'activitat de les persones analfabetes o amb estudis primaris augmenta 1,1 punts percentuals i se situa a finals de 2007 en un valor de 60,5%. El grup d'estudis secundaris de primera etapa augmenta el valor en la taxa també per sobre del punt percentual (1,4 punts i un valor de 76,3% a finals de 2007). En canvi, a diferència de l'any passat, observem un estancament en la taxa d'activitat de les persones que declaren tenir una educació secundària de 2a etapa (-0,4 punts). Finalment, les persones que tenen estudis superiors augmenten 1,6 punts percentuals i arriben a una taxa altíssima, de 92%.

El pes de les persones actives de nacionalitat no espanyola és d'un 18,7% sobre el total d'actius a Catalunya. L'any 2002 aquest valor era del 7,7%. Les persones amb nacionalitat estrangera són més actives que les persones amb nacionalitat espanyola, però per un estret marge. La taxa d'activitat de la població immigrada és del 77,9%, mentre que el valor per a la població espanyola és del 77,2%. El diferencial entre les dues taxes s'ha reduït bruscament aquest any

2007, ja que l'any passat era de 5,5 punts percentuals favorables a la taxa de la població immigrada i a finals de 2007 aquest valor és tan sols de 0,7 punts percentuals. El creixement de l'activitat en la taxa, entre 2006 i 2007, és a causa, exclusivament, a l'aportació del col·lectiu de persones de nacionalitat espanyola. Pel que fa als valors absoluts, si l'any passat l'augment d'actius s'explicava en un 100% per l'aportació de la població immigrada, l'augment d'aquest any 2007 només s'explica en un 61,6% pels guanys de les persones que no tenen la nacionalitat espanyola.

Ocupació

En acabar el 2007 hi ha 3.524.259 persones ocupades de 16 a 64 anys a Catalunya. Aquest nombre ha augmentat un 2,8% en el darrer interanual (97.296 ocupats i ocupades més). Durant l'any 2006 l'augment va ser del 3,1%. L'increment en nombres absoluts es reflecteix també en la taxa d'ocupació, que puja 5 dècimes entre 2006 i 2007 i se situa en el 72,2%. L'augment en termes relatius és similar al de l'any anterior.

El creixement de l'ocupació té un progrés bastant similar en ambdós sexes, però, al contrari que l'any passat, del total del creixement gairebé un 57% és protagonitzat pels homes. Pel que fa als valors relatius, experimenten també creixements modestos de 0,5 punts percentuals cada sexe. La taxa d'ocupació masculina a finals de 2007 és del 81,5% i la taxa d'ocupació femenina del 62,6%. Aquest any, a diferència de l'any passat, no observem una reducció en el diferencial de les dues taxes.

Per segon any consecutiu, els joves i les joves de 16 a 19 anys i les persones entre 45 i 54 anys veuen disminuir la seva taxa d'ocupació en el darrer interanual. El descens més pronunciat el protagonitzen els ocupats i les ocupades més joves, que situen la taxa en el 21,2%. En el tram de 45 a 54 anys, la reducció és molt petita (-7 dècimes), però superior a la de l'any passat, que va ser de només 2 dècimes. El valor de la taxa continua sent prou elevat (76,4%), però observem amb preocupació qualsevol reducció en la taxa d'ocupació en aquestes edats claus per a l'accés a la jubilació. La resta de trams d'edat aconseguen augmentar el valor en la taxa al voltant d'1 punt percentual. La taxa d'ocupació dels joves de 20 a 30 anys se situa, a finals de 2007, en el 76,3%, la de les persones de 31 a 44 anys registra un valor del 84,2%. El darrer tram que observem abans de l'edat habitual de jubilació, el tram de 55 a 64, obté el valor més elevat, com a mínim, des de l'any 2002, en una sèrie en què sempre hi observem petits guanys. Tot i això, els valors de la taxa d'ocupació (52,9%) encara estan situats molt per sota de la mitjana catalana.

L'anàlisi de les taxes d'ocupació segons el nivell formatiu assolit confirma les tendències de tots els informes anteriors. El major nivell formatiu atorga majors possibilitats d'inserció en el mercat de treball. Aquest any 2007 augmenten les diferències entre el grup amb un nivell de formació més alt i la resta. Les persones amb formació superior augmenten la seva taxa d'ocupació 1,2 punts percentuals i se situen, a finals del 2007, en un 88,2%. El grup amb menys formació disminueix lleugerament la seva taxa d'ocupació, que segueix molt baixa (54,1%). Les persones amb un nivell mitjà de formació assolida experimenten un avenç en la taxa de 2,5 punts percentuals en el cas de l'educació secundària de primera etapa (70,7%) i,

en canvi, el grup d'educació secundària de segona etapa veu estancada l'evolució interanual en la taxa i se situa en un valor del 73,4%.

Per segon any consecutiu, continua observant-se una forta presència d'ocupacions de qualificació baixa en els nous llocs de treball creats. Dels 97.296 nous llocs de treball creats aquest 2007, l'enquesta estima que 63.854 són llocs de treball de qualificació baixa. Això provoca que el pes de les ocupacions amb qualificació baixa augmenti 1,2 punts percentuals i afecti ja 1 de cada 4 llocs de treball a Catalunya.

També, aquest any 2007 ha crescut el nombre absolut de nous llocs de treball de qualificació alta, tot i que molt lleugerament, a causa del creixement de llocs de treball de directiu d'administració i d'empresa (on es classifiquen, també, tots els treballadors autònoms sense assalariats).

Hi ha una correlació estreta entre la formació assolida per una persona i la qualificació del lloc de treball que ocupa. Tanmateix, s'observa que hi ha grups d'ocupats que aconseguen llocs de treball de qualificació superior al seu nivell de formació assolida i que, per tant, es qualifiquen en el seu lloc de treball.

La sobrequalificació afecta volums d'ocupats i ocupades importants, unes 340.000 persones en el cas d'estudis superiors i més de 207.000 en el cas de formació secundària de segona etapa.

Aquest any observem un canvi de tendència molt important pel que fa a la situació de la població immigrada ocupada a Catalunya. Efectivament, al contrari que l'any passat, el creixement de la taxa d'ocupació entre finals de 2006 i finals de 2007 està protagonitzat únicament per les persones amb nacionalitat espanyola. Els ocupats i les ocupades que no tenen la nacionalitat espanyola han vist reduïda la seva taxa d'ocupació en 3,3 punts percentuals situant-se, a finals de 2007, en el 68,9%. És el descens més important, com a mínim, des de l'any 2002. Si l'any passat la taxa d'ocupació de la població immigrada superava la de la població amb nacionalitat espanyola, la tendència s'ha invertit el 2007. En canvi, la taxa d'ocupació de la població amb nacionalitat espanyola ha augmentat 1,4 punts percentuals i ara és del 73%. El creixement en nombres absoluts de població ocupada immigrada continua sent important, un 9,4%, però està lluny dels augments dels anys anteriors, que es situaven sempre per sobre del 20%. Aquest any també augmenta, tot i que modestament, el nombre absolut de persones ocupades amb nacionalitat espanyola.

La branca d'activitat que experimenta un creixement de l'ocupació més pronunciat són les altres activitats empresarials (44.569 ocupats i ocupades més i un augment relatiu del 16,8%). També trobem creixements en volum d'ocupats al comerç (al detall i a l'engròs) i a les llars que ocupen personal domèstic. En canvi, menys persones s'ocupen a l'hostaleria en relació amb l'any passat i algunes menys en la sanitat i els serveis socials i en l'educació. La construcció presenta una forta aturada en el ritme de creixement de persones ocupades ja que creix per sota del 2%, quan l'any 2006 ho feia per sobre del 20%; la intermediació immobiliària destrueix en un any la quart part dels seus ocupats i ocupades. Els millors resultats del sector industrial els trobem en la indústria alimentària, la indústria de la construcció de maquinària i

equipament mecànic i la indústria química. Sectors industrials sensibles a les deslocalitzacions com són el tèxtil i la indústria de material elèctric continuen patint pèrdues d'ocupats.

La població ocupada immigrada presenta una concentració sectorial molt més acusada que la població ocupada amb nacionalitat espanyola. Més del 65% de les persones amb nacionalitat estrangera s'ocupen només en cinc branques d'activitat. El pes de l'ocupació immigrada en el sector de la construcció i de l'hostaleria ha disminuït aquest any 2007 com a conseqüència de la mala evolució d'ambdós sectors. La població ocupada immigrada s'ocupa molt més en llocs de treball de qualificació baixa. Tot i així, a mesura que augmenta el temps d'estada a Catalunya, la població immigrada aconsegueix ocupar-se en llocs de treball més qualificats i abandonar parcialment les branques d'activitat d'arribada. Pel que fa a la situació professional, aquest any 2007 es constata un traspàs d'ocupats assalariats immigrants cap a ocupats autònoms sense assalariats.

Pel que fa al tipus de jornada de les persones ocupades, la taxa d'ocupació a temps parcial es situa en l'11,8%. El temps parcial és quasi exclusivament femení (la taxa de parcialitat femenina és del 22,3%, i va en augment aquest any, i la masculina és del 4% i no augmenta). Per edats, els ocupats i les ocupades més joves, de 16 a 19 anys i de 20 a 30 anys, i els d'edat més avançada, de 55 a 64 anys, són els que treballen més a temps parcial. Per nivells formatius, el grup de persones amb estudis superiors presenten la taxa de parcialitat més baixa. Segons la qualificació del lloc de treball, la jornada a temps parcial es concentra en les ocupacions de qualificació més baixa.

Al voltant d'1 de cada 4 persones treballen a temps parcial i ho fan perquè no ha trobat una feina a temps complet (però la taxa de parcialitat involuntària ha disminuït 2,4 punts percentuals aquest any 2007). El 30% de la població ocupada a temps parcial declara que les obligacions familiars no li permeten tenir una feina a jornada completa (entre elles, la cura d'infants, d'adults malalts, d'incapacitats o de gent gran); per tant, aquesta dada mostra la dificultat de conciliació de la vida familiar i la laboral, sobretot de les dones.

La jornada parcial és molt significativa en les branques de l'hostaleria, les altres activitats empresarials, el comerç al detall, les activitats sanitàries i veterinàries, l'educació i les llars que ocupen personal domèstic. La jornada parcial no és gaire significativa en la construcció, en l'Administració pública, en el transport terrestre o per canonada, en el comerç a l'engròs o en la indústria alimentària.

Salarització i temporalitat

La població assalariada augmenta un 3,3% respecte al 2006, un augment superior en termes relatius al de l'any anterior. Aquest augment afecta lleugerament la taxa de salarització, que es situa en el 83,2%. La salarització segueix sent més significativa en el col·lectiu femení (88,5%), ja que la taxa de les dones és 9,2 punts percentuals superior a la masculina, una diferència que s'ha ampliat en el darrer interanual.

A diferència dels 2 anys anteriors, on observàvem un creixement tant de l'ocupació indefinida com de l'ocupació temporal, l'augment d'assalariats a Catalunya s'explica, el 2007, per l'augment dels assalariats amb contracte indefinit (+7,4%) combinat amb la disminució de l'ocupació temporal del -8,2%. Aquesta evolució fa descendir la taxa de temporalitat en -3 punts percentuals i situar-la al 23,4%. La taxa de temporalitat espanyola ha patit una disminució similar en punts percentuals però es situa, a finals de 2007, 7,5 punts percentuals per sobre de la taxa catalana.

No podem parlar d'un problema de temporalitat femenina, ja que les taxes de temporalitat són molt elevades en ambdós sexes. La disminució de la taxa de temporalitat s'ha produït d'igual manera entre ambdós gèneres. L'escassa diferència entre taxes es situa a 2,4 punts percentuals a finals de 2007.

Hi ha un fort component d'edat en la temporalitat que afecta, amb molta intensitat, els joves de fins a 30 anys. Tot i així, la temporalitat està deixant de ser una qüestió vinculada a l'itinerari d'inserció de la població jove en el mercat de treball, ja que té un valor molt per sobre dels nivells europeus també en el tram d'edat de 31 a 44 anys (malgrat el bon comportament d'aquest any 2007).

No s'observen diferències significatives pel que fa a la taxa de temporalitat segons el nivell de formació assolit. Tots els nivells formatius superen valors europeus en relació amb la taxa de temporalitat, encara que és cert que la taxa disminueix en el cas dels assalariats amb estudis superiors fins a un valor del 18%. Per tant, el nivell formatiu no impedeix que les persones pateixin taxes de temporalitat altes.

Per grups professionals es detecta, tot i que no de forma contundent, una certa relació entre major qualificació i menor temporalitat. Els grups professionals més qualificats presenten taxes per sota de la mitjana, mentre que el grup format pels treballadors menys qualificats té la taxa més alta, per sobre del 33,2%. Aquest any 2007 els treballadors no qualificats han vist disminuir més de 10 punts percentuals la seva alta taxa de temporalitat.

La taxa de temporalitat varia de forma substancial segons si els assalariats i les assalariades tenen o no la nacionalitat espanyola, però amb diferències més reduïdes en relació amb l'any 2006. La taxa dels espanyols és del 18,9%, mentre que el col·lectiu de persones estrangeres té una taxa alta del 43,0%. La temporalitat, per tant, està molt vinculada a l'arribada de població estrangera que es troba immersa en processos llargs d'inserció i estabilització en el mercat de treball. Les persones immigrades es veuen molt afavorides pel descens en temporalitat, ja que l'any passat la seva taxa era del 55,6%.

Canvi de tendència en els valors de temporalitat del sector públic i privat. Per primera vegada des que realitzem aquest estudi, el sector públic obté una major taxa de temporalitat que el sector privat. El sector públic té, aquest any 2007, 1,2 punts percentuals més de taxa de temporalitat. L'any 2002, per exemple, obtenia una taxa 9,2 punts percentuals inferior a la del sector privat i l'escassa diferència de l'any passat ja anticipava aquest registre de 2007.

De les principals branques d'activitat que conformen l'estructura del mercat de treball català, destaquen amb altes taxes de temporalitat la construcció, la sanitat i els serveis socials, l'educació, l'hostaleria i el comerç al detall. Obtenen valors més baixos el comerç a l'engròs i intermediaris de comerç, la indústria alimentària i de begudes, l'Administració pública i aquest any també el sector domèstic, que obté una forta reducció en temporalitat.

La temporalitat afecta més els assalariats i les assalariades que fa menys temps que treballen a l'empresa. Més del 50% del total de població assalariada temporal té una antiguitat en l'empresa de 0 a 6 mesos. D'altra banda, el 15,4% de les persones amb contracte temporal fa més de 2 anys que treballen en el seu centre de treball. Aquesta situació afecta, segons l'enquesta, unes 106.500 persones a Catalunya. El percentatge es redueix escassament, ja que l'any 2006 era del 16%.

L'anàlisi de la temporalitat i l'antiguitat en l'empresa presenta diferències escasses entre sexes. La temporalitat de llarga durada (per sobre dels 2 anys d'antiguitat en l'empresa) és una mica més femenina que masculina. Les dones recuperen 3,3 punts percentuals en la temporalitat de llarga durada aquest any 2007.

Per edats, la població jove fins a 30 anys té la temporalitat de més curta durada. A partir d'aquesta edat, hi ha més proporció de persones que treballen en situació de temporalitat des de fa més de 2 anys. Les persones de nacionalitat no espanyola augmenten significativament el pes de la temporalitat de curta durada aquest any 2007. Les persones amb nacionalitat espanyola presenten un percentatge superior de temporalitat per sobre dels 2 anys d'antiguitat a l'empresa i la diferència amb les persones immigrades augmenta durant l'any 2007.

La durada de la temporalitat en el mateix centre de treball varia de forma considerable segons la branca d'activitat. Dels sectors que ocupen més assalariats i assalariades a Catalunya, el comerç al detall, les altres activitats empresarials, l'hostaleria i, en menor mesura, la construcció mostren les proporcions més elevades de temporalitat de curta durada. La construcció augmenta 1,7 punts percentuals el pes de la temporalitat de menys de 2 anys.

En canvi, la sanitat i els serveis socials, l'educació, les llars que ocupen personal domèstic i l'Administració pública tenen un alt percentatge de persones que fa més de 24 mesos que estan en situació de temporalitat en la mateixa empresa. En el cas de l'Administració pública, el 41,6% dels seus assalariats temporals fa més de 2 anys que hi treballen; l'any passat aquest mateix valor era del 32,9%. També ha augmentat força la temporalitat de llarga durada en el sector sanitari aquest 2007.

El 30,1% del total d'assalariats i assalariades temporals que l'EPA estima a Catalunya en el darrer trimestre de 2007 han encadenat, com a mínim, dos contractes temporals en la mateixa empresa (en nombres absoluts són 208.177 persones). L'any passat la intensitat en els encadenaments interns era inferior (26,5%). Dels assalariats que encadenen contractes, el 52,2% ho fa durant el primer any d'estada en la seva empresa. El 15,7% dels assalariats que encadenen contractes temporals ho fa amb una antiguitat superior als 3 anys. Tot i aquesta situació, l'any passat el registre es situava en aproximadament el 25% i, per tant, hi ha una reducció molt important de l'encadenament de molt llarga durada.

Per branques d'activitat, trobem percentatges d'encadenaments molt elevats en la sanitat i els serveis socials (46,4% de tots els temporals), l'Administració pública (43,3%) i les altres activitats empresarials (32,1%). La construcció, el comerç al detall i l'hostaleria encadenen contractes temporals per sota de la mitjana catalana.

En relació amb l'any anterior, disminueixen amb força les rotacions internes en l'hostaleria (-11,2 punts percentuals) i el sector domèstic (-5,6 punts percentuals).

Si dividim el total de contractes temporals registrats a Catalunya en el 2006 entre la mitjana anual de població assalariada temporal que estima l'EPA per a aquest mateix any, obtenim una mitjana de 3,4 contractes per a cada assalariat o assalariada. La mitjana és 2 dècimes superior en el cas de les dones (3,5) en relació amb els homes (3,3).

Hi ha diferències significatives segons les edats. Els menors de 20 anys presenten una mitjana de contractes temporals propera als 5 contractes per assalariat o assalariada. A partir d'aquesta edat, la mitjana no presenta grans diferències.

Per nacionalitats, la diferència entre les mitjanes de contractes reflecteix l'alt nombre de persones estrangeres en situació de temporalitat, que malgrat que millora aquest any 2007 fa que el quocient entre contractes temporals registrats i persones amb contracte temporal sigui menor per a la població immigrada (3,0 pels estrangers i 3,6 pels espanyols).

El càlcul de la mitjana per branques d'activitat mostra una rotació impressionant en el sector de les altres activitats empresarials, on el nombre mitjà de contractes per assalariat o assalariada és de 16,8; en aquest epígraf de la CNAE hi trobem la majoria d'empreses de treball temporal i de serveis integrals que generen condicions de treball molt precàries. La mitjana de les llars que ocupen personal domèstic reflecteix la bossa d'economia submergida que pateix el sector. L'EPA detecta els treballadors i les treballadores que desenvolupen la seva activitat en aquesta branca però gairebé no s'hi registren contractes, per això la mitjana resultant de la divisió d'ambdues dades segueix essent de només de 0,1 contractes per persona. La resta de sectors mostren valors molt propers a la mitjana global.

Atur de l'EPA

La població aturada de 16 a 64 anys augmenta un 1,9% entre finals de 2006 i finals de 2007. Concretament, hi ha 4.671 persones aturades més. El nombre total d'aturats i aturades en acabar l'any 2007 és de 251.387 persones. Fa 2 anys que augmenta en quantitats poc importants el nombre absolut d'aturats i aturades. La taxa d'atur mostra, en canvi, que el percentatge de població aturada sobre el total de població activa no ha variat entre els 2 anys. El seu valor és el mateix que el 2005 i el 2006, un 6,7%. L'evolució del mercat de treball no permet reduir la taxa ni una dècima els darrers 2 anys.

Tal i com va succeir el 2006, l'augment de l'atur en nombres absoluts afecta, de forma més pronunciada, els homes, que l'incrementen un 2,9%. Les dones ho fan només en un 1%. La taxa masculina es manté els darrers 3 anys en un valor de 5,6% i la femenina disminueix 1 dècima i se situa en el 8%.

Hi ha una relació directa entre atur i edat. Les persones més joves que volen treballar (16 a 19 anys) es veuen afectades per l'atur en gairebé 1 de cada 3 actius. A partir dels 31 anys, les taxes d'atur es troben properes o per sota de la mitjana. Les persones de més edat, de 55 a 64 anys, tenen una taxa del 4,9%. Els trams de 20 a 30 anys i el tram de 31 a 44 anys disminueixen la taxa d'atur en el darrer registre interanual. En canvi, observem amb preocupació l'evolució de les persones que tenen entre 45 i 54 anys, ja que augmenten la taxa d'atur en 1,4 punts percentuals i registren un valor de 6,9% a finals de 2007. Aquest tram d'edat aporta 12.000 nous aturats entre el quart trimestre de 2006 i el quart trimestre de 2007.

Aquest any 2007 podem afirmar rotundament que a més formació menys atur, ja que la taxa d'atur de cada grup és més gran que la del grup amb una formació immediatament superior. El grup amb menys formació augmenta la distància en taxa d'atur amb la resta de nivells formatius, i obté un guany de 2 punts percentuals que el situen en un 10,6%. La segona categoria de formació, tot i reduir 1,7 punts percentuals el valor de la seva taxa d'atur, encara es situa per sobre de la mitjana catalana (7,7%). Els dos darrers grups es situen per sota la mitjana catalana, essent el grup amb formació superior el que té la taxa més baixa (4,2%).

Confirmant la mala evolució en activitat i ocupació, la taxa d'atur dels actius amb nacionalitat estrangera trenca la tendència a la disminució que havia iniciat l'any 2002 i augmenta, per primer cop, tot i que una quantitat modesta de 3 dècimes percentuals. El valor, a finals de 2007, és de l'11,6%. La taxa d'atur de les persones amb nacionalitat espanyola es situa, a finals de 2007, en el 5,5%. Del total de persones aturades, un 32,5% no tenen la nacionalitat espanyola.

Els sectors d'activitat que més incrementen la població aturada són, sobretot, la construcció, amb un 26% més de persones aturades i les altres activitats empresarials, amb un 18,3%. L'any passat, la branca amb més persones aturades era l'hostaleria, però la mala evolució d'aquest any de la construcció la situen en primer lloc a finals de 2007.

Pel que fa a la durada de l'atur, l'enquesta estima que el 51,3% de les persones aturades ho estan des de fa menys de 6 mesos. Un altre gruix important d'aturats i aturades no troben feina des de fa més de 2 anys. L'atur de molt llarga durada és predominantment femení (gairebé el 64% del total de persones en aquesta situació són dones). L'edat també té una incidència important. L'atur de llarga durada és molt significatiu en els grups d'edat més avançada: gairebé 1 de cada 2 dels aturats i aturades de 55 a 64 anys ho són des de fa més de 24 mesos.

Anàlisi per províncies

L'anàlisi territorial aquest any 2007 reflexa l'aparició d'evolucions molt diferents segons les províncies. Si l'any passat l'augment de la taxa d'activitat era generalitzat a les quatre províncies catalanes, aquest any 2007 l'augment de la taxa d'activitat catalana es deu exclusivament a l'augment barceloní (1,2 punts). A més, solament la taxa d'activitat barcelonina (78%) es posiciona per sobre del 77,4, que és la mitjana catalana a finals de 2007. Girona obté un valor de 77,1%, Lleida de 74,4% i Tarragona de 74,8%.

L'evolució negativa de la taxa d'activitat en tres de les quatre províncies catalanes es repeteix en la taxa d'ocupació. Si l'any passat l'augment de la taxa d'ocupació es produïa en les quatre províncies, aquest any 2007 s'ocupen amb menys intensitat en relació amb la població de 16 a 64 anys a Tarragona (-1,6 punts percentuals), Lleida (-0,4 punts percentuals) i sobretot Girona, que ha perdut 3,2 punts percentuals (destruint molta ocupació femenina) en el valor de la taxa d'ocupació, que se situa, a finals de 2007, en el 69,9%. Aquesta desastrosa evolució situa les comarques gironines i tarragonines amb les taxes d'ocupació més baixes i per sota del 70%. Barcelona es situa en el 72,9% i Lleida en el 72,1%.

Barcelona continua sent la província més salaritzada (el 84% del total de persones ocupades). La segueixen Tarragona i Girona, amb taxes al voltant del 82%. Lleida té la taxa de salarització més baixa de Catalunya, del 76,5% (gairebé 7 punts per sota la mitjana catalana, quan l'any passat estava només 4 punts per sota). La variació interanual reforça aquesta classificació, ja que Barcelona i Tarragona augmenten la taxa de salarització mentre que Girona i sobretot Lleida la disminueixen.

Les taxes de temporalitat són molt elevades a totes les províncies però inferiors a les de l'any passat, ja que han disminuït a tot arreu fruit de la caiguda de la taxa catalana. La destrucció de llocs de treball que hem observat a la província de Girona s'ha centrat en llocs de treball temporals i la taxa ha caigut més de 6 punts percentuals i ha deixat el valor en el 24,8% a finals de 2007. En canvi, Tarragona ha augmentat el nombre absolut d'assalariats en gairebé 9.000 persones i ha aconseguit reduir la taxa de temporalitat també en 6,2 punts percentuals, cosa que indica que ha creat ocupació estable. Tot i així, la taxa encara és la més alta de les províncies catalanes (30,3%). Lleida retalla la taxa de temporalitat per sota dels 3 punts percentuals (-2,5) i la deixa en el 25,4%. Finalment, Barcelona, que és la província amb menys temporalitat de Catalunya, aconsegueix reduir la taxa de temporalitat en -2,0 punts percentuals i deixa el valor en el 22,2% a finals de 2007.

El nombre absolut de persones aturades augmenta un 26% a les comarques gironines i un 14,5% a les comarques tarragonines amb relació a finals de 2006. Els augments, també, en les taxes deixen l'atur gironí al voltant del 10% (9,3%) i l'atur tarragoní per sobre del 7% (7,2%). La taxa d'atur de Barcelona es situa en valors propers a la mitjana catalana (6,5%).

Comparació amb Europa

L'evolució de les taxes globals d'activitat i ocupació catalanes entre 2006 i 2007 les situen encara en millor posició que fa 1 any respecte als objectius fixats per al 2010 en el Consell Europeu de Lisboa. La taxa d'ocupació total sobrepassa en 2,2 punts l'objectiu del 70%, i en el cas de la taxa femenina la diferència és de 2,6 punts positius, ambdós registres superiors a les diferències de l'any passat. L'estancament de la taxa d'atur fa que no es redueixin diferències aquest 2007 i ens indiquen que, probablement, Catalunya no podrà acomplir aquest objectiu l'any 2010, a causa de l'actual conjuntura que farà difícil observar reduccions en la taxa d'atur. La taxa de població aturada de Catalunya es troba 1,7 punts per sobre de l'objectiu del 5% marcat per al 2010. En el cas de la taxa femenina, la distància puja a 3 punts. Hi ha un atur estructural que no s'aconsegueix eliminar.

En termes d'activitat, l'ocupació a Catalunya presenta millors resultats que la mitjana de la Unió Europea dels 25 i també dels 15 estats. En el cas de l'atur tenim valors similars als de la UE-15 (1 dècima menys el tercer trimestre de 2007) i la UE-27 (2 dècimes menys). No és així, però, pel que fa a la qualitat de l'ocupació. El percentatge de persones assalariades amb contracte temporal que hi ha a Catalunya supera de forma exagerada les mitjanes europees. En efecte, la taxa de temporalitat catalana es troba més de 8 punts percentuals per sobre de la taxa de l'antiga UE-15. L'any passat, tanmateix, estava més de 12 punts percentuals per sobre.

Atur registrat

Hi ha, de mitjana, 260.990 persones inscrites com a aturades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) el darrer trimestre de l'any 2007. Aquesta quantitat continua sent superior al nombre de persones aturades que estima l'EPA (9.000 persones més en el registre d'atur però cada any que passa la xifra s'assembla més, tot i que són indicadors que mesuren coses diferents).

Entre el quart trimestre de 2006 i el de 2007 la quantitat de persones aturades registrades augmenta un 1,1%, en canvi l'any passat aquesta mateixa dada indicava una disminució del 1,8%. Aquest any, tant l'estimació de l'atur que fa l'enquesta com els registres del SOC indiquen un augment del total de persones aturades, una pujada que s'ha donat en exclusiva per les males dades de l'atur masculí.

Les conclusions de l'anàlisi de l'antiguitat de la demanda en el cas de l'atur registrat coincideixen amb els resultats d'estudiar la durada de l'atur segons l'EPA. El volum més important d'aturats i aturades registrats fa menys de 6 mesos que estan inscrits com a tals. L'altre gruix important correspon a persones en situacions d'atur de llarga durada. És important assenyalar que hi ha més homes inscrits com a aturats que dones quan parlem d'antiguitats inferiors als 6 mesos.

Contractació registrada

El nombre total de contractes registrats a Catalunya disminueix lleugerament un -0,2% durant l'any 2007. Al llarg d'aquest any es signen 2.860.905 contractes amb lloc de treball al territori català, 6.422 menys que l'any anterior. L'any passat es van signar, en relació amb el 2005, un 7,5% de contractes més.

En aquest context d'estancament, els contractes indefinits augmenten en un 2,8%. L'augment de 13.017 contractes indefinits es deu sobretot a l'evolució de la contractació indefinida inicial i no pas a la conversió de contractes temporals en indefinits com succeïa l'any passat. La contractació indefinida inicial representa gairebé el 44% dels contractes indefinits signats al llarg de l'any. L'augment de la contractació indefinida es realitza en un context en què no existeix la bonificació que suposava el pla extraordinari de conversió de contractes temporals cap a indefinits del segon semestre de 2006. Per tant, la contractació indefinida creix més que el 2006 tot i tenir menys incentius econòmics per a fer-ho.

L'any 2007 el nombre de contractes temporals disminueix gairebé 1 punt (-0,8%) en relació amb l'any 2006. El pes relatiu de la contractació indefinida sobre el total de contractes registrats continua augmentant, tot i que aquest any només 0,5 punts percentuals (3,7 punts percentuals l'any 2006).

La contractació registrada per sexes canvia de tendència en relació amb el 2006. Els contractes masculins disminueixen tant en la contractació indefinida (-0,4%) com, sobretot, en la contractació temporal (-1,4%). Les dones, en canvi, signen més contractes que l'any passat i obtenen un bon augment en la contractació indefinida del 6,4%.

Els contractes indefinits i els temporals pesen de manera molt similar en els dos col·lectius. El 80% dels contractes signats són temporals en ambdós casos. Els eventuals per circumstàncies de la producció són majoritaris en els dos col·lectius.

La importància relativa de la contractació indefinida augmenta a mesura que avança l'edat, però no en els termes que caldria esperar. La contractació temporal continua tenint molta importància en el tram d'edat més alt (45 anys i més). De cada 10 contractes a persones d'aquesta edat, encara 8 són temporals i només 2 indefinits. L'augment més destacable de contractes indefinits en termes relatius el trobem en el tram de 19 anys i menys (20,3%). Només el tram d'edat de 20 a 30 anys disminueix el nombre de contractes indefinits; succeeix el mateix en el cas de la contractació temporal, la mala evolució en la contractació del grup de joves de 20 a 30 anys explica la davallada en termes globals.

El pes de la contractació indefinida del major nivell d'estudis (formació universitària i de grau superior) és 13 punts superior al pes que aquesta té en el grup de menor formació (sense estudis o estudis primaris sense certificat). Aquesta mateixa distància era de 10 punts l'any passat. Les categories que tenen una millor evolució en contractació indefinida són aquest any aquelles que tenen més formació.

La presència de la contractació temporal disminueix a mesura que s'incrementa el nivell de qualificació del lloc de treball. Els grups professionals de qualificació mitjana i alta presenten diferències remarcables respecte als treballadors menys qualificats. Pel que fa a la variació interanual, els contractes indefinits signats per a llocs de treball de qualificació alta són els únics (juntament amb el sector de serveis de restauració, personals i comerç) que augmenten aquest 2007.

Aquestes dues categories, però, són les úniques que també augmenten la contractació temporal, tot i que molt més en el cas de llocs de treball de qualificació alta (5,1%). Els treballadors sense qualificació o amb qualificació baixa tenen un -4,8% de contractes indefinits menys entre 2006 i 2007, i també disminueixen la contractació temporal un -3,2%.

El pes de la contractació indefinida sobre el total de contractes registrats continua sent lleugerament superior en el cas dels contractes signats per assalariats i assalariades amb nacionalitat espanyola (17,9% en els espanyols i 14,7% en els estrangers). El nombre de contractes indefinits continua augmentant més en el col·lectiu immigrant, tot i que amb una intensitat molt menor que l'any passat. En el 2007 hi ha un 5,8% més de contractes indefinits

signats per persones estrangeres; l'augment en el cas dels espanyols és d'un escàs 1,8%. En el cas de la contractació temporal, les persones immigrades augmenten el volum de contractes (10,3%) mentre que observem una disminució de -86.742 contractes temporals signats per espanyols (-5,0%).

Així doncs, el descens en la contractació temporal ha estat el resultat de l'evolució de la contractació temporal de les persones amb nacionalitat espanyola.

Quasi el 20% del total de contractes registrats al llarg del 2007 s'han fet entre el treballador o la treballadora i una empresa de treball temporal. Les ETT pateixen, també, la contracció general de la contractació temporal i incrementen la contractació en un modest 0,5%. L'any passat aquest mateix valor era del 6,1%.

El pes de la contractació a través d'ETT és similar en homes i en dones (al voltant del 20% en ambdós sexes). Sí que trobem diferències per edats, ja que la contractació d'ETT predomina especialment en els col·lectius més joves (especialment en les persones de 16 a 19 anys, però també en el tram de 20 a 29 anys). Finalment, si ens fixem en la durada dels contractes, el 40,3% del total de contractes mitjançant una ETT no supera el mes de durada i més del 14% es formalitzen només per a 1 dia de feina.

Anàlisi transversal

Anàlisi per sexes

A diferència de l'any passat, l'any 2007 és un any perdut per la millora de la situació en el mercat de treball de les dones respecte dels homes. Si els indicadors de les dones en relació amb els homes eren cada cop millors des de l'any 2002 fins al 2006, aquest any no hi ha avenços significatius. Els indicadors d'activitat, ocupació, atur i temporalitat registren diferències pràcticament idèntics als del quart trimestre de 2006. Les dones continuen al voltant de 20 punts percentuals per sota en taxa d'activitat i d'ocupació, 2,4 punts per sobre en taxa d'atur i 18 punts per sobre en parcialitat, que és pràcticament femenina. Les diferències en temporalitat són modestes, amb registres molt dolents per ambdós gèneres. Les dones acaben l'any 2,4 punts percentuals per sobre en la taxa de temporalitat.

Anàlisi per edats

El col·lectiu de persones més joves (de 16 a 19 anys) tenen les taxes d'activitat i d'ocupació més baixes i allunyades de la mitjana catalana. A finals de 2007 la taxa d'ocupació dels més joves i les més joves és 51 punts inferior a la taxa global catalana. Es pot fer una lectura positiva d'aquests resultats si pensem que treballen menys perquè es formen més. Ara bé, les persones d'aquesta edat que volen treballar tenen una taxa d'atur 23 punts per sobre de la mitjana (5,2 punts més que l'any passat i, per tant, augmenten les dificultats per trobar feina el 2007) i una taxa de temporalitat de gairebé 51 punts superior a la taxa global. Cap altre

tram d'edat no és tan aturat i temporal com el més jove. Pel que fa a la taxa de parcialitat, el seu valor millora per segon any consecutiu entre 2006 i 2007, tot i trobar-se encara 20,7 punts per sobre de la mitjana.

El grup de 20 a 30 anys s'incorpora ja de forma massiva en el mercat de treball i, per tant, presenta taxes d'activitat i d'ocupació superiors a la mitjana de Catalunya (la diferència a finals de 2007 és de 5,3 i 4,1 punts percentuals per sobre, respectivament). La distància respecte a la taxa d'atur catalana s'ha anat escurçant des de 2002 i és només 1 punt més alta a finals de 2007. Els joves d'aquesta edat no s'han vist beneficiats de la reducció en la temporalitat catalana i les diferències en la taxa de temporalitat s'han eixamplat aquest any 2007 i s'han situat en 14,5 punts percentuals per sobre de la mitjana. Finalment, han aconseguit reduir modestament (0,5 punts percentuals) la taxa de parcialitat en relació amb l'evolució catalana.

El proper tram, de 31 a 44 anys, continua sent el més actiu i ocupat. Durant aquest any 2007 la seva situació és força semblant a la de l'any anterior. La taxa d'activitat està 11,4 punts per sobre de la mitjana catalana a finals de 2006, 12 punts en el cas de la taxa d'ocupació, i aquestes distàncies es mantenen força estables, com a mínim, des de l'any 2002. Pel que fa a la taxa d'atur aquest any experimenten una millora ja que s'allunyen 7 dècimes de la mitjana catalana i tenen un valor proper al 5%. Quant a la temporalitat, aquest col·lectiu obté sempre valors inferiors a la mitjana catalana, però va empitjorar del 2002 al 2006 acostant-s'hi cada cop més. Aquest any 2007, però, es beneficia de la reducció de la temporalitat catalana i es situa 2,5 punts percentuals per sota, quan la distància l'any passat era de només 1,3 punts percentuals. En parcialitat estan lleugerament per sota de la mitjana catalana (1,4 punts percentuals).

Les persones de 45 a 54 anys obtenen bons resultats en tots els indicadors però una mala i preocupant evolució aquest any 2007. En activitat continuen 4,6 punts percentuals per sobre de la mitjana però en ocupació només hi estan 4,1 punts percentuals, i perden en l'evolució interanual 1,2 punts que els situen en el valor més proper de la sèrie dels 6 registres disponibles. Per primera vegada també en la sèrie d'atur, i això és molt rellevant, estan per sobre de la taxa d'atur de la mitjana catalana, 2 dècimes només, però una situació nova en tota la sèrie; l'any 2005, per exemple, estaven 2,7 punts per sota en taxa d'atur. El creixement de les persones aturades s'ha concentrat en els joves de 16 a 19 anys i en aquest tram d'edat.

A diferència de l'any passat, els resultats d'aquest tram en termes de temporalitat són prou dolents. Aquest col·lectiu, tot i que presenta una taxa de temporalitat baixa, perd la millora que havia realitzat en relació amb la mitjana durant el 2006. A finals de 2007 la diferència en taxa de temporalitat és de 10,8 punts percentuals per sota. La parcialitat del col·lectiu continua estant per sota de la mitjana catalana (2,2 punts percentuals).

Els valors d'activitat i ocupació del darrer grup d'edat, de 55 a 64 anys, reflecteixen l'efecte de les prejubilacions i també la no-incorporació de la dona en el mercat de treball, que és més accentuada en les generacions de més edat. La seva taxa d'activitat és 21,8 punts inferior a la taxa global catalana i la seva taxa d'ocupació té un valor de 19,3 punts per sota de la mitjana. Tanmateix i com va succeir l'any passat, totes dues s'han apropat als valors del conjunt de

Catalunya en el darrer interanual. De fet, tot i que massa lentament, els seus registres d'activitat i ocupació es van apropant a la mitjana catalana de la qual encara estan molt lluny. Les persones d'aquesta edat que volen treballar tenen una taxa d'atur per sota del 5%, a una distància de 1,8 punts respecte a la mitjana d'atur catalana; aquesta distància s'ha reduït mínimament aquest any (0,4 dècimes). A més, les que treballen ho fan majoritàriament amb contractes indefinits, ja que la taxa de temporalitat d'aquesta edat és 15,6 punts inferior al valor mitjà, tot i que no han pogut reduir-la amb la intensitat que ho ha fet la mitjana i han perdut gairebé 1 punt percentual en relació amb el 23,4% català. Finalment, l'anàlisi de l'evolució de la taxa de parcialitat mostra que hi ha una presència important d'ocupacions a temps parcial en aquestes edats ja que per segon any consecutiu la seva taxa de parcialitat sobrepassa la taxa global, tot i que ho fa en només 0,6 punts percentuals quan l'any passat ho feia en 1,5 punts percentuals.

Anàlisi per nivell d'estudis

Les persones sense estudis o amb educació primària s'incorporen amb poca intensitat en el mercat de treball català. Les taxes d'activitat i d'ocupació d'aquest nivell de formació estan -16,9 i -18,2 punts percentuals per sota de la mitjana catalana. En el cas de la taxa d'ocupació aquesta s'allunya gairebé 1 punt percentual de la mitjana catalana en relació amb el 2006. La seva taxa d'atur es troba gairebé 4 punts per sobre del global català. L'any passat la distància amb la mitjana no arribava als 2 punts percentuals per sobre. Pel que fa a la temporalitat, el valor de la taxa està per sobre de la mitjana, però es percep un canvi de tendència, ja que recupera 1,8 punts percentuals i s'apropa més a la mitjana catalana.

El nivell d'estudis següent, educació secundària de primera etapa, mostra un grau d'incorporació en el mercat de treball ja més proper a la mitjana. La seva taxa d'activitat a finals de 2007 és -1,1 punts inferior a la taxa global de Catalunya. En el cas de l'ocupació, es trenca l'evolució de la taxa que del 2002 al 2006 mostrava un empitjorament progressiu en relació amb la mitjana catalana. La taxa d'ocupació està solament -1,5 punts per sota de la taxa catalana el 2007. També observem una molt bona evolució en la taxa d'atur, que la deixa només en 0,7 punts percentuals per sobre de la taxa catalana. En canvi, la seva taxa de temporalitat està aquest any 2007 més lluny, gairebé 3 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana amb un augment d'1,4 punts percentuals en relació amb la distància amb la mitjana de l'any passat. Pel que fa a la parcialitat, es trenca la tendència de l'any 2006 i el valor es situa lleugerament per sota de la taxa de parcialitat catalana.

La tercera categoria amb més nivell d'estudis assolits és la que presenta menys diferència respecte a les taxes mitjanes de Catalunya. L'evolució del grup canvia la tendència de l'any passat quan tots els indicadors mostraven millores. Aquest any alguns milloren i d'altres no. Les seves taxes d'activitat i d'ocupació s'apropen a les mitjanes catalanes i es situen només 1 punt per sobre en el cas de la taxa d'activitat i 1,2 punts per sobre en el cas de la taxa d'ocupació. En canvi, situa la taxa d'atur lleugerament per sota la mitjana catalana (-0,4 punts percentuals), quan l'any passat no es detectaven diferències. En temporalitat han evolucionat malament perquè es situen 2,4 punts percentuals per sobre la mitjana quan aquesta diferència era de només 1 punt l'any passat; per tant no han participat de la reducció global de la taxa

de temporalitat. Aquests ocupats ho són més a temps parcial que la mitjana catalana, concretament 3,8 punts percentuals.

Els indicadors d'activitat, ocupació, atur i parcialitat de les persones amb més nivell d'estudis mostren la importància de la formació a l'hora d'accedir en el mercat de treball. La seva taxa d'activitat és 14,7 punts superior a la mitjana catalana a finals de 2006 i la d'ocupació sobrepassa la taxa global en 16 punts. Les diferències d'ambdues taxes creixen aquest any 2007. A més, gairebé no tenen atur, ja que la seva taxa està -2,5 punts per sota de la mitjana d'atur catalana, tot i que han empitjorat mínimament en relació amb el valor de l'any anterior. Pel que fa a la parcialitat, les persones amb més estudis són les que s'ocupen menys a temps parcial. La seva taxa de parcialitat està 3,4 punts per sota de la taxa mitjana el quart trimestre de 2007, igual que el valor de l'any passat. Ara bé, en termes d'estabilitat laboral, la formació superior no protegeix de l'ocupació temporal. La taxa de temporalitat d'aquest grup està només 5,4 punts per sota de la taxa catalana; per tant, és un valor igualment força més alt que les mitjanes de temporalitat europees.

Anàlisi per nacionalitats

Les persones amb nacionalitat estrangera continuen sent més actives que les espanyoles, però aquest any les diferències són mínimes. Efectivament, si la taxa d'activitat de la població nouvinguda estava 5,5 punts per sobre de la dels espanyols a finals de 2006, aquest any tan sols està 0,7 punts percentuals per sobre. Aquests resultats podrien indicar un pas important cap a la inactivitat de les persones immigrades durant l'any 2007.

El valor en taxa d'ocupació també és molt diferent que el de l'any anterior. Les persones de nacionalitat espanyola són 4,1 punts percentuals més ocupades que les persones de nacionalitat no espanyola quan el mateix registre de l'any passat indicava que les persones de nacionalitat no espanyoles eren 0,7 punts percentuals més ocupades. El registre de l'any 2007 deixa com una excepció el valor de l'any passat i retorna als valors habituals de la sèrie des de 2002.

La taxa d'atur dels ciutadans espanyols és molt inferior a la dels ciutadans estrangers (-6,1 punts percentuals). Després de 5 anys de reduccions en la distància d'aquest indicador es tornen a eixamplar diferències entre ambdós grups.

La taxa de temporalitat és la que té el pitjor resultat en la població estrangera. El valor de la taxa de les persones immigrades se situa a més de 24 punts per sobre de la taxa dels espanyols, però obté una recuperació d'11,7 punts percentuals i es constitueix com el valor amb menys distància entre col·lectius des de l'any 2002. Pel que fa a la taxa de parcialitat, els treballadors i les treballadores estrangers s'ocupen més que els espanyols en feines a temps parcial, i les diferències han augmentat significativament aquest any 2007 fins a situar-se en -3 punts percentuals per sota en el cas d'ocupats de nacionalitat espanyola.

Només el 55% dels nous ocupats no espanyols ho són a temps complet. L'any 2006 aquesta dada va ser del 96%. En canvi el 2007 dels nous ocupats espanyols la totalitat ho són a temps complet ja que hi ha menys ocupats a temps parcial que l'any 2006.

Col·lectius amb més dificultats en el mercat de treball

Les dones sense formació o amb estudis primaris són un dels col·lectius en pitjor situació. Només el 38,5% d'aquestes persones estan ocupades, tenen una taxa d'atur que gairebé duplica la mitjana catalana i una taxa de parcialitat que la triplica; tot i així, es situen en la mitjana catalana en temporalitat amb una bona evolució respecte al 2006 que permet reduir la taxa en -7,7 punts percentuals. La formació anul·la les diferències de gènere: a mesura que les dones estan més formades la distància respecte als homes és més petita. De fet, les dones amb estudis superiors són les úniques que obtenen resultats equiparables als homes en termes d'activitat, ocupació i atur però segueixen per sobre en taxa de temporalitat i sobretot de parcialitat.

Un altre col·lectiu vulnerable és el de les dones immigrades, poc actives però amb una taxa d'atur que dobla la mitjana catalana (concretament, del 13,8%) i una temporalitat que n'afecta 4 de cada 10. Cal remarcar, aquest any 2007, que les dones immigrades perden -18,3 punts percentuals en taxa d'activitat en relació amb el quart trimestre de 2006.

Dels homes de nacionalitat estrangera cal assenyalar la seva alta taxa d'atur (que augmenta en relació amb el valor de quart trimestre de 2006) i de temporalitat.

Finalment, també destaca la situació dels joves i les joves de 16 a 19 anys. Les persones d'aquesta edat que volen treballar pateixen una taxa d'atur elevadíssima, per sobre del 34% en el cas de les noies i per sobre del 26% en el cas dels nois. La taxa de temporalitat per ambdós gèneres sobrepassa el 70%.

Annex. Taules estadístiques

Població activa 16-64	4 trimestre 2006		4 trimestre 2007		Variació interanual	
	Absolut	Taxa	Absolut	Taxa	Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)
Total	3.673.679	76,8	3.775.646	77,4	2,8	0,6
Sexes						
Homes	2.083.734	85,8	2.142.361	86,4	2,8	0,6
Dones	1.589.945	67,5	1.633.285	68,0	2,7	0,5
Edats						
16 a 19 anys	86.091	32,3	81.453	30,2	-5,4	-2,1
20 a 30 anys	931.090	82,0	933.204	82,6	0,2	0,6
31 a 44 anys	1.469.943	88,5	1.525.018	88,8	3,7	0,3
45 a 54 anys	764.178	81,5	792.724	82,0	3,7	0,5
55 a 64 anys	422.377	54,1	443.249	55,6	4,9	1,5
Nivells d'estudis						
Analfabets i educació primària	593.046	59,4	670.834	60,5	13,1	1,1
Educació secundària 1a etapa	954.543	74,9	946.703	76,3	-0,8	1,4
Educació secundària 2a etapa	962.724	78,7	972.348	78,3	1,0	-0,4
Educació superior	1.163.367	90,4	1.185.762	92,0	1,9	1,6
Nacionalitats						
Nacionalitat espanyola	3.031.259	75,9	3.070.378	77,2	1,3	1,3
Nacionalitat no espanyola	642.420	81,4	705.269	77,9	9,8	-3,5
Províncies						
Barcelona	2.712.920	76,8	2.808.726	78,0	3,5	1,2
Girona	376.897	78,8	371.328	77,1	-1,5	-1,7
Lleida	200.052	75,8	199.982	74,4	0,0	-1,4
Tarragona	383.809	75,9	395.611	74,8	3,1	-1,1

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

	4 trimestre 2006		4 trimestre 2007		Variació interanual		
	Absolut	Taxa	Absolut	Taxa	Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)	
Població ocupada 16-64							
	Total	3.426.963	71,7	3.524.259	72,2	2,8	0,5
Sexes	Homes	1.966.255	81,0	2.021.515	81,5	2,8	0,5
	Dones	1.460.708	62,0	1.502.744	62,6	2,9	0,6
	16 a 19 anys	64.829	24,3	57.183	21,2	-11,8	-3,1
	20 a 30 anys	854.213	75,3	861.475	76,3	0,9	1,0
	31 a 44 anys	1.382.574	83,2	1.445.634	84,2	4,6	1,0
	45 a 54 anys	722.137	77,0	738.338	76,4	2,2	-0,6
	55 a 64 anys	403.210	51,7	421.630	52,9	4,6	1,2
	Analfabets i educació primària	542.014	54,3	599.783	54,1	10,7	-0,2
	Educació secundària 1a etapa	867.831	68,1	876.853	70,7	1,0	2,6
	Educació secundària 2a etapa	898.448	73,4	911.170	73,4	1,4	0,0
	Educació superior	1.118.670	87,0	1.136.454	88,2	1,6	1,2
	Directius administració i empresa	269.075	-	280.698	-	4,3	-
	Tècnics i prof. científics i intel·lectuals	419.346	-	413.521	-	-1,4	-
	Tècnics i professionals de suport	365.267	-	370.069	-	1,3	-
	Empleats administratius	447.020	-	474.622	-	6,2	-
	Treb. serv. restauració, personals, comerç	511.592	-	493.724	-	-3,5	-
	Treb. qualificats agraris i pesquers	69.846	-	53.177	-	-23,9	-
	Treb. qual. manufactures i construcció	538.243	-	566.844	-	5,3	-
	Operadors d'instal·lacions i maquinària	387.340	-	410.194	-	5,9	-
	Treballadors no qualificats	418.951	-	459.980	-	9,8	-
	Forces armades*	282	-	1.431	-	407,4	-
Nacionalitats	Nacionalitat espanyola	2.857.155	71,6	2.900.717	73,0	1,5	1,4
	Nacionalitat no espanyola	569.808	72,2	623.543	68,9	9,4	-3,3
	Barcelona	2.527.009	71,5	2.626.590	72,9	3,9	1,4
	Girona	349.574	73,1	336.699	69,9	-3,7	-3,2
	Lleida	191.365	72,5	193.741	72,1	1,2	-0,4
	Tarragona	359.014	71,0	367.230	69,4	2,3	-1,6

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

* Les estimacions per sota de 6.000 casos no són fiables estadísticament.

Població ocupada 16-64 Branques d'activitat	4 trimestre 2006	4 trimestre 2007	Variació absoluta	Variació percentual
Construcció	438.447	446.200	7.753	1,8
Comerç al detall	302.861	314.456	11.595	3,8
Altres activ. empresarials	265.510	310.079	44.569	16,8
Hostaleria	224.268	213.046	-11.222	-5,0
Activ. sanitàries i veterinàries; serveis socials	209.818	206.151	-3.667	-1,7
Educació	185.771	181.634	-4.137	-2,2
Admo. pública, defensa i seguretat social obligatòria	137.443	138.373	930	0,7
Llars que ocupen personal domèstic	110.483	128.026	17.543	15,9
Transport terrestre i per canonada	109.103	122.886	13.783	12,6
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	103.909	121.349	17.440	16,8
Productes alimentaris i begudes	93.284	105.095	11.811	12,7
Maquinària i equipament mecànic	69.969	83.385	13.416	19,2
Indus. química	79.130	82.795	3.665	4,6
Venda, manten. i repar. de vehicles de motor, venda de combustible	53.011	74.168	21.157	39,9
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	75.253	71.848	-3.405	-4,5
Activ. recreatives, culturals, esportives	73.085	70.569	-2.516	-3,4
Productes metàl·lics, excepte maquinària i equipament	72.354	68.551	-3.803	-5,3
Agricultura, ramaderia, caça i serveis relacionats	75.581	67.367	-8.214	-10,9
Activitats annexes als transports; agències de viatges	40.328	61.179	20.851	51,7
Intermediació financera	55.920	55.837	-83	-0,1
Actv. informàtiques	48.863	51.945	3.082	6,3
Edició, arts gràfiques	54.053	46.951	-7.102	-13,1
Mobles i altres indús. manufactureres	41.311	45.837	4.526	11,0
Activ. diverses de serveis personals	46.862	42.151	-4.711	-10,1
Altres productes minerals no metàl·lics	41.987	40.337	-1.650	-3,9
Indús. tèxtil	49.959	39.320	-10.639	-21,3
Correus i telecomunicacions	43.519	38.863	-4.656	-10,7
Activ. immobiliàries	40.535	30.613	-9.922	-24,5
Assegurances i plans de pensions	20.180	27.346	7.166	35,5
Cautxú i matèries plàstiques	28.171	24.929	-3.242	-11,5
Maquinària i material elèctric	32.325	21.844	-10.481	-32,4
Metal·lúrgia	17.779	19.952	2.173	12,2
Material electrònic, ràdio, tv	14.439	17.276	2.837	19,6
Confecció i pelleteria	23.585	16.945	-6.640	-28,2

Paper	14.304	14.455	151	1,1
Pro. l distr. d'energia elèctrica, gas, vapor i aigua calenta	13.091	14.118	1.027	7,8
Activ. sanejament públic	11.020	13.743	2.723	24,7
Activ. associatives	9.013	13.304	4.291	47,6
Fusta i suro	13.190	13.075	-115	-0,9
Instr. mèdic-quirúrgics, de precisió, òptica i rellotgeria	11.188	10.658	-530	-4,7
Activ. auxiliars a la intermediació financera	8.082	8.304	222	2,7
Investigació i desenvolupament	6.486	6.233	-253	-3,9
Reciclatge*	4.335	5.495	1.160	26,8
Altres material de transport*	7.437	5.239	-2.198	-29,6
Transport aeri i espacial*	6.909	4.875	-2.034	-29,4
Lloguer de maquinària i equipament*	5.249	4.548	-701	-13,4
Captació, depuració i distribució d'aigua*	7.424	4.130	-3.294	-44,4
Silvicultura, exp. forestal i serveis relacionats*	6.933	3.970	-2.963	-42,7
Pesca, aqüicultura i serveis relacionats*	2.499	3.124	625	25,0
Cuio, marroquineria i sabateria*	5.593	3.097	-2.496	-44,6
Extr. minerals no metàl·lics ni energètics*	4.910	2.766	-2.144	-43,7
Transport marítim i de cabotatge*	2.539	2.021	-518	-20,4
Coqueries, refinament de petroli*	804	1.679	875	108,8
Màquines d'oficina i equips informàtics*	4.004	1.330	-2.674	-66,8
Extr. petroli i gas natural: serveis relacionats*	453	795	342	75,5
Extr. antracita, hulla, lignit i torba*	0	0	0	-
Extr. minerals d'urani i tori*	0	0	0	-
Extr. minerals metàl·lics*	0	0	0	-
Tabac*	2.406	0	-2.406	-100,0
Organismes extraterritorials*	0	0	0	-
Total població ocupada 16-64	3.426.965	3.524.262	97.297	2,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

* Les estimacions per sota de 6.000 casos no són fiables estadísticament.

	4 trimestre 2006		4 trimestre 2007		Variació interanual	
	Absolut	Taxa	Absolut	Taxa	Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)
Població ocupada a temps parcial 16-64						
Total	392.268	11,5	415.989	11,8	6,0	0,3
Sexes						
Homes	78.459	4,0	81.024	4,0	3,3	0,0
Dones	313.809	21,5	334.965	22,3	6,7	0,8
Edats						
16 a 19 anys	22.304	34,4	18.596	32,5	-16,6	-1,9
20 a 30 anys	124.012	14,5	123.734	14,4	-0,2	-0,1
31 a 44 anys	123.375	8,9	150.773	10,4	22,2	1,5
45 a 54 anys	70.733	9,8	70.661	9,6	-0,1	-0,2
55 a 64 anys	51.845	12,9	52.225	12,4	0,7	-0,5
Analfabets i educació primària	70.739	13,1	79.443	13,2	12,3	0,1
Educació secundària 1a etapa	105.493	12,2	98.657	11,3	-6,5	-0,9
Educació secundària 2a etapa	125.993	14,0	142.169	15,6	12,8	1,6
Educació superior	90.043	8,0	95.720	8,4	6,3	0,4
Directius administració i empresa	8.085	3,0	9.879	3,5	22,2	0,5
Tècnics i prof. científics i intel·lectuals	42.517	10,1	45.667	11,0	7,4	0,9
Tècnics i professionals de suport	37.632	10,3	37.265	10,1	-1,0	-0,2
Empleats administratius	52.462	11,7	63.101	13,3	20,3	1,6
Treb. serv. restauració, personals, comerç	108.613	21,2	103.391	20,9	-4,8	-0,3
Treb. qualificats agraris i pesquers*	6.773	9,7	3.129	5,9	-53,8	-3,8
Treb. qual. manufactures i construcció	10.981	2,0	12.410	2,2	13,0	0,2
Operadors d'instal·lacions i maquinària	10.723	2,8	11.339	2,8	5,7	0,0
Treballadors no qualificats	114.483	27,3	129.810	28,2	13,4	0,9
Forces armades*	0	-	0	0,0	-	-
Nacionalitats						
Nacionalitat espanyola	322.740	11,3	322.160	11,1	-0,2	-0,2
Nacionalitat no espanyola	69.528	12,2	93.830	15,0	35,0	2,8

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

* Les estimacions per sota de 6.000 casos no són fiables estadísticament.

		4 trimestre 2006		4 trimestre 2007		Variació interanual	
		Absolut	Taxa	Absolut	Taxa	Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)
Població subocupada 16-64							
	Total	180.308	5,3	156.526	4,4	-13,2	-0,9
Sexes	Homes	91.351	4,7	64.036	3,2	-29,9	-1,5
	Dones	88.957	6,1	92.490	6,2	4,0	0,1
	16 a 19 anys*	4.804	7,4	2.009	3,5	-58,2	-3,9
	20 a 30 anys	49.144	5,8	49.119	5,7	-0,1	-0,1
Edats	31 a 44 anys	80.007	5,8	69.007	4,8	-13,7	-1,0
	45 a 54 anys	34.407	4,8	25.708	3,5	-25,3	-1,3
	55 a 64 anys	11.946	3	10.683	2,5	-10,6	-0,5
	Analfabets i educació primària	28.220	5,2	32.844	5,5	16,4	0,3
Nivells d'estudis	Educació secundària 1a etapa	56.989	6,6	49.288	5,6	-13,5	-1,0
	Educació secundària 2a etapa	54.760	6,1	46.035	5,1	-15,9	-1,0
	Educació superior	40.339	3,6	28.359	2,5	-29,7	-1,1
	Directius administració i empresa*	2.715	1	1.238	0,4	-54,4	-0,6
	Tècnics i prof. científics i intel·lectuals	9.476	2,3	8.125	2,0	-14,3	-0,3
	Tècnics i professionals de suport	15.537	4,3	8.151	2,2	-47,5	-2,1
	Empleats administratius	21.159	4,7	12.721	2,7	-39,9	-2,0
Grups professionals	Treb. serv. restauració, personals, comerç	24.581	4,8	30.292	6,1	23,2	1,3
	Treb. qualificats agraris i pesquers*	3.606	5,2	221	0,4	-93,9	-4,8
	Treb. qual. manufactures i construcció	32.539	6	22.259	3,9	-31,6	-2,1
	Operadors d'instal·lacions i maquinària	18.996	4,9	12.657	3,1	-33,4	-1,8
	Treballadors no qualificats	51.700	12,3	60.643	13,2	17,3	0,9
	Forces armades*	0	-	221	15,4	-	-
Nacionalitats	Nacionalitat espanyola	106.773	3,7	88.706	3,1	-16,9	-0,6
	Nacionalitat no espanyola	73.535	12,9	67.821	10,9	-7,8	-2,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

* Les estimacions per sota de 6.000 casos no són fiables estadísticament.

Població assalariada 16 i més	4 trimestre 2006		4 trimestre 2007		Variació interanual	
	Absolut	Taxa	Absolut	Taxa	Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)
Total	2.859.096	82,8	2.952.666	83,2	3,3	0,4
Sexes						
Homes	1.568.958	79,1	1.615.709	79,3	3,0	0,2
Dones	1.290.138	87,8	1.336.957	88,5	3,6	0,7
Províncies						
Barcelona	2.121.263	83,3	2.220.525	84,0	4,7	0,7
Girona	288.303	82,2	275.280	81,2	-4,5	-1,0
Lleida	150.896	78,6	149.266	76,5	-1,1	-2,1
Tarragona	298.634	82,7	307.593	83,2	3,0	0,5

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

	4 trimestre 2006			4 trimestre 2007			Variació interanual	
	Absolut	Taxa		Absolut	Taxa		Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)
Població assalariada amb contracte temporal 16 i més								
	Total							
Sexes	753.608	26,4		691.484	23,4		-8,2	-3,0
	395.995	25,2		361.051	22,3		-8,8	-2,9
	357.613	27,7		330.433	24,7		-7,6	-3,0
	45.565	73		41.181	74,3		-9,6	1,3
Eddats	314.614	40,2		295.637	38,0		-6,0	-2,2
	290.862	25		257.063	20,9		-11,6	-4,1
	73.785	13,2		73.288	12,6		-0,7	-0,6
	28.134	9,8		23.487	7,8		-16,5	-2,0
	647	8,6		828	10,3		28,0	1,7
	132.346	31		126.336	26,2		-4,5	-4,8
Nivells d'estudis	198.726	27,8		189.267	26,4		-4,8	-1,4
	206.676	27,3		197.095	25,8		-4,6	-1,5
	215.861	22,4		178.785	18,0		-17,2	-4,4
	4.412	5,7		3.391	3,8		-23,1	-1,9
	74.127	20,8		72.069	20,0		-2,8	-0,8
	59.948	19,2		50.285	15,9		-16,1	-3,3
	78.433	18,5		87.649	19,3		11,8	0,8
Grups professionals	135.655	29,1		121.067	27,0		-10,8	-2,1
	6.019	24,7		6.078	27,0		1,0	2,3
	147.066	33,5		130.948	29,1		-11,0	-4,4
	64.399	18,5		70.830	19,6		10,0	1,1
	183.547	44,7		148.643	33,2		-19,0	-11,5
	0	-		524	36,6		-	-
Nacionalitats	464.633	19,9		453.145	18,9		-2,5	-1,0
	288.975	55,6		238.339	43,0		-17,5	-12,6
Sector	90.172	25,1		91.844	24,5		1,9	-0,6
	663.435	26,5		599.640	23,3		-9,6	-3,2
	512.971	24,2		492.069	22,2		-4,1	-2,0
Províncies	89.621	31,1		68.407	24,8		-23,7	-6,3
	42.058	27,9		37.920	25,4		-9,8	-2,5
	108.958	36,5		93.088	30,3		-14,6	-6,2

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

* Les estimacions per sota de 6.000 casos no són fiables estadísticament

Població assalariada amb contracte temporal 16 i més Branques d'activitat	4 trimestre 2006		4 trimestre 2007		Variació interanual	
	Absolut	Taxa	Absolut	Taxa	Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)
Construcció	161.634	47,3	135.200	39,8	-16,4	-7,5
Altres activ. empresarials	51.258	25,1	56.551	22,9	10,3	-2,2
Comerç al detall	49.880	23,1	53.815	23,9	7,9	0,8
Educació	48.327	27	53.714	30,5	11,1	3,5
Hostaleria	57.164	33,6	52.591	32,2	-8,0	-1,4
Activ. sanitàries i veterinàries; serveis socials	56.228	28,9	49.153	25,4	-12,6	-3,5
Llars que ocupen personal domèstic	49.487	44,2	26.326	20,3	-46,8	-23,9
Admo. pública, defensa i seguretat social obligatòria	26.265	19,1	20.994	15,2	-20,1	-3,9
Productes alimenticis i begudes	16.231	19,3	19.088	20,0	17,6	0,7
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	15.476	18,1	18.601	18,4	20,2	0,3
Activitats annexes als transports; agències de viatges	9.680	24,7	17.283	29,2	78,5	4,5
Activ. recreatives, culturals, esportives	21.064	35	15.701	26,7	-25,5	-8,3
Agricultura, ramaderia, caça i serveis relacionats	12.276	42,8	14.059	43,4	14,5	0,6
Productes metàl·lics, excepte maquinària i equipament	13.321	22,6	13.768	23,4	3,4	0,8
Transport terrestre i per canonada	12.816	16,9	11.674	14,0	-8,9	-2,9
Correus i telecomunicacions	10.347	25,9	10.252	28,5	-0,9	2,6
Maquinària i equipament mecànic	9.881	15,7	10.065	13,3	1,9	-2,4
Indús. tèxtil	6.352	13,1	9.105	25,0	43,3	11,9
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	14.067	18,9	7.978	11,1	-43,3	-7,8
Indus. química	9.327	11,8	6.745	8,1	-27,7	-3,7
Activ. diverses de serveis personals	8.599	30,3	6.608	27,5	-23,2	-2,8
Venda, manten. i repar. de vehicles de motor, venda de combustible	7.289	17,6	6.513	12,1	-10,6	-5,5
Metal·lúrgia*	1.940	11,3	5.921	30,0	205,2	18,7
Cautxú i matèries plàstiques*	6.836	24,3	5.901	25,3	-13,7	1,0
Altres productes minerals no metàl·lics*	5.327	13,7	5.591	15,3	5,0	1,6
Maquinària i material elèctric*	6.289	20,5	5.038	24,3	-19,9	3,8
Actv. Informàtiques*	11.833	28,7	4.828	11,2	-59,2	-17,5
Intermediació financera*	6.212	11,1	4.692	8,5	-24,5	-2,6
Edició, arts gràfiques	6.822	14,6	4.481	10,9	-34,3	-3,7
Material electrònic, ràdio, tv*	3.434	24,7	3.830	22,2	11,5	-2,5
Confecció i pelleteria*	1.485	8,6	3.796	24,3	155,6	15,7
Paper*	3.766	27,4	3.361	23,5	-10,8	-3,9
Activ. sanejament públic*	4.121	37,4	3.302	24,0	-19,9	-13,4
Mobles i altres indús. Manufactureres*	4.959	14,4	2.980	9,5	-39,9	-4,9
Pro. i distr. d'energia elèctrica, gas, vapor i aigua calenta*	1.349	10,3	2.765	19,6	105,0	9,3

Fusta i suro*	1.156	10,6	2.403	31,5	107,9	20,9
Investigació i desenvolupament*	1.313	23,9	2.318	37,2	76,5	13,3
Lloguer de maquinària i equipament*	1.588	46,6	1.789	47,9	12,7	1,3
Activ. Associatives*	1.825	19,1	1.760	13,1	-3,6	-6,0
Activ. Immobiliàries*	3.947	17,7	1.658	8,5	-58,0	-9,2
Reciclatge*	710	19,2	1.530	34,9	115,5	15,7
Altres material de transport*	1.401	18,8	1.333	26,2	-4,9	7,4
Cuir, marroquineria i sabateria*	1.811	37,3	1.268	50,0	-30,0	12,7
Assegurances i plans de pensions*	1.446	7,8	1.214	4,7	-16,0	-3,1
Instr. mèdic-quirúrgics, de precisió, òptica i rellotgeria*	188	2,2	1.084	12,4	476,6	10,2
Extr. minerals no metàl·lics ni energètics*	740	15,1	817	29,5	10,4	14,4
Activ. auxiliars a la intermediació financera*	0	-	600	11,7	-	-
Transport aeri i espacial*	1.990	28,8	594	12,2	-70,2	-16,6
Captació, depuració i distribució d'aigua*	0	-	504	12,2	-	-
Transport marítim i de cabotatge*	2.001	78,8	205	10,1	-89,8	-68,7
Pesca, aquicultura i serveis relacionats*	418	21	134	7,9	-67,9	-13,1
Silvicultura, exp. forestal i serveis relacionats*	1.565	26,6	0	0,0	-100,0	-26,6
Extr. antracita, hulla, lignit i torba*	0	-	0	-	-	-
Extr. petroli i gas natural: serveis relacionats*	169	37,4	0	-	-100,0	-
Extr. minerals d'urani i tori*	0	-	0	-	-	-
Extr. minerals metàl·lics*	0	-	0	-	-	-
Tabac*	0	-	0	-	-	-
Coqueries, refinament de petroli*	0	-	0	-	-	-
Màquines d'oficina i equips informàtics*	0	-	0	-	-	-
Organismes extraterritorials*	0	-	0	-	-	-
Total població assalariada amb contracte temporal 16 i més	753.610	26,4	691.481	23,4	-8,2	-3,0

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

* Les estimacions per sota de 6.000 casos no són fiables estadísticament.

	4 trimestre 2006		4 trimestre 2007		Variació interanual	
	Absolut	Taxa	Absolut	Taxa	Absolut (percentatge)	Taxa (punts percentuals)
Població aturada 16-64						
	Total	6,7	251.387	6,7	1,9	0,0
Sexes	Homes	117.479	5,6	120.846	5,6	0,0
	Dones	129.237	8,1	130.541	8,0	-0,1
	16 a 19 anys	21.262	24,7	24.270	29,8	5,1
	20 a 30 anys	76.877	8,3	71.729	7,7	-0,6
	31 a 44 anys	87.369	5,9	79.384	5,2	-0,7
	45 a 54 anys	42.041	5,5	54.386	6,9	1,4
	55 a 64 anys	19.167	4,5	21.619	4,9	0,4
	Analfabets i educació primària	51.032	8,6	71.051	10,6	2,0
Nivells d'estudis	Educació secundària 1a etapa	86.712	9,1	69.850	7,4	-1,7
	Educació secundària 2a etapa	64.276	6,7	61.178	6,3	-0,4
	Educació superior	44.697	3,8	49.308	4,2	0,4
	Nacionalitat espanyola	174.104	5,7	169.661	5,5	-0,2
	Nacionalitat no espanyola	72.612	11,3	81.726	11,6	0,3
	Barcelona	185.911	6,9	182.136	6,5	-0,4
	Girona	27.323	7,2	34.629	9,3	2,1
	Lleida	8.687	4,3	6.241	3,1	-1,2
	Tarragona	24.795	6,5	28.381	7,2	0,7

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE)

Contractació registrada total				
	2006	2007	Variació absoluta	Variació percentual
Total	2.867.327	2.860.905	-6.422	-0,2
Sexes				
Homes	1.513.278	1.492.369	-20.909	-1,4
Dones	1.354.049	1.368.536	14.487	1,1
Edats				
19 i menys anys	254.824	255.170	346	0,1
20 a 29 anys	1.225.716	1.172.612	-53.104	-4,3
30 a 44 anys	1.025.315	1.054.521	29.206	2,8
45 i més anys	361.472	378.602	17.130	4,7
Nivells d'estudis				
Sense estudis o estudis primaris sense certificat	398.124	413.477	15.353	3,9
Educació general (Certificat escolar, EGB, BUP)	1.879.777	1.847.193	-32.584	-1,7
FP grau mig	213.525	227.031	13.506	6,3
FP grau superior	117.884	107.475	-10.409	-8,8
Universitat grau mig	118.608	120.630	2.022	1,7
Universitat grau superior	139.409	145.099	5.690	4,1
Directius administració i empresa	13.816	14.045	229	1,7
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	181.835	192.676	10.841	6,0
Tècnics i professionals de suport	251.033	271.516	20.483	8,2
Empleats administratius	317.614	312.534	-5.080	-1,6
Grups professionals				
Treb. serveis de restauració, personals i comerç	605.023	612.963	7.940	1,3
Treb. qualificats agraris i pesquers	17.588	18.838	1.250	7,1
Treb. qualificats manufactures i construcció	257.089	256.206	-883	-0,3
Operadors instal·lacions i maquinària	173.933	188.885	14.952	8,6
Treballadors no qualificats	1.037.659	979.213	-58.446	-5,6
Forces armades	11.737	14.029	2.292	19,5
Nacionalitats				
Nacionalitat espanyola	2.100.603	2.020.411	-80.192	-3,8
Nacionalitat no espanyola	766.724	840.494	73.770	9,6

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball

Contractació registrada indefinida				Variació absoluta	Variació percentual
	2006	2007			
	472.770	485.787	13.017		2,8
Total					
Sexes					
Homes	253.452	252.511	-941		-0,4
Dones	219.318	233.276	13.958		6,4
Edats					
19 i menys anys	25.666	30.889	5.223		20,3
20 a 29 anys	186.987	185.771	-1.216		-0,7
30 a 44 anys	186.545	193.154	6.609		3,5
45 i més anys	73.572	75.973	2.401		3,3
Nivells d'estudis					
Sense estudis o estudis primaris sense certificat	54.249	57.671	3.422		6,3
Educació general (Certificat escolar, EGB, BUP)	310.932	311.361	429		0,1
FP grau mig	30.844	33.076	2.232		7,2
FP grau superior	23.089	22.643	-446		-1,9
Universitat grau mig	20.425	21.847	1.422		7,0
Universitat grau superior	33.231	39.189	5.958		17,9
Directius administració i empresa	7.731	8.594	863		11,2
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	30.192	36.066	5.874		19,5
Tècnics i professionals de suport	57.690	64.636	6.946		12,0
Empleats administratius	72.317	73.533	1.216		1,7
Grups professionals					
Treb. serveis de restauració, personals i comerç	110.070	116.829	6.759		6,1
Treb. qualificats agraris i pesquers	2.893	2.636	-257		-8,9
Treb. qualificats manufactures i construcció	44.185	42.896	-1.289		-2,9
Operadors instal·lacions i maquinària	33.045	35.606	2.561		7,8
Treballadors no qualificats	114.340	104.312	-10.028		-8,8
Forces armades	307	679	372		121,2
Nacionalitats					
Nacionalitat espanyola	362.070	368.620	6.550		1,8
Nacionalitat no espanyola	110.700	117.167	6.467		5,8

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball

Contractació registrada temporal				
	2006	2007	Variació absoluta	Variació percentual
Sexes				
Total	2.394.557	2.375.118	-19.439	-0,8
Homes	1.259.826	1.239.858	-19.968	-1,6
Dones	1.134.731	1.135.260	529	0,0
Edats				
19 i menys anys	229.158	224.281	-4.877	-2,1
20 a 29 anys	1.038.729	986.841	-51.888	-5,0
30 a 44 anys	838.770	861.367	22.597	2,7
45 i més anys	287.900	302.629	14.729	5,1
Sense estudis o estudis primaris sense certificat	343.875	355.806	11.931	3,5
Educació general (Certificat escolar, EGB, BUP)	1.568.845	1.535.832	-33.013	-2,1
Nivells d'estudis				
FP grau mig	182.681	193.955	11.274	6,2
FP grau superior	94.795	84.832	-9.963	-10,5
Universitat grau mig	98.183	98.783	600	0,6
Universitat grau superior	106.178	105.910	-268	-0,3
Directius administració i empresa	6.085	5.451	-634	-10,4
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	151.643	156.610	4.967	3,3
Tècnics i professionals de suport	193.343	206.880	13.537	7,0
Empleats administratius	245.297	239.001	-6.296	-2,6
Grups professionals				
Treb. serveis de restauració, personals i comerç	494.953	496.134	1.181	0,2
Treb. qualificats agraris i pesquers	14.695	16.202	1.507	10,3
Treb. qualificats manufactures i construcció	212.904	213.310	406	0,2
Operadors instal·lacions i maquinària	140.888	153.279	12.391	8,8
Treballadors no qualificats	923.319	874.901	-48.418	-5,2
Forces armades	11.430	13.350	1.920	16,8
Nacionalitats				
Nacionalitat espanyola	1.738.533	1.651.791	-86.742	-5,0
Nacionalitat no espanyola	656.024	723.327	67.303	10,3

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball

Contractació a través d'EIT				
	2006	2007	Variació absoluta	Variació percentual
Total	563.165	566.126	2.961	0,5
Sexes				
Homes	303.150	305.689	2.539	0,8
Dones	260.015	260.437	422	0,2
Edats				
19 i menys anys	59.805	54.216	-5.589	-9,3
20 a 29 anys	270.195	257.575	-12.620	-4,7
30 a 44 anys	187.318	203.252	15.934	8,5
45 i més anys	45.847	51.083	5.236	11,4
Durada del contracte				
Menys 1 dia	84.797	79.764	-5.033	-5,9
2 a 15 dies	114.375	106.015	-8.360	-7,3
16 a 30 dies	39.848	41.866	2.018	5,1
Més de 30 dies	58.159	63.416	5.257	9,0
Indeterminada	263.512	274.347	10.835	4,1

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball

Amb la col·laboració de:

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Via Laietana, 16, 08003 Barcelona
www.ccoo.cat